

Rolf Gollob și Peter Krapf (editori)

A trăi în democrație

Activități didactice în domeniul ECD/EDO,
pentru nivelul secundar inferior

A trăi în democrație

Activități didactice în domeniul ECD/EDO, pentru nivelul secundar inferior

Editate de Rolf Gollob și Peter Krapf

Autori: Rolf Gollob, Ted Huddleston, Peter Krapf, Don Rowe, Wim Taelman

Volumul III

din

din seria volumelor I-VI

Educație pentru cetățenie democratică și drepturile omului în practica școlară. Secvențe de activități didactice, concepte, metode și modele

Opiniile exprimate în prezenta lucrare reprezintă răspunderea autorului(lor) și nu reflectă neapărat politica oficială a Consiliului Europei.

Toate drepturile rezervate. Nicio parte a acestei publicații nu poate fi tradusă, reprodusă sau transmisă, în orice formă sau prin orice mijloace, electronice (CD-Rom, Internet, etc.) sau mecanice, inclusiv fotocopiare, înregistrare sau orice sistem de stocare sau regăsire a informațiilor, fără permisiunea prealabilă în scris a Diviziei de Informare Publică și Publicații, Direcția de Comunicare (F-67075 Strasbourg Cedex sau publishing@coe.int).

Coordonarea pentru producția, conceperea și editarea acestui volum a fost efectuată de centrul de transfer al IPE (Proiecte Internaționale în Educație, www.phzh.ch/ipe) de la Universitatea din Zurich pentru Formarea Profesorilor (PHZH).

Această publicație a fost co-finanțată de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

Text verificat de Departamentul de Producție a Documentelor și Publicațiilor (DPPD),
Consiliul Europei

Ilustrații: Peti Wiskemann
Coperta: Atelier de Design Grafic, Consiliul Europei
Așezare în pagină: Ogham/Mourreau

Traducere în limba română: Carol Căpiță
Proofreading (limba română): Eugen Stoica

Council of Europe Publishing
F-67075 Strasbourg Cedex
<http://book.coe.int>

ISBN: 978-92-871-6332-5
© Consiliul Europei, aprilie 2008
Tipărit la Consiliul Europei

Cuprins

Pagina

Introducere	7
Cadrul conceptual al manualului: concepte cheie	12
Partea 1 – Individ și comunitate	17
Unitatea de învățare 1: Stereotipuri și prejudecăți. Ce este identitatea? Cum îi percep pe ceilalți, cum mă văd ei?	22
Unitatea de învățare 2: Egalitate. Ești mai egal decât mine?	43
Unitatea de învățare 3: Diversitate și pluralism. Cum pot oamenii să trăiască împreună în pace?	66
Unitatea de învățare 4: Conflict. Ce este de făcut dacă nu suntem de acord?	92
Partea 2 – Asumarea răspunderii	116
Unitatea de învățare 5: Drepturi, libertăți și responsabilități. Care sunt drepturile noastre și cum sunt ele protejate?	118
Unitatea de învățare 6: Responsabilitate. Ce tip de responsabilități au oamenii?	146
Partea 3 – Participare	164
Unitatea de învățare 7: Un ziar al clasei. Înțelegerea mass-media prin producerea de mass-media	166
Partea 4 – Putere și autoritate	182
Unitatea de învățare 8: Norme și lege. De ce fel de norme are nevoie o societate? ...	184
Unitatea de învățare 9: Guvern și politică. Cum ar trebui guvernată societatea?	204

Introducere

Ce oferă această carte?

Acest manual se adresează profesorilor, formatorilor profesorilor, dezvoltatorilor de curriculum, editorilor de manuale și traducătorilor din statele membre ale Consiliului Europei. Acesta poate fi tradus și adaptat pentru a satisface cerințele specifice din cadrul sistemelor lor educaționale.

Această carte conține nouă unități de învățare în domeniul educației pentru cetățenie democratică (ECD) și educației pentru drepturile omului (EDO). Unitățile, constând din patru lecții fiecare, sunt destinate elevilor din ultimul an la nivelul secundar inferior (clasa a 8-a sau a 9-a, în funcție de sistemul de învățământ). Fiecare unitate se concentrează pe un concept cheie legat de ECD sau EDO: identitate - libertate - responsabilitate - conflict - comunicare - pluralism - norme și drept - egalitate - guvern.

Pentru fiecare lecție, o succesiune de etape de predare sugerate este descrisă în detaliu, în măsura în care acest lucru este posibil în mod rezonabil. Materialele didactice pentru elevi sunt incluse ca anexe la fiecare unitate, astfel încât profesorul primește tot suportul pe care un manual îl poate da. Această carte se adresează, prin urmare, profesorilor, nu elevilor. Experiența noastră în formarea profesorilor a demonstrat că stagiarilor și începătorilor în profesia de profesor apreciază descrierile detaliate ale lecțiilor, dar, probabil, profesorii cu experiență vor găsi, de asemenea, unele idei și materiale utile pentru clasele lor. Formatorii profesorilor pot utiliza această carte ca un manual de formare a profesorilor în domeniul ECD și drepturilor omului.

Aceasta este o versiune revizuită a manualului. Prima ediție a fost elaborată în Bosnia și Herțegovina pentru a sprijini o nouă disciplină școlară, democrația și drepturile omului, care a fost introdusă în anul 2002. Din 1996, Consiliul Europei a fost implicat în formarea profesorilor și a formatorilor profesorilor în domeniul ECD și EDO pentru a sprijini procesul de consolidare a păcii după război. Editorii și autorii primei ediții au fost membri ai echipei internaționale a formatorilor care participă la acest proiect. Am format profesorii și formatorii profesorilor la locul de muncă, și am oferit materiale, inclusiv primul proiect al acestui manual, atât pentru formarea profesorilor cât și pentru utilizare în clasă.¹

Care este abordarea ECD/EDO?

Principiile de bază ale ECD pot fi cel mai bine ilustrate printr-un exemplu. Libertatea de opinie și expresie² este un drept fundamental la o participare democratică. În materie de ECD / EDO, elevii ar trebui să cunoască, să înțeleagă și să aprecieze dreptul la liberă opinie și expresie și ar trebui să știe cum este acesta protejat prin constituția lor națională (dimensiunea învățării legată de cunoaștere și înțelegere). Tocmai pentru că utilizarea activă a acestui drept este esențială pentru participarea la o comunitate democratică, elevii trebuie de asemenea să învețe și să practice cum să argumenteze în public (dimensiunea învățării legată de dezvoltarea aptitudinilor și construirea competențelor). În cele din urmă, libertatea de expresie și de opinie pune bazele pentru o societate deschisă, pluralistă. Controversa și concurența de interese și opinii sunt norma, nu excepția. Conflictele vor apărea, și trebuie să fie rezolvate prin mijloace non-violente, adică prin cuvântul rostit (susținând, tratând, negociind - atât în public cât și în spatele ușilor închise). O societate pluralistă deschisă se bazează pe un set de norme obligatorii și instituții puternice pentru a aplica aceste norme, și poate chiar mai mult pe un set comun de valori în rândul cetățenilor. Aceste valori includ toleranța, respectul reciproc, aprecierea compromisului echitabil, non-violența, precum și capacitatea de a face față unor situații deschise de dezacord și controversă în care nu s-a luat încă o decizie referitoare la probleme. În cazul în care procesul de luare a deciziilor politice este susținut și încadrat de un consens puternic referitor la ordine și valorile democratice, o societate poate gestiona un grad ridicat de dezacord cu privire la aspecte concrete. Astfel, libertatea de opinie este departe de a deveni un pericol pentru un guvern eficient, ci mai degrabă îl susține ca o formă de a găsi soluții corecte și eficiente la probleme și conflicte.

¹ Pentru o prezentare mai detaliată a acestui proiect, a se vedea Volumul I al acestei serii.

² A se vedea UDHR (Declarația Universală a Drepturilor Omului), 10 decembrie 1948, art. 19; ECHR (Convenția Europeană a Drepturilor Omului), 4 noiembrie 1950, art. 10.

Democrația are o dimensiune culturală și în teoria politică acest lucru a fost conceput ca un contract social nescris încheiat de către fiecare cetățean. Prin urmare, fiecare nouă generație trebuie să înțeleagă și să sprijine, acest contract social nescris (dobândirea de valori).

Acest exemplu arată că ECD/EDO urmează o abordare holistică, integrând procesele de învățare în trei dimensiuni:

- cunoașterea și înțelegerea (dimensiunea cognitivă);
- formarea abilităților și construirea competențelor;
- dobândirea de valori și atitudini.

Acest model al dimensiunilor învățării se aplică educației în general, și, prin urmare, va fi familiar multor cititori. Fiecare profesor știe cât de puternică este pătineria față de învățarea cognitivă, în special în clasele superioare. Cum răspunde ECD / EDO, prin urmare, provocării pe care acest model holistic de învățare îl prezintă? Cu alte cuvinte, dacă asta este ceea ce elevii ar trebui să învețe, ce trebuie să facă profesorii?

Care sunt principiile de bază ale ECD/EDO?

În general, ECD și EDO integrează aceste dimensiuni ale învățării prin crearea unui cadru care include învățarea în clasă și învățarea din experiența reală de viață. ECD și EDO se bazează pe un set de trei abordări didactice:

- învățarea „despre” democrație și drepturile omului;
- învățare „prin” democrație și drepturile omului;
- învățare „pentru” democrație și drepturile omului.

Aceste trei abordări didactice ale ECD / EDO formează un întreg. În tot ceea ce fac profesorii, toate cele trei abordări didactice sunt implicate, deserving toate cele trei dimensiuni ale învățării. Echilibrul accentuării unei sau alteia ar trebui să varieze. Vom analiza fiecare dintre aceste abordări mai în detaliu.

A învăța „despre”

Acest lucru implică educația civică ca o disciplină școlară obișnuită. A învăța „despre” se referă la dimensiunea cognitivă a învățării. Standardele curriculare cognitive pentru ECD / EDO includ următoarele: elevii pot explica modul în care funcționează democrația, în contrast cu alte forme de stat (dictatură, oligarhie); elevii pot descrie tradiția și istoria drepturilor omului; și pot demonstra modul în care unele dintre aceste drepturi ale omului au fost integrate în constituțiile lor naționale, conferindu-le astfel statutul de drepturi civile, care sunt mai protejate. Curriculum-ul trebuie să includă, prin urmare, cursuri în ECD / EDO și discipline asociate, cum ar fi istoria, studiile sociale și economia.

A învăța „prin”

Elevii nu trebuie să știe numai care sunt drepturile lor de participare, ci trebuie să fie, de asemenea, capabili să le folosească. Prin urmare, elevii au nevoie de experiență practică și oportunități de instruire în cadrul vieții școlare prin participarea la luarea deciziilor, în cazul în care acest lucru este posibil și util. De exemplu, profesorii trebuie să ofere elevilor posibilitatea de a-și exprima opiniile, atât pe teme din clasă cât și în probleme legate de predare și de funcționarea școlii. Când sunt înțelese în acest fel, ECD și EDO oferă un ghid pedagogic, mai degrabă decât un curriculum, și implică întreaga școală, nu numai profesori special instruiți în domeniul ECD / EDO. Valori precum toleranța și responsabilitatea sunt învățate prin experiență, și oferirea de modele de roluri convingătoare depinde mult de profesori - toți profesorii, de la toate disciplinele. Pe de altă parte, nici valorile democratice, ca un mod non-verbal de comportament nu vor fi suficiente. Experiența în materie de viață școlară trebuie să se reflecte în, și să fie corelată cu, categoriile și modalitățile sistematice de înțelegere (învățare „despre”). ECD / EDO depinde de ambele dimensiuni, iar dezbateră dacă ECD / EDO sau educația civică ca și disciplină ar putea fi înlocuită în curriculum de ECD / EDO ca principiu pedagogic generalizat este înșelătoare.

A învăța „pentru”

Această perspectivă didactică se referă la legăturile dintre experiența școlară și viața de mai târziu. ECD / EDO consideră că experiența în materie de viață școlară contează în ceea ce privește socializarea generală și politică. Este adevărat că educația, inclusiv viața în școală, este un subsistem care este guvernat de nevoi și norme specifice, iar experiențele din acest subsistem nu sunt direct transferabile. Dar, pe de altă parte, viața școlară este în esență o parte din viața reală. Multe experiențe cu care se confruntă elevii în școală se vor repeta în viața de adult, de exemplu problemele legate de egalitatea sexelor, de integrare a membrilor comunității care provin din diferite medii etnice sau sociale, tratarea violenței, asumarea responsabilității, experimentarea distribuirii inegale a puterii și deficitul de resurse cheie (cum ar fi de bani și de timp), respectarea normelor și legilor, și acceptarea compromisului. Învățarea „pentru” se referă la importanța educației pentru viața de mai târziu. Profesorii din toate disciplinele au sarcina de a instrui elevii în privința abilităților de participare activă, de exemplu capacitatea de a-și menționa opinia pe scurt și în mod clar în public.

ECD concepe școala ca un loc unde elevii pot învăța din experiența reală de viață. Școala este viață, mai degrabă decât un loc de învățare academică izolată pentru viața de mai târziu. Școala este o micro-comunitate, care servește ca un model de societate în general.³ Într-o anumită măsură, școala poate deveni chiar un model de o societate mai bună sau mai democratică, deoarece membrii unei comunități școlare pot participa la luarea deciziilor într-o mai mare măsură în mediul școlar decât ar fi posibil în afara acestuia. Învățarea „pentru” democrație și drepturile omului înseamnă a învăța cum să participe într-o comunitate, în timp ce învățarea „prin” democrație și drepturile omului înseamnă că această comunitate este guvernată de principii democratice, unde drepturile omului și drepturile copiilor sunt respectate ca orientări pedagogice. Democrația se bazează pe o cultură politică pe care elevii trebuie să o învețe prin experiența din școli, și prin reflectarea pe marginea acestei experiențe (învățare „despre”).

ECD / EDO are implicații pentru reforma educațională care abordează întreaga școală, cu implicarea tuturor profesorilor și a directorilor de școli, administratorilor de școli și autorităților de supraveghere. Pe de altă parte, acest manual pune accent pe educația pentru cetățenie democratică și educația pentru drepturile omului ca disciplină școlară. Reforma este formată din mulți pași mici, iar procesul și rezultatul vor varia în funcție de țară și de context. Primii pași care trebuie parcurși sunt în clasă, unde profesorii pot decide ce doresc să se schimbe. Din acest punct de vedere, întrebarea referitoare la metodă și conținut este importantă.

Cum este conținutul corelat cu metoda în ECD/EDO?

În general vorbind, învățarea este o activitate desfășurată de către elev. Învățarea este un proces activ care diferă de la un elev la altul (conceptul constructivist de învățare). Reluând exemplul dat mai sus, elevii pot învăța cum să se bucure de libertatea de expresie numai prin practica frecventă – „folosești sau pierzi”. Profesorii - nu numai în ECD / EDO, ci și la alte discipline - au sarcina de a furniza elevilor lor oportunități de învățare și sarcini care susțin acest proces de învățare, de exemplu prin prezentări, discuții, dezbateri, eseuri, postere, lucrări de artă sau videoclipuri.

Prin urmare, ECD / EDO pune accentul pe metode care susțin învățarea bazată pe sarcini, interactivă și de co-operare. Prin descoperirea problemelor legate de o anumită sarcină și găsirea soluțiilor în mod independent, elevii învață mai mult decât ar învăța într-un cadru exclusiv de instruire frontală și există o mai mare flexibilitate în a ține seama de nevoile lor individuale de învățare. Unitățile din această carte demonstrează modul în care învățarea bazată de sarcini poate fi legată de subiecte și discipline specifice, inclusiv învățarea prin proiecte, gândire critică, dezbateri și discuție, reflecție și feedback. Pe de altă parte, disjuncția dintre instruirea frontală și predarea interactivă este o alternativă falsă. Predarea adecvată va fi întotdeauna o combinație a ambelor forme, după cum vor arăta descrierile lecțiilor din acest manual.

³ Acest concept a fost inspirat de gânditori cum ar fi Dewey (școala ca o „societate embrionică”) și von Henting („școala ca polis”).

Obiectiv cheie al ECD/EDO: Participarea la democrație			
Învățare	Predare	Metode	Școala
Cunoaștere și înțelegere Abilități Atitudini și valori	Predare – despre – prin – pentru democrație și drepturi ale omului	– Învățare bazată pe sarcini, – interactivă, – de cooperare combinată cu – instruire – îndrumare – formare – demonstrare de către profesor	“Școala ca micro-societate” Experiență reală de viață în școală

Învățarea bazată pe sarcini are implicații pentru bugetul de timp în clasă. În general vorbind, dacă profesorii doresc ca elevii să facă mai mult, aceștia trebuie să vorbească mai puțin și să ocupe mai puțin timp în clasă. În același timp, trebuie să fie mai flexibili în a răspunde la nevoile de învățare ale elevilor lor. Învățarea bazată pe sarcini și interactivă necesită o planificare și pregătire atente și, în general, durează mai mult timp decât de instruirea frontală. Acesta este probabil motivul pentru care aceasta din urmă prevalează, deși în prezent faptul că este necesară o trecere la predarea interactivă este recunoscut la scară largă.

Poate părea paradoxal, prin urmare, să se facă o carte pentru profesori, mai degrabă decât pentru elevi. Cu toate acestea, tocmai pentru că predarea interactivă și învățarea bazată pe sarcini presupun sarcini mai dificile pentru profesori, cerându-le să îndeplinească o gamă mai largă de roluri și să răspundă flexibil la nevoile de învățare ale elevilor, această carte intenționează să sprijine profesorii ca și figuri cheie – pentru că profesorul trebuie să asigure ocazia, sarcinile și mijloacele pentru ca elevii să devină mai activi.

Care este obiectivul cheie al ECD/EDO?

Sistemele democratice depind de democrații activi. Se poate și trebuie să se învețe cum să se participe la democrație. Complexitatea cadrului instituțional și a problemelor în discuție necesită un nivel minim de cunoaștere și înțelegere. Participarea la dezbaterile publice, adică la competiția de idei și de interese organizate necesită abilități cum ar fi capacitatea de a vorbi în public și de a negocia. Înțelegerea și aprecierea contractului social nescris care stă la baza culturii politice a comunităților democratice depinde de valorile și atitudinile la care a aderat un tânăr. Obiectivul cheie al ECD / EDO este de a menține în viață democrația sprijinind tânăra generație să devină cetățeni activi. Democrația nu poate funcționa fără un cadru instituțional protejat de o constituție. Dar asta nu este suficient. Ea trebuie să fie înrădăcinată în societate. ECD / EDO se străduiește să consolideze și să sprijine această dimensiune culturală a democrației. Acesta este tocmai motivul pentru care Consiliul Europei s-a concentrat pe formarea la locul de muncă a profesorilor în domeniul ECD / EDO pentru a sprijini procesul de pace din Bosnia și Herțegovina.

Acest manual se adresează profesorilor elevilor din clasa a 8-a sau a 9-a. Învățarea depinde în mare măsură de ceea ce elevul știe deja și de ceea ce el a experimentat în viață. Unitățile din această carte, prin urmare, subliniază dimensiunea culturală a democrației, în timp ce manualul pentru nivelul secundar (ECD / EDO, volumul IV) schimbă focalizarea către dimensiunea politică și instituțională a democrației în comunitate și în procesele de luare a deciziilor politice.⁴

⁴ ECD/EDO se poate preda oricărui grup de vârstă cu condiția ca nivelul de cunoștințe și experiența elevilor să fie luate în considerare. “Manualul pentru educarea în domeniul drepturilor copiilor” (ECD/EDO, Volumul V) arată paleta abordărilor didactice de la nivelul grădiniței până în clasa a 8-a.

„Abordarea europeană” a ECD/EDO

Acest manual reflectă o abordare europeană comună a ECD / EDO prin beneficierea de contribuții care provin dintr-o mare varietate de medii. Am dezvoltat ideea și prima versiune a acestei cărți în Bosnia și Herțegovina, și mulți educatori și profesori au participat atât la revizuire cât și la discuții. Autorii și editorii acestui manual reprezintă abordările predării și tradițiile de predare din Marea Britanie, Belgia, Elveția și Germania. La elaborarea versiunii revizuite, am fost susținuți de doamna Ólöf Ólafsdóttir și doamna Sarah Keating-Chetwynd de la Consiliul Europei, și de doamna Sabrina Marruncheddu și Dr. Wiltrud Weidinger (Proiecte Internaționale în Educație (IPE), Zurich). Dna. Angela Doul, de la Consiliul Europei, a citit proiectele noastre finale. În raport cu textul, ilustrațiile dlui. Peti Wiskemann adaugă un sens care nu poate fi formulat prin cuvinte. Dorim să mulțumim autorilor, ilustratorului, revizorilor și corectorului pentru contribuțiile și sprijinul lor. Suntem deosebit de recunoscători domnului Emir Adzovic, co-coordonator al Consiliului Europei din Sarajevo, care a avut grijă de noi pe tot parcursul proiectelor ECD / EDO. Fără angajamentul său de la începutul proiectului această carte nu ar fi fost scrisă. Mulțumim, de asemenea, dnei. Heather Courant pentru răbdarea în pregătirea călătoriilor noastre, obținerea vizelor sau organizarea întâlnirilor. Suntem recunoscători tuturor partenerilor noștri din acest proiect cu adevărat european.

Strasbourg, aprilie 2008

Rolf Gollob (Zurich, Elveția)

Peter Krapf (Weingarten, Germania)

Cadrul conceptual al manualului: concepte cheie

Concepte cheie în ECD/EDO – instrumente pentru cetățeanul activ

Concentrându-se pe concepte, această carte urmează o abordare clasică didactică a domeniului civic și altor domenii de educație. Conceptele sunt extrase din teorie, dar în predare și învățare ele nu creează un cadru teoretic sistematic. Mai degrabă, ele sunt selectate deoarece acestea sunt instrumente utile pentru elev.

Conceptele oferă structuri cognitive care permit elevilor să integreze noi informații într-un context semnificativ și să și le amintească mai ușor (învățare constructivistă). Acest lucru este valabil în special pentru fapte și cifre pe care elevii ar fi trebuit să le învețe pe de rost. Conceptele ajută, de asemenea, atunci când se citește un ziar sau se ascultă știri, deoarece un aspect devine semnificativ atunci când este legat de un concept, cum ar fi democrație, putere, conflict sau responsabilitate. Conceptele sunt, prin urmare, esențiale în educația cetățeanului informat. Dar ele nu dau numai structură învățării cognitive; ele au, de asemenea, implicații pentru dezvoltarea valorilor și formarea abilităților. Aceste legături sunt demonstrate de către toate unitățile din această carte, după cum va fi prezentat în detaliu mai jos.

Elevii care au învățat să pună întrebări ghidate de concepte cheie din ECD / EDO vor fi mai bine echipați pentru a lucra cu noi informații și noi probleme în viitor (învățare pe tot parcursul vieții). Învățarea bazată pe concepte pregătește, de asemenea, elevii pentru studii mai avansate la un nivel academic unde ei pot ajunge la teorii care furnizează concepte.

Cum înțeleg și folosesc elevii conceptele cheie?

Gândirea și învățarea au mare legătură cu legătura dintre concret și abstract. Conceptele sunt produse abstracte, generalizate, de analiză și raționament. Elevii pot înțelege conceptele folosind două abordări, deductivă sau inductivă. Abordarea deductivă începe cu conceptul, prezentat de o prelegere sau un text, și apoi îl aplică la ceva concret, de exemplu o problemă sau o experiență. Abordarea inductivă este inversă, începând cu concretul și mergând către abstract. Cititorul va constata că unitățile din această carte urmează, în general, calea inductivă.

Conceptele cheie din această carte sunt, prin urmare, dezvoltate de la exemple concrete - adesea povești sau studii de caz. Atunci când elevii discută ceea ce reprezintă un exemplu în general, ei cer un concept care poate rezuma aceste aspecte generalizate. Profesorul decide când și cum să introducă conceptul.

Conceptele sunt instrumente de înțelegere pe care elevii le pot aplica noilor discipline. Cu cât folosesc un concept mai des, cu atât îl vor înțelege mai bine, și cu atât se vor apropia mai mult legăturile și interconexiunile (structuri cognitive). În loc să învețe fapte izolate pe de rost, elevii pot lega informațiile noi de cadrul de înțelegere pe care l-au dezvoltat deja.

Cum poate fi adaptat acest manual?

Unitățile de învățare descriu prima dintre cele două etape importante de învățare, trecerea de la concret la abstract. Acestea furnizează instrumentele și îi lasă pe profesori și elevi să decidă cum să le folosească. Acesta este al doilea pas - de la abstract înapoi la concret. Nu numai nevoile și interesele elevilor variază - problemele și materialele, cadrul instituțional și tradițiile educaționale variază, de asemenea, de la țară la țară. Acesta este punctul de plecare pentru adaptarea acestui manual.

Unitățile de învățare din această carte oferă instrumente care susțin educația politică, formarea de aptitudini și dezvoltarea de atitudini. Ele nu se referă la problemele dintr-o anumită țară la un anumit moment, dar cititorul va găsi frecvent sugestii ca profesorul sau elevii să colecteze materiale care leagă unitățile de învățare de contextul din țările lor. Editorii și traducătorii, precum și profesorii ar trebui să fie conștienți de acest decalaj, care a fost lăsat în mod deliberat. Așa cum fiecare țară dezvoltă propria tradiție referitoare la democrație, înrădăcinată în tradiția sa culturală și dezvoltarea socială, fiecare țară trebuie să dezvolte, de asemenea, versiunea sa echivalentă de ECD / EDO, prin adăugarea de referințe la sistemul său de învățământ și școlar, cadrul instituțional al sistemului său politic, problemele politice și procesele de luare a deciziilor.

Ce concepte cheie sunt incluse în acest manual?

Harta conceptelor de mai jos, proiectată în cercuri concentrice, prezintă conceptele cheie care au fost incluse de către unitățile de învățare din acest manual.

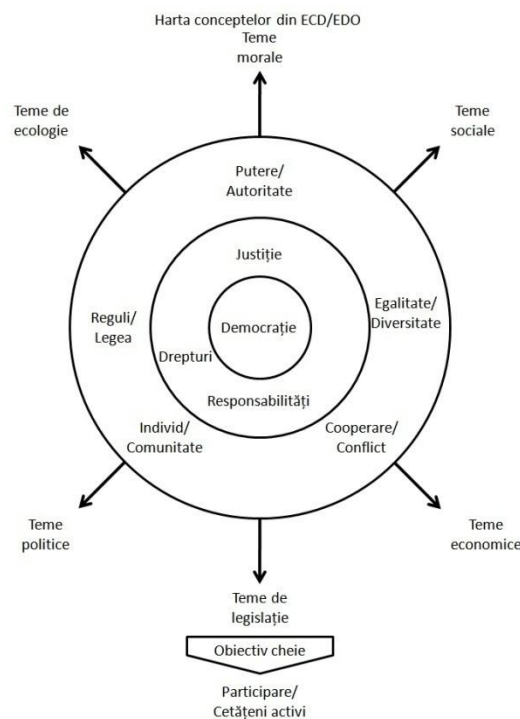
Democrația este în centrul hărții pentru a indica faptul că acest concept este prezent în fiecare context al ECD / EDO. Participarea la comunitatea democratică de către cetățeni activi este obiectivul cheie al ECD / EDO, și acest lucru este reflectat de poziția focală a acestui concept.

În ciclul următor, sunt abordate trei elemente cheie ale democrației: drepturile, responsabilitatea și justiția. Acestea se referă la trei condiții interdependente și importante care sunt necesare pentru ca democrațiile să reușească.

Cetățenilor trebuie să li se acorde, și să utilizeze activ, drepturi fundamentale ale omului care să le permită să participe la procesele decizionale - de exemplu, dreptul la vot, libertatea de expresie, libertatea presei, egalitatea în fața legii, și dreptul la regula majorității. Democrația este competitivă - există o concurență între interese, idei și valori - iar bunurile de valoare sunt rare. Cu toate acestea, oportunitățile de influențare a luării deciziilor, în special în economiile de piață concurențială, sunt inegal distribuite, și în societate există distribuția inegală a bunăstării și oportunităților. Dacă și în ce măsură rezultatele distribuției economice și sociale trebuie să fie corectate (justiția socială) reprezintă o problemă politică. Cetățenii pot și ar trebui să-și folosească drepturile pentru a-și proteja interesele, dar nicio comunitate nu poate supraviețui în cazul în care membrii săi nu sunt dispuși să aibă grijă unul de altul sau de interesele lor comune (responsabilitate). Această scurtă schiță arată că conceptele nu sunt de sine stătătoare, ci sunt legate unul de altul prin tensiuni care trebuie să fie echilibrate, și, prin urmare, înțelese.

Celelalte concepte, aranjate în cercul exterior, sunt legate de aceste concepte centrale și între ele în mai multe moduri.

Săgețile indicând spre exterior indică faptul că toate aceste concepte pot fi utilizate în soluționarea problemelor de diferite tipuri - morale, sociale, economice, juridice, politice sau de mediu.

Concepte cheie și dimensiuni ale învățării în ECD/EDO

Conceptele cheie sunt legate atât de obiectul unităților de învățare, cât și de cele trei dimensiuni ale învățării în materie de ECD / EDO care au fost deja prezentate în introducere. Următorul tabel arată cu ce contribuie unitățile de învățare la predarea despre, prin și pentru democrație și drepturile omului. De asemenea, tabelul arată cum și de ce unitățile de învățare au fost grupate în patru titluri (Teme/Parți) care se referă la aspectele cheie ale ECD / EDO:

1. Individ și comunitate;
2. Asumarea răspunderii;
3. Participare;
4. Putere și autoritate.

Organizate în conformitate cu aceste patru teme, unitățile de învățare formează un curs. Partea 1 începe cu individul iar apoi se concentrează pe societate - interacțiunea socială, stereotipurile, diversitatea și pluralismul, pluralismul și conflictul. Partea 2 ridică problema: cine ar trebui să-și asume responsabilitatea în comunitate. În partea 3, unitatea de învățare 7 (Producerea unui ziar) este autonomă, deoarece această unitate se apropie cel mai mult de acțiunea în comunitate - în acest caz, comunitatea școlară. În cele din urmă, partea 4 analizează legea, legislația și politica, atât la nivel general cât și în contextul unui parlament al școlii.

Nr. Temă și al unităților de învățare asociate	Titlu	Concept cheie în ECD/EDO	Predare despre – prin – pentru democrație și drepturile omului		
			„despre”	„prin”	„pentru”
Partea 1: Individ și comunitate și unitățile de învățare asociate (1,2,3,4)					
1	Stereotipuri și prejudecăți. Ce este identitatea? Cum îi percep pe ceilalți, cum mă văd ei?	Identitate Individ și comunitate	Percepție reciprocă Stereotipuri Prejudecată Identitatea individului și a grupului	Schimbarea perspectivelor	Recunoașterea și punerea la îndoială a stereotipurilor și prejudecăților
2	Egalitate. Ești mai egal decât mine?	Egalitate Discriminare Justiție socială	Discriminare în societate Egalitatea ca drept uman fundamental	Aprecierea diferenței și asemănării Schimbare în direcția perspectivei victimelor discriminării	Contestarea situațiilor de discriminare Raționament moral
3	Diversitate și pluralism. Cum pot oamenii să trăiască împreună în pace?	Diversitate Pluralism Democrație	Pluralismul și limitele sale Drepturi și educație egale Protejarea persoanelor sau grupurilor vulnerabile prin tratatele privind drepturile omului	Toleranță Centrare pe probleme mai degrabă decât pe oameni	Discuție democratică Dezbateri de explorare Negociere
4	Conflict. Ce este de făcut dacă nu suntem de acord?	Conflict Pace	Situație în care ambele părți câștigă Dorințe, nevoi, compromis	Non-violență	Model de soluționare a conflictelor în șase etape
Partea 2: Asumarea responsabilității și unitățile de învățare asociate (5,6)					
5	Drepturi, libertăți și responsabilități. Care sunt drepturile noastre și cum sunt ele protejate?	Drepturi Libertăți Responsabilitate	Nevoi de bază Dorințe Demnitate umană Responsabilități și protejarea drepturilor omului	Conștientizarea răspunderii personale	Identificarea și contestarea încălcărilor drepturilor omului
6	Responsabilitate. Ce tipuri de responsabilități au oamenii?	Responsabilitate	Responsabilități legale, sociale, morale Rolul ONG-urilor în societatea civilă	Raționament moral Soluționarea dilemelor (conflicte de responsabilitate)	Asumarea responsabilității personale

Nr. temă și al unităților de învățare asociate	Titlu	Concept cheie în ECD/EDO	Predare despre – prin – pentru democrație și drepturile omului		
			„despre”	„prin”	„pentru”
Partea 3: Participare și unitățile de învățare asociate (7)					
7	Un ziar al clasei. Înțelegerea mass-media prin producerea de mass-media	Democrație Opinia publică	Tipuri de presă tipărită Scopul secțiunilor de știri	Libertatea informației și expresiei Planificare Luarea în comun a deciziilor	Asumarea responsabilității personale pentru un proiect
Partea 4: Putere și autoritate și unitățile de învățare asociate (8,9)					
8	Norme și lege. De ce fel de norme are nevoie o societate?	Norme și lege Statul de drept	Scopul legii Legea civilă, legea penală, Criterii pentru o lege bună	Identificarea legilor corecte	Respectarea legii
9	Guvern și politică Cum ar trebui guvernată societatea?	Putere și autoritate Democrație Politică	Forme de guvernare (democrație, monarhie, dictatură, teocrație, anarhie). Responsabilități ale unui guvern	Libertatea de gândire și expresie Gândire critică	Dezbateri

Gruparea unităților de învățare în conformitate cu aspectele cheie oferă profesorului o flexibilitate mai mare în planificarea lecției. Problemele ridicate de către elevi într-o unitate de învățare anticipează adesea schimbarea perspectivei într-o unitate de învățare ulterioară, ceea ce permite profesorului să răspundă mai bine nevoilor elevilor.

Așa cum s-a descris mai sus, toate unitățile de învățare din acest manual urmează o abordare inductivă. Tabelul arată categorii legate de aceste concepte cheie în cadrul unităților de învățare (învățare despre democrație și drepturile omului). A doua dimensiune a învățării în materie de ECD / EDO, dezvoltarea atitudinilor și valorilor democratice, se abordează direct în Partea 2, Asumarea responsabilității. Există, totuși, o dimensiune a valorilor în fiecare unitate de învățare, după cum arată rubrica „Predarea prin democrație și drepturile omului”. A treia dimensiune a învățării în materie de ECD / EDO, a învăța cum să participi în cadrul comunității (învățare pentru democrație și drepturile omului), este de asemenea abordată în fiecare unitate de învățare, Unitatea 5 concentrându-se cel mai mult pe această dimensiune.

Activitățile didactice includ casete despre învățarea conceptuală. Aici, nu numai că sunt explicate conceptele cheie, dar sunt introduse și alte concepte care sunt importante în contextul lecției.

Puzzle-ul de concepte – un model de învățare constructivistă

Puzzle-ul de concepte este prezent în întreaga carte ca un leitmotiv. El reapare pe pagina de titlu a fiecărei unități, cu piesa referitoare la conceptul cheie al acelei unități prezentată în prim-plan. Aici, cele nouă ilustrații au fost puse împreună pentru a forma un puzzle complet. Această imagine poate fi citită în diverse moduri.

În primul rând, textul din fiecare imagine clarifică conceptul de ECD / EDO pe care artistul, Peti Wiskemann, l-a avut în minte. Apoi, prin conectarea celor nouă imagini, puzzle-ul indică faptul că cele nouă concepte sunt legate în mai multe moduri și formează un tot semnificativ.

Cu toate acestea, puzzle-ul ne dă impresia că setul de concepte cheie din această carte este complet în sine, și că niciun element nu poate fi omis sau adăugat. Privit din acest unghi, puzzle-ul ar putea părea că transmite un mesaj care induce în eroare, sugerând că nicio alegere didactică nu a fost făcută în cadrul conceptual al acestui manual.

Desigur, aceste nouă concepte nu formează un sistem închis de teorie sau înțelegere. Mai degrabă, ele au fost alese pentru că am considerat că sunt deosebit de importante sau utile. Altele ar fi fost de asemenea interesante, de exemplu bani, putere sau ideologie. Manualul oferă un set de instrumente, mai degrabă decât o teorie, și este deschis adaptării și completărilor.

Pe de altă parte, încercarea de a înțelege este o căutare de sens, și constructivismul concepe procesul de

învățare ca un efort de a crea sens. Elevii corelează informațiile noi cu ceea ce ei deja știu și ceea ce au înțeles deja. Puzzle-ul poate fi astfel citit ca un simbol al modului în care sensul este creat de un elev. Elevii vor încerca să coreleze conceptele cheie ale ECD / EDO. Procedând astfel, ei vor crea propriul puzzle în mintea lor, cu diferite corelări și aranjarea proprie individuală a elementelor. Poate că ei vor descoperi lacune sau legături care lipsesc și vor pune întrebări care trec dincolo de scopul celor câtorva concepte cheie din această carte. Rezultatele lor vor fi diferite, iar puzzle-ul va reflecta acest lucru afișând conceptele într-o ordine diferită față de diagrama și tabelul de mai sus. Elevii pot face greșeli atunci când creează puzzle-uri proprii și astfel aceștia ar trebui să își împărtășească rezultatele în clasă. Dacă este necesar, un elev sau profesor ar trebui să îi corecteze (deconstrucție).

Când profesorul utilizează acest manual și pregătește lecții, el va avea o idee în minte cu privire la modul în care aceste concepte sunt corelate și modul în care elevii pot, sau ar trebui să le înțeleagă.

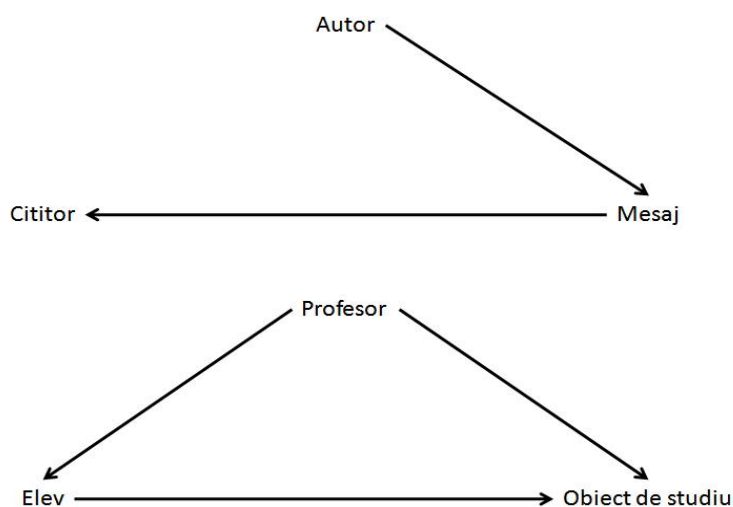
Așa cum spune un proverb, o imagine spune mai mult decât o mie de cuvinte. Astfel, acest puzzle poate spune cititorului o mulțime de lucruri despre conceptele cheie din această carte, despre implicațiile de a face alegeri didactice și despre învățarea constructivistă.

Imaginile susțin cititorul activ (metarefecție)

Acest capitol a abordat o idee abstractă - conceptele. Autorul are o sarcină dificilă în a face mesajul său clar și cititorul are o sarcină dificilă în a-l înțelege. Această experiență împărtășită a autorului și cititorului are multe în comun cu interacțiunea dintre profesori și elevi. Prin urmare, merită să se reflecte cu privire la comunicarea dintre autor și cititor în acest capitol. În acest sens, folosim încă o dată o abordare inductivă, făcând apel la o experiență concretă, comună, în scopul de a obține o viziune generală care poate fi aplicată în alte domenii, în special de predare și învățare.

Cercetările au arătat că mulți utilizatori de cărți se uită la imagini și diagrame înainte de a studia textul. Puterea imaginilor rezidă în apelul lor estetic la imaginația noastră și în concentrația lor de informații. Punctul lor slab este faptul că aceste informații sunt transmise non-verbal. Privitorul poate construi o idee în minte care să fie în contradicție cu intenția autorului.

Autorul, cititorul și mesajul formează o relație triunghiulară. În această structură, un element este întotdeauna absent din relația dintre celelalte două. Acest lucru înseamnă că autorul nu are control complet asupra mesajului pe care cititorul îl formează în mintea sa, la fel cum niciun profesor nu poate decide ceea ce un elev își amintește sau uită în cele din urmă. Cu toate acestea, în cazul în care cititorul este interesat și dispus să afle dacă modul în care a înțeles imaginea este corect - dacă aceasta corespunde mesajului intenționat de autor - atunci autorul ar trebui să furnizeze un text care comentează sau explică imaginea.

Este interesant de comparat structura comunicării dintre autor și cititor cu cea a profesorului și elevilor în modelul triunghiului didactic. Există analogii structurale și diferențe semnificative. În ambele cazuri, există o structură triunghiulară, ceea ce înseamnă că niciun element sau jucător nu domină întregul. Autorii comunică cu cititorii lor printr-un mijloc, cum ar fi acest manual. Aceasta este, de obicei o comunicare unilaterală. Autorul și cititorul se întâlnesc rar personal, iar autorul nu primește feedback regulat. Autorul nu are control complet asupra mesajului care se naște în mintea cititorului.

În clasă, profesorul nu are control complet asupra proceselor de învățare ale elevului. Cu toate acestea, relația personală dintre elevi și profesor oferă feedback permanent, și personalitatea profesorului este factorul cel mai puternic în procesul de predare.

În timp ce se uită la o imagine, cititorul construiește un mesaj în minte și anticipează la ce să se aștepte atunci când citește textul pe care l-a oferit autorul. Poate că cititorul va constata că înțelegerea sa cu privire la imagine se confirmă, sau poate va experimenta deconstrucția unor elemente. Imaginile ajută la crearea unui dialog între autor și cititor, care are loc în mintea cititorului. Combinația de imagine și text sprijină cititorul activ - și gânditorul.

Citirea imaginilor este o abilitate cheie în așa-numita societatea informațională și elevii ar trebui să fie instruiți în dobândirea acestei abilități. Prin urmare, sugerăm ca profesorul să împărtășească acest puzzle cu elevii. Explicarea imaginii este o sarcină care revine fie profesorului fie elevilor. Profesorul ar putea-o folosi pentru a prezenta elevilor curriculum-ul pe care acest manual îl oferă, sau poate ca un rezumat la sfârșitul anului școlar. Elevii ar putea descompune puzzle-ul în nouă bucăți și l-ar putea reconstrui în funcție de curriculum-ul actual care a apărut în mintea lor. Prin împărtășirea combinațiilor lor cu caracter personal și a legăturilor dintre piesele puzzle-ului și conceptele pe care le reprezintă, elevii vor deveni conștienți de modalitățile lor de învățare și de înțelegere. Reflectând asupra acestei experiențe la nivelul învățării conceptuale, ei pot ajunge să înțeleagă că libertatea de gândire și de expresie nu sunt doar condițiile pentru luarea deciziilor democratice, dar, de asemenea, pentru lectură și învățare.

Partea I

Individ și comunitate

Unitatea de învățare 1

**Stereotipuri și prejudecăți. Ce este identitatea?
Cum îi percep pe ceilalți, cum mă văd ei?**

Unitatea de învățare 2

Egalitate. Ești mai egal decât mine?

Unitatea de învățare 3

Diversitate și pluralism. Cum pot oamenii să trăiască împreună în pace?

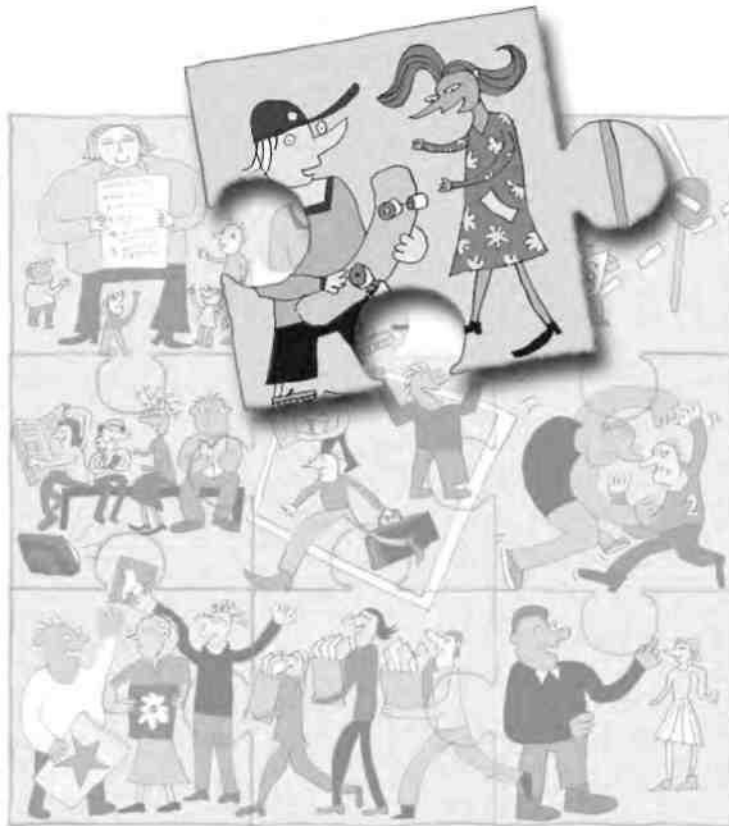
Unitatea de învățare 4

Conflict. Ce este de făcut dacă nu suntem de acord?

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 1

Stereotipuri și prejudecăți

Ce este identitatea?
Cum îi percep pe ceilalți, cum mă văd ei?

1.1. Cum văd alții o persoană...

O persoană este mai complexă decât s-ar putea crede

1.2. Cât de diferit poate fi descrisă o persoană...

Cum să se obțină o imagine mai de ansamblu despre o persoană

1.3. Stereotipuri și prejudecăți

Ideile noastre despre alți oameni, grupuri sau țări

1.4. Stereotipuri despre mine!

Cum mă văd eu – cum mă văd alții?

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 1: Stereotipuri și prejudecăți

Ce este identitatea? Cum îi percep pe ceilalți, cum mă văd ei?

Cine sunt eu cu adevărat? În fiecare zi, elevii experimentează o mare varietate de valori și moduri de viață împreună. În scopul de a găsi propria lor poziție, au nevoie să-și dezvolte abilitatea de a face alegeri. Ce pot să fac, ce nu trebuie să fac? Ce este bine și ce este greșit? Copiii și adolescenții își dau seama în curând că nu se poate răspunde ușor la aceste întrebări. Ceea ce poate fi bine într-un caz poate fi greșit într-un alt caz. Cum pot decide? Ce orientări am?

Două instrumente importante pentru orientare personală reprezintă constituția unei țări și abordarea de către aceasta a drepturilor omului. Acestea sunt două puncte de referință care demonstrează pluralismul valorilor într-o societate. Cel mai important principiu este libertatea personală, ceea ce permite fiecărui individ dreptul de a-și dezvolta personalitatea pe fondul toleranței reciproce și responsabilității, aducând astfel beneficii atât pentru comunitatea în care trăiește cât și pentru omenire în general. Putem diferi foarte mult în ceea ce privește viziunile și interesele noastre, cu condiția să fi convenit regulile cu privire la modul de a discuta neînțelegerile noastre în mod pașnic.

Copiii și adolescenții ar trebui să știe că adulții se luptă, de asemenea, cu provocările și exigențele cu care se confruntă. Aceștia ar trebui să realizeze, de asemenea, că profesorii nu au cheia adevărului absolut, ci fac greșeli și să încerce să învețe de la ei.

Această unitate de învățare se ocupă cu unele din întrebările cu privire la dezvoltarea identității unei persoane și modul în care oamenii și grupurile se percep pe ei și pe alții. Elevii ar trebui să înțeleagă că identitatea lor este definită atât de către ei înșiși cât și prin interacțiunea lor cu alții. Identitatea este definită prin marcarea atât a diferențelor dintre indivizi cât și a nevoii de a aparține familiei sau unui grup de persoane egale și de a fi protejat de aceasta/acesta. Tinerii se vor înțelege mai bine în cazul în care își explorează sentimentele și nevoile personale, dezvoltarea lor personală și dorințele lor pentru viitor. Ei au nevoie să facă experiențe cu diferite forme de comportament, extinzând astfel repertoriul lor de interacțiune cu ceilalți. Ei vor învăța acest lucru dacă contribuie constructiv la situații de interacțiune socială.

Istoria socială și politică a țării noastre are un impact puternic asupra vieților noastre de astăzi. Elevii ar trebui să devină conștienți de această influență prin colectarea regulată de informații despre problemele actuale și discutarea acestora, formarea de opinii personale și ascultarea opiniilor altora. Ei trebuie să acorde atenție opiniilor, prejudecăților și stereotipurilor care fac parte din opinia publică. O persoană trebuie să fie conștientă de aceste forme subtile de influență pentru a le contracara, și să reflecteze critic asupra alegerilor sale precum și să le modifice dacă este necesar.

Educație pentru cetățenie democratică și drepturile omului

Prin această serie de lecții:

- elevilor li se vor prezenta concepte de realizare a stereotipurilor și modul în care se produc prejudecățile;
- elevii vor realiza că noi toți atribuim anumite calități indivizilor și grupurilor;
- elevii înțeleg că respectiva atribuire ne ajută să facem față complexității vieții noastre de zi cu zi;
- elevii realizează că atribuirea poate fi dăunătoare și injustă;
- elevii învață că atribuirea susține formarea identităților individului și grupului;
- elevii învață că identitatea este un lucru complex, iar acest lucru înseamnă că fiecare persoană poate și trebuie să fie înțeleasă și descrisă diferit.

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 1: Stereotipuri și prejudecăți

Ce este identitatea? Cum îi percep pe alții, cum mă văd ei?

Titlul lecției	Obiective de învățare	Sarcinile elevului	Resurse	Metodă
Lecția 1: Cum văd alții o persoană	Să experimenteze complexitatea părerilor și să facă propriile alegeri.	Elevilor le sunt atribuite roluri specifice și își formează părerile. Ei învață cum să modifice perspectivele.	Descrierea rolurilor, fișa de lucru 1.1. pentru elevi (grupuri 1-3), coli mari de hârtie, markere.	Activitate de grup
Lecția 2: Cât de diferit poate fi descrisă o persoană	Să își dea seama că descrierile diferite se pot referi la una și aceeași identitate.	Elevii repetă și joacă scene și își prezintă ceea ce au scris. Ei discută scenele pe care le-au văzut.	Rezultatele primei lecții devin materialul de bază pentru cea de a doua lecție. Elevii își dau seama că fără participarea și contribuția lor, unitatea de învățare nu poate continua.	Joc de roluri, prezentări și discuții ghidate cu toată clasa
Lecția 3: Stereotipuri și prejudecăți	Să înțeleagă modul în care stereotipurile și prejudecățile sunt legate și modul în care acestea pot duce la păreri simplificate dar și injuste cu privire la indivizi, grupuri de oameni și țări întregi.	Elevii se gândesc la părerile lor referitoare la ceilalți și le discută în grupuri.	Coli albe de hârtie și markere.	Activitate de grup, discuție cu toată clasa
Lecția 4: Stereotipuri despre mine!	Să conștientizeze modul în care sunt percepuți de ceilalți și să învețe să accepte acest lucru. Ei înțeleg mai bine modul în care ceilalți percep identitatea lor și reacționează la acest lucru.	Elevii se descriu pe sine și unii pe alții și compară rezultatele.	Fișa de lucru 1.2. pentru elevi	Lucru în perechi, discuție cu toată clasa

Lecția 1

Cum văd alții o persoană

O persoană este mai complexă decât s-ar putea crede

Obiectiv de învățare	Să experimenteze complexitatea părerilor și să facă propriile alegeri.
Sarcinile elevilor	Elevilor li se atribuie roluri specifice și își formează părerii. Ei învață cum să își modifice perspectiva.
Resurse	Descrierea rolurilor, fișa de lucru 1.1. (grupuri 1-3), coli mari de hârtie, markere.
Metoda	Lucru în grup.

Lecția

Elevii formează trei grupuri și primesc fișa de lucru 1.1. (în trei versiuni diferite pentru grupuri diferite), o coală mare de hârtie și un marker. (În clasele mari pot fi formate mai multe grupuri iar profesorul oferă apoi mai multe scene de jucat, sau aceeași sarcină este dată diferitelor grupuri. Aceasta din urmă ar putea fi un scenariu interesant, pentru că va arăta cât de diferite pot fi descrierile și înțelegerile). Profesorul spune apoi povestea despre băiatul care s-a mutat cu casa și explorează noul mediu. El menționează clasei că băiatul ținea un jurnal, dar nu-l citește cu voce tare în clasă, deoarece fiecare grup a primit doar o parte din text.

Informații generale pentru profesori

Textul complet:

“Este prima mea zi în noua mea clasă. Familia mea s-a mutat aici dintr-o altă regiune și încă mă simt străin. Dragă jurnalule, mi s-au întâmplat atâtea în ultimele zile, o sa-ți povestesc o parte din acestea.

Acum locuim într-un apartament lângă râu. Unul dintre băieții din clasa mea locuiește câteva case mai încolo. A venit deja la mine în a treia zi ca să mă roage să merg cu el la pescuit. L-am refuzat pentru că undița mea este încă împachetată în una dintre cutii.

În fața școlii este un teren mare de fotbal. M-am bucurat, pentru că îmi place să joc fotbal. Așa că mi-am adus mingea și am vrut să încep să mă antrenez. Abia începusem să trag la poartă când directorul școlii m-a oprit. Era furios și m-a întrebat dacă știam să citesc. Nu văzusem un semn care spunea că terenul se închidea după ploaie. Am fost atât de șocat că m-am dus acasă fără să spun o vorbă.

În apartamentul de deasupra noastră trăiește un bătrân. Când m-am întors acasă ieri m-am întâlnit cu el la ușa de la intrare, venea de la cumpărături. Avea o sacoșă cu mâncare și respira greu. Mi-a părut rău de el, l-am întrebat dacă pot să îl ajut și i-am dus sacoșa până la ușă.”

Cele trei versiuni ale fișelor de lucru pentru grupuri conțin diferite părți din jurnal. Percepția grupurilor va diferi în funcție de informațiile pe care le-au primit. Prin urmare, fiecare grup vede doar o parte din identitatea băiatului și reflectă acest punct de vedere în jocul de roluri. După cum se prevede în îndeplinirea sarcinilor, grupurile prezintă mai întâi seturile lor de adjective. Un membru al fiecărui grup colectează rezultatele discuției grupului pe coala mare de hârtie pentru prezentarea în următoarea lecție.

Acum, fiecare grup decide referitor la un scurt joc de roluri, care reprezintă interpretarea lor. Aceste jocuri de roluri ar trebui să fie mai întâi explicate și discutate în clasă și apoi repetate. Acest lucru ar putea avea loc în diferite colțuri ale clasei, sau, poate, în săli de conferințe în clădirea școlii, în clădiri exterioare sau, în cazul în care vremea permite, pe terenul de joacă. Chiar dacă jocul de roluri durează ceva la început, efortul va fi util. Pentru mulți elevi, ceea ce este adesea greu de exprimat în cuvinte poate fi declarat acum simplu și clar.

Obiectivul pentru elevi la această lecție este ca adjectivele să fi fost scrise pe postere și să fi repetat scena.

La sfârșitul lecției profesorul adună posterele (el le va redistribui la începutul următoarei lecții) și efectuează o scurtă informare la sfârșitul lecției. El dă feedback pozitiv și analizează subiectul următoarei lecții.

Lecția 2

Cât de diferit poate fi descrisă o persoană...

Cum să se obțină o imagine mai de ansamblu despre o persoană

Obiectiv de învățare	Să își dea seama că descrierile diferite se pot referi la una și aceeași identitate.
Sarcinile elevilor	Elevii repetă și joacă scenele și își prezintă munca în scris. Ei discută scenele pe care le-au văzut.
Resurse	Rezultatele primei lecții (jocul de roluri care a fost repetat și listele de adjective pe postere) devin materialul de bază al celei de a doua lecții. Elevii își dau seama că fără participarea și contribuțiile lor, unitatea de învățare nu poate continua.
Metoda	Joc de roluri, prezentări și discuție ghidată cu toată clasa.

Lecția

Partea 1

Profesorul explică procedura lecției. El acordă grupurilor alte cinci minute pentru a-și repeta scenele. Scenele sunt apoi prezentate.

În primul rând, un membru al grupului citește clasei fragmentul din jurnal folosind posterul din prima lecție. Apoi, grupul joacă scena. Se recomandă ca toate scenele să fie prezentate fără întreruperi. În cazul în care mai multe grupuri au primit același fragment din jurnal, acestea ar trebui să joace aceste scene, cu mici variații, una după alta.

După ce grupurile au terminat, profesorul oferă feedback pozitiv și, din nou, face rezumatul obiectivului acestei succesiuni de scene. În cazul în care clasa este obișnuită cu această formă de predare, atunci elevii pot trece la pasul următor. Dacă nu, este recomandabil să se acorde elevilor posibilitatea de a analiza și de a reflecta cu privire la succesiunea de scene, analizând aspectele ce țin de conținut și formă.

Iată câteva exemple privind modul în care profesorul poate îndemna la reflecție privind jocul de roluri:

- Care a fost experiența noastră ca și grup?
- Am descoperit ceva nou despre mine?
- Cum ne-am descurcat în a juca personajele pe care le-am jucat?

Partea 2

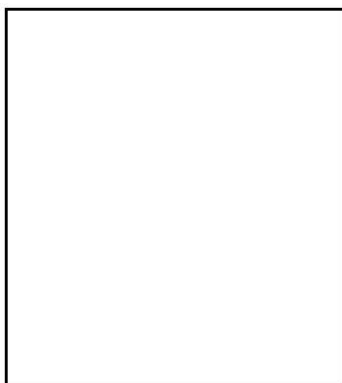
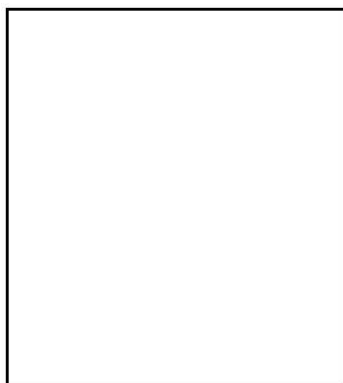
În cea de a doua parte a lecției, elevii își aranjează scaunele în unul sau două semicercuri în jurul tablei. Apoi, profesorul afișează posterele unul lângă altul pe tablă. Elevii privesc cum se desfășoară prezentarea:

Iată cum îl văd ceilalți:

Colegii de clasă

Profesorii

Vecinii

În discuția de follow-up, elevii ar trebui să înțeleagă că este perfect normal ca o persoană să fie văzută diferit de persoane sau grupuri diferite. Ei ar trebui să își dea seama că nu pot folosi categorii precum „adevărat” și „fals” pentru a-și descrie punctele de vedere. De fapt, pentru a reprezenta băiatul în mod corect, ar fi greșit să se permită doar un punct de vedere pentru a-l descrie.

Posibile sugestii pentru ca profesorul să susțină gândirea critică în clasă:

- Atunci când văd aceste descrieri diferite, mă simt puțin confuz.
- Deci ce este adevărat acum?
- Cine este Max de fapt?

Profesorul așteaptă până când un număr de elevi au ridicat mâna iar apoi îi lasă să dea răspunsuri diferite. Notează aceste răspunsuri pe o listă pe tablă sau preferabil pe un flip chart:

Ce putem spune despre băiat?

- Cum îl putem descrie adecvat?
- Declarația 1
- Declarația 2
- Declarația 3
- Declarația 4
- Declarația 5

La sfârșitul lecției profesorul rezumă viziunile desprinse de elevii din primele două lecții. Ar fi avantajos dacă ar fi disponibil un flip chart pe care să se noteze aceste aspecte astfel încât să fie prezentate la lecțiile următoare. Următoarele aspecte se pot dovedi utile:

Identitate

- Există multe fețe ale identității unei persoane.
- Adesea, alte persoane (vecini, prieteni, profesori, străini) au păreri diferite referitoare la aceeași persoană.
- Trebuie să ascultăm păreri diferite dacă vrem să știm mai multe despre o persoană.
- ...
- ...

La sfârșitul lecției, profesorul le cere feedback elevilor, având grijă să nu comenteze remarcile acestora.

Există diferite moduri în care acest lucru poate fi făcut. A solicita clasei în general nu este întotdeauna cea mai bună soluție, pentru că de cele mai multe ori aceiași câțiva elevi vor răspunde iar feedback-ul va rămâne nespecific. De aceea, aici se recomandă modelul „țintă de darts”. Aceasta este o metodă de a obține feedback rapid care permite fiecărui elev să își specifice răspunsurile. Anexa oferă o descriere detaliată a acestei forme de feedback.

Profesorul face un rezumat al următoarelor două lecții, în care clasa nu va analiza persoane individuale ci grupuri în cadrul societății, precum și țări întregi.

Lecția 3

Stereotipuri și prejudecăți

Ideile noastre despre alți oameni, grupuri sau țări

Obiectiv de învățare	Să înțeleagă modul în care stereotipurile și prejudecățile sunt legate și modul în care acestea pot duce la păreri simplificate dar și injuste cu privire la indivizi, grupuri de oameni și țări întregi.
Sarcinile elevilor	Elevii se gândesc la părerile lor despre alții și le discută în grupuri.
Resurse	Coli albe de hârtie și markere.
Metoda	Lucru în grup, discuție cu toată clasa.

Termeni cheie

Stereotipuri: Acestea sunt opiniile pe care grupurile le au despre ele însele sau alte grupuri.

Prejudecăți: Acestea sunt opinii cu încărcătură emoțională despre grupuri sociale (adesea minorități) sau anumite persoane (adesea grupuri de minorități).

Lecția

Obiectivul acestei lecții este de a permite elevilor să transfere înțelegerea lor referitoare la modul în care alte persoane sunt văzute la nivel individual, către un nivel mai general, adică modul în care grupurile mai mari, comunitățile religioase, grupurile etnice sau țările sunt judecate.

Profesorul pregătește o scurtă prelegere, clar structurată, privind diferența dintre stereotipuri și prejudecăți care se va da la începutul lecției.

Prin prezentarea succintă a proceselor de învățare și a rezultatelor și viziunilor desprinse din ultimele două lecții, profesorul îi ajută pe elevi să înțeleagă diferența dintre stereotipuri și prejudecăți. Profesorul introduce cele două concepte referindu-se la punctele de vedere diferite referitoare la băiatul care a fost studiat în ultimele două lecții. El încearcă să prezinte aceste opinii ca stereotipuri și prejudecăți (a se vedea materialul general pentru profesori de la sfârșitul acestui capitol, unde s-a inclus un model pentru această scurtă prelegere cheie). În următoarea etapă, elevii formează grupuri restrânse. Ei lucrează la descrierile grupurilor sociale, de exemplu:

- băieți și fete;
- profesioniști;
- grupuri etnice;
- țări;
- continente.

Este important să nu se ceară elevilor să își exprime opiniile personale despre alții. Mai degrabă, ei ar trebui să își imagineze ce ar putea spune sau gândi societatea, vecinii sau mass-media despre grupurile care au fost atribuite acestora în cadrul acestei sarcini.

Elevii încearcă să se facă distincția dintre stereotipuri și prejudecăți, aplicând astfel ceea ce au auzit de la profesor la începutul lecției.

Profesorul poate da unele indicii pe tablă și elevii pregătesc prezentarea rezultatelor lor sub forma unei liste întocmite de către ei. Experiența a arătat că o listă pregătită dinainte (a se vedea exemplul de mai jos) va ajuta elevii să noteze idei pentru o utilizare ulterioară în discuție. După prelegerea inițială a profesorului despre stereotipuri și prejudecăți, elevii lucrează în grupuri de trei sau patru timp de aproximativ 15 minute pentru a reflecta asupra sarcinii de mai sus. Profesorul ar trebui să analizeze cu atenție pe care dintre exemplele de mai sus să le ofere. În funcție de situația politică din țara respectivă, poate fi posibil să se aleagă exemple aproape de experiența elevilor. Pe de altă parte, profesorul ar trebui să menționeze grupurile etnice care trăiesc în țară sau comunitate numai în cazul în care nimeni nu este jignit de o astfel de alegere și numai dacă nu pot fi declanșate niciun fel de discuții și dispute care ar putea scăpa de sub control.

Discuțiile și rezultatele grupurilor ar trebui să fie prezentate într-o sesiune plenară. Fiecare grup este de acord cu privire la un purtător de cuvânt, care va prezenta rezultatele grupului urmând un model de criterii cum ar fi:

- țara noastră, grupul nostru, entitatea noastră etnică, profesia noastră;
- stereotipuri exprimate de grup;
- prejudecăți exprimate de grup;
- presupunerile noastre cu privire la motivul pentru care grupurile au asemenea păreri;
- opiniile noastre, inclusiv eventualele divergențe de opinie.

Profesorul va ajuta elevii înregistrând rezultatele fiecărui grup (sub formă de note) pe un flip chart.

Exemplu de modalitate de înregistrare a rezultatelor pentru a susține elevii:

Grup	Țară/profesie/grup	Stereotipuri	Prejudecăți	Comentarii
1				
2				
3				
4				
5				

La sfârșit, profesorul face rezumatul lecției, referindu-se atât la procedură cât și la rezultate, și informează clasa referitor la următoarele etape.

Lecția 4

Identitate: Stereotipuri despre mine!

Cum mă văd eu – cum mă văd alții?

Obiective de învățare	Să conștientizeze modul în care sunt percepuți de ceilalți și să învețe să accepte acest lucru. Ei înțeleg mai bine modul în care ceilalți percep identitatea lor și reacționează la acest lucru.
Sarcinile elevilor.	Elevii se descriu pe sine și unii pe alții și compară rezultatele
Resurse	Fișa de lucru 1.2 pentru elevi
Metoda	Lucru în perechi. Discuție cu toată clasa.

Lecția

Profesorul începe lecția prezentând pe scurt rezultatele celor două lecții anterioare și explicând programul pentru lecția de astăzi.

Profesorul amintește apoi clasei că au început analizând un individ (situația personală a unui băiat) iar apoi au mers mai departe, pentru a studia modul în care sunt văzute grupuri mai mari, cum ar fi profesii, grupuri etnice și țări întregi. Acum, ei se vor concentra din nou asupra individului, dar de data aceasta se vor concentra asupra elevilor înșiși - toată lumea din clasă. Ei se vor concentra pe întrebarea:

Cine sunt?	
Cum m-aș descrie?	auto-percepție
Cum m-ar descrie un elev din clasă?	percepția celorlalți

Profesorul susține prezentarea lecției desenând acest tabel pe tablă sau pe un flip chart. El poate solicita elevilor, de asemenea, să repete ceea ce au învățat în ultimele două lecții despre diferența dintre auto-percepție și percepția celorlalți. În plus, sau ca o alternativă, el poate repeta conceptele cheie stereotipuri și prejudecăți.

Profesorul ia acum fișele de lucru arătând elevilor descrierile lui Max. Acestea ar trebui să ajute elevii să se gândească la cât mai multe calități și caracteristici ale oamenilor. Elevii primesc sarcina de a lista cât mai multe adjective care pot fi folosite pentru a descrie o persoană. Profesorul va trebui cu siguranță să ofere unele idei și sugestii în acest moment. De exemplu, elevii pot fi ghidați de categorii care dau adjectivelor descriptive sens și focalizare. Aceste categorii ar putea include următoarele: Cum am descrie oamenii:

- dacă sunt în toane bune?
- dacă sunt în toane proaste sau chiar furioși?
- dacă sunt prieteni buni?
- dacă dorim să descriem cum arată?
- dacă dorim să îi descriem ca elevi?
- ...

În loc să se ceară câtorva elevi să ofere unele idei într-o situație de predare frontală, întreaga clasă ar trebui să fie implicată. Acest lucru poate fi realizat prin următorul exercițiu⁵, în care elevii lucrează individual pentru a produce o varietate de idei. În colțurile clasei, sau pe mese separate, ar trebui să fi fost afișate coli mari de hârtie. Pe aceste coli, au fost postate diferite cuvinte cheie sau categorii ca titluri. Elevii se deplasează prin cameră în liniște și își scriu ideile lor pe postere (în mod ideal, cu markere furnizate cu fiecare poster). Întrucât ei pot citi ceea ce alți elevi au scris, elevii nu ar trebui să se repete, dar pot răspunde cu comentarii și idei noi.

⁵ Exercițiul sugerat aici este o versiune a „Zidul tăcerii” (a se vedea ECD/EDO Volumul VI, *Dezvoltarea de idei noi în materie de ECD/EDO*).

Rezultatul unui astfel de exercițiu ar putea arăta astfel:

Cum este o persoană când este în toane bune?

- veselă
- glumeață
- relaxată
- comunicativă
- cântă
- fermecătoare
- ...
- ...

Nu este necesar un follow-up în discuția plenară, deoarece scopul acestui exercițiu este să dea elevilor idei cu care să lucreze în etapa următoare. Profesorul ar fi trebuit să ia deja în considerare elevii care ar putea lucra împreună în perechi în această etapă. Acest lucru este important, deoarece subiectul cu care se vor ocupa elevii este unul delicat. Prin urmare, profesorul ar trebui să evite să alăture elevi care se antipatizează și ar trebui să se asigure că nimeni nu este jignit.

Echipele primesc următoarea sarcină:

Acum veți explora cum vă percepeți pe voi și pe ceilalți. Faceți acest lucru astfel:

- Mai întâi, lucrați singuri.
- Priviți multiplele descrieri de pe posterele din clasă și alegeți cuvintele care, în opinia voastră, vă descriu bine. Scrieți-le pe fișa de lucru.
- Adăugați calitățile și descrierile ale voastre pe care nu le-ați găsit pe postere. Scrieți-le pe fișă.
- Apoi descrieți-vă partenerul în același fel.
- Atunci când ați terminat, împărtășiți-vă rezultatele. Va fi interesant de văzut descrierile și opiniile care se potrivesc și cele care diferă sau chiar care se contrazic. Exprimați-vă gândurile și sentimentele:
- Ce mă surprinde?
- Ce mă face fericit?
- Ce mă irită?
- Ce mă rănește?
- Vă puteți susține opinia cu câteva exemple?
- Ce descrieri sunt stereotipuri (pozitive sau negative)?

Profesorul ar trebui să decidă dacă să organizeze o informare plenară la finalul acestei lecții (care este de asemenea sfârșitul acestei unități de învățare, deși sunt posibile continuări) sau dacă să rezume procesul de învățare din ultimele patru lecții. Indiferent de metoda aleasă, profesorul va observa că atmosfera de lucru din clasă s-a îmbunătățit în cursul acestei unități de învățare.

Elevii au dezvoltat relații mai apropiate unii cu alții și ai făcut descoperiri interesante pe care le-au împărtășit unii cu alții. Acum ei pot face deosebirea dintre:

- stereotipuri și prejudecăți;
- auto-percepție și percepția celorlalți.

Ei au făcut progrese referitoare la dezvoltarea competenței lor sociale, de care vor beneficia în viața de zi cu zi, atât în clasă cât și la școală, în general. Elevii se vor întâlni adesea cu temele ridicate în aceste patru lecții, consolidând astfel ceea ce au învățat.

Fișa de lucru 1.1 pentru elevi

(Grupul 1)

Joc de rol

Conveniți în legătură cu un reprezentant al grupului vostru care va citi cu voce tare scurtul fragment din jurnal și sarcina pentru grupul vostru.

Numiți un alt membru al grupului vostru care să noteze rezultatele voastre și să le prezinte clasei.

Fragment din jurnalul lui Max:

“Este prima mea zi în noua mea clasă. Familia mea s-a mutat aici dintr-o altă regiune și încă mă simt străin. Dragă jurnalule, mi s-au întâmplat atâtea în ultimele zile, o sa-ți povestesc o parte din acestea.

Acum locuim într-un apartament lângă râu. Unul dintre băieții din clasa mea locuiește câteva case mai încolo. A venit deja la mine în a treia zi ca să mă roage să merg cu el la pescuit. L-am refuzat pentru că undița mea este încă împachetată în una dintre cutii.”

Sarcini:

1. Faceți o listă a adjectivelor care considerați că ar fi folosite de colegii de clasă ai lui Max pentru a-l descrie (brainstorming în grupul vostru).
2. Ce credeți că ar spune un elev din clasa lui Max celorlalți elevi despre acesta? Repetați o scurtă scenă pe care o puteți juca în clasă.

Fișa de lucru 1.1 pentru elevi**(Grupul 2)****Joc de rol**

Conveniți în legătură cu un reprezentant al grupului vostru care va citi cu voce tare scurtul fragment din jurnal și sarcina pentru grupul vostru.

Numiți un alt membru al grupului vostru care să noteze rezultatele voastre și să le prezinte clasei.

Fragment din jurnalul lui Max:

„În fața școlii este un teren mare de fotbal. M-am bucurat, pentru că îmi place să joc fotbal. Așa că mi-am adus mingea și am vrut să încep să mă antrenez. Abia începusem să marchez când directorul școlii m-a oprit. Era furios și m-a întrebat dacă nu știam să citesc. Nu văzusem un semn care spunea că terenul se închidea după ploaie. Am fost atât de șocat că m-am dus acasă fără să spun o vorbă.”

Sarcini:

1. Faceți o listă a adjectivelor care considerați că ar fi folosite de colegii de clasă ai lui Max pentru a-l descrie (brainstorming în grupul vostru).
2. Ce credeți că ar spune un elev din clasa lui Max celorlalți elevi despre acesta? Repetați o scurtă scenă pe care o puteți juca în clasă.

Fișa de lucru 1.1 pentru elevi

(Grupul 3)

Joc de rol

Conveniți în legătură cu un reprezentant al grupului vostru care va citi cu voce tare scurtul fragment din jurnal și sarcina pentru grupul vostru.

Numiți un alt membru al grupului vostru care să noteze rezultatele voastre și să le prezinte clasei.

Fragment din jurnalul lui Max:

“Este prima mea zi în noua mea clasă. Familia mea s-a mutat aici dintr-o altă regiune și încă mă simt străin. Dragă jurnalule, mi s-au întâmplat atâtea în ultimele zile, o sa-ți povestesc o parte din acestea.

În apartamentul de deasupra noastră trăiește un bătrân. Când m-am întors acasă ieri m-am întâlnit cu el la ușa de la intrare, venea de la cumpărături. Avea o sacoșă cu mâncare și respira greu. Mi-a părut rău de el, l-am întrebat dacă pot să îl ajut și i-am dus sacoșa până la ușă.”

Sarcini:

1. Faceți o listă a adjectivelor care considerați că ar fi folosite de colegii de clasă ai lui Max pentru a-l descrie (brainstorming în grupul vostru).
2. Ce credeți că ar spune un elev din clasa lui Max celorlalți elevi despre acesta? Repetați o scurtă scenă pe care o puteți juca în clasă.

Fișa de lucru pentru profesori

Stereotipii și prejudecăți

Ce este acela un stereotip?

Oamenii sunt adesea definiți ca membri ai grupurilor, în funcție de cultura lor, convingerile lor religioase, originea lor sau caracteristicile externe, cum ar fi culoarea pielii lor, mărimea, coafura sau îmbrăcămintea lor.

Adesea, această definiție a grupurilor se potrivește cu atribuirea de calități specifice oamenilor, astfel încât imaginile specifice sunt asociate cu anumite grupuri. În cazul în care aceste imagini sunt exagerate în măsura în care corespund cu greu realității, noi le numim stereotipuri.

Stereotipurile pot fi, de asemenea, găsite în cărți (chiar și manualele școlare), benzi desenate, reclame sau filme. Aproape sigur ați întâlnit astfel de stereotipuri. Gândiți-vă, de exemplu, la imaginea femeilor africane care poartă fuste din frunze de palmier, cu buzele groase și oase mici în nas.

De la stereotip la prejudecată

Dacă o persoană sau un grup este judecat/ă doar pe baza stereotipurilor și nu ca un individ sau grup de indivizi, avem de-a face cu o prejudecată. S-a format o opinie cu privire la o persoană sau un grup, fără a le cunoaște. Astfel de opinii și idei de cele mai multe ori nu au nimic de-a face cu realitatea și sunt, de asemenea, de multe ori, nefavorabile sau ostile.

Stereotipuri „pozitive”

Cu toate acestea, există, de asemenea, stereotipuri pozitive. De exemplu, dacă cineva spune că oamenii de culoare sunt alergători rapizi, putem numi acest lucru un stereotip pozitiv. „Ei bine, ce e în neregulă cu asta?” s-ar putea crede. Dar în acest caz oamenii sunt, de asemenea, în mod greșit luați împreună. Gândiți-vă: chiar este adevărat că toate persoanele de culoare poate alerga repede?

La ce sunt bune stereotipiile?

Prejudecățile par a face lumea mai simplă și mai puțin complicată. Dacă oamenii întâlnesc alți oameni care par a fi ciudați acest lucru le dă adesea un sentiment de neliniște. În astfel de situații, prejudecățile le permit oamenilor să-și ascundă neliniștea - pot pretinde că știu totul despre celălalt /ceilalți și nu au nevoie să pună niciun fel de întrebări. Dar, ca și consecință, de la bun început, o întâlnire semnificativă și o înțelegere reală au devenit imposibile.

Care este efectul prejudecăților?

Prejudecățile sunt ofensatoare. În primul rând, acestea sunt utilizate pentru a trata pe cineva pe nedrept. Prejudecățile lipsesc oamenii de posibilitatea de a arăta cine sunt și ce sunt capabili să realizeze. De exemplu, un angajator nu poate oferi turcilor un loc de muncă pentru că a auzit că „ei” vin mereu târziu la lucru. Unii oameni se vor agăța pe prejudecăți și idei populiste, deși nu știu pe nimeni care ar putea confirma aceste opinii negative.

Ce putem face împotriva prejudecăților?

Prejudecățile mor greu și sunt, prin urmare, greu de suportat. Dar nu trebuie să ne pierdem speranța: nimeni nu se naște cu prejudecăți. Ele au fost învățate și, prin urmare, pot fi dezvățate. Înainte de a judeca o persoană, cereți-i să explice de ce a făcut lucrul respectiv. Amintiți-vă că cu siguranță nu v-ar plăcea să fiți judecați fără a fi ascultați.

Fișa de lucru 1.2 pentru elevi

Auto-percepția – percepția celorlalți

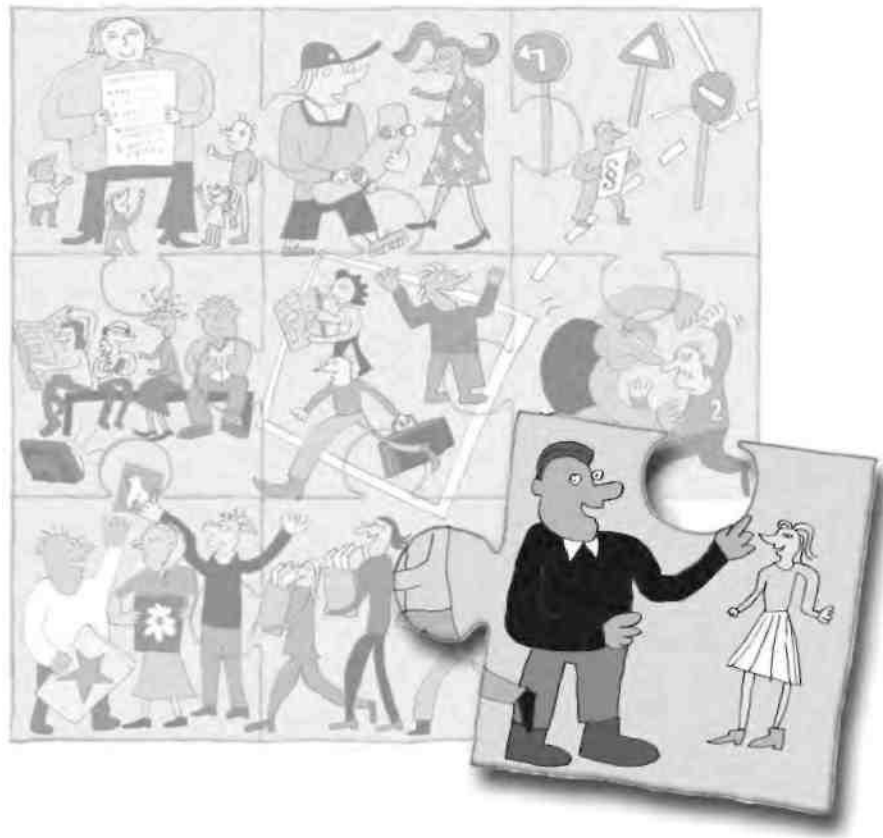
Lucru în perechi

Comentarii după discuție - Unde se potrivesc părerile noastre - Unde diferă părerile noastre - Observații	Cum mă descriu (auto-percepția mea)	Cum îl descriu pe colegul meu (Percepția mea referitoare la altcineva, scrisă de mine)	Comentarii după discuție - Unde se potrivesc părerile noastre - Unde diferă părerile noastre - Observații

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 2

Egalitate

Ești mai egal decât mine?

2.1. Diferențe și asemănări

Sunt egal? Sunt diferit?

2.2. Povestea Vesnei

Cum am reacționa dacă acest lucru ni s-ar întâmpla nouă?

2.3. Egalitate între femei și bărbați

Cum ar trebui să tratăm femeile și bărbații?

2.4. Justiție socială

Cum ar trebui să facem față inegalităților?

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 2: Egalitate

Ești mai egal decât mine?

Egalitatea ca și concept recunoaște că toată lumea, indiferent de vârstă, sex, gen, religie, etnie etc., are dreptul la aceleași drepturi.

Preambulul la Declarația Universală a Drepturilor Omului începe cu cuvintele „recunoașterea demnității inerente și a drepturilor egale și inalienabile ale tuturor membrilor familiei umane constituie fundamentul libertății, dreptății și păcii în lume”. Conceptul de cetățenie nu poate fi separat de problemele de egalitate. Existența inegalităților între sau în cadrul societăților obstrucționează cetățenia efectivă. Ideea de egalitate este, prin urmare, în centrul educației pentru cetățenie democratică. Ca atare, ea trebuie să se preocupe de problema egalității și ar trebui să împuternicească indivizii să acționeze împotriva tuturor formelor de discriminare⁶.

Diversitatea implică depășirea ideii de toleranță către un respect adevărat pentru diferențe și aprecierea acestora. Este centrală pentru ideea de pluralism și multiculturalism și, ca atare, este o piatră de temelie a ECD. Prin urmare, ECD trebuie să includă ocazii de a analiza percepțiile și de a contesta părtinirea și stereotipurile. Ea trebuie să vizeze, de asemenea, asigurarea că diferența este celebrată și înglobată în cadrul comunităților locale, naționale, regionale și internaționale⁷.

În multe privințe, solidaritatea poate fi considerată ca fiind capacitatea indivizilor de a trece dincolo de propriul spațiu și de a recunoaște și de a fi dispuși să acționeze în apărarea și promovarea drepturilor celorlalți. Este, de asemenea, un obiectiv cheie al ECD în măsura în care urmărește să ofere indivizilor cunoștințele, aptitudinile și valorile de care au nevoie pentru a trăi pe deplin în cadrul comunităților lor. După cum s-a subliniat mai devreme, actele de solidaritate sunt strâns legate de ideea de acțiune. Cu toate acestea, solidaritatea este la fel de mult o mentalitate pe cât este un set de comportamente⁸.

O prejudecată este o judecată care o facem despre o altă persoană sau alte persoane, fără a le cunoaște cu adevărat. Prejudecățile pot fi negative sau pozitive. Ele sunt învățate ca parte a procesului nostru de socializare și sunt foarte dificil de modificat sau eliminat. Prin urmare, este important să fim conștienți de existența acestora.

Discriminarea poate fi practică direct sau indirect. Discriminarea directă se caracterizează prin intenția de a discrimina o persoană sau un grup, cum ar fi un birou de angajări care respinge un rrom care solicită de lucru sau o companie imobiliară care nu închiriază apartamente imigranților. Discriminarea indirectă se concentrează pe efectul unei politici sau măsuri. Ea apare atunci când o dispoziție, un criteriu sau o practică aparent neutru/ă pune o persoană sau o anumită minoritate într-un dezavantaj *de facto* în comparație cu alții. Exemplele pot varia de la o cerință minimă de înălțime pentru pompieri (care poate exclude mult mai multe femei decât bărbați care aplică), la magazinul care nu angajează persoane cu fuste lungi, sau la biroul guvernamental sau regulamentul școlar, care interzice intrarea sau prezența oamenilor care poartă basmale. Aceste reguli aparent neutre cu privire la etnie sau religie pot dezavantaja în mod disproporționat membrii unei anumite minorități sau ai unor grupuri religioase care poartă fuste lungi sau basmale⁹.

Termenul „gen” se referă la rolurile construite social de bărbați și femei care sunt atribuite acestora pe bază de sex. Rolurile de gen, prin urmare, depind de un anumit context socio-economic, politic și cultural și sunt afectate de alți factori, inclusiv rasă, etnie, clasă, orientare sexuală și vârstă. Rolurile de gen sunt învățate, și variază considerabil în interiorul culturilor și între culturi. Spre deosebire de sexul biologic al unei persoane, rolurile de gen se pot schimba¹⁰.

⁶ Din “A glossary of terms for education for democratic citizenship”, Karen O’Shea, Consiliul European, DGIV/EDU/CIT (2003) 29.

⁷ *Idem*.

⁸ *Idem*.

⁹ *Idem*.

¹⁰ *Idem*.

Drepturile economice și sociale sunt, în principal, preocupate de condițiile necesare pentru dezvoltarea deplină a individului și asigurarea unui standard de viață adecvat. Deseori denumite „a doua generație” a drepturilor omului, aceste drepturi sunt mai greu de aplicat, deoarece sunt considerate a depinde de resursele disponibile. Acestea includ drepturi, cum ar fi dreptul la muncă, dreptul la educație, dreptul la timp liber și dreptul la un standard adecvat de viață. Aceste drepturi sunt stipulate la nivel internațional în cadrul Convenției cu privire la Drepturile Economice și Sociale, care a fost adoptată de către Adunarea Națiunilor Unite în anul 1966¹¹.

Diferite persoane au diferite opinii și atitudini când vine vorba de modul în care societatea noastră trebuie să se ocupe de problemele de justiție socială. Aceste opinii și atitudini pot fi împărțite în linii mari în trei categorii:

- Darwiniștii, care simt că indivizii sunt în întregime responsabili pentru propriile lor probleme și ar trebui să fie lăsați în pace să se ocupe de ele. Ei cred că oamenii au nevoie de stimulente, astfel încât aceștia să încerce mai mult. Darwiniștii tind să stea departe de arena politicii sociale.
- Simpatizanții, care simt compasiune pentru cei care suferă și vor să facă ceva pentru a le ușura durerea. Ei consideră drepturile sociale și economice ca fiind obiective dorite ale politicii, mai degrabă decât drepturi ale omului. Acest fapt duce adesea la o abordare protectoare față de persoanele care se confruntă cu condiții sociale dificile.
- Cei care caută dreptatea, care sunt îngrijorați de faptul că oamenii sunt tratați nedrept, în mare parte ca urmare a deciziilor guvernului. Ei cred că trebuie să schimbe sistemele politice și economice, astfel încât oamenii să nu fie forțați să trăiască în sărăcie¹².

¹¹ Din “ A glossary of terms for education for democratic citizenship”, Karen O’Shea, Consiliul European, DGIV/EDU/CIT (2003) 29”.

¹² Luată din “ Duties sans Frontières. Human rights and global social justice”, Consiliul Internațional privind Politica Drepturilor Omului.

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 2: Egalitate

Ești mai egal decât mine?

Titlul lecției	Obiective de învățare	Sarcinile elevilor	Resurse	Metoda
Lecția 1: Diferențe și asemănări	Să poată explica egalitățile și diferențele dintre oameni. Să aprecieze atât egalitatea cât și diferența.	Elevii descoperă diferențe și asemănări între oameni. Elevii discută unele consecințe ale faptului de a fi diferit.	Caiete sau coli de hârtie și creioane pentru activitate individuală. Activitatea de extindere este opțională dar grupurile vor avea nevoie de coli mari de hârtie și markere dacă profesorul o folosește.	Lucru individual și în grupuri.
Lecția 2: Povestea Vesnei	Să conștientizeze prejudecățile și discriminarea din societate. Să poată înțelege punctul de vedere al victimelor discriminării.	Elevii discută un caz de discriminare și îl compară cu situația din țara lor.	Opțional, o copie fișei de lucru 2.1 pentru elevi	Lucru în grup pe bază de text.
Lecția 3: Egalitate între femei și bărbați	Să poată reacționa la situațiile de discriminare.	Elevii analizează modul în care ei și societatea în general tratează femeile.	O copie a unei povești din fișa de lucru 2.2. pentru elevi pentru fiecare grup de patru-cinci elevi.	Lucru în grupuri.
Lecția 4: Dreptate socială	Să conștientizeze discriminarea de gen din societate.	Elevii discută probleme ce țin de dreptatea distributivă. Elevii reflectă din nou la întreaga unitate.	Copii ale fișei de lucru 2.3 pentru elevi împărțite în secțiuni pentru fiecare pereche de elevi (opțional).	Lucru în perechi, gândire critică

Lecția 1

Diferențe și asemănări

Sunt egal? Sunt diferit?

Obiective de învățare	Să poată explica egalitățile și diferențele dintre oameni. Să aprecieze atât egalitatea cât și diferența.
Sarcinile elevilor	Elevii descoperă diferențe și asemănări între oameni. Elevii discută unele consecințe ale faptului de a fi diferit.
Resurse	Caiete sau coli de hârtie și pix pentru lucru individual. Activitatea de extindere este opțională dar grupurile vor avea nevoie de coli mari de hârtie și markere dacă profesorul o folosește.
Metode	Lucru individual și în grupuri. Discuție cu întreaga clasă.

Lecția

Elevii formează grupuri de patru-cinci membri. Fiecare grup are nevoie de o coală de hârtie și un pix.

Profesorul explică faptul că va adresa un număr de întrebări la care elevii trebuie să răspundă cu da sau nu. Pregătind acest lucru, elevilor li se cere să scrie literele A - R orizontal, în ordine alfabetică, lăsând spațiu suficient dedesubt. Profesorul poate face același lucru pe tablă.

Exemplu

Întrebări: A B C D E F

Răspunsuri: 1 0 1 0 1

Apoi, profesorul adresează o serie de întrebări (de la A la R) din Lista A, iar elevii își notează răspunsurile individual sub forma 1 (“da”) sau 0 (“nu”). Profesorul le spune elevilor că chiar dacă au dubii în legătură cu oricare dintre răspunsurile lor, totuși ei ar trebui să noteze răspunsul care cred că este cel mai corect.

Lista A	Lista B
A. Ești femeie?	A. Te simți întotdeauna fericit/ă?
B. Ai vizitat mai mult de o țară străină?	B. Ai unghii la degete?
C. Își plac anumite sporturi?	C. Ești capabil/ă să gândești puțin?
D. Cântă la un instrument muzical?	D. Te-a născut o mamă?
E. Ai ochi căprui?	E. Poți zbura fără să folosești niciun fel de echipamente (ca o pasăre)?
F. Ambele bunici trăiesc încă?	F. Poți trăi fără să bei nimic?
G. Porți ochelari?	G. Respiri?
H. Îți place să stai în aer liber la țară?	H. Trăiești constant sub apă?
I. Ești mai degrabă o persoană tăcută?	I. Ai vreun fel de sentimente?
J. Ești mai degrabă înalt/ă (peste medie)?	J. Ai sângele verde?
K. Ești mai degrabă o persoană tristă (peste medie)?	K. Ai căzut vreodată?
L. Răcești ușor?	L. Poți privi prin pereți?
M. Îți place să călătorești?	M. Poți comunica cu alte persoane?
N. Îți place să mergi la coafor?	N. Îți place vremea frumoasă?
O. Îți place să lucrezi la calculator?	O. Ai prefera să nu trebuiască să te întâlnești cu oameni?
P. Îți este frică de înălțime?	P. Ai limbă?
Q. Preferi maroul sau albastrul?	Q. Poți merge pe apă (ca unele insecte)?
R. Îți place să desenezi/pictezi?	R. Te simți câteodată obosit/ă?

Profesorul cere unui reprezentant din fiecare grup să scrie răspunsurile grupului la Lista A pe tablă. Profesorul solicită apoi elevilor să analizeze răspunsurile date și să le compare pe scurt cu propriile lor răspunsuri. Văd diferențe între răspunsuri? Pot rezuma unele din diferențele dintre ele?

Profesorul solicită apoi elevilor să răspundă la următoarea serie de întrebări, de data aceasta luate din Lista B. Din nou, un reprezentant din fiecare grup este rugat să scrie răspunsurile grupului pe tablă, sub literele alfabetului.

De ce este nu există aproape nicio diferență între grupuri de data asta? Profesorul întreabă elevii dacă pot adăuga mai multe lucruri pe care mare parte dintre ei le au în comun.

Pentru activitatea de extindere, profesorul oferă fiecărui grup o coală mare de hârtie și un marker. Sarcina lor este următoarea:

1. Găsiți câte trei exemple de situații în care este plăcut să fii asemănător cu alte persoane. Prezentați motivele pentru care credeți că a fi asemănător este plăcut.
2. Găsiți câte trei exemple de situații în care este plăcut să fii diferit de alte persoane. Prezentați motivele pentru care credeți că a fi diferit este plăcut.

Dacă este necesar, profesorul demonstrează modul în care un cadru al gândirii dă structură rezultatelor elevilor.

Situații în care este plăcut să fii asemănător	De ce?
a)	a)
b)	b)
c)	c)

Situații în care este plăcut să fii diferit	De ce?
a)	a)
b)	b)
c)	c)

Apoi profesorul cere grupurilor să găsească trei exemple de situații în care este neplăcut să fii diferit de alții. Și din nou, acestea ar trebui să prezinte motivele pentru care consideră că acest lucru ar putea fi valabil. Ce tipuri de sentimente creează?

Situații în care este neplăcut să fii diferit	De ce?
a)	a)
b)	b)
c)	c)

Apoi profesorul îi întreabă pe elevii ce grupuri de persoane „diferite” sunt uneori prost tratate și de către cine.

Grupuri de oameni care sunt uneori prost tratate	De către cine?
a)	a)
b)	b)
c)	c)

Profesorul cere fiecărui grup să își prezinte răspunsurile. Clasa va explora în plus drepturile care ar putea fi încălcate în cazurile prezentate. În acest scop, grupurile primesc o copie a fișei de lucru 5.2. pentru elevi: Lista drepturilor omului.

Lecția 2

Povestea Vesnei

Cum am reacționa dacă acest lucru ni s-ar întâmpla nouă?

Obiective de învățare	Să conștientizeze prejudecățile și discriminarea din societate. Să poată înțelege punctul de vedere al victimelor discriminării. Să poată reacționa la situațiile de discriminare.
Sarcinile elevilor	Elevii discută un caz de discriminare și îl compară cu situația din țara lor.
Resurse	Copii ale fișei de lucru 2.1. pentru elevi (cu întrebări) pentru fiecare elev.
Metoda	Lucru în grup pe bază de text.

Învățare conceptuală

Discriminarea este o formă răspândită de comportament în societate. Nu numai autoritățile sunt implicate în discriminare, dar și multe alte organisme și indivizi. Începând cu o poveste adevărată referitoare la discriminare, lecția le dă elevilor ocazia de a reflecta asupra propriului lor comportament.

Lecția

Profesorul poate fie să citească cu voce tare o copie a fișei de lucru 2.1. pentru elevi, fie să le dea elevilor o copie pentru a o citi singuri.

Povestea Vesnei

Vesna, o femeie romă povestește ce i s-a întâmplat:

„Am văzut în vitrina unui magazin de haine un anunț privind un post de asistentă de vânzări. Aveau nevoie decineva cu vârsta între 18 și 23 de ani. Am 19 ani, așadar m-am prezentat la magazin pentru a-i cere directoarei informații despre post. Mi-a spus să revin peste două zile întrucât nu își depuseseră candidatura suficiente persoane.

Am revenit de două ori și de fiecare dată mi s-a spus același lucru. Aproximativ o săptămână mai târziu m-am întors la magazin. Anunțul privind locul de muncă era încă afișat în vitrină. Directoarea era prea ocupată să mă vadă, însă mi s-a spus că postul fusese ocupat.

După ce am plecat din magazin, am fost atât de supărată, încât i-am cerut unei prietene care nu era de origine romă să între în magazinul respectiv și să se intereseze de post. Când a ieșit din magazin, mi-a spus că i s-a cerut să se prezinte la interviu luni.”

După ce toți elevii au auzit sau citit povestea, profesorul împarte elevii în grupuri de patru sau cinci și le solicită să discute următoarele întrebări (fișa de lucru include aceste întrebări; dacă profesorul a prezentat povestea verbal, el ar trebui să scrie întrebările pe tablă sau pe un flip chart):

1. Cum te-ai simți dacă ceea ce i s-a întâmplat Vesnei ți s-ar întâmpla ție? Cum ați reacționa dacă prietena ta ți-ar spune că a fost invitată la interviu?
2. De ce credeți că s-a purtat directorul magazinului astfel? Ați considera aceasta o formă de discriminare? De ce (sau de ce nu)?
3. Ce ar putea face Vesna în legătură cu acest lucru? Credeți că ea ar putea schimba situația? Ce ar fi putut alte persoane să facă în numele ei?
4. Vă așteptați ca legea să facă ceva în legătură cu o astfel de situație? Ce ar trebui să prevadă legea?
5. Acest lucru s-ar putea întâmpla și în țara voastră? Dacă da, care grupuri ar fi afectate?

Profesorul le cere grupurilor răspunsul lor inițial la întrebări. Acest lucru se poate realiza adresând fiecărui grup o singură întrebare sau solicitând grupurilor să dea răspunsuri scurte la mai multe întrebări.

Profesorul le spune apoi elevilor că povestea Vesnei s-a întâmplat de fapt, cu mai mult de un deceniu în urmă, și că mai târziu, când i s-a solicitat motivul pentru comportamentul său, directorul magazinului a declarat:

Răspunsul directoarei

„Am avut sentimentul că pentru Vesna va fi dificil să lucreze aici din cauza distanței pe care ar fi fost nevoită să o parcurgă în fiecare zi pentru a veni la lucru. Practic ar fi vorba despre o călătorie de 13 kilometri pentru care ar trebui să schimbe două autobuze. Este foarte dificil să se asigure funcționarea magazinului dacă personalul întârzie întotdeauna. Prefer să numesc pe cineva care să locuiască în această zonă. Persoana căreia i-am oferit postul pare foarte potrivită.”

Profesorul le spune elevilor că Convenția Europeană a Drepturilor Omului (articolul 14) prevede că: „Exercitarea drepturilor și libertăților enunțate în prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără discriminare pe motive de sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, origine națională sau socială, asocierea cu o minoritate națională, proprietate, naștere sau alt statut”, și că articolul 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului prevede astfel: „Orice persoană are dreptul la toate drepturile și libertățile proclamate în prezenta Declarație, fără nicio deosebire de niciun fel, cum ar fi rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau de altă natură, origine națională sau socială, proprietate,

naștere sau alt statut.” Profesorul întreabă apoi elevii ce înseamnă aceste texte în raport cu situația Vesnei. Pentru a încheia ora, profesorul le comunică elevilor modul în care povestea Vesnei s-a încheiat în realitate.

Concluzia poveștii Vesnei

„Vesna a adus cazul său în atenția unei instanțe europene speciale care aplică legislația privind discriminarea. Instanța a stabilit că a fost victima unei discriminări. Multe alte persoane care locuiau departe de magazin au fost acceptate pentru interviu. Fetei căreia i s-a oferit postul avea doar 16 ani, aparținea rasei albe și locuia la aceeași distanță de magazin ca și Vesna. Magazinul a fost obligat să îi ofere Vesnei o anumită sumă de bani pentru lezarea sentimentelor.”

Ca follow-up, profesorul le solicită elevilor să scrie o scrisoare directorului magazinului sau primarului orașului. Acesta ar trebui să îi ajute să scrie atât din punctul lor de vedere personal, cât și din punctul de vedere al Curții Europene a Drepturilor Omului. Este important ca întreaga clasă să vadă aceste scrisori, prin urmare ar putea să aibă loc și o discuție în afara orelor normale de curs.

Lecția 3

Egalitate între femei și bărbați

Cum ar trebui să tratăm femeile și bărbații?

Obiective de învățare	Să conștientizeze prejudecățile și discriminarea din societate. Să poată înțelege punctul de vedere al victimelor discriminării. Să poată reacționa la situațiile de discriminare.
Sarcinile elevilor	Elevii analizează modul în care ei și societatea în general tratează femeile din țara lor.
Resurse	O copie a poveștii din fișa de lucru 2.2. pentru elevi pentru fiecare grup. O coală mare de hârtie și marker pentru fiecare grup.
Metoda	Grupuri restrânse, discuție și prezentări.

Casetă de informații

Mai este mult până când femeile și bărbații să fie tratați în mod egal prin lege și în viața de zi cu zi. Situațiile diferite din familie, de la școală și de la muncă oferă oportunități de creștere a empatiei pentru aceste probleme și a înțelegerii referitoare la modul de a face față acestora. Această lecție este de asemenea o invitație de a modifica unele practici din clasă sau de la școală.

Lecția

Clasa este împărțită în grupuri de patru sau cinci elevi. Fiecărui grup i se dă una dintre cele trei povești date în fișa de lucru 2.2. pentru elevi. După ce elevii au terminat de citit, aceștia sunt invitați să discute întrebările date la fiecare poveste.

Profesorul conduce apoi o scurtă discuție de follow-up cu privire la fiecare poveste, cerând unui reporter din fiecare grup să dea un scurt rezumat al poveștii grupului și să prezinte rezultatele discuției de grup.

Odată ce acest lucru a fost făcut, profesorul le cere elevilor să citească tabelul și textul de pe tablă cu atenție și apoi să dea două exemple de diferențe referitoare la sex, și alte două diferențe de gen, pentru a se asigura că toți elevii înțeleg definițiile date.

Sex	Genul
Este determinat biologic	Este stabilit social
Static, nu se poate schimba	Dinamic, posibilitate de schimbare
<i>„Sexul se referă la variabilele naturale specifice bazate pe caracteristici biologice caracteristice ale femeilor, respectiv bărbaților”</i>	<i>„Genul este un concept care se referă la diferențele sociale, opuse celor biologice, dintre femei și bărbați, și care au fost învățate, se pot schimba în decursul timpului și variază semnificativ în funcție de factori istorici, culturali, geografici, religioși, sociali, economici și de tradiție.”</i>

De îndată ce se întorc în grupurile lor, elevii primesc o foaie mare de hârtie și un marker. Acum, ei discută dacă cred sau nu că școala lor promovează egalitatea de gen. Dacă sunt de acord că da, ei trebuie să dea cinci exemple care să susțină opinia grupurilor lor. În cazul în care răspunsul este „nu”, ei trebuie să enumere până la cinci lucruri care ar putea fi făcute pentru a promova egalitatea de gen în școala lor. Fiecare grup este rugat să își prezinte concluziile. Dacă profesorul dorește să extindă această activitate la activitatea de proiect, el ar trebui să invite elevii să aleagă una sau două idei și să stabilească un plan de punere a acestora în aplicare în școală. Planul ar trebui să includă obiectivul general, diferitele etape care vor fi efectuate, persoanele responsabile și un plan de timp.

Exemplu de plan

Obiectiv general:		
Ce trebuie făcut?	Cine va face acest lucru?	Când trebuie să fie gata?

Lecția 4

Dreptatea socială

Cum ar trebui să facem inegalităților?

Obiectiv de învățare	Să conștientizeze problemele legate de dreptatea socială
Sarcinile elevilor	Elevii discută problemele dreptății distributive. Elevii reflectă din nou asupra întregii unități de învățare.
Resurse	(opțional) Copii ale fișa de lucru 2.3. pentru elevi și întrebări.
Metoda	Discuție pe bază de text, lucru în perechi, gândire critică.

Casetă de informații

În societatea noastră, nu există un consens referitor la ce înseamnă cu adevărat justiția socială. Povestea folosită în această lecție are scopul de a ajuta elevii să reflecteze la principiile de bază în care justiția socială ar trebui să fie înrădăcinată, arătând în același timp complexitatea problemei.

Lecția

Profesorul le explică elevilor că le va da o poveste în patru părți iar după citirea fiecărei părți va exista o discuție. Ca o alternativă, profesorul ar putea citi povestea cu voce tare.

Profesorul împarte apoi clasa în perechi și dă fiecărei perechi partea 1 din fișa de lucru 2.3. pentru elevi. Profesorul poate fie să o citească cu voce tare, să solicite unui elev să o citească sau elevii o pot citi în liniște.

Copia profesorului: partea întâi

„S-a scurs peste o oră între momentul la care s-a dat prima alarmă și cel în care vasul de croazieră „The Queen Maddy” s-a scufundat. Astfel, pasagerii au putut să se organizeze puțin înainte de a urca în ambarcațiunile de salvare. Din cauza unei furtuni puternice, vasul s-a izbit de un tanc petrolier, ceea ce a cauzat naufragiul.

O jumătate de zi mai târziu, unele dintre ambarcațiunile de salvare au ajuns la o mică insulă stâncoasă. Avea o formă ovală, o lungime de aproximativ 1,5 km și o lățime de două ori mai mică, fiind parțial acoperită de o vegetație luxuriantă. Nu se afla nicio altă insulă la o distanță rezonabilă. Singurii locuitori ai acestei insule erau membrii familiei Richalone care locuiau într-o vilă luxoasă pe vârful dealului și care dețineau întreaga insulă.

Cu mulți ani în urmă, această familie s-a stabilit pe insulă și nu a păstrat legătura cu lumea din afară; doar au aranjat să li se livreze lunar hrană proaspătă, combustibil și tot felul de alte bunuri necesare. Viața lor era bine organizată: își produceau singuri electricitatea de care aveau nevoie, își permiteau să cumpere suficientă hrană și băutură și aveau cu toții parte de confortul vieții moderne pe care și l-au dorit. În trecut, proprietarul fusese un om de afaceri de succes. În urma unui conflict cu autoritățile în legătură cu o problemă fiscală, s-a simțit dezamăgit de viață și s-a hotărât ca din acel moment să evite orice contact cu lumea din afară.

Proprietarul vilei a observat ambarcațiunile de salvare care au ancorat pe frumoasa sa insulă și s-a apropiat de naufragiați.”

Profesorul explică apoi că prima întrebare la care elevii trebuie să se gândească este dacă, în opinia lor, proprietarul insulei este moralmente obligat să permită acestor persoane să rămână pe insula lui. În scopul de a ajuta elevii să ajungă la o concluzie, profesorul va citi cu voce tare un număr de declarații (enumerate mai jos), și fiecare pereche va trebui să decidă cu ce afirmație(ii) este de acord și de ce. Elevii discută în perechi și notează răspunsurile lor.

- A. Proprietarul poate refuza să permită naufragiaților să stea pe insula lui.
- B. Proprietarul poate refuza să permită naufragiaților să stea pe insula lui, atâta timp cât le oferă alimente și băuturi necesare.
- C. Proprietarul poate refuza să permită tuturor celor care nu sunt capabili de a plăti (cu bani, bijuterii sau prin muncă) să rămână pe insula lui.
- D. Proprietarul trebuie să permită oamenilor să stea pe insula lui, atâta timp cât este necesar. Naufragiații au obligația morală de a respecta intimitatea și bunurile proprietarului.
- E. Proprietarul trebuie să permită accesul necondiționat al naufragiaților pe insulă și trebuie să îi considere co-proprietari.

Profesorul poate primi feedback de la clasă, de exemplu punând întrebări cum ar fi „Câți dintre voi au ales declarația A?” „Câți au ales declarația B?” „De ce?”

Apoi, profesorul distribuie partea a doua a poveștii.

Copia profesorului: partea a doua

„Proprietarul insulei s-a hotărât să le permită naufragiaților să rămână o anumită perioadă. S-a așteptat ca aceștia să îi plătească pentru serviciile sale și hrana folosită din rezervele deținute de el. Atâta timp cât în ambarcațiunea lor rămăsese suficientă mâncare, nu a fost de acord să le vândă nimic.

Erau 13 naufragiați. Victor, soția sa însărcinată Josepha, și cei doi copii ai lor (în vârstă de 3 și 7 ani). Abramovitch, în vârstă de 64 de ani, era un prosper negustor de bijuterii. Era cel mai în vârstă membru al grupului și nu avea nici rude, nici prieteni. Avea la el o colecție de inele de aur, diamante și alte bijuterii valoroase. John, Kate, Leo și Alfred erau patru prieteni puternici, sănătoși și foarte iscusiți. Locuiseră împreună într-o locuință socială pe care au amenajat-o singuri.

Maria, avocată care lucra cu jumătate de normă la o universitate, putea să se deplaseze foarte greu din cauza problemelor la piciorul și șoldul stâng (urmarea unui accident). Era însoțită de Max, asistentul său de la universitate cu care călătorea în SUA pentru a ține un discurs la o conferință și a discuta cu un editor despre publicarea unei cărți. Ambii erau specialiști în drept penal, însă nu erau prea îndemânatici. Și nu în ultimul rând, Marko și prietena sa Vicky, ambii membri ai echipajului care, în ultimul moment, au luat cu ei cât de mult au putut din depozitul navei: conserve, biscuiți, ulei și tigăi. Toți naufragiații aveau ceva bani la ei, însă șeful echipajului, Marko, avea la el o sumă foarte mare pe care o furase dintr-un apartament din ultimul port în care acostase.

Pe insulă se afla un adăpost mic și vechi pe coasta unui deal situată foarte aproape de mare. Nu avea decât o cameră care putea oferi condiții primitive de adăpost pentru doi sau trei oameni.”

Profesorul explică apoi că fiecare pereche trebuie să decidă cine, în opinia lor, ar trebui să aibă permisiunea de a utiliza adăpostul. Profesorul citește cu voce tare următoarele afirmații și solicită elevilor să discute în perechi cu ce afirmație(ii) sunt de acord, de ce și dacă au o altă soluție:

- A. Femeia gravidă și copiii.
- B. Cei patru prieteni tineri, care sunt singurii în măsură să îl renoveze.
- C. Negustorul de bijuterii, care plătește pentru adăpost (prin urmare, permițând celorlalți să cumpere ceva de mâncare).
- D. Șeful echipajului și prietena lui, cu condiția ca aceștia să împartă hrana lor cu restul oamenilor.
- E. Avocata, care este capabilă să acționeze ca mediator și să soluționeze disputele dintre naufragiați.

După ce raportează la rândul lor, se distribuie următoarea parte a poveștii.

Copia profesorului: Partea a treia

„De asemenea, naufragiații au trebuit să hotărască ce trebuie să facă cu rezervele de hrană pe care le luase cu el șeful echipajului și pe care nu intenționa să le împartă cu ei. În realitate, dacă le-ar fi împărțit, ar fi însemnat că șansele de supraviețuire ale lui și prietenei lui să se reducă foarte mult.”

Acum perechile sunt rugate să se gândească cine ar trebui să primească hrană din proviziile navei. Profesorul citește din nou afirmațiile și solicită perechilor să discute și să decidă cu care dintre afirmație(ii) sunt de acord, de ce și dacă văd o altă soluție.

- A. șeful echipajului trebuie să aibă permisiunea de a păstra mâncarea pentru sine și prietena lui.
- B. alimentele disponibile ar trebui să fie distribuite în mod egal tuturor naufragiaților.
- C. produsele alimentare disponibile ar putea fi cumpărate de către cel care oferă cel mai mare preț. (cu bani, bunuri sau servicii).

După ce raportează la rândul lor, se distribuie ultima parte a poveștii.

Copia profesorului: partea a patra

În perechi, elevii discută în legătură cu cine ar trebui să ceară mâncare de la proprietar și cum ar trebui făcut acest lucru.

„Naufrațiații au hotărât că mâncarea trebuie să fie împărțită, fără a se plăti nimic în schimb. L-au forțat pe Marko să le dea proviziile lui, făcând apel la sentimentul datoriei morale. După aproape o săptămână nu mai rămăsese niciun fel de mâncare, iar singura soluția era să obțină hrană de la proprietarul vilei.”

Apoi, profesorul citește următoarele afirmații și întreabă cu care dintre afirmație(ii) sunt de acord, de ce și dacă văd o altă soluție.

- A. Fiecare persoană ar trebui să negocieze în mod individual condiții comerciale cu proprietarul (plata cu bani, bijuterii sau prin muncă). În acest caz, familia cu copii și avocata și asistentul său, în special, vor avea probleme.
- B. Toate resursele disponibile (bijuterii, bani) ar trebui împărțite de toți oamenii, indiferent de proprietarul inițial. Alimentele cumpărate în acest mod ar trebui distribuite în mod egal. Apoi, ar putea fi cumpărate alimente suplimentare, în mod individual, în schimbul muncii.
- C. La fel ca la B, dar se așteaptă ca toată lumea să muncească în măsura în care este capabil, și să împartă alimentele pe care le-a câștigat astfel.
- D. Negustorul de bijuterii are permisiunea de a cumpăra tot ce proprietarul este gata să vândă și să îi „ajute” pe ceilalți cu pachete cu alimente.

După ce raportează la rândul lor, profesorul poate conduce o discuție în clasă pentru a ajuta elevii să aplice povestea la lumea reală:

Recunoașteți situații similare în societatea noastră?

- A. ... în vecinătatea sau familia voastră?
- B. ... în țara voastră?
- C. ... la scară globală?

Ce situații efective pe care le cunoașteți vă surprind pentru că sunt nedrepte în ceea ce privește distribuirea de alimente, apă, adăpost etc.?

- A. ... în vecinătatea sau familia voastră?
- B. ... în țara voastră?
- C. ... la scară globală?

De ce?

La sfârșitul acestei lecții, trebuie să existe o discuție despre conceptul de bază al acestei unități de învățare. Profesorul ar putea decide să adauge o lecție suplimentară. La început, profesorul ține o scurtă prelegere folosind informațiile de bază referitoare la egalitate și diversitate din această unitate de învățare. El ar putea chiar să pregătească un material didactic referitor la diferite definiții. Elevii vor reflecta apoi asupra celor patru lecții în grupuri restrânse: Ce au discutat? Ce au învățat? Ce întrebări noi au conștientizat? Ei vin cu sugestii referitoare la modul de a reacționa la situațiile de inegalitate din propriile lor vieți.

Fișa de lucru 2.1 pentru elevi

Povestea Vesnei

Vesna, o femeie romă povestește ce i s-a întâmplat:

„Am văzut în vitrina unui magazin de haine un anunț privind un post de asistentă de vânzări. Aveau nevoie de cineva cu vârsta între 18 și 23 de ani. Am 19 ani, așadar m-am prezentat la magazin pentru a-i cere directoarei informații despre post. Mi-a spus să revin peste două zile întrucât nu își depuseseră candidatura suficiente persoane.

Am revenit de două ori și de fiecare dată mi s-a spus același lucru. Aproximativ o săptămână mai târziu m-am întors la magazin. Anunțul privind locul de muncă era afișat în vitrină. Directoarea era prea ocupată să mă vadă, însă mi s-a spus că postul fusese ocupat.

După ce am plecat din magazin, am fost atât de supărată, încât i-am cerut unei prietene care nu era de origine romă să între în magazinul respectiv și să se intereseze de post. Când a ieșit din magazin, mi-a spus că i s-a cerut să se prezinte la interviu luni.”

Întrebări

1. Cum te-ai simți dacă ceea ce i s-a întâmplat Vesnei ți s-ar întâmpla ție? Cum ai reacționa dacă prietena ta ți-ar spune că a fost invitată la interviu?
2. De ce crezi că s-a purtat directorul magazinului astfel? Ai considera aceasta o formă de discriminare? De ce (sau de ce nu)?
3. Ce ar putea face Vesna în legătură cu acest lucru? Credeți că ea ar putea schimba situația? Ce ar fi putut alte persoane să facă în numele ei?
4. Vă așteptați ca legea să facă ceva în legătură cu o astfel de situație? Ce ar trebui să prevadă legea?
5. Acest lucru s-ar putea întâmpla și în țara ta? Dacă da, care grupuri ar fi afectate?

Fișa de lucru 2.2 pentru elevi

Bărbați și femei: povestea

Povestea 1

„Mi s-a întâmplat de mai multe ori. După cină, mama se așteaptă ca toți copiii ei să ducă farfuriile și castroanele în bucătărie, să curețe masa, să spele vasele, să se asigure că totul este pus la loc în dulapul din bucătărie și că este ordine și curățenie în toată bucătăria. Din nou, cei doi frați ai mei care deși sunt mai mari decât mine, mi-au spus că treaba asta nu este pentru ei și că eu trebuie să o fac, doar pentru că sunt fată. De data asta nu am protestat pentru că eram foarte supărată. M-am plâns tatălui meu care mi-a spus că nu strică să am puțină practică și că lucrul acesta înseamnă o pregătire bună pentru a deveni soție casnică.”

Întrebări

1. Vă puteți imagina că acest lucru se întâmplă în familia voastră?
2. Imaginați-vă că sunteți această fată: ce ați vrea să spuneți fraților voștri? Și tatălui vostru?
3. Sunteți de acord cu textul de la art. 1 din Declarația Universală a Drepturilor Omului? Cum se aplică acesta la povestea de mai sus?

„Toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și în drepturi”.

Povestea 2

„Șase băieți stăteau în jurul meu în curtea școlii. Se uitau cu toții fix la mine și mă tachinau. Spuneau astfel: „Băieți, sunteți sigur că este fată? Ce-ar fi să examinăm acest aspect mai amănunțit?” Apoi, unul dintre ei s-a apropiat de mine, încercând să mă atingă. Însă în acel moment directorul școlii a intrat în curte, iar băieții au plecat.”

Întrebări

1. Vă puteți imagina că acest lucru se întâmplă în școala voastră sau în apropierea acesteia? Dați exemple.
2. Imaginați-vă că sunteți această fată – ce le-ați spune acestor băieți?
3. Imaginați-vă că un alt băiat a văzut ce s-a întâmplat de la distanță. Ar fi trebuit să intervină? De ce/de ce nu? Cum ar fi putut să facă acest lucru?
4. Considerați ce s-a întâmplat ca fiind „hărțuire sexuală” conform următoarei definiții?

„Hărțuirea sexuală reprezintă orice comportament care prin cuvinte, acțiuni sau efect psihologic de natură sexuală prin intenție sau rezultat, aduce atingere demnității unei persoane sau generează intimidare, ostilitate sau situații umilitoare, amenințătoare sau similare și care este motivat de apartenența la celălalt sex sau de manifestarea unei orientări sexuale diferite și care înseamnă pentru victimă un comportament nepotrivit de natură fizică, verbală, sugestivă sau de altă natură.”

Povestea 3

„Eram o ingineră tânără și mi-am depus candidatura pentru postul de director de mentenanță la o fabrică de materiale de construcții. Am fost invitată să particip la testele generale, tehnice și psihologice, împreună cu alte 24 de persoane, toți candidații, în afară de mine, fiind bărbați. După această fază au fost selectate cinci persoane pentru un interviu cu directorul general. Deși după susținerea testelor m-am clasat a treia, nu am fost una dintre aceste cinci persoane (Am obținut această informație în mod extrem de confidențial, de la un prieten care lucra în departamentul de personal). Fără a menționa această informație, am încercat să îl contactez pe directorul general. Când am discutat cu el, l-am întrebat dacă au ținut cont de faptul că

sunt femeie. A negat, însă a spus că trebuie recunoscut faptul că deseori femeile rămân însărcinate după câțiva ani, iar pentru anumite posturi acest aspect creează probleme de continuitate. De asemenea, a precizat că un astfel de post ar fi destul de dificil pentru o femeie, întrucât toți muncitorii din echipa tehnică sunt bărbați și se poartă destul de brutal. Trebuie să mă consider norocoasă că nu am fost selectată.”

Întrebări

1. Vă puteți imagina că acest lucru se întâmplă într-o companie din regiunea voastră?
2. Imaginați-vă că sunteți această femeie: ce ați vrea să spuneți directorului general?
3. Credeți că directorul general acționează în acest caz împotriva legii din țara voastră? Dacă da, cum ați dovedi acest lucru?

„Toate formele de discriminare pe motiv de gen în cadrul procesului de ocuparea a forței de muncă, publicare a posturilor vacante, procedurilor de selecție, angajare și concediere contravin prevederilor legii.”

Fișa de lucru 2.3 pentru elevi

Naufragiul

Partea unu

„S-a scurs peste o oră între momentul la care s-a dat prima alarmă și cel în care vasul de croazieră „The Queen Maddy” s-a scufundat. Astfel, pasagerii au putut să se organizeze puțin înainte de a urca în ambarcațiunile de salvare. Din cauza unei furtuni puternice, vasul s-a izbit de un tanc petrolier, ceea ce a cauzat naufragiul.

O jumătate de zi mai târziu, unele dintre ambarcațiunile de salvare au ajuns la o mică insulă stâncoasă. Avea o formă ovală, o lungime de aproximativ 1,5 km și o lățime de două ori mai mică, fiind parțial acoperită de o vegetație luxuriantă. Nu se afla nicio altă insulă la o distanță rezonabilă. Singurii locuitori ai acestei insulei erau membrii familiei Richalone care locuiau într-o vilă luxoasă pe vârful dealului și care dețineau întreaga insulă.

Cu mulți ani în urmă, această familie s-a stabilit pe insulă și nu a păstrat legătura cu lumea din afară; au aranjat să li se livreze lunar hrană proaspătă, combustibil și tot felul de alte bunuri necesare. Viața lor era bine organizată: își produceau singuri electricitatea de care aveau nevoie, își permiteau să cumpere suficientă hrană și băutură și aveau cu toții parte de confortul vieții moderne pe care și l-au dorit. În trecut, proprietarul a fost un om de afaceri de succes. În urma unui conflict cu autoritățile în legătură cu o problemă fiscală, s-a simțit dezamăgit de viață și s-a hotărât ca din acel moment să evite orice contact cu lumea din afară.

Proprietarul vilei a observat ambarcațiunile de salvare care au ancorat pe frumoasa sa insulă și s-a apropiat de naufragiați.”

Partea doi

„Proprietarul insulei s-a hotărât să le permită naufragiaților să rămână o anumită perioadă. S-a așteptat ca aceștia să îi plătească pentru serviciile sale și hrana folosită din rezervele deținute de el. Atâta timp cât în ambarcațiunea lor rămăsese suficientă mâncare, nu a fost de acord să le vândă nimic.

Erau 13 naufragiați. Victor, soția sa însărcinată Josepha, și cei doi copii ai lor (în vârstă de 3 și 7 ani). Abramovitch, în vârstă de 64 de ani, era un prosper negustor de bijuterii. Era cel mai în vârstă membru al grupului și nu avea nici rude, nici prieteni. Avea la el o colecție de inele de aur, diamante și alte bijuterii valoroase. John, Kate, Leo și Alfred erau patru prieteni puternici, sănătoși și foarte iscusiți. Au locuit împreună într-o locuință socială pe care au amenajat-o singuri.

Maria, avocată care lucra cu jumătate de normă la o universitate, putea să se deplaseze foarte greu din cauza problemelor la piciorul și șoldul stâng (urmarea unui accident). Era însoțită de Max, asistentul său de la universitate cu care călătorea în SUA pentru a ține un discurs la o conferință și a discuta cu un editor despre publicarea unei cărți. Ambii erau specialiști în drept penal, însă nu erau prea îndemânatici. Și nu în ultimul rând, Marko și prietena sa Vicky, ambii membri ai echipajului care, în ultimul moment, au luat cu ei cât de mult au putut din depozitul navei: conserve, biscuiți, ulei și tigăi. Toți naufragiații aveau ceva bani la ei, însă șeful echipajului, Marko, avea la el o sumă foarte mare pe care o furase dintr-un apartament din ultimul port în care a fost chemat.

Pe insulă se afla un adăpost mic și vechi pe coasta unui deal situată foarte aproape de mare. Nu avea decât o cameră care putea oferi condiții primitive de adăpost pentru doi sau trei oameni.”

Partea trei

„De asemenea, naufragiații au trebuit să hotărască ce trebuie să facă cu rezervele de hrană pe care le luase cu el șeful echipajului și pe care nu intenționa să le împartă cu ei. În realitate, dacă le-ar fi împărțit, ar fi însemnat că șansele de supraviețuire ale lui și prietenei lui să se reducă foarte mult.”

Partea patru

„Naufragiații au hotărât că mâncarea trebuie să fie împărțită, fără a se plăti nimic în schimb. L-au forțat pe Marko să le dea proviziile lui, făcând apel la sentimentul datoriei morale. După aproape o săptămână nu mai rămăsese niciun fel de mâncare, iar singura soluția era să obțină hrană de la proprietarul vilei.”

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 3

Diversitate și pluralism

Cum pot oamenii să trăiască împreună în pace?

3.1. Cum pot oamenii să trăiască împreună?

Cum poate ajuta educația la dezvoltarea toleranței și înțelegerii?

3.2. De ce nu sunt oamenii de acord?

Pe ce se bazează diferențele?

3.3. În ce privințe sunt oamenii diferiți?

Cât de diferite sunt nevoile oamenilor?

3.4. De ce sunt drepturile omului importante?

De ce avem nevoie de o legislație a drepturilor omului pentru a-i proteja pe cei vulnerabili?

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 3: Diversitate și pluralism

Cum pot oamenii să trăiască împreună în pace?

Această unitate este centrată pe trei concepte cheie: diversitate, pluralism și democrație. Ea explorează câteva legături dintre ele pentru a sprijini elevii în dezvoltarea atitudinilor și aptitudinilor de care au nevoie pentru a participa la o societate pluralistă, guvernată democratic.

Pluralismul se referă la o calitate de bază a societăților moderne, unde este acceptată o gamă largă (dar nu atotcuprinzătoare) de convingeri religioase și politice - diversitate - și unde societățile ideale închipuite de partide politice diferite pot fi incompatibile unele cu altele. De exemplu, cetățenii care fac parte din partide socialiste radicale depun eforturi pentru a realiza o societate care ar fi complet străină pentru cetățenii de orientare capitalistă, de dreapta. În societățile pluraliste, influența generală a multor tradiții și valori, inclusiv credința religioasă, s-a diminuat. Indivizii pot, și trebuie să înțeleagă singuri la ce valori aderă și cum doresc să-și trăiască viața. Societățile pluraliste reprezintă, prin urmare, o provocare: indivizii se pot bucura de un grad mai mare de libertate personală decât oricând înainte, dar, pe de altă parte, trebuie să muncească mai mult pentru a negocia acordul și compromisul, fără de care nicio comunitate nu poate supraviețui. Acest fapt ridică întrebarea cu privire la sistemul politic care poate oferi cel mai bun cadru pentru organizarea luării deciziilor într-o societate deschisă, pluralistă.

Într-un sistem autoritar – conducerea de către o singură parte, teocrație, sau chiar dictatură - această problemă este rezolvată acordând unui jucător (de exemplu, unui partid sau lider) puterea de a decide în numele tuturor în legătură cu ceea ce este în interes comun. Această soluție răspunde provocării pluralismului prin evitarea lui - prin sacrificarea libertății indivizilor. Potențialul conflictului în societățile pluraliste este suprimat, dar prețul care trebuie plătit este mare: multe probleme nu sunt rezolvate în mod corespunzător și echitabil, deoarece acestea nu mai pot fi articulate în mod clar.

Într-o democrație, cetățenii sunt de acord în esență cu un set de principii, norme de procedură și drepturi care le permit să nu fie de acord pe multe chestiuni, dar care oferă, de asemenea, instrumente pentru a le permite să ajungă la un acord prin mijloace non-violente. Privită în acest fel, democrația susține pacea în societățile pluraliste prin formalizarea conflictului, mai degrabă decât suprimarea acestuia. Interesul comun este ceva ce urmează să fie înțeles împreună și negociat, mai degrabă decât să fie definit în prealabil de către orice partid individual. Dezacordul și conflictul sunt normale și în niciun caz dăunătoare atât timp cât potențialul lor distructiv este ținut sub control. În democrație ca și formă de guvernare, prin urmare, cetățenilor le sunt acordate drepturi de bază cum ar fi libertatea de conștiință, credință și expresie. Când cetățenii folosesc aceste drepturi, vor crea dezacord și conflict, și vor trebui să negocieze o soluție. Pentru a asigura că sunt de acord cu privire la normele referitoare la modul de a gestiona conflictele și a le rezolva în cele din urmă, se consideră că cetățenii democrațiilor pluraliste încheie un contract social cu toți ceilalți cetățeni, care va fi respectat în cadrul convențiilor sociale și politice din societatea respectivă.

Un astfel de contract social include principiul conducerii de către majoritate. Pentru unele grupuri minoritare, dezavantajul acestui fapt este că propria lor viziune radicală nu poate fi realizată niciodată prin intermediul urnei de vot. Pe de altă parte, astfel de societăți garantează drepturile minorităților politice de a urmări scopurile politice legitime fără a fi împiedicate de către stat. Astfel, democrațiile pluraliste trăiesc mereu cu posibilitatea alegerii guvernelor radicale, ai căror membri ar putea fi înclinați să restrângă activitățile oponenților politici. Acesta este motivul pentru care este important să existe o legislație pentru drepturile și libertățile omului care să fie încorporată în constituțiile țărilor democratice.

Fiecare generație trebuie să înțeleagă acest set complex de provocări din societățile pluraliste și modul în care acestea pot fi îndeplinite într-o comunitate democratică. Acest lucru include o prețuire a contractului social nescris, fără de care nicio comunitate democratică nu poate supraviețui. Educația pentru Cetățenie Democratică (EDC) și Educația pentru Drepturile Omului pot sprijini elevii să dezvolte înțelegerea, atitudinile și aptitudinile de care au nevoie pentru a participa în calitate de cetățeni.

Predarea despre diversitate și pluralism

Elevii care urmează cursurile în materie de ECD ar trebui să fie ajutați să înțeleagă natura diversității sociale, politice, religioase și rasiale. Ei ar trebui să fie ajutați să înțeleagă natura complexă a provocărilor care rezultă din această diversitate. Având în vedere că o mare parte a prejudecăților rezultă din lipsa conștientizării și înțelegerii, o mare parte din bigotism se poate reduce prin intermediul examinării raționale a atitudinilor în lumina cunoașterii și dezvoltării raționamentului empatic.

Predarea pentru diversitate și pluralism

Elevii au nevoie, de asemenea, să experimenteze discuția democratică pentru a învăța cum să facă față acesteia. Educația pentru Cetățenie Democratică ar trebui, prin urmare, să profite de orice ocazie pentru a cere elevilor să-și exprime propriile opinii pe un subiect (oricât ar fi de minor) și să ofere justificări pentru aceste opinii. Ascultând și răspunzând la opiniile altor elevi pe aceeași problemă, elevii vor dezvolta nu numai propriile lor aptitudini analitice și expresive, dar vor dezvolta, de asemenea, dispoziții de bază referitoare la toleranță față de diversitatea morală și politică. Ei vor dezvolta capacitatea de a accepta situațiile de dezacord și controversă, și vor aprecia, de asemenea, nevoia de compromis, și vor înțelege diferența dintre un compromis echitabil și unul nedrept. Ei ar trebui să se concentreze pe probleme și ar trebui să respecte oamenii, indiferent de opiniile și interesele lor.

Prin experiența proceselor discuției democratice, elevii vor învăța, de asemenea, că dezbaterile deschise și corecte cer ca anumite proceduri de bază să fie urmate, inclusiv:

- toți participanții care pot contribui cu ceva ar trebui aibă permisiunea de a face acest lucru;
- contribuțiile tuturor ar trebui să fie ascultate cu respect;
- participanții ar trebui să atace argumentele, nu oamenii;
- participanții ar trebui să se angajeze într-o dezbatere acceptând posibilitatea că propriile lor opinii ar putea fi modificate;
- dezbaterile în contradictoriu, unde participanții argumentează de pe poziții închise, sunt deseori mai puțin utile decât dezbaterile exploratorii, unde obiectivul nu este de a „câștiga argumentul”, ci de a „înțelege mai bine problema”.

Acest lucru marchează ECD ca o disciplină în care procesele de investigație și discuție sunt în general mai importante decât promulgarea adevărurilor date. Implicațiile pentru predare vizează faptul că profesorii ECD dezvoltă aptitudini pentru a sprijini gândirea elevilor, în loc să o domine. Cercetările sugerează că elevii vorbesc mai mult în clasă numai atunci când profesorii vorbesc mai puțin.

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 3: Diversitate și pluralism

Cum pot oamenii să trăiască împreună în pace?

Titlul lecției	Obiective	Sarcinile elevilor	Resurse	Metoda
Lecția 1: Cum pot oamenii să trăiască împreună?	Să analizeze aspecte care rezultă atunci când comunități cu diferite valori și credințe încearcă să trăiască împreună în pace. Să analizeze rolul educației în dezvoltarea înțelegerii dintre oamenii de culturi diferite. Să analizeze dacă indivizii pot influența societatea de unii singuri.	Elevii discută aspectele care rezultă din poveste. Elevii se angajează în gândirea critică. Ei împărtășesc ideile. Elevii joacă roluri pentru a explora un aspect.	Copii ale fișei de lucru 3.1 pentru elevi	Discuție. Gândire critică. Emitere de ipoteze. Joc de roluri.
Lecția 2: De ce nu sunt oamenii de acord?	Să analizeze motivele pentru care oameni au opinii diferite referitoare la aspecte importante. Să-și dezvolte capacitatea de a discuta aspecte contestabile. Să analizeze valorile care sunt necesare pentru a sprijini societățile democratice.	Elevii dau declarații despre, și își apără părerile referitoare la o gamă de aspecte. Elevii analizează sursele dezacordurilor referitoare la aspecte în dezbateri publice. Elevii analizează influențele asupra propriilor lor valori. Elevii dezvoltă linii directoare pentru a încuraja respectul pentru pluralism și a asigura susținerea calității respectului și dialogului referitoare la aspecte publice.	Etichete mari pentru exercițiul celor „patru colțuri”.	Discuție. Reflecție. Gândire critică. Dezvoltarea normelor prin colaborare.

Titlul lecției	Obiective	Sarcinile elevilor	Resurse	Metoda
Lecția 3: În ce privințe sunt oamenii diferiți?	Să analizeze barierele din calea egalității în comunitatea mai largă. Să identifice motivele pentru care unii oameni pot avea acces inegal la educație. Să analizeze barierele din calea egalității în comunitatea mai largă. Să analizeze cine împarte răspunderea pentru depășirea barierelor din calea egalității.	Elevii analizează în mod critic o situație ipotetică folosind concepte cheie. Elevii aplică principiile cheie propriilor lor situații sociale. Elevii discută aspectele cheie ridicate de lecție. Elevii realizează o sarcină de scriere.	Copii ale poveștii. Copii ale fișei de lucru 3.3. pentru elevi.	Gândire critică. Discuție. Dezvoltarea argumentului scris.
Lecția 4: De ce sunt drepturile omului importante?	Să ia la cunoștință despre aspectele care rezultă atunci când persoane cu valori și moduri de viață diferite încearcă să trăiască împreună. Să aprecieze motivele pentru care au fost elaborate instrumente internaționale referitoare la drepturile omului, în special în cazul în care indivizii și comunitățile sunt vulnerabili/e.	Elevii se angajează în analiza critică și prioritizarea situațiilor. Elevii au discuții în care joacă roluri între părți adverse. Elevii dezvoltă principii cheie bazate pe jocul de roluri și compară cu secțiunile comparabile din ECHR. Elevii compară scenariul cu exemple reale de abuzuri ale drepturilor omului din țara lor. Elevii dezvoltă prezentări pentru alți elevi despre elementele selectate ale ECHR.	Copii ale scenariului legat de insulă. Copii ale cartonașelor cu situații pentru fiecare grup de lucru. Lista elementelor cheie ale drepturilor omului. Coli mari de hârtie și materiale decorative, după cum este necesar, pentru prezentarea finală.	Gândire critică. Discuție. Negociere. Prezentare în grup.

Lecția 1

Cum pot oamenii să trăiască împreună?

Cum poate ajuta educația la dezvoltarea toleranței și înțelegerii?¹³

Obiective de învățare	Elevii sunt capabili: – să analizeze aspectele care apar atunci când comunitățile cu valori și credințe diferite încearcă să trăiască împreună în pace; – să analizeze rolul educației în dezvoltarea înțelegerii între oamenii din culturi diferite; – să analizeze dacă indivizii pot influența societatea de unii singuri.
Sarcinile elevilor	Elevii discută aspectele ridicate de o poveste. Elevii se angajează în gândirea critică. Ei împărtășesc idei. Elevii joacă roluri pentru a explora un aspect.
Resurse	Copii ale fișei de lucru 3.1 pentru elevi.
Metode	Discuție. Gândire critică. Emitere de ipoteze. Joc de roluri.

¹³ Bazată pe o lecție elaborată de Citizenship Foundation, Londra.

Lecția

Profesorul prezintă clasei obiectivele lecției și citește povestea „Școala de la marginea pădurii” (fișa de lucru 3.1. pentru elevi 3.1).

Profesorul așează elevii într-un cerc și le solicită să spună ceea ce au găsit surprinzător sau interesant despre poveste și de ce. Dați-le două minute, în „buzz group-uri” (perechi) pentru a vorbi cu un partener înainte de a-și împărtăși părerile cu întregul grup.

Profesorul reamintește clasei că într-o discuție bazată pe întrebări scopul este de a împărtăși idei și de a le elabora împreună. Nu există răspunsuri corecte sau greșite.

Profesorul întreabă apoi: „Să ne gândim la cât mai mulți oameni care ar fi vrut să incendieze școala (exemple ar putea fi: unii dintre copii, unii dintre părinți, un membru al comunității cum ar fi un preot). Ce motive ar fi putut avea? Cine are de câștigat și cine are de pierdut în cazul în care școala nu este reconstruită? (De exemplu, dacă elevii nu trebuie să meargă la școală, acest lucru este un câștig sau o pierdere pentru ei?) ”

Acest lucru ar putea fi făcut sub forma unui tabel ca mai jos:

Numele părții	Câștiguri	Pierderi
Elevii		
Părinți		
Preot		
Întreaga comunitate		
Alții?		

Profesorul îndrumă acum elevii să se concentreze pe rolul profesorului în poveste. La început, o întrebare generală – „Care este opinia voastră referitoare la profesor?” – determină elevii să contribuie cu idei. Mai multe întrebări de follow-up ar putea fi:

- A fost un nebun, un idealist, sau a fost curajos?
- Îl admiri sau îl disprețuiești pentru ceea ce a încercat să facă?
- Care credeți că au fost motivele sale?
- De unde credeți că a obținut valorile sale sociale?
- Ce ar trebui să facă el acum și ce de? (Să încerce din nou sau să renunțe?)
- Dacă ați fi elev la această școală, ce ați vrea să facă profesorul?

Apoi, profesorul ajută elevii să facă legătura între problemele din poveste și propria lor comunitate. Posibile întrebări includ:

- Gândiți-vă unde locuiți.
- Credeți că există oameni ca profesorul din poveste?
- Este posibil ca indivizii să influențeze societatea de unii singuri? Gândiți-vă la exemple.

Alte aspecte importante ridicate de poveste includ:

- În ce măsură credeți că pacea între cele două persoane ar putea fi într-adevăr obținută prin educarea copiilor împreună?
- Care sunt problemele cu care se confruntă școlile și profesorii atunci când copii cu valori diferite și de religii diferite sunt educați împreună? Cum pot fi acestea rezolvate?

- Lecția poate fi încheiată cu un joc de roluri. Imaginați-vă că înainte ca școala să fi ars, unii părinți ai copiilor de la câmpie au venit la profesor cu o plângere. Ei au spus:

„Există mai mulți copii de la câmpie decât copii de la pădure în această școală, așa că credem că nu ar trebui să predăm copiilor noștri religia oamenilor de la pădure. Aceasta i-ar putea întoarce împotriva propriului popor.”

Profesorul este nefericit în legătură cu acest lucru. În perechi, inventați o conversație între un părinte și profesor și jucați-o pentru restul clasei.

Lecția 2

De ce nu sunt oamenii de acord?

Pe ce se bazează diferențele?

Obiective de învățare	Să analizeze motivele pentru care oameni au opinii diferite referitoare la aspecte importante. Să-și dezvolte capacitatea de a discuta aspecte contestabile. Să analizeze valorile care sunt necesare pentru a sprijini societățile democratice.
Sarcinile elevilor	Elevii dau declarații despre și își apără propriile lor păreri în legătură cu o serie de aspecte. Elevii analizează sursele dezacordurilor referitor la aspecte în dezbateri publice. Elevii analizează influențele referitoare la propriile lor valori. Elevii elaborează linii directoare pentru a încuraja respectul pentru pluralism și a asigura susținerea calității respectului și dialogului referitoare la aspecte publice.
Resurse	Etichete mari pentru exercițiul „celor patru colțuri”.
Metode	Discuție. Reflecție. Gândire critică. Elaborarea normelor prin colaborare.

Concept cheie

Pluralism: Pluralismul există în societățile care nu au un set oficial de interese, valori sau credințe. Cetățenii au dreptul la libertatea de conștiință, religioasă și de exprimare. Excepția este că părerile care amenință libertatea de credință a altor persoane sunt împotriva legii și nu sunt tolerate. Un stat în care numai o singură religie este permisă sau în care nu este tolerată nicio religie nu va fi pluralist.

Lecția

Profesorul solicită clasei să analizeze următoarele afirmații controversate, pe rând:

Sunteți de acord sau nu?

- Este greșit să se mănânce animale.
- Dacă un elev este seropozitiv, el nu ar trebui să fie în aceeași clasă cu copii sănătoși.
- Pacifiștii nu ar trebui să fie obligați să se alăture forțelor armate.
- Pedepsa capitală ar trebui interzisă.
- Locul unei femei este acasă.
- Copiilor sub 14 ani nu ar trebui să li se permită să muncească.
- Fumatul în clădirile publice ar trebui interzis.
- Oamenii ar trebui să plătească impozite mai mari.
- Libertatea de exprimare nu este bună.

Fiecare colț al clasei are următoarele etichete:

Sunt întrutotul
de acord

Sunt de acord

Nu sunt de acord

Nu sunt deloc
de acord

Profesorul citește cu voce tare fiecare afirmație pe rând și solicită elevilor să se mute în colțul corespunzător al camerei, în funcție de părerile lor cu privire la întrebările de mai sus. Dacă ei nu se pot decide, ar trebui să rămână acolo unde sunt.

Când elevii și-au preluat pozițiile, profesorul solicită cuiva din fiecare din cele patru colțuri să spună de ce au ales această poziție. Nu ar trebui să aibă loc nicio discuție în acest stadiu. Apoi, profesorul le solicită oricărui elev care s-au răzgândit să se mute într-un colț diferit, după caz.

Apoi, profesorul cere elevilor care nu s-au hotărât să încerce să explice de ce nu se pot decide. Ei ar trebui să scrie motivele pentru care sunt nehotărâți (de exemplu, pot avea nevoie de mai multe informații, nu le este clar ce vrea să se spună, pot vedea argumente de ambele părți etc).

Exercițiul se repetă de trei sau patru ori cu afirmații diferite. De fiecare dată, profesorul ar trebui să fie preocupat nu atât de mult de dezbaterăa unui anumit aspect, ci de obținerea motivelor pentru care oamenii au opinii diferite.

Într-o sesiune plenară, profesorul subliniază faptul că aceleași aspecte au evocat răspunsuri foarte diferite de la membrii clasei. El poate introduce apoi conceptul de pluralism și adresa clasei următoarele întrebări, explicând că acestea pot ajuta la înțelegerea motivelor pentru care pluralismul există în societăți:

- Gândiți-vă din nou la întrebările pe care le-am analizat. Care dintre ele provoacă cele mai puternice sentimente? De ce?
- De unde ne vin ideile, valorile și convingerile? (Acest lucru va ajuta elevii să vadă că ideile noastre cu privire la aspecte controversate pot veni din surse diferite.)

Profesorul întreabă apoi elevii în ce măsură cred ei că sunt influențați de următoarele:

- ideile părinților lor;
- ceea ce cred prietenii lor;
- religia sau cultura lor;

- media, cum ar fi ziare, TV, Internet;
- profesori;
- propria lor personalitate.

Apoi, elevii lucrează individual și aranjează elementele în ordinea importanței lor în forma unei piramide, cu cel mai important în vârf, astfel:

element

element element

element element element

Profesorul solicită elevilor să compare piramidele lor în perechi. Care factori sunt considerați de către clasă în general ca fiind cei mai importanți? Acest lucru ar putea fi descoperit evaluând elementele, după cum urmează: dați elementelor din rândul de sus șase puncte, elementelor din rândul din mijloc patru puncte și elementelor din rândul de jos două puncte pentru fiecare. În grupuri de patru, elevii totalizează punctele acordate fiecărui element. Comparați rezultatele fiecărui grup. Au fost aceiași factori la începutul listei referitoare la importanță?

Profesorul explică faptul că pluralismul se dezvoltă într-o societate liberă și deschisă. Cu toate acestea, nicio societate nu poate funcționa fără un nivel minim de acord comun între membrii săi. El le cere elevilor să enumere unele valori sau norme care cred că ar ajuta la depășirea valorilor sau intereselor divergente. Elevii ar putea, de exemplu să sugereze următoarele:

- Respectați părerile altor oameni.
- Încercați să vă puneți în locul altor oameni.
- Amintiți-vă că a vorbi este mai bine decât a te certa.
- Încercați să nu jigniți.
- Dați-le oamenilor o șansă de a avea un cuvânt de spus.

Dacă oamenii nu se pot pune de acord, avem nevoie de un mecanism, cum ar fi votul cu scopul de a lua o decizie.

Lecția 3

În ce privințe sunt oamenii diferiți?

Cât de diferite sunt nevoile oamenilor?

Obiective de învățare	Elevii sunt capabili: – să identifice motivele pentru care unii oameni pot avea acces inegal la educație; – să analizeze barierele în calea egalității în comunitatea mai largă; – să analizeze cine împarte responsabilitatea pentru depășirea barierelor din calea egalității.
Sarcinile elevilor	Elevii analizează în mod critic o situație ipotetică tratând cu concepte cheie. Elevii aplică principii cheie propriilor lor situații sociale. Elevii discută aspectele cheie ridicate de lecție. Elevii realizează o sarcină în scris.
Resurse	Copii ale poveștii.
Metode	Gândire critică. Discuție. Elaborarea argumentului scris.

Învățare conceptuală

Diversitate: Diversitatea există nu numai în legătură cu etnia sau naționalitatea. Există multe alte tipuri de diferențe care separă oamenii unii de alții și care pot reprezenta cauze ale unor diferențe sociale semnificative, în special dacă cei care fac parte din majoritate sau cei cu putere și influență nu fac nimic, din cauza lipsei de înțelegere sau compasiune.

Egalitate: Sunt două tipuri de egalitate – egalitatea oportunităților sau egalitatea rezultatului. Este posibil să se acorde tuturor o oportunitate egală (de a merge la școală, de exemplu) dar dacă anumite bariere (cum ar fi incapacitatea) nu sunt depășite, această oportunitate ar putea fi refuzată unora. Egalitatea rezultatului ar avea scopul de a permite fiecărui copil să fie educat, indiferent de incapacitatea sa.

Discriminare: A trata pe cineva incorect pe motive de rasă, gen, sexualitate, vârstă, credință etc.

Lecția

Profesorul citește povestea clasei (fișa de lucru 3.2.pentru elevi). Povestea aceasta abordează o serie de probleme complexe, care pot scăpa atenției elevilor dacă nu studiază povestea mai îndeaproape. Pentru a-i ajuta, profesorul le dă fișa de lucru 3.3.pentru elevi și explică sarcina următoare.

Elevii lucrează în perechi pentru a identifica cât mai multe dintre problemele cu care se confruntă personalul de la Colegiul Hope. Ei le înregistrează sub formă de note în prima coloană a materialului didactic („Probleme”). Apoi, sugerează moduri în care problemele ar putea fi abordate („Soluții”) și îi adaugă pe cei care cred că ar trebui să fie responsabili pentru punerea în aplicare a acestor soluții în coloana trei („Responsabilități”). Ultima coloană poate fi lăsat goală până la o etapă ulterioară.

Apoi, elevii prezintă, compară și discută rezultatele lor. Pentru a susține prezentarea elevilor, unii elevi ar trebui să pregătească un flip chart cu aceeași așezare în pagină ca materialul didactic. În cazul în care un retroproiector este disponibil, materialul didactic poate fi copiat pe o folie de retroproiector pe care doi elevi o pot completa.

Discuție în clasă

Elevii pot adresa unele din următoarele întrebări, sau profesorul poate începe discuția întrebându-i:

- Credeți că directorul și-a atins scopul de a trata pe fiecare elev la fel?
- Credeți că directorul ar trebui să respecte valorile părinților refugiați și să educe băieții și fetele separat? Gândiți-vă la argumente de ambele părți.
- Ar fi mai bine dacă copiii refugiați li s-ar preda separat de restul elevilor? Enumerați avantajele și dezavantajele fiecărei abordări, în primul rând pentru elevi și mai apoi pentru comunitatea mai largă.

În loc să discute toate întrebările, elevii ar trebui să aibă timp pentru a explora o întrebare în detaliu. Este important ca ei să înțeleagă că, într-o societate pluralistă, oamenii au nevoi diferite și că acest lucru poate duce la un conflict. Prin urmare, este important să se rezolve aceste conflicte în mod corect, acordând o atenție deosebită tuturor indivizilor și grupurilor (a se vedea Unitatea de învățare 4 pentru mai multe detalii privind soluționarea conflictelor). În acest studiu de caz, școala poate fi privită ca o micro-societate în care cetățenii tineri se confruntă cu același tip de probleme care există în societate în general.

Următoarele aspecte arată cât de bogat este acest studiu de caz, și că problemele merită studiate. Pentru un studiu mai amplu, va fi necesară o lecție suplimentară. Profesorul trebuie să decidă dacă să selecteze anumite aspecte, în funcție de timpul disponibil și nivelul de interes al elevilor.

Cât de diferite sunt nevoile educative ale copiilor?

Întrebările cheie la care elevii trebuie să răspundă sunt, desigur, modul în care aceste probleme pot fi rezolvate și dacă oricare dintre aceste probleme ar trebui să fie ignorată de către școală (și dacă da, de ce).

La aceste întrebări se poate răspunde în două moduri: în primul rând, luând în considerare nevoile cui ar fi afectate de rezolvarea sau ignorarea unei anumite probleme, și în al doilea rând, identificând acele probleme care ar putea fi rezolvate de către comunitatea școlară. Urmând prima cale, elevii vor înțelege mai bine nevoile specifice ale elevilor refugiați (și locali) dacă analizează următoarea întrebare: „Ce drepturi ale omului - sau drepturi ale copiilor - le-au fost refuzate copiilor refugiați”?

Iată câteva categorii de nevoi educaționale. Elevii ar trebui să găsească exemple ale acestora în poveste și să le introducă în a patra coloană din materialul didactic:

- emoțională;
- de învățare;
- religioasă;
- culturală;
- de limbă;
- fizică.

Pentru fiecare categorie, elevii trebuie să dea exemple proprii.

Responsabilitatea și limitele ei

Problemele specifice ridicate în poveste ar trebui să conducă la o discuție mai generalizată despre drepturi egale și educație.

Cât de ușor este să se ofere cea mai bună educație pentru fiecare copil, în funcție de nevoile sale? Ce poate face o școală, și ce probleme necesită sprijin din exterior, de exemplu finanțarea suplimentară de către consiliul local?

Aici, elevii urmează a doua cale, și această analiză duce la o viziune importantă - de obicei, problemele complexe nu pot fi rezolvate prin luarea unei măsuri importante, care în acest caz înseamnă, de exemplu, extinderea școlii, angajarea de personal special instruit etc. Aceste măsuri de reformă educațională ar fi foarte dezirabile, dar ele nu se pot întâmpla, deoarece depind de deciziile politice (cum să se atribuie banii de impozit, de exemplu), care sunt decise de către alții (cum ar fi consiliul local orășenesc sau Ministerul Educației). Oamenii care se gândesc numai să ia astfel de măsuri aparent radicale pot, de fapt, să sfârșească prin a nu face nimic decât să arunce vina pe alții. Pe de altă parte, lucrurile pot fi, de asemenea, îmbunătățite făcând pași mici, care în acest studiu de caz înseamnă a analiza acele părți ale problemei pe care directorul, profesorul, elevii sau părinții le-ar putea schimba mâine - în cazul în care ar vrea, sau în cazul în care putea fi de acord.

În acest caz coloana a treia din materialul didactic este importantă. Cine este responsabil, adică cine are puterea de a schimba ceva? Elevii pot discuta dacă pașii mici - îmbunătățirile accesibile comunității școlii - sunt suficienți, și unde au limitări. Aceștia pot lua în considerare, de asemenea, o combinație de pași mici, pe termen scurt, și măsuri mai importante, care necesită timp.

Aici din nou, „școala este viață”, o micro-societate. Discutarea strategiilor pentru dezvoltarea școlară familiarizează elevii cu gândirea despre luarea deciziilor politice și planificarea strategică.

Școala este viață

Elevii pot compara Colegiul Hope cu situația din școala lor, cu ajutorul ideii următoare.

„În școala voastră, ce obstacolele în calea educației întâlnesc unii elevi? Cine credeți că are responsabilitatea de a aborda aceste nevoi (de exemplu, guvernul, directorul, personalul sau elevii)?”

Sunt posibile metode diferite de a răspunde la această întrebare. Aceasta poate face obiectul unei discuții plenare, unui proiect de interviu cu alți elevi, sau poate fi legată de proiectul unui ziar școlar (a se vedea Unitatea de învățare 7).

Sarcina de scriere

În organizarea proceselor de predare și învățare, este important să vă asigurați că elevii au înțeles și pot aplica ceea ce au învățat. O modalitate de a face acest lucru este de a lega o discuție plenară de o sarcină de scriere. Acest lucru dă tuturor elevilor posibilitatea să se gândească la problemele care au fost discutate în plen și ar putea fi deosebit de util pentru cei care gândesc lent și profund, care de multe ori au tendința de a rămâne tăcuți într-un discuție deși au de fapt multe de spus.

Profesorul trebuie să decidă ce subiect se potrivește cel mai bine nivelului de reflecție și înțelegere al elevilor. Poate fi suficient ca elevii să repete discuția și să odere propriul lor raționament.

Într-un exercițiu mai exigent, elevii se pot referi la drepturile omului și / sau la problemele de inegalitate din societate, de exemplu:

„Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Convenția cu privire la Drepturile Copilului prevăd că este de datoria guvernelor să ofere o educație fiecărui copil.

- Explicați dacă credeți că școala a îndeplinit această obligație.
- Ce este necesar pentru a oferi copiilor educația pe care o merită?
- Cine credeți că este responsabil pentru ca acest lucru să se întâmple?
- Ce alte domenii ale vieții sunt afectate ca urmare a inegalităților din societate?
- Discutați”.

Rezultat sugerat al discuției plenare (flip chart, manual didactic completat)

Ajutor pentru Colegiul Hope

Probleme	Soluții	Responsabil	Nevoi educaționale
(1) Copii refugiați			
Probleme de limbă	Cursuri speciale	Directorul Consiliul local	De limbă
Băiatul nu vorbește	Terapie, lecții speciale	Sfat: directorul, profesorul	De limbă, emoționale
Fata nu poate merge	Tratament medical Lecții speciale Recomandări pentru părinți		Fizice
(2) Refugiați și elevi locali			
Brutalizare, șicanare Bandă Amenințări Bătaie, băiat rănit	Discuție în clasă Norme de conduită Elevi supraveghetori	Profesori Elevi Părinți	Emoționale Sociale Atitudini și valori
(3) Profesori			
Nu pot avea grijă de refugiați și de elevii locali	Clase mai mici Clase în schimburi Mai mulți profesori	Consiliul local	De învățare De limbă Culturale Religioase
(4) Părinți			
Doresc clase separate pentru băieți și fete	„Nu”? „OK”?	?	Culturale Religioase

Lecția 4

De ce sunt drepturile omului importante?

De ce avem nevoie de o legislație a drepturilor omului pentru a-i proteja pe cei vulnerabili?¹⁴

Obiective de învățare	Elevii sunt capabili să analizeze: – aspectele care apar atunci când oameni cu valori și moduri de viață diferite încearcă să trăiască împreună; – motivele pentru care instrumentele internaționale referitoare la drepturile omului au fost elaborate, în special în cazul în care indivizii și comunitățile sunt vulnerabili/e.
Sarcinile elevilor	Elevii: – se angajează în analiza critică și prioritizarea situațiilor; – au discuții cu joc de roluri între părțile adverse; – elaborează principiile cheie bazate pe jocul de roluri și le compară cu secțiunile corespunzătoare din ECHR; – comparară scenariul cu exemple reale de abuzuri ale drepturilor omului din țara lor; – elaborează prezentări pentru alți elevi despre elementele selectate ale ECHR
Resurse	Copii ale scenariului legat de insulă (Fișa de lucru 3.4. pentru elevi). Copii ale cartonașelor cu situații pentru fiecare grup restrâns (Fișa de lucru 3.5. pentru elevi). Elemente cheie ale drepturilor omului (Fișa de lucru 3.6. pentru elevi). Coli mari de hârtie și materiale decorative, după cum este necesar, pentru prezentarea finală.
Metode	Gândire critică. Discuție. Negociere. Prezentare în grup

Casetă de informații

Convenția Europeană a Drepturilor Omului a fost introdusă pentru a proteja drepturile persoanelor ale căror drepturi fundamentale, de exemplu, dreptul la viață, la libertate religioasă sau la justiție în temeiul legii, au fost refuzate. Toate guvernele care sunt membre ale Consiliului Europei au convenit să respecte articolele Convenției în ceea ce privește cetățenii lor. Fiecare țară trebuie să raporteze comunității internaționale cu privire la situația drepturilor omului specifică acesteia. Cetățenii individuali pot face plângere la Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cazul în care consideră că țara ai cărei cetățeni sunt le refuză drepturile omului. O țară poate depune, de asemenea, o plângere împotriva altei țări cu privire la încălcări ale drepturilor omului, dar acest lucru nu se întâmplă foarte des.

Convenția Europeană a Drepturilor Omului a fost atent modelată pe Declarația Universală a Drepturilor Omului, care a fost introdusă după genocidurile din al doilea război mondial.

¹⁴ Bazată pe o lecție elaborată de Citizenship Foundation, Londra.

Lecția

Profesorul se referă la „cartonașele cu roluri” (fișa de lucru 3.4. pentru), atunci când prezintă scenariul și cele două grupuri implicate în jocul de roluri. În primul rând, profesorul descrie insula, eventual cu ajutorul unei hărți pe tablă, și descrie apoi locuitorii insulei, care au trăit acolo de generații.

Profesorul spune apoi clasei că un alt grup a sosit și vrea să se instaleze pe insulă. El este foarte diferit de locuitorii insulei. Profesorul descrie coloniștii și modul lor de viață și apoi împarte clasa în două jumătăți. O jumătate din grup va juca rolul locuitorilor insulei, iar cealaltă jumătate vor fi coloniștii. Există două moduri posibile de a discuta aceste aspecte (a se vedea metodele 1 și 2 de mai jos). Pentru clasele obișnuite să joace roluri, utilizați metoda 1. Pentru clasele obișnuite să lucreze în moduri mai formale, utilizați metoda 2.

Metoda 1: joc de roluri

Elevii lucrează în perechi. Unul dintre ei preia rolul locuitorului insulei și unul pe cel al colonistului. Ei trebuie să ia în considerare fiecare dintre situațiile descrise pe cartonașele mici din punctul de vedere al propriului popor. Ei vor intra în negocieri cu alte persoane (presupunând că limba nu reprezintă o barieră). Ei ar trebui să încerce să pună de acord asupra următoarelor:

- a) Care sunt problemele cele mai grave pentru oamenii lor?
- b) Ce vor să obțină din negocieri?

Apoi, profesorul cere perechilor de locuitori ai insulei și perechilor de coloniști să stea împreună. Ei vor juca un rol - întâlnirea celor două popoare în încercarea de a determina un acord cu privire la ambele chestiuni și liniile directe pentru viitor.

Amintiți celor două grupuri înainte de a începe discuțiile că locuitorii insulei nu pot fi complet fericiți până coloniștii nu părăsesc insula, pentru că întregul lor mod de viață poate fi amenințat. Pe de altă parte, coloniștilor le place acest loc nou și pot fi pregătiți să folosească forța pentru a rămâne aici.

Cereți fiecărui grup de patru elevii să fie de acord în primul rând cu cele mai grave probleme cu care se confruntă grupurile și să se ocupe de ele în ordinea gravității, lucrând de la cele mai grave la cele mai puțin grave probleme, după cum permite timpul.

Metoda 2: Discuție orientată

Acest exercițiu se face cel mai bine folosind jocul de rol, dar poate merge destul de bine pentru elevii neobișnuiți cu jocul de rol. Jumătate din clasă va analiza situațiile din punctul de vedere al locuitorilor insulei și cealaltă jumătate din punctul de vedere al coloniștilor. Fiecare situație este descrisă din două puncte de vedere. Lucrând în perechi, elevii decid care sunt cele mai grave probleme și încearcă să se gândească la cel mai bun mod de rezolvare a fiecărei probleme din propriul punct de vedere. Amintiți-le că există o cale „ideală” sau „corectă” de rezolvare a fiecărei probleme, dar realitatea (și istoria) sugerează că o parte și-ar putea impune voința mai mult decât cealaltă, din cauza unui dezechilibru de putere.

Profesorul conduce discuția referitoare la fiecare situație, adoptând un punct de vedere asupra problemei și apoi solicitând celuilalt grup puncte de vedere opuse. Profesorul încearcă să negocieze un acord între cele două grupuri. Fiecare discuție ar putea fi condusă de o pereche din fiecare parte care să vină în fața clasei pentru a vorbi despre problemă așa cum o văd ei. O variantă a acestei metode este ca perechile să discute fiecare situație, una reprezentând locuitorii insulei și alta coloniștii.

Discuție de final pentru metoda 1 și 2

Dezbateți cu elevii situațiile pe care le-au discutat cu ajutorul următoarelor întrebări:

- Au fost negocierile ușoare sau grele? De ce?
- A obținut fiecare grup ce vroia din negocieri?
- Ce grup care a ieșit cel mai bine din negocieri? De ce?

- A avut un grup mai multe drepturi morale în fiecare situație decât celălalt?
- Care este viitorul probabil pentru cele două grupuri pe insulă?
- Ce ar putea împiedica dominația unui grup asupra celuilalt?
- Elaborați o listă de reguli sau principii care ar putea ajuta cele două grupuri să co-existe pașnic pe insulă.

Comparați această listă a clasei cu elementele cheie ale drepturilor omului (a se vedea fișa de lucru 3.6. pentru elevi). Care dintre aceste articole ar putea ajuta în a preîntâmpina ca oameni precum proprietarii insulei să își piardă pământul, modul lor de viață și drepturile lor fundamentale ale omului? Profesorul subliniază faptul că acest tip de situație a apărut de mai multe ori în istorie, de exemplu, atunci când coloniștii britanici au colonizat Australia sau europenii au colonizat America de Nord și de Sud. În acel moment, nu exista nicio legislație internațională în vigoare referitoare la drepturile omului și au avut loc multe acțiuni care au încălcat drepturile omului ale popoarelor indigene. Situații similare au loc în continuare, de exemplu, în cazul în care triburile sud-americane sunt deposedate de pământurile lor, deoarece companii internaționale fac exploatare miniere sau forestiere.

Celebrând importanța drepturilor omului

Ca exercițiu final în această unitate, profesorul le cere elevilor (în grupuri) să selecteze unul din drepturile omului existente în Convenția Europeană, care a fost discutat în cursul acestei unități. Apoi elevii fac un banner care afișează acest drept și pregătesc o prezentare cu privire la importanța acestuia. Elevii ar putea desena unele scene din jocul de roluri al locuitorilor insulei pentru a ilustra problemele dramatice. Acestea ar putea fi prezentate clasei, grupului anual sau chiar întregii școli. În acest fel, unitatea de învățare poate duce la un proiect de follow-up, dacă timpul permite și elevii sunt interesați. A se vedea lecția 4 din unitatea de învățare 7 (media) cu privire la modul de a planifica un astfel de proiect în clasă.

Fișa de lucru 3.1 pentru elevi

Școala de la marginea pădurii

A existat o comunitate de persoane care locuia în pădurile bogate aflate pe versantul unui lanț muntos. Erau oameni credincioși care își creșteau copiii doar pentru a-i venera pe zeii poporului lor. În religia lor se considera că nu există diferențe între bărbați și femei.

Între munți și cel mai îndepărtat capăt al ținutului se afla o câmpie foarte întinsă. Pe această câmpie locuia o comunitate diferită. Oamenii de aici nu aveau nicio religie, însă munceau din greu unii pentru alții. Erau luptători vajnici, iar bărbații reprezentau sexul dominant. Femeile erau respectate, însă nu li se permitea să devină lideri.

Locuitorii pădurii nu aveau nimic în comun cu oamenii de la câmpie. Se urau reciproc și se temeau unii de ceilalți. Uneori au avut loc războaie între ei.

Într-o zi, un tânăr a ajuns la marginea pădurii. A anunțat că vrea să construiască o școală, astfel încât copiii ambelor comunități să poată fi educați împreună, iar în final să fie pace între cele două popoare.

Nu peste mult timp, a fost construită o clădire simplă din lemn și a sosit ziua în care profesorul a deschis școala pentru prima dată. Câțiva copii din ambele comunități au venit să vadă cum ar fi să frecventeze o astfel de școală. Părinții și liderii celor două comunități erau neliniștiți.

La început au apărut probleme între copii. Își adresau injurii și deseori se certau. Însă copiii și-au dat seama cât este de important să meargă la școală, iar încetul cu încetul lucrurile au început să se liniștească. Profesorul era sever, dar corect, și îi trata pe toți elevii în mod egal. Spunea că respectă ambele stiluri de viață, iar copiii au fost învățați la școală despre modurile lor diferite de viață.

Din ce în ce mai mulți copii au început să frecventeze școala de la marginea pădurii.

Totuși, în curând a devenit clar că la școală mergeau mai mulți copii de la câmpie. Copiii de la pădure reprezentau doar un sfert din numărul total al elevilor. Profesorul a discutat cu părinții copiilor ambelor părți pentru a-i încuraja și liniști.

Însă într-o dimineață, Profesorul a aflat că cineva a dat foc la școală, iar aceasta a ars din temelii.

(Pe baza unei povești de Ted Huddleston de la Citizenship Foundation)

Fișa de lucru 3.2 pentru elevi

Speranța este pentru toată lumea

Directoarea Colegiului Hope era o femeie generoasă și sufletistă. Credea cu tărie în importanța educației. „Oricine merită un început bun în viață,” obișnuia să spună personalului. „Nu vreau să favorizați pe nimeni în această școală. Nu ar fi corect.”

Într-o zi, un grup de copii refugiați au sosit la școală. Familiile lor fugiseră din cauza unui conflict dintr-o țară vecină. Directoarea a spus membrilor personalului școlii,

„Acești tineri nefericiți au pierdut totul. Faceți-i să se simtă bineveniți în clasele dvs. Trebuie să sufere cât mai puțin. Războiul nu a izbucnit din vina lor.”

Personalul a fost de acord. Copiii au fost distribuiți în clase în funcție de vârstă. Majoritatea copiilor refugiați erau singuri în câte o clasă, însă într-o clasă se afla un grup format din patru băieți refugiați.

Nu după mult timp, personalul a început să își dea seama că au apărut anumite dificultăți în ceea ce privește aplicarea unui tratament egal copiilor refugiați și celorlalți din clasă. Unul câte unul, s-au prezentat la director pentru a le vorbi despre problemele lor. „Copilul refugiat din clasa mea nu vorbește limba noastră,” spunea un profesor. „Nu am timp să traduc totul pentru ea. Mi-ar consuma prea mult din timpul de care dispun. Ceilalți elevi au de suferit.” „Elevul refugiat din clasa mea nu vorbește cu nimeni,” observa un alt profesor. „Probabil că este traumatizat din cauza războiului. Sau poate are dificultăți de învățare. Ce pot să fac?” Un al treilea profesor a spus, „Am un copil care a fost rănit. Nu poate să meargă. Nu poate participa la nicio activitate fizică și nu poate să urce treptele pentru a ajunge în laboratorul de științele naturii.”

Apoi au început să apară alte probleme. Atunci când era ora prânzului, unii dintre copiii refugiați erau ținta persecuțiilor și tachinărilor. Erau strigați în mod insultător, iar unii dintre ceilalți copii le spuneau să se întoarcă de unde au venit.

Cei patru băieți din aceeași clasă au format o bandă pentru a se proteja. Într-o zi, s-a iscat o ceartă între unul de-al lor și un copil localnic. Băiatul refugiat l-a rănit foarte grav pe adversarul său. Personalul s-a plâns directoarei că băiatul ar trebui exmatriculat, însă aceasta s-a întrebat dacă o astfel de decizie ar fi corectă, ținând seama de tot ceea ce a îndurat copilul refugiat. Membrii personalului au spus:

„Am încercat să facem lucrurile să meargă bine, însă copiii noștri suferă prea mult. Nu putem să le predăm acestor copii și în același timp să depunem toate eforturile pentru elevii localnici.”

Nu după mult timp, părinții copiilor refugiați au venit să discute cu directoarea. Iată ce au spus:

„Nu ne place faptul că băieții și fetele fac sport în aceeași sală. Este împotriva religiei și culturii noastre.”

În cele din urmă, directoarea începea să își piardă răbdarea. Era pusă în fața unei probleme dificile, însă știa că în adâncul inimii nu trebuie să își piardă speranța.

Fișa de lucru 3.3 pentru elevi

Ajutor pentru Colegiul Hope

Probleme	Soluții		
(1) Copii refugiați			
(2) Refugiați și elevii locali			
(3) Profesori			
(4) Părinți			

Fișa de lucru 3.4 pentru elevi

Locuitorii insulei și coloniștii (cartonașe cu roluri)

Grupul 1: Locuitorii insulei

Sunteți un grup de locuitori ai insulei. Oamenii voștri trăiesc pe insulă de mii de ani. Strămoșii voștri sunt îngropați în locuri sacre în munte și credeți că spiritele lor sălășluiesc acolo.

Modul vostru de viață este foarte simplu. Femeile se ocupă de copii, în timp ce bărbații cutreieră insula pentru a vâna animale și a strânge hrană din vegetația luxuriantă. Oamenii voștri consideră că fiecare are responsabilitatea de a conserva natura și de a o lăsa moștenire generației viitoare în stare nealterată. Folosiți ca arme sulite, arcuri și săgeți, precum și capcane pentru animale.

Religia voastră se bazează pe venerarea naturii, iar cultura voastră, pe importanța comunității. Atunci când nu este suficientă hrană, fiecare împarte cu celălalt, iar oamenii muncesc din greu unul pentru altul. Când există hrană din belșug, oamenii se adună pentru a cânta, dansa și a spune povești. Oamenii voștri nu au nevoie să scrie.

Aveți foarte puține legi. Șeful tribului poate face legi noi dacă este cazul. De asemenea, poate juca rolul de arbitru în cazul în care apar conflicte între membrii comunității voastre.

Grupul 2: Coloniștii

Sunteți împreună cu un grup de persoane care au navigat din Europa în speranța de a găsi un mod de viață nou pentru dvs. și familia dvs. Doriți să găsiți unul dintre ținuturile noi care au fost descoperite în celălalt capăt al lumii. Sperați să vă stabiliți acolo pentru a construi case și ferme și a deveni prosperi.

Luați cu voi unelte pentru a lucra pământul și arme de vânătoare. Cultura voastră se bazează pe educație și muncă asiduă. Fiecare își dorește să devină prosper și să trăiască în confort. Nu aveți o religie unică, ci credeți că oamenii trebuie să aibă dreptul de a-și alege propria credință.

Doriți ca în noua dvs. comunitate deciziile să fie luate în mod democratic. Ați părăsit o societate în care doar un grup de elită deținea puterea și existau inegalități semnificative în ceea ce privește averea. Doriți să înființați o societate în care toți oamenii sunt egali și în care fiecare are aceeași șansă de a reuși.

Fișa de lucru 3.5 pentru elevi

Cartonașe cu situații: locuitorii insulei

Analizați următoarele situații și decideți în grupurile voastre ce acțiuni credeți că ar trebui întreprinsă.

Locuitorii insulei	Coloniștii
1I Garduri noi Unii dintre coloniști au început să ridice garduri în jurul caselor, de-a curmezișul cărărilor pe care le-ați folosit mereu pentru a mânia cirezile. Ați distrus unele dintre aceste garduri.	1S Garduri noi Locuitorii insulei au distrus unele dintre gardurile pe care le-ați ridicat pentru a îngrădi animalele prinse de către voi.
2I Violarea proprietății Un locuitor al insulei traversa o zonă care fusese împrejmuțată de către coloniști și a fost împușcat și ucis.	2S Violarea proprietății Locuitorii insulei au trecut ilegal dincolo de limitele terenului pe care l-ați împrejmuțat pentru a vă îngrădi animalele. Unul dintre ei a primit un avertisment, după care a fost împușcat.
3I Mariaj mixt Unul dintre locuitorii insulei s-a îndrăgostit de o femeie din tabăra coloniștilor. Doresc să se căsătorească și să se stabilească într-una dintre comunitățile de coloniști. Familia bărbatului nu este deloc mulțumită de această situație.	3S Mariaj mixt Una dintre femeile din tabăra coloniștilor s-a îndrăgostit de un locuitor al insulei. Doresc să se căsătorească și să trăiască într-una dintre comunitățile de coloniști. Unii coloniști sunt nemulțumiți de această situație.
4I Locuri sacre Unii dintre coloniști fac săpături pentru a găsi minerale în munții în care, conform credinței voastre, trăiesc spiritele strămoșilor voștri. Aceste locuri sunt sacre pentru voi. În semn de protest, i-ați atacat pe unii dintre bărbații care făceau săpături.	4S Locuri sacre Ați descoperit minerale prețioase în munți. Veți putea vinde aceste minerale comercianților atunci când vă întoarceți acasă. Locuitorii insulei par să considere că munții sunt sacri, însă voi credeți că este doar o superstiție. Au atacat bărbații în timp ce făceau săpături.
5I Educație Unii dintre coloniști au deschis o școală și i-au invitat pe copiii voștri să vină și să învețe să citească și să scrie.	5S Educație Unii dintre coloniști au deschis o școală. Au invitat locuitorii insulei să își trimită copiii la școală.

Fișa de lucru 3.6 pentru elevi

Elemente cheie ale drepturilor omului¹⁵

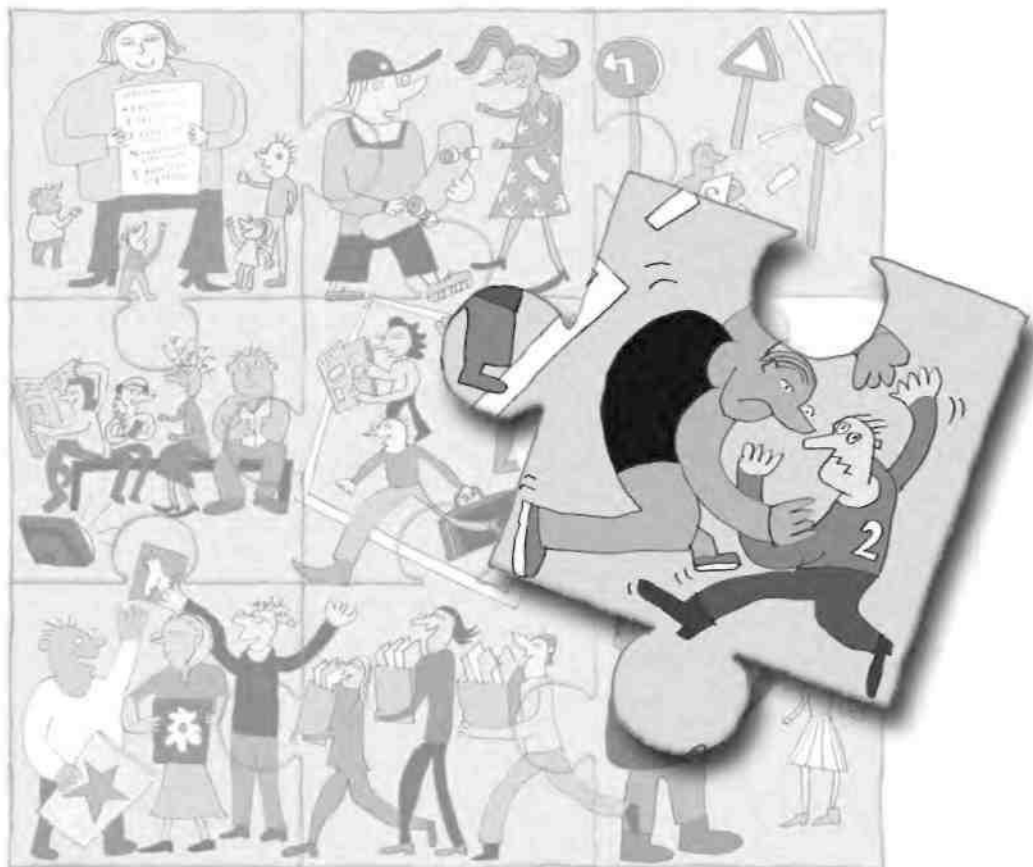
1. Dreptul la viață.
2. Fără tortură.
3. Fără sclavagism.
4. Dreptul la libertate și securitate.
5. Dreptul la un proces corect.
6. Dreptul la un remediu eficient în caz de încălcări.
7. Fără discriminare; drept la egalitate.
8. Dreptul de a fi recunoscut ca persoană; dreptul la naționalitate.
9. Dreptul la intimitate și viața de familie.
10. Dreptul la căsătorie.
11. Dreptul la proprietate proprie.
12. Dreptul la circulația persoanelor.
13. Dreptul la azil.
14. Libertate de gândire, conștiință și religioasă.
15. Libertate de expresie.
16. Libertatea de adunare și asociere.
17. Dreptul la mâncare, băutură și adăpost.
18. Dreptul la îngrijire medicală.
19. Dreptul la educație.
20. Dreptul la angajare.
21. Dreptul la odihnă și timp liber.
22. Dreptul la protecție socială.
23. Dreptul la participare politică.
24. Dreptul de a participa la viața culturală.
25. Interzicerea distrugerii drepturilor omului.
26. Dreptul la ordine socială care recunoaște drepturile omului.
27. Îndatoririle individului.

¹⁵ Lista se bazează pe lista de resurse a profesorului din Unitatea 5, “Drepturi, libertăți și responsabilități”.

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 4

Conflict

Ce este de făcut dacă nu suntem de acord?

4.1. Soluționarea conflictelor

Cum putem face față neînțelegerilor grave?

4.2. Aplicarea abordării în șase pași

Cum putem evita conflictul cu vecinul?

4.3. Drepturi ale omului în contradictoriu

Un conflict între drepturile omului. Ce facem acum?

4.4. Utilizarea violenței

Este utilizarea violenței acceptabilă în anumite cazuri?

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 4: Conflict

Ce este de făcut dacă nu suntem de acord?

Conceptul de pace are o importantă dimensiune culturală. În mod tradițional, în culturile din Orientul Îndepărtat, pacea are mai mult de-a face cu pace interioară (pacea în mintea sau inima noastră), în timp ce în lumea occidentală, pacea este înțeleasă a fi în afara indivizilor (lipsa războiului sau conflictului violent). În India, de exemplu, cuvântul pentru pace este „shanti”, care presupune o ordine perfectă a minții sau pacea minții. Gandhi și-a bazat filosofia și strategia pe un concept numit „Ahimsa”, care în linii mari înseamnă „a se abține de la orice este nociv”. El a spus, „literal vorbind, Ahimsa înseamnă non-violență, dar pentru mine are un sens mult mai înalt, infinit superior. Înseamnă că nu ai voie să jignești pe nimeni; nu poți avea gânduri rele, chiar și în legătură cu cei pe care îi consideri vrăjmași. Pentru cel care urmează această doctrină, nu există dușmani.” În tradiția Maya, pacea se referă la conceptul de bunăstare și este legat de ideea unui echilibru perfect între diferitele domenii ale vieții noastre¹⁶.

„Pacea pozitivă” descrie o stare prin care voința colectivă este direcționată către promovarea păcii și eliminarea barierelor din calea păcii. Aceasta include un angajament pentru justiție socială, prin aceasta trecând dincolo de ideea că pacea este absența fricii, violenței și războiului. Aceasta include un angajament pentru soluționarea non-violentă a conflictelor și urmărește să încurajeze capacitățile indivizilor și grupurilor astfel încât aceștia să fie în măsură să abordeze problemele sociale într-un mod constructiv. Pentru educatorii în materie de ECD, aceasta înseamnă, de asemenea, promovarea proceselor democratice în sălile de clasă, abordând probleme legate de putere sau abuz de putere, și căutând în orice moment să încurajeze abilitățile de ascultare și de dialog constructiv și un angajament de rezolvare a conflictelor¹⁷.

Este violența naturală? Mulți oameni sunt convinși că ființele umane sunt în mod natural violente și că, în consecință, nu putem evita războaiele, conflictele și violența generală în viața noastră și societățile noastre. Alți specialiști în acest domeniu susțin că putem evita gândirea, simțirea și acțiunile violente. Declarația de la Sevilla privind Violenta, elaborată în 1986 de un grup de cercetători și oameni de știință din multe țări, confirmă acest lucru, afirmând că:

- „1. Este științific incorect să spunem că am moștenit o tendință de a face război de la strămoșii noștri animalele (...) Războiul este un fenomen exclusiv uman și nu are loc la alte animale (...).
2. Există culturi care nu s-au angajat în război de secole și există culturi care s-au angajat în război frecvent în anumite momente și nu în altele (...).
3. Este științific incorect să spunem că războiul sau orice alt comportament violent este programat genetic în natura noastră umană (...).
4. Este științific incorect să spunem că oamenii au (...) un „creier violent” modul în care acționăm este modelat de modul în care am fost condiționați și socializați (...).”

Cei mai mulți dintre noi sunt condiționați de mediul nostru să reacționăm agresiv și violent. Învățăm să gândim, simțim și să acționăm agresiv și violent, în unele cazuri. Oriunde am trăi, suntem supuși unei presiuni sociale și culturale care ne condiționează să citim despre violență, să privim violența și să auzim despre violență aproape constant. Programele de televiziune, reclamele, ziarele, jocurile video și industriile de film și muzicale contribuie foarte mult la această situație. Înainte de a ajunge la adolescență, un copil a văzut mii de crime și acte violente doar privind la televizor. Societățile noastre moderne, conștient sau nu, nu au nicio scuză pentru violență. Violenta este văzută ca fiind de valoare pozitivă. În cele mai multe culturi, a spune nu la violență și a evita violența fizică sau confruntarea poate fi percepută ca un semn de slăbiciune, în special pentru bărbați, care fac obiectul unei puternice presiuni de către cei asemenea lor, de la vârstă o foarte tânără¹⁸.

Pentru informații suplimentare, consultați fișa de resurse a profesorului de la sfârșitul acestei unități.

¹⁶ Text din „COMPASS, a manual for human rights education with young people”, Consiliul European, Strasbourg 2002, p. 376ff.

¹⁷ Din “A glossary of terms for education for democratic citizenship”, Karen O’Shea, Consiliul European, DGIV/EDU/CIT (2003) 29.

¹⁸ Text din “COMPASS, a manual for human rights education with young people”, Consiliul European, Strasbourg 2002, p. 380.

Educația pentru cetățenie democratică și drepturile omului

Prin această serie de lecții, elevii vor:

- spori înțelegerea lor referitoare la mecanismele din spatele unui conflict;
- spori înțelegerea lor referitoare la soluționarea non-violentă a conflictelor;
- spori capacitatea lor de a trata conflictele în propriul mediu;
- spori capacitatea lor de a analiza opiniile și nevoile tuturor părților implicate într-un conflict;
- spori înțelegerea lor referitoare la conflictele dintre drepturile omului;
- intensifica gândirea lor critică referitoare la utilizarea violenței;
- spori înțelegerea lor referitoare la modalitatea de a face față violenței cu care se confruntă;
- fi stimulați să abordeze conflictele într-un mod non-violent.

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 4: Conflict

Ce este de făcut dacă nu suntem de acord?

Titlul lecției	Obiective	Sarcinile elevilor	Resurse	Metoda
Lecția 1: Soluționarea conflictelor	Să se familiarizeze cu abordarea în șase pași pentru soluționarea conflictelor	Analizarea unui conflict; găsirea de soluții.	Fișa de lucru 4.1 pentru elevi	Lucru în grup
Lecția 2: Aplicarea abordării în șase pași	Să aplice abordarea în șase pași.	Analizarea unui conflict; găsirea de soluții.	Fișa de lucru 4.1 pentru elevi Fișa de lucru 4.2 pentru elevi	Lucru în grup
Lecția 3: Drepturi ale omului situate în conflict	Să recunoască și să analizeze situații în care drepturile omului pot fi situate în conflict.	Analizarea unei situații în care drepturile omului sunt în conflict.	Fișa de lucru 4.3 pentru elevi Fișa de lucru 4.4 pentru elevi	Lucru în grup Gândire critică
Lecția 4: Utilizarea violenței	Să-și dezvolte gândirea critică despre acceptabilitatea utilizării violenței și despre conduita personală.	Reflecție asupra violenței și asupra conduitei personale.	Fișa de lucru 4.4 pentru elevi	Lucru în grup Gândire critică

Lecția 1

Soluționarea conflictelor

Cum putem face față neînțelegerilor grave?

Obiectiv de învățare	Să se familiarizeze cu abordarea în șase pași pentru soluționarea conflictelor
Sarcinile elevilor	Analizarea unui conflict; găsirea de soluții.
Resurse	Coli de hârtie sau caiete și creioane. Fișa de lucru 4.1 pentru elevi
Metoda	Lucru opțional în perechi și cu întreaga clasă.

Învățare conceptuală

Conflictele fac parte din viața de zi cu zi. Ele nu trebuie să fie considerate evenimente negative, ci conflicte de interese între indivizi sau grupuri. În politică, conflictele sunt chiar o parte importantă a discuției publice. Numai prin conflict deschis și căutarea compromisului toate grupurile sociale diferite se simt auzite și integrate. Soluționarea conflictelor (căutarea compromisului) este o abilitate care poate fi învățată. Această lecție are scopul de a contribui la acest obiectiv.

Următoarele descrieri ale soluționării unui conflict apar în această lecție și este important ca profesorul să fie conștient de înțelesul lor.

Ambele părți câștigă: descrie o situație în care ambele părți beneficiază în același mod de soluționarea convenită a conflictului și simt că au realizat ce au dorit. Aceasta este văzută ca situația ideală de soluționare a conflictelor, deoarece ajută la asigurarea faptului că acel conflict nu apare din nou.

O parte câștigă iar cealaltă pierde: descrie o situație în care soluționarea conflictului a însemnat că o parte a pierdut iar cealaltă a câștigat. Acest tip de situație înseamnă adesea că acel conflict va apărea din nou, întrucât cel care pierde are un beneficiu nesemnificativ.

Ambele părți pierd: descrie o situație în care nicio parte nu câștigă nimic din soluționarea conflictului. Această situație înseamnă adesea că conflictul a dispărut doar temporar și este foarte probabil să apară din nou.

Lecția

Profesorul începe lecția scriind cuvântul „CONFLICT” în partea stângă a tablei. Elevii sunt apoi rugați să scrie pe o foaie de hârtie expresii și cuvinte asociate cu cuvântul „conflict” care le vin în minte.

Același lucru se face apoi cu cuvântul „PACE”, pe care profesorul îl scrie în partea dreaptă a tablei. Profesorul cere apoi unui număr de aproximativ 10 elevi să prezinte cuvintele lor. Rezultatele sunt prezentate pe tablă și elevii prezintă apoi observațiile lor cu privire la următoarele întrebări:

- Sunt surprinși de vreunul din cuvintele alese?
- Toate cuvintele asociate cu conflictul par a fi negative, în timp ce cele asociate cu pacea au o conotație pozitivă?

Profesorul le cere apoi elevilor să dea exemple de conflicte pe care ei înșiși le-au avut sau care au avut loc în mediul lor. El le cere să se gândească dacă aceste conflicte fac parte din categoria conflictelor care ar putea fi rezolvate și care reprezintă primul pas spre compromis, sau din categoria conflictelor care nu pot fi rezolvate. Profesorul prezintă apoi ideea că conflictele nu duc neapărat la violență și că sunt posibile abordări mai constructive ale conflictelor.

Profesorul le prezintă apoi un exemplu concret de un conflict care poate apărea într-o familie.

„Katja, fiica de 18 ani, vrea să se uite la un film, pe care l-a primit recent de la un prieten. Fratele ei Martin, de 15 ani, ar dori să vadă programul de televiziune preferat.”

Profesorul dă fiecărui elev o copie a fișei de lucru 4.1.pentru elevi și începe să analizeze acest conflict, utilizând metoda în șase etape descrisă mai jos.

Pașii 1 și 2 sunt realizați cu întregul grup, condus de către profesor, care insistă să afle „nevoile” reale ale ambelor părți, și să formeze o definiție clară a conflictului.

În pasul 1, este important ca nevoile reale ale fiecărei părți să fie scrise într-un mod non-provocator. Trebuie să se analizeze care sunt nevoile reale din spatele problemei, deoarece acestea pot să difere de nevoile exprimate de către părțile înșiși. În pasul 2, problema din spatele conflictului este formulată într-un mod pe care ambele părți îl pot conveni.

Pasul 3 este format din gândirea la posibile soluții. În această etapă, soluțiile nu ar trebui să fie comentate sau judecate - toate contribuțiile ar trebui să fie binevenite. Pasul 3 ar putea avea loc în perechi, urmat de un schimb de opinii (sau parteneri?). Profesorul introduce apoi conceptul de abordări „pierdere-pierdere”, „câștig-pierdere”, „pierdere-câștig” sau „câștig-câștig” în analiza soluțiilor, și solicită apoi perechilor să evalueze soluțiile lor folosind acest concept (pasul 4).

Dacă elevii descoperă că niciuna din soluțiile lor nu are drept consecință o situație în care ambele părți au de câștigat, acestea sunt invitate să se gândească încă o dată. Cu toate acestea, vor exista întotdeauna cazuri în care o soluție în care ambele părți să aibă de câștigat nu este posibilă. După prezentarea răspunsurilor, profesorul invită grupul să decidă care este cea mai bună soluție (pasul 5). Într-un conflict real, unde părțile sunt direct implicate în această abordare pentru soluționarea conflictului, părțile trebuie să accepte soluția. Profesorul încheie prin prezentarea pe scurt a unei posibilități pentru pasul 6.

Elementul esențial al pasului 6 este că, după un anumit timp (un număr de minute, ore, zile sau săptămâni, în funcție de natura conflictului) soluția este evaluată și, dacă este necesar, adaptată.

În concluzie, profesorul sprijină o discuție referitoare la întrebarea dacă un instrument, cum ar fi metoda celor șase pași, ar putea funcționa, în ce tip de situație, și care ar fi consecințele în cazul în care un astfel de instrument ar fi cunoscut și utilizat la scară largă. Acest lucru ar trebui să fie discutat în legătură cu diferite grupuri și contexte, cum ar fi următoarele:

- grupuri de același tip de persoane;
- familie;
- clasă;
- școală;
- stat;
- război;
- sport.

Lecția 2

Aplicarea abordării în șase pași

Cum putem evita conflictul cu vecinul?

Obiectiv de învățare	Să aplice abordarea în șase pași.
Sarcinile elevilor	Analizarea unui conflict și găsirea de soluții de care să beneficieze ambele părți.
Resurse	O copie a unuia dintre scenariile referitoare la conflicte din Fișa de lucru 4.2 pentru elevi pentru fiecare grup restrâns. Fișa de lucru 4.2 pentru elevi
Metoda	Lucru în grup

Casetă de informații

Soluționarea pașnică a conflictelor nu se poate pune în practică pur și simplu prin înțelegerea conceptului teoretic. Este o abilitate reală care trebuie să fie învățată, iar această lecție oferă o oportunitate pentru ca elevii să învețe cum să pună în practică soluționarea pașnică a conflictelor. Următorul pas va fi aplicarea acestor cunoștințe într-o situație reală de viață la școală.

Lecția

Profesorul începe lecția prin a explica elevilor că sarcina lor este de a aplica abordarea în șase pași pentru soluționarea conflictelor în diferite situații de conflict.

Clasa este împărțită în grupuri restrânse de patru sau cinci elevi, și fiecare grup primește o copie a Fișa de lucru 4.2 pentru elevi. Fiecare grup lucrează la unul dintre scenarii, astfel încât fiecare scenariu va fi analizat de mai mult de un grup. Elevii utilizează, de asemenea, fișa de lucru 4.1 pentru elevi intitulată „O abordare în șase pași pentru soluționarea conflictelor”. După ce grupurile au terminat, un purtător de cuvânt din fiecare grup prezintă cei șase pași ai grupului întregii clase. Se face acest lucru prima dată pentru „conflictul 1”, și apoi pentru „conflictul 2”:

După prezentările lor, profesorul conduce o discuție în clasă despre soluții, folosind următoarele întrebări:

- Înțelegem „nevoile” și „definiția problemei”? Există întrebări nerezolvate?
- Am putea găsi alte soluții care credem că ar fi mai bune pe termen lung?

Într-o a doua etapă, profesorul solicită elevilor să lucreze la conflictele care au avut loc sau sunt în curs de desfășurare în școală, în grupul de persoane de același tip, în țară etc. Ei sunt rugați să aleagă unul sau mai multe (în funcție de timpul disponibil) și să se gândească la posibilele soluții în care ambele părți să aibă de câștigat.

Dacă profesorul utilizează cele două studii de caz ca un mijloc de a prezenta elevilor forme de mediere, el poate oferi unele informații de bază despre sistemul judiciar de soluționare a conflictelor în țară (forme de mediere, posibilitatea de a aduce un conflict în instanță, etc). În loc de a discuta aceste conflicte cu abordarea în șase pași, situațiile ar putea fi, de asemenea, exemplificate prin jocul de roluri.

În cazul jocului de roluri, un elev va juca partea A, altul partea B iar un al treilea va avea rolul de mediator. Profesorul ar putea cere apoi fiecărui grup să furnizeze feedback cu privire la modul în care au soluționat conflictul. Diferite soluții ar putea fi discutate, precum și procesul de a încerca să se ajungă la o soluție. Aceste elemente suplimentare pot dura mult mai mult timp, și ar putea fi necesar să fie întreprinse ca o activitate extra-curriculară sau ca o unitate suplimentară.

Lecția 3

Drepturi ale omului situate în conflict

Un conflict între drepturile omului. Ce facem acum?

Obiectiv de învățare	Să recunoască și să analizeze situații în care drepturile omului pot fi situate în conflict.
Sarcinile elevilor	Analizarea unei situații în care drepturile omului sunt situate în conflict.
Resurse	Coală mare de hârtie și marker pentru fiecare grup. Fișa de lucru 4.3. pentru elevi. Fișa de lucru 5.2. pentru elevi.
Metoda	Lucru în grup. Gândire critică.

Casetă de informații

Deși la prima vedere se pare că drepturile omului oferă răspunsuri clare, acest lucru nu se întâmplă întotdeauna. Într-adevăr, sunt multe situații în care dreptul cuiva vine în conflict cu dreptul altcuiva. Într-un astfel de caz, gândirea critică poate ajuta la evaluarea drepturilor implicate prin comparație unele cu altele și la determinarea propriei soluții.

Lecția

Grupurile de lucru (patru sau cinci elevi în grup) primesc un caz despre drepturi ale omului situate în conflict (fișa de lucru 4.3. pentru elevi „Cinci cazuri de drepturi ale omului în contradictoriu”), o coală mare de hârtie și un marker.

Mai întâi, elevii sunt invitați să discute drepturile omului implicate în conflict. Pentru discuție grupul poate primi o listă a drepturilor omului (fișa de lucru 5.2. pentru elevi). De îndată ce au convenit cu privire la drepturile aflate în conflict, ei împart coala de hârtie după cum se arată mai jos. Profesorul ar putea pregăti acest lucru pe tablă, menționând drepturile implicate în prima căsuță.

Caz nr.
Drepturile omului implicate
— — —
Soluție
De ce?

Cea de a doua sarcină constă în a avea o discuție deschisă despre care cred elevii că ar putea fi soluția la conflict. Ei formulează motive pentru alegerea pe care o fac și le adaugă pe coala lor de hârtie.

Apoi, fiecare grup este solicitat să aleagă un purtător de cuvânt care prezintă răspunsurile grupului întregii clase. Profesorul poate solicita clasei feedback în legătură cu alegerile făcute și dacă este sau nu de acord cu ideile grupului.

Lecția 4

Utilizarea violenței

Este utilizarea violenței acceptabilă în anumite cazuri?

Obiectiv de învățare	Să-și dezvolte gândirea critică despre acceptabilitatea utilizării violenței și despre conduita personală.
Sarcinile elevilor	Reflecție asupra utilizării violenței și asupra conduitei personale.
Resurse	Cartonașe sau bucăți de hârtie cu cazuri din fișa de lucru 4.4. pentru elevi pentru fiecare grup. (Profesorul are nevoie de anumite informații despre sistemul judiciar privind soluționarea conflictelor în țară.)
Metoda	Lucru în grup. Gândire critică.

Casetă de informații

Deși pacea în lume este considerat obiectivul suprem, nici legislația internațională privind drepturile omului nici legislația umanitară internațională nu exclude utilizarea violenței în termeni absoluți. Această lecție are scopul de a contribui la gândirea critică a elevilor despre legalitatea utilizării violenței în cazurile specifice. Elevii sunt solicitați să reflecteze asupra conduitei lor referitoare la violența utilizată de ei sau de alții în mediul lor.

Lecția

Clasa este împărțită în grupuri de lucru de patru sau cinci elevi. Un elev sau profesorul prezintă cazul 1 din fișa de lucru 4.4. pentru elevi.

Ar putea fi prea dificil să se trateze toate cele patru cazuri într-o singură lecție. Prin urmare, profesorul ar putea decide să atribuie diferite cazuri diferitelor grupuri, să aleagă numai două din cele patru cazuri sau să adauge o altă lecție.

Sarcina grupului este să discute cazul, folosind întrebările date pe cartonaș și să-și prezinte răspunsul verbal. Profesorul trebuie să fie conștient că întrebarea fundamentală explorată este în ce măsură ar trebui acceptată utilizarea violenței. După ce fiecare grup a răspuns, profesorul poate da unele informații suplimentare în legătură cu cazul înainte de a trece la cazul următor.

Copia profesorului referitoare la cazuri, întrebări și informații suplimentare

Cazul 1

În timpul unei demonstrații anti-globalizare, un grup restrâns de persoane începe să arunce cu pietre într-o clădire în care își are sediul o celebră companie multinațională. Forțele de poliție prezente la fața locului asistă la acest eveniment și încearcă să aresteze persoanele implicate. În timpul acestei intervenții, un polițist este prins de către persoanele care aruncă cu pietre și lovit cu putere.

Întrebări:

1. Ar fi acceptabil ca forțele de poliție să folosească armele pentru a trage în oamenii care aruncă cu pietre?
2. Ar fi acceptabil ca poliția să intervină folosind mitraliere? (Utilizarea acestora ar avea efect mai rapid, însă în mod sigur ar rezulta mai multe victime.)
3. Ar fi acceptabil ca poliția să aștepte până în momentul în care este capabilă să intervină folosind un tun de apă?
4. Ar fi acceptabil ca poliția să nu intervină prin forță pentru a evita agravarea conflictului?

Informații

Conform standardelor internaționale, poliția poate face uz de forță în anumite condiții. Se va face uz de forță doar dacă este necesar și doar în măsura impusă de scopul intervenției. În cazul în care unui ofițer de poliție i se solicită de către superiorul său să intervină într-un mod care încalcă în mod clar această regulă, conform normelor ONU acesta trebuie să refuze executarea ordinului.

Cazul 2

Țara X declară război împotriva țării Y, deoarece țara Y protejează în mod clar și chiar finanțează grupurile rebele care operează împotriva țării X din țara Y. Echipa de spionaj a țării X descoperă în ce sat locuiește un grup de rebeli bine antrenați și înarmați și află că pregătesc un atac cu bombă de proporții asupra unei ținte industriale importante.

Întrebări:

1. Ar fi acceptabil ca țara X să bombardeze satul din plin, asigurându-se că vor supraviețui doar câțiva oameni, inclusiv localnicii?
2. Situația de mai sus ar fi acceptabilă după ce rebelilor li s-ar cere în mod clar să se predea, iar localnicii ar fi avertizați în mod clar să părăsească satul și să se adune pe stadionul local unde li s-ar permite să intre după ce ar fi perchezitionați pentru a verifica dacă poartă asupra lor arme?
3. Ar fi acceptabil să nu se intervină făcând uz de forță? La ce alternative vă gândiți?

Informații

Normele internaționale (așa-numitele „Convenții de la Geneva”) despre război nu prevăd o interdicție totală cu privire la utilizarea forței militare, dar interzic unele tipuri de intervenții și arme. Unul dintre principii este că forța militară nu ar trebui să fie utilizată împotriva țăintelor non-militare, și nu ar trebui să fie nici fără discernământ, nici disproporționată: de exemplu, trebuie să fie întreprinse tentative serioase pentru a evita victime în rândul civililor prin abținerea de la utilizarea celor mai puternice bombe împotriva unor ținte militare, în situațiile în care ar fi suficiente bombe mai puțin puternice. În acest fel, victimele în rândul civililor și moartea părților nevinovate (așa-numitele „victime colaterale”) ar putea fi prevenite. Cu toate acestea, după cum s-a menționat mai sus, acest lucru nu înseamnă că „Convențiile de la Geneva” despre război consideră victimele colaterale inacceptabile, ci mai degrabă că le iau în considerare într-o anumită măsură.

Cazul 3

Dl. X, un tânăr care lucrează ca asistent tehnic într-un spital local, își bate în mod regulat soția când ajunge acasă în stare de ebrietate. Soția sa a anunțat odată poliția despre loviturile primite de la soțul său, unele severe. Soția vecinului care și-a dat seama întâmplător de situație își imaginează acum ce se întâmplă în locuința alăturată atunci când îi aude pe vecini certându-se și țipând.

Întrebări:

1. Soția vecinului ar trebui să informeze poliția în aceste cazuri sau ar fi vorba despre o imixtiune inacceptabilă în dreptul la viață privată al vecinilor?
2. Atunci când primește informații de la o anumită persoană, poliția trebuie să intervină în astfel de situații?

Informații

„(...) Statele ar trebui să condamne violența împotriva femeilor și nu ar trebui să apeleze la niciun obicei, tradiție sau argument religios pentru a evita obligațiile ce le revin în legătură cu eliminarea acestora. Statele ar trebui să implementeze, prin toate mijloacele corespunzătoare și fără nicio întârziere, o politică de eliminare a violenței împotriva femeilor și, în acest scop, ar trebui:

(a) Să ia în considerare, în cazul în care nu au făcut-o deja, ratificarea sau aderarea la Convenția asupra Eliminării Tuturor Formelor de Discriminare împotriva Femeilor sau retragerea rezervelor față de această convenție;

(b) Să se abțină de la a se angaja în violențe împotriva femeilor;

(c) Să utilizeze grija cuvenită pentru a preveni, cerceta și, cu respectarea legislației naționale, pedepsi actele de violență împotriva femeilor, indiferent dacă actele respective sunt comise de stat sau de persoane fizice (...).”

Din Declarația Națiunilor Unite privind Eliminarea Violentei împotriva Femeilor (1993).

Cazul 4

Leo, 13 ani, este un adolescent slăbuț și mai degrabă mic. Adeseori este abuzat de băieții mai mari atunci când se joacă la locul de joacă din cartier. De data aceasta, răspunde că ar trebui să nu îl mai hărțuiască tot timpul și că se comportă ca niște oameni needucați, primitivi. Drept rezultat, băieții mai mari încep să îl bată cu violență. Prietenul lui Leo vede ce se întâmplă în momentul în care intră în locul de joacă. Și niște persoane în vârstă văd întâmplarea când traversează locul de joacă în drum spre casă, venind de la piață, de unde au cumpărat mâncare.

Întrebări:

1. Prietenul lui Leo ar trebui să intervină în acest caz? În ce mod?
2. Ar trebui să intervină persoanele în vârstă? În ce mod?
3. Ce alte soluții ați sugera?

Ca o sarcină suplimentară, elevii ar putea întocmi o scrisoare către băieții mai mari în care să explice ce cred despre comportamentul acestora. Aceasta ar putea fi o sarcină pentru tema pentru acasă sau pentru grupurile care lucrează mai rapid.

Fișa de resurse a profesorului

Dreptul Internațional Umanitar (DIU)

Ce este Dreptul Internațional Umanitar (DIU)?

Dreptul Internațional Umanitar (DIU) cuprinde atât principiile umanitare cât și tratatele internaționale care încearcă să salveze vieți și să ușureze suferința combatanților și non-combatanților în timpul conflictelor armate. Principalele sale documente juridice sunt Convențiile de la Geneva din 1949, patru tratate semnate de aproape fiecare națiune din lume. Convențiile definesc drepturi fundamentale pentru combatanții scoși din luptă din cauza rănilor, bolilor sau luării în captivitate și pentru civili. Protocoalele adiționale din 1977, care completează Convențiile de la Geneva, extind aceste drepturi.

Pe cine protejează DIU? Mă protejează DIU?

DIU protejează membrii răniți, bolnavi sau luați prizonieri ai forțelor armate și civili. Răniții și combatanții bolnavi – indiferent de nația căreia îi aparțin - trebuie să fie adunați și îngrijiți în conformitate cu prevederile Convenției de la Geneva I. Ei nu pot fi uciși, torturați sau supuși experimentelor biologice. Ei trebuie să primească îngrijire adecvată și să fie protejați împotriva jefuirii sau relexor tratamentelor. Convenția protejează, de asemenea, lucrătorii medicali, personalul militar religios, facilitățile și unitățile mobile medicale militare.

Combatanții răniți, bolnavi și naufragiați pe mare sunt protejați prin Convenția de la Geneva II. Ei primesc aceeași protecție ca și soldați pe teren, extinsă la condițiile întâlnite pe mare. Navele sanitare sunt protejate.

Prizonierii de război (PR), protejați de Convenția de la Geneva III, trebuie să fie tratați în mod uman și să primească locuințe, hrană, îmbrăcăminte și asistență medicală adecvată. Ei nu vor fi supuși torturii sau experimentelor medicale și trebuie să fie protejați împotriva actelor de violență, insultelor și curiozităților publice. Corespondenții de război luați prizonieri și civili autorizați să îi însoțească pe militari au, de asemenea, dreptul la acest statut.

Civili sunt protejați în temeiul Convenției de la Geneva IV. Întotdeauna, părțile implicate în conflict trebuie să facă distincție între civili și combatanți și să-și direcționeze operațiunile numai împotriva țințelor militare. Civililor trebuie să le fie permis să trăiască cât mai normal posibil. Ei trebuie să fie protejați împotriva crimei, torturii, jafului, represaliilor, distrugerii fără discernământ a proprietății și luării ca ostatici. Onoarea lor, drepturile familiei și convingerile și practicile lor religioase trebuie să fie respectate. Forțele de ocupație trebuie să asigure și să permită trecerea în siguranță a alimentelor și proviziilor medicale adecvate și înființarea de zone spitalicești și de siguranță pentru răniți, bolnavi, bătrâni, pentru copii, mame însărcinate și mame cu copii mici. Această convenție prevede protecție specială pentru femei și copii. Personalul medical din spital care îngrijește aceste persoane va fi respectat și protejat.

Convențiile de la Geneva fac apel la asistență umanitară, care urmează să fie oferită de către Comitetul Internațional al Crucii Roșii (CIRC), societățile naționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie sau altă organizație umanitară imparțială, conform autorizației de către părțile la conflicte.

Diferă dreptul internațional umanitar de drepturile omului?

Da, dar se completează reciproc. Ambele încearcă să protejeze persoanele împotriva vătămărilor și să mențină demnitatea umană, dar abordează circumstanțe diferite și au documente de bază diferite. DIU se aplică în perioade de conflict armat pentru a limita suferința provocată de război și pentru a-i proteja pe cei care au căzut în mâinile părții adverse. Scopul principal al DIU este de a proteja drepturile fundamentale ale combatanților răniți, bolnavi și naufragiați, PR și civililor. Legislația privind drepturile omului se aplică în timp de pace sau război, dar este în primul rând preocupată de protejarea persoanelor împotriva încălcării de către guvern a drepturilor lor civile, politice, economice, sociale și culturale recunoscute la nivel internațional.

Ce prevede DIU despre copiii soldați?

Legislația umanitară interzice participarea copiilor la ostilități, dar soldații copii încă reprezintă o problemă gravă în multe părți ale lumii. DIU impune ca copii sub 15 ani să nu fie recrutați în forțele armate, și ca „toate măsurile posibile” să fie luate pentru a asigura că aceștia nu participă direct în luptă. În recrutarea celor între 15 și 18 ani, prioritate trebuie să se acorde celor mai mari (articolul 77, Protocolul I). Din păcate, numărul copiilor care devin soldați, fie voluntar fie prin forță, este în creștere. Copiii care trăiesc în zonele de conflict, în special cei separați de familiile lor sau marginalizați în alte moduri pot deveni potențiali recruți. Copiii sunt adesea forțați să se alăture unui grup armat sau să devină copii soldați ca un mijloc de supraviețuire.

Când se folosește DIU?

DIU se aplică conflictelor armate (războaielor) care au loc între națiuni (conflict internațional armat) sau conflictelor armate interne cum ar fi războaiele civile.

DIU se aplică atacurilor teroriste din 11 septembrie?

Deși 11 septembrie 2001 a adus moarte și distrugere pe o scară pe care o asociem războiului, nu este clar că se aplică DIU. Această legislație se aplică conflictului armat între state (conflict armat internațional) sau conflictelor armate interne, cum ar fi războaiele civile. În cazul în care atacurile șocante asupra obiectivelor civile din New York și Washington au fost comise de o rețea teroristă care operează pe cont propriu, atunci ele sunt crime oribile, mai degrabă decât acte de război la care s-ar aplica LUI DIU.

DIU prevede o protecție specială pentru femei?

Da. Deși femeile se bucură de aceeași protecție generală legală ca și bărbații, Convențiile de la Geneva recunosc principiul că „femeile trebuie să fie tratate cu toată considerația datorată sexului lor” (articolul 12, CG I și II, articolul 14, CG III). Acest lucru înseamnă că o protecție suplimentară este oferită pentru a aborda nevoile specifice ale femeilor care rezultă din diferențele de gen, onoare și pudoare, sarcină și naștere. De exemplu, femeile prizoniere de război sau deținute vor fi cazate în încăperi separate de cele ale bărbaților, sub supravegherea imediată a altor femei. Femeile trebuie să fie protejate „împotriva violului, prostituției forțate sau oricărei forme de atentat la pudoare” (CG IV, articolul 27, de asemenea, articolul 75 și 76, Protocolul I). În ceea ce privește expedierea materialelor și mijloacelor de urgență, „femeile însărcinate, cazurile de maternitate și mamele care alăptează” urmează să primească prioritate (articolul 70, Protocolul I). Pentru a afla mai multe despre problemele femeilor în conflictele armate, precum și despre rezistența pe care multe au arătat-o, a se vedea studiul recent privind „Femeile înfruntând războiul” pe www.womenandwar.org.

Cum protejează DIU copiii?

LUI interzice atacurile împotriva civililor și indică protecție specială pentru copii. Toți civilii trebuie să fie protejați împotriva crimei, torturii, jafurilor, represaliilor, distrugerii fără discernământ a proprietății și luării ca ostatic. Onoarea lor, drepturile familiei, convingerile și practicile lor religioase trebuie să fie respectate. Forțele de ocupație trebuie să asigure și să permită trecerea în siguranță a alimentelor și proviziilor medicale adecvate și înființarea de zone spitalicești și de siguranță pentru răniți, bolnavi, bătrâni, copii, mame însărcinate și mame cu copii mici. Dispoziții speciale răspund, de asemenea, la nevoile copiilor neînsoțiți de familie, nevoile psihosociale și de comunicare familială.

Trebuie să existe prevederi pentru copiii sub 15 ani care sunt orfani sau separați de familiile lor. Aceștia trebuie să fie capabili să-și practice religia iar educația lor trebuie să fie facilitată.

Constituie o încălcare a DIU faptul că civilii sunt omorâți în timpul războiului?

Protejarea civililor este un obiectiv major al DIU. În conformitate cu Convenția de la Geneva IV, civilii sunt protejați de crimă și li se permite să ducă o viață normală, în cazul în care securitatea permite acest lucru. Protocolul adițional I din 1977 oferă mai multe detalii extinzând protecția civilă în conflictele armate internaționale. Deși Statele Unite au semnat Protocolul I, încă nu l-au ratificat. Chiar și așa, Statele Unite au declarat că vor respecta aceste prevederi, care sunt considerate de mulți a fi o codificare a legislației cutumiare larg acceptate, dezvoltate pe o perioadă de sute de ani.

Regula de bază cu privire la principiul distincției este prevăzută la articolul 48 din Protocolul I, care prevede: „Pentru a se asigura respectarea și protecția populației civile și a obiectivelor civile, părțile în conflict trebuie să facă în orice moment distincția dintre populația civilă și combatanți și între obiectivele civile și obiectivele militare și, în consecință, să își direcționeze operațiunile numai împotriva obiectivelor militare.” În plus față de interzicerea atacurilor directe, DIU interzice, de asemenea, atacurile fără discernământ asupra civililor. Acestea pot apărea, de exemplu, atunci când un atac al forțelor armate asupra unui obiectiv militar nu ia în considerare consecințele excesive negative asupra civililor (articolul 41 din Protocolul I).

Cu toate acestea, nu toate decesele civile sunt ilegale în timpul războiului. DIU nu scoate în afara legii conflictul armat, ci încearcă să echilibreze dreptul legal recunoscut al unei națiuni de a ataca obiectivele militare legitime în timpul războiului cu dreptul populației civile de a fi protejată de efectele ostilităților. Cu alte cuvinte, având în vedere caracterul războiului, DIU anticipează o anumită cantitate de „daune colaterale”, care, uneori, din păcate, poate include victime în rândul civililor.

Fișa de lucru 4.1 pentru elevi

Abordarea în șase pași pentru soluționarea conflictelor

1. Nevoile părții A a) b) c) d)	1. Nevoile părții B
2. Definiția problemei	
3. Idei pentru soluții a) b) c) d)	
4. Evaluarea soluțiilor pentru partea A a) b) c) d)	4. Evaluarea soluțiilor pentru partea B a) b) c) d)
5. Ce soluție este cea mai bună?	
6. Decideți cum și când va fi evaluată soluția	

Fișa de lucru 4.2 pentru elevi

Scenarii de conflict

Conflictul 1

Doi vecini se ceartă în legătură cu gardul care le desparte proprietățile. Unul dintre vecini vrea să înlocuiască gardul cu unul nou, deoarece consideră că gardul vechi nu mai este în stare bună. El se așteaptă ca vecinul să plătească jumătate din costul noului gard. Celălalt vecin este de acord că gardul nu este în stare bună, dar nu dorește să cheltuiască bani pe un gard nou. Crede că gardul actual, deși nu arată bine, cel puțin reușește să țină câinele vecinului departe de grădina lui. În plus, nu îi place că vecinul lui se dă întotdeauna mare cu lucruri noi, mai scumpe.

Conflictul 2

Tatăl și mama nu sunt deloc de acord unul cu celălalt în legătură cu modul în care ar trebui să reacționeze atunci când bebelușul lor de doi ani face prea multă gălăgie în apartament. Tatăl crede că fiul lui trebuie să învețe cum să se comporte și că acest proces de învățare trebuie să înceapă cât mai curând posibil. În plus, îi place să își petreacă timpul liber în liniște, deoarece slujba lui este foarte obositoare. Mama este de părere că nu poți împiedica mereu un copil de doi ani să se joace și să plângă, deoarece acest lucru va inhiba prea mult copilul și va dăuna dezvoltării acestuia.

Fișa de lucru 4.3 pentru elevi

Cinci cazuri de drepturi ale situate în conflict

Cazul 1

Max este un băiat de opt ani care a suferit traumatisme grave în urma unui accident și necesită să i se facă de urgență o transfuzie sangvină într-un spital. Cu toate acestea, tatăl lui interzice personalului spitalului să efectueze această procedură, din motive religioase. Mama copilului și doctorii doresc să îi salveze viața.

Cazul 2

Într-un spital, la serviciul de urgență lucrează numai un număr limitat de persoane. Este o seară agitată și mai este loc doar pentru încă o singură persoană în vederea primirii tratamentului de urgență. Deoarece viețile a două persoane sunt încă în pericol, medicii trebuie să hotărască dacă vor trata un copil de vârstă fragedă sau un afacerist de succes.

Cazul 3

Gus este un membru respectat al unui partid politic de orientare religioasă, care pune foarte mare accent pe valorile familiei. Un ziarist care vizitează sediul partidului descoperă din întâmplare o serie de scrisori personale de la X, din care poate trage, fără nicio urmă de îndoială, concluzia că Gus are o aventură extraconjugală. Ziaristul publică știrea.

Cazul 4

Youtchou trăiește într-o țară din lumea a treia. Este sărac și reușește să își câștige traiul de bază, dar nimic în plus. I-ar plăcea să înceapă să studieze, dar nu poate face rost de mijloacele necesare în acest scop. Țara lui nu îi poate asigura resursele necesare, deoarece economia se află într-o stare foarte nefavorabilă și trebuie să folosească toate resursele disponibile pentru a acoperi nevoile primare ale populației.

Cazul 5

Autoritățile locale intenționează să construiască o școală nouă pe un teren care este unul dintre puținele locuri în care copiii mai pot încă să se joace.

Fișa de lucru 4.4 pentru elevi

Este violența acceptabilă în unele cazuri?

Cazul 1

În timpul unei demonstrații anti-globalizare, un grup restrâns de persoane începe să arunce cu pietre într-o clădire în care își are sediul o celebră companie multinațională. Forțele de poliție prezente la fața locului asistă la acest eveniment și încearcă să aresteze persoanele implicate. În timpul acestei intervenții, un polițist este prins de către persoanele care aruncă cu pietre și lovit cu putere.

Întrebări:

1. Ar fi acceptabil ca forțele de poliție să folosească armele pentru a trage în oamenii care aruncă cu pietre?
2. Ar fi acceptabil ca poliția să intervină folosind mitraliere? (Utilizarea acestora ar avea efect mai rapid, însă în mod sigur ar rezulta mai multe victime.)
3. Ar fi acceptabil ca poliția să aștepte până în momentul în care este capabilă să intervină folosind un tun de apă?
4. Ar fi acceptabil ca poliția să nu intervină prin forță pentru a evita agravarea conflictului?

Cazul 2

Țara X declară război în țara Y, deoarece țara Y protejează în mod clar și chiar finanțează grupurile rebele care operează împotriva țării X din țara Y. Echipa de spionaj a țării X descoperă în ce sat locuiește un grup de rebeli bine antrenați și înarmați și află că pregătesc un atac cu bombă de proporții asupra unei ținte industriale importante.

Întrebări:

1. Ar fi acceptabil ca țara X să bombardeze satul din plin, asigurându-se că vor supraviețui doar câțiva oameni, inclusiv localnicii?
2. Situația de mai sus ar fi acceptabilă după ce rebelilor li s-ar cere în mod clar să se predea, iar localnicii ar fi avertizați în mod clar să părăsească satul și să se adune pe stadionul local unde li s-ar permite să intre după ce ar fi perchezitionați pentru a verifica dacă poartă asupra lor arme?
3. Ar fi acceptabil să nu se intervină făcând uz de forță? La ce alternative vă gândiți?

Cazul 3

Dl. X, un tânăr care lucrează ca asistent tehnic într-un spital local, își bate în mod regulat soția când ajunge acasă în stare de ebrietate. Soția sa a anunțat odată poliția despre loviturile primite de la soțul său, uneori severe. Soția vecinului care și-a dat seama întâmplător de situație își imaginează acum ce se întâmplă în locuința alăturată atunci când îi aude pe vecini certându-se și țipând.

Întrebări:

1. Soția vecinului ar trebui să informeze poliția în aceste cazuri sau ar fi vorba despre o imixtiune inacceptabilă în dreptul la viață privată al vecinilor?
2. Atunci când primește informații de la o anumită persoană, poliția trebuie să intervină în astfel de situații?

Cazul 4

Leo, 13 ani, este un adolescent slăbuț și mai degrabă mic. Adeseori este abuzat de băieții mai mari atunci când se joacă la locul de joacă din cartier. De data aceasta, răspunde că ar trebui să nu îl mai hărțuiască tot timpul și că se comportă ca niște oameni needucați, primitivi. Drept rezultat, băieții mai mari încep să îl bată cu violență. Prietenul lui Leo vede ce se întâmplă în momentul în care intră în locul de joacă. Și niște persoane în vârstă văd întâmplarea când traversează locul de joacă în drum spre casă, venind de la piață, de unde au cumpărat mâncare.

Întrebări:

1. Prietenul lui Leo ar trebui să intervină în acest caz? În ce mod?
2. Ar trebui să intervină persoanele în vârstă? În ce mod?
3. Ce alte soluții ați sugera?

Partea 2

Asumarea răspunderii

Unitatea de învățare 5

Drepturi, libertăți și responsabilități
Care sunt drepturile noastre și cum sunt ele protejate?

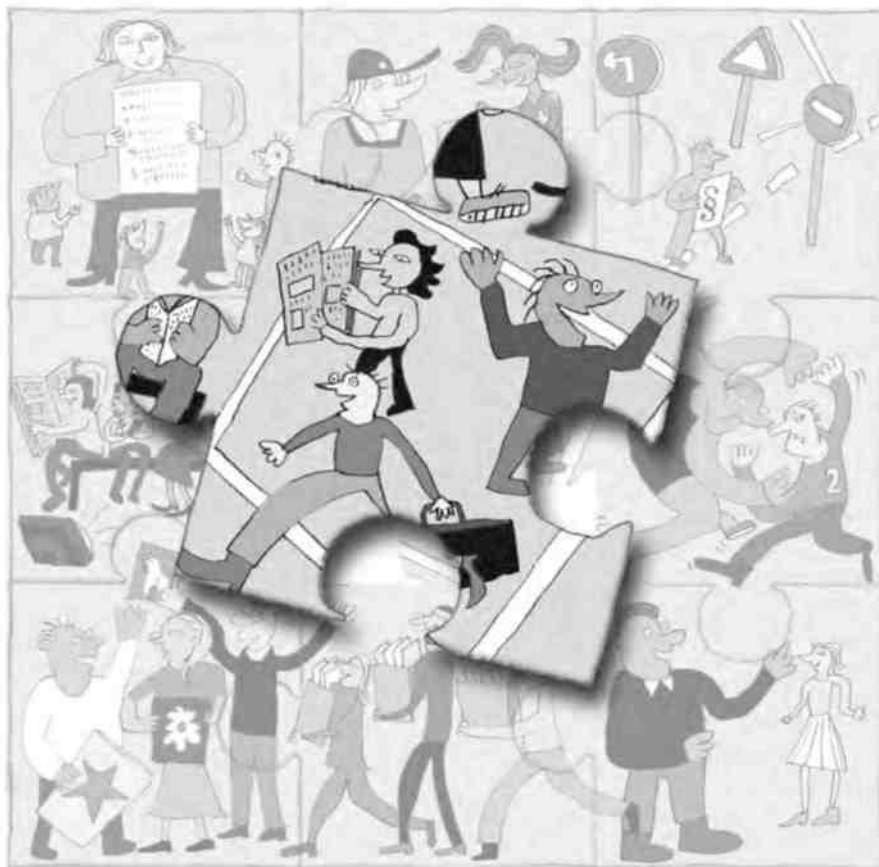
Unitatea de învățare 6

Responsabilitate
Ce tip de responsabilități au oamenii?

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 5

Drepturi, libertăți și responsabilități

Care sunt drepturile noastre și cum sunt ele protejate?

5.1. Dorințe, nevoi de bază, demnitate umană și drepturile omului

Am un drept al omului pentru orice îmi doresc?

5.2. Identificarea încălcărilor drepturilor omului

Ce drept al omului este încălcat aici?

5.3. Drepturi și responsabilități

Cum pot exista drepturi fără responsabilități?

5.4. Chestionar referitor la drepturile omului

Ce este corect? Care ar trebui să fie dreptul omului unei persoane?

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 5: Drepturi, libertăți și responsabilități

Care sunt drepturile noastre și cum sunt ele protejate?

Drepturile omului se referă, pe de o parte, la dezvoltarea ființelor umane, adică cum sunt acestea capabile să își realizeze întregul lor potențial în relațiile cu concetățenii lor. Pe de altă parte, drepturile omului definesc responsabilitățile statului-națiune față de indivizi. Documente importante referitoare la drepturile omului includ Declarația Universală a Drepturilor Omului, Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Convenția privind Drepturile Copilului. În mod tradițional, drepturile omului au fost împărțite în categorii - civile, politice, sociale, economice și culturale. Aceste categorii sunt adesea asociate cu stadiile de dezvoltare din istoria drepturilor omului, cu drepturile civile și politice considerate a fi „prima generație”, urmate de drepturile sociale și economice ca „a doua generație” și drepturile culturale sau de dezvoltare, considerate ca „a treia generație”. Fără a aduce atingere valorii drepturilor unei categorii, ECD / EDO încearcă să promoveze o înțelegere integrată a drepturilor omului. Aceasta pune un accent egal pe toate categoriile: civile, politice, sociale, economice și culturale. Astfel, ECD / EDO caută să echilibreze o tendință din trecut de a considera anumite drepturi ca fiind mai importante decât altele. În timp ce drepturile omului au fost asociate în mod tradițional cu statul și relația sa cu individul, ECD / EDO pune tot mai mult accent pe drepturile grupurilor sau popoarelor. Încercările de a include aceste idei în ECD / EDO sunt importante pentru dezvoltarea conceptului în sine și pentru dezvoltarea comunităților locale, naționale și regionale¹⁹.

Drepturile omului au trei elemente: titularul de drepturi, conținutul dreptului (ceea ce titularul are dreptul de a pretinde) și persoana responsabilă (persoana sau instituția care trebuie să răspundă la solicitare). Îndatoririle sunt de obicei evaluate la trei niveluri:

- A respecta înseamnă a se abține de la a priva, direct sau indirect, indivizii de drepturile lor, inclusiv a se abține de la instituirea unui sistem instituțional, care ar priva oamenii de drepturile lor, sau de la oferirea de stimulente altora pentru a priva oamenii de drepturile lor.
- A proteja înseamnă a pune în aplicare acest respect; a-i împiedica pe cei care caută să îl priveze pe un altul de drepturi - fie că este vorba de oficiali guvernamentali, instituții internaționale, corporații private, lideri ai comunității, persoane vigilente sau membri ai familiei - de la a face acest lucru.
- A îndeplini înseamnă a-i ajuta pe cei care au fost privați - inclusiv pe cei pentru care există o responsabilitate specială, cei care sunt privați deoarece datoria de a respecta și datoria de a proteja drepturile lor nu au fost respectate, și pe cei care sunt victime ale catastrofelor naturale. Acest ajutor cuprinde măsuri legislative, bugetare, judiciare și altele pentru a oferi cel mai bun mediu posibil pentru politica de protecție a drepturilor²⁰.

Libertățile protejate ca drepturi civile includ libertatea de gândire, de opinie și de exprimare, libertatea de credință și practică religioasă, de circulație în interiorul unui stat și dreptul la adunare și asociere pașnice. Alte drepturi civile protejează intimitatea individului, viața de familie, precum și dreptul la egalitate în fața legii²¹.

Responsabilitățile sunt o consecință logică a drepturilor omului. În scopul de a fi protejat, fiecare drept implică responsabilități corespunzătoare, atât pentru cetățeni cât și pentru stat. Fiecare individ are o datorie morală de a nu încălca demnitatea personală a altei persoane. Guvernele, prin aderarea la acordurile internaționale și obligate prin constituțiile lor proprii, au nu doar o obligație morală, ci și o obligație legală.

¹⁹ Din „A glossary of terms for education for democratic citizenship”, Karen O’Shea, Consiliul Europei, DGIV/EDU/CIT (2003) 29.

²⁰ Bazat pe „Duties sans Frontières. Drepturile omului and global social justice”, Consiliul Internațional privind Politica Drepturilor Omului

²¹ *Idem*.

Educație pentru cetățenie democratică și drepturile omului

Prin această serie de lecții, elevii:

- vor înțelege mai bine natura drepturilor omului: acestea sunt pre-condiții care dau posibilitatea fiecărei ființe umane să trăiască cu demnitate;
- își vor îmbunătăți cunoștințele și viziunea referitoare la drepturile omului recunoscute internațional;
- își vor îmbunătăți capacitatea de a recunoaște încălcarea drepturilor omului;
- își vor spori înțelegerea referitoare la modul în care ar putea contribui la creșterea respectului pentru drepturile omului;
- își vor spori înțelegerea și conștientizarea responsabilităților legate de drepturile omului: responsabilitățile statului și instituțiilor, precum și propriile lor responsabilități morale.

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 5: Drepturi, libertăți și responsabilități

Care sunt drepturile noastre și cum sunt ele protejate?

Titlul lecției	Obiective	Sarcinile elevilor	Resurse	Metoda
Lecția 1: Dorințe, nevoi de bază, demnitate umană și drepturile omului	Să poată demonstra faptul că drepturile omului sunt pre-condiții pentru ca fiecare ființă umană să poată trăi cu demnitate.	Elevii leagă dorințele lor de nevoile de bază și drepturile omului.	Fișa de lucru 5.1. pentru elevi Fișa de lucru 5.2. pentru elevi (profesorii ar trebui să rețină că această fișă este folosită pe tot parcursul unității de învățare și prin urmare va fi nevoie de ea în celelalte lecții).	Lucru în grup, activitate cu toată clasa, Gândire critică.
Lecția 2: Identificarea încălcărilor drepturilor omului	Să poată identifica încălcări ale drepturilor omului.	Elevii studiază cazuri de încălcări ale drepturilor omului.	Fișa de lucru 5.3. pentru elevi Fișa de lucru 5.2. pentru elevi	Pereche sau lucru în grup. Discuție cu toată clasa.
Lecția 3: Drepturi și responsabilități	Să înțeleagă modul în care ei pot contribui la protejarea drepturilor omului. Să înțeleagă că drepturile omului sunt legate de responsabilități – responsabilități ale statului și instituțiilor precum și propriile lor responsabilități morale.	Elevii identifică responsabilitățile de protejare a drepturilor omului, inclusiv contribuțiile lor personale.	O coală albă de hârtie și un pix. Fișa de lucru 5.4. pentru elevi Fișa de lucru 5.2. pentru elevi	Pereche sau lucru în grup. Gândire critică.
Lecția 4: Chestionar referitor la drepturile omului	Să învețe despre drepturile omului recunoscute pe plan internațional.	Elevii răspund la întrebările cu alegere multiplă și discută implicațiile răspunsurilor lor.	Cartonașe pentru fiecare elev, cu soluțiile pe verso (Fișa de lucru 5.2. pentru elevi).	Întrebări cu alegere multiplă

Lecția 1

Dorințe, nevoi de bază, demnitate umană și drepturile omului

Am un drept al omului pentru orice îmi doresc?

Obiectiv de învățare	Să poată demonstra faptul că drepturile omului sunt pre-condiții pentru ca fiecare ființă umană să poată trăi cu demnitate.
Sarcinile elevilor	Elevii leagă dorințele de nevoile (lor) de bază și drepturile omului pe care le au.
Resurse	Fișa de lucru 5.1 pentru elevi (o fișă pentru un grup de patru sau cinci elevi). Fișa de lucru 5.2 pentru elevi (o fișă pentru un grup de patru sau cinci elevi).
Metoda	Lucru în grup, activitate cu toată clasa. Gândire critică.

Concepte

Este important să fim capabili să facem diferența între o **dorință** și o **nevoie de bază**. Nevoile de bază ale ființelor umane, care trebuie acoperite pentru a le da acestora posibilitatea de a trăi cu demnitate, pot fi considerate baza pe care au fost formulate drepturile omului.

Această lecție are potențial de lucru pe bază de postere și gândire conceptuală ca și activități de extindere.

Lecția

Pentru a prezenta lecția, profesorul informează elevii cum va fi organizată lecția, dar nu ar trebui să detalieze subiectul principal. Elevii încep prin a se chestiona pe ei înșiși și unul pe celălalt cu privire la dorințele și nevoile lor - ei vor afla mai târziu în lecție că multe dintre acestea corespund cu drepturile omului. După introducere (nu mai mult de un minut sau două) elevii sunt apoi împărțiți în grupuri mici de patru sau cinci elevi, și le sunt atribuite sarcinile în două etape. Profesorul explică mai întâi sarcina 1 și explică grupurilor următorul pas individual, atunci când au terminat. În acest fel, vitezele individuale de învățare sunt respectate.

- **Sarcina 1:** Fișa de lucru 5.1. pentru elevi, Dorințe, nevoi și drepturi. Grupurile fac o listă a dorințelor lor „materiale” (de exemplu, „o masă bună”), în coloana din stânga a foii de lucru și adaugă un minim de trei dorințe „imateriale” (de exemplu, „a fi iubit”). Apoi, ei se gândesc la nevoile pe care aceste dorințe le reprezintă și le adaugă în coloana din mijloc.
- **Sarcina 2:** Profesorul dă apoi grupurilor care au terminat sarcina 1 o copie a Fișei de lucru 5.2. pentru elevi, Lista drepturilor omului, și le cere să scrie dreptul corespondent în ultima coloană (de exemplu, „dreptul la hrană”, „fără discriminare”).
- **Sarcina 3:** grupurile care au terminat mai devreme ar trebui să înceapă să se gândească la elaborarea unui poster cu drepturile omului prin alegerea uneia dintre nevoi și a dreptului corespondent. Ei ar trebui să discute conținutul conceptului lor și, de asemenea, să îl analizeze din punct de vedere artistic iar apoi să întocmească un proiect de propunere.

Odată ce lucrul în grup este terminat profesorul poate scrie ideile grupurilor pe tablă. El desenează un tabel cu trei coloane și solicită unui reprezentant al fiecărui grup să adauge o dorință, o nevoie și dreptul corespondent. Acest lucru continuă până când este alcătuită o listă de până la zece dorințe, nevoi și drepturi pe tablă (dacă este posibil, utilizați un flip-chart, deoarece foile pot fi apoi expuse pe pereții clasei pentru a reaminti grupurilor de discuțiile lor).

În acest moment, profesorul poate conduce o scurtă discuție plenară folosind următoarele idei:

- „Ați aflat că dorințele și nevoile voastre corespund ideilor Convenției Drepturilor Omului. Acest lucru are nevoie de unele explicații!”
- „Unele drepturi din Convenție nu au fost analizate de către noi. S-ar putea să nu fie importante sau s-ar putea să fi fost tratate la un alt drept. Care este punctul vostru de vedere?”
- „Priviți această listă a drepturilor omului. Când vă gândiți la ceea ce aveți nevoie pentru a trăi o viață decentă sau la ceea ce alți oameni din alte regiuni sau țări sau continente au nevoie, ce lipsește? Ce alt drept al omului ați adăuga?”

Pentru a termina discuția, profesorul informează elevii că există o dezbatere la nivel mondial cu privire la principalul punct de interes al drepturilor omului. O concluzie este: „Drepturile omului sunt necesare pentru a permite tuturor să trăiască cu demnitate.” Profesorul le cere apoi elevilor să se gândească la alternative la această concluzie. Acest lucru ar putea fi o sarcină pentru o temă. Dacă este posibil, în următoarele câteva zile, elevii ar trebui să adauge ideile lor pe colile de hârtie care au fost postate pe pereți. În acest fel, procesul de gândire poate continua.

Ca o sarcină suplimentară, elevii pot fi rugați să elaboreze postere pe tema drepturilor omului, folosind decupaje din ziare, din reviste sau desene și picturi proprii. Acestea ar putea fi folosite pentru decorarea clasei sau pentru o expoziție.

În final, pentru a rezuma, profesorul face o scurtă trecere în revistă a ideilor și obiectivelor lecției. El ar putea chiar explica principiul didactic al conceptului său de inducție: adică, să înceapă prin examinarea experienței și ideilor personale și să termine prin explicarea conceptului sau teoriei.

Lecția 2

Identificarea încălcărilor drepturilor omului

Ce drept al omului este încălcat aici?

Obiectiv de învățare	Să poată identifica încălcări ale drepturilor omului.
Sarcinile elevilor	Elevii studiază cazuri de încălcări ale drepturilor omului.
Resurse	Fișa de lucru 5.3 pentru elevi pentru fiecare pereche de elevi. Fișa de lucru 5.2 pentru elevi pentru fiecare pereche de elevi.
Metode	Pereche sau lucru în grup. Discuție cu toată clasa.

Casetă de informații

Încălcarea drepturilor omului se întâmplă zilnic în întreaga lume. Analizând cazurile reale din trecut sau prezent, elevii obțin o imagine mai clară și mai precisă a ceea ce înseamnă drepturile omului.

Lecția

Ora începe prin discutarea sarcinilor și rezultatelor din ultima lecție. Posterele sunt prezentate, iar lista concluziilor comparată. Dacă este util și posibil, propunerile sunt scrise pe coli de hârtie și afișate pe pereți clasei, împreună cu posterele.

Elevii formează acum perechi. Fiecare pereche primește o copie a fișei de lucru 5.3 pentru elevi, Încălări ale drepturilor omului, precum și o copie a fișei de lucru 5.2, Lista drepturilor omului.

Lista exemplelor de încălcări ale drepturilor omului este apoi împărțită perechilor; de exemplu perechea 1 poate primi a-d, perechea 2 e-j etc.

Este de preferat să se împartă lista în așa fel încât fiecare grup de încălcări să fie examinat de mai mult de o pereche de elevi.

Elevii citesc și discută exemplul încălcării drepturilor omului. Ei încearcă apoi să ajungă la un acord referitor la care drept al omului din lista de drepturi a fost încălcat; de exemplu, în cazul a, dreptul încălcat este dreptul 10.

Răspunsurile sunt discutate în clasă. Avantajul de a avea mai mult de o pereche care să lucreze la un exemplu înseamnă că, dacă există diferențe de opinie, discuția poate fi ghidată printr-o serie de întrebări scurte:

- Cum ați ajuns la opinia voastră?
- Când ați auzit răspunsurile altor perechi, ați dorit să vă schimbați răspunsul? Dacă da, ce v-a convins? De ce?

Scopul discuției este de a explora unele dintre exemple și răspunsuri, mai degrabă decât să se presupună că există un singur răspuns corect.

Activitate de extindere

Dacă există timp, la sfârșitul lecției, profesorul poate întreba elevii care dintre aceste exemple concrete îi surprinde cel mai mult. Pentru unele dintre exemplele date, elevii pot fi întrebați:

- Cum v-ați simți dacă vi s-ar întâmpla acest lucru?
- Cum ați reacționa?
- Ce ați spera că ar putea face alte persoane?

Astfel de întrebări îi pot ajuta pe elevi să exploreze ideea că alții au responsabilități de a acționa în apărarea drepturilor omului.

Fișa de lucru 5.3 pentru elevi

Cazuri de încălcări ale drepturilor omului

Copia profesorului cu soluții

Încălcarea sau nerespectarea drepturilor omului	DO încălcate
a. Dna X, care, în urmă cu câțiva ani, și-a pierdut fiica și soțul într-un accident de mașină, nu se putea căsători cu un alt bărbat decât dacă avea permisiunea explicită a cumnatului ei.	10
b. Gardienii închisorii foloseau câini pentru a inspira frică și a intimida deținuții cu amenințări de atac, iar într-un caz au asmuțit câinii să muște un deținut.	2
c. În fabrica din localitate, muncitorii trebuie să muncească cel puțin 10 ore pe zi fără pauză.	21
d. De când au fost arestați, cei trei bărbați au întâmpinat dificultăți în a avea acces la avocați. În numeroase ocazii, avocații au venit, dar nu le-a fost permis să îi vadă; bărbaților nu li s-a permis să aibă o discuție colectivă cu avocații lor, ceea ce a însemnat, de fapt, că doi dintre ei nu au avut deloc acces la avocat.	5
e. Femeia, care desfășura exact aceeași activitate și avea aceeași vârstă și experiență, primea un salariu mai mic decât colegii ei bărbați.	7
f. X a răpit și a ținut pe Y în captivitate timp de trei zile și l-a împușcat în cap, ceea ce a condus la moartea sa, după încă 3 zile.	1
g. A fost făcută o fotografie a Dnei X, persoană dependentă de droguri, când aceasta părăsea o întâlnire a Dependenților de Droguri Anonimi. Ulterior, fotografia a fost publicată.	9
h. O femeie, abuzată de soțul său, a putut obține divorțul numai după ce i-a dat acestuia casa, mașina și toate posesiunile sale. Nu i-a mai rămas nimic.	11
i. X, care suferea de un caz de pneumonie ce îi pune viața în pericol, nu a beneficiat de tratament medical într-un spital, deoarece pătrunsese ilegal în țară.	18
j. Șaptezeci la sută din populația din zona X a fost forțată să își părăsească locuințele, iar mai târziu a fost împiedicată să se întoarcă. Nu li s-a permis să părăsească taberele pentru a merge în câmpurile din apropiere să-și cultive terenul și li s-a interzis să călătorească pe multe drumuri.	12
k. Africanii de culoare au fost cumpărați în Africa în schimbul unei sticle de whisky, de exemplu, și vânduți în America de Nord pentru prețuri cuprinse între 1 200 și 1 500 USD.	3
l. În țara X, toate mijloacele de supraviețuire pentru populația locală au fost distruse în mod intenționat: culturi, resurse de apă și animalele domestice.	17
m. În țara X, cetățenii pot fi încarcerați fără a fi puși sub acuzare.	4
n. Un reporter în vârstă de 26 de ani de la un cotidian a fost împușcat mortal într-un presupus atac ca represalii pentru reportajul pe care l-a făcut în legătură cu campaniile electorale desfășurate recent.	15
o. Dl X a fost citat pentru a fi recrutat în armată. A scris biroului de recrutare pentru a declara că refuză să-și îndeplinească serviciul militar din motive religioase și a refuzat să se prezinte pentru stagiul militar. A fost acuzat de insubordonare și i s-a interzis să părăsească țara.	14
p. În țara X, celor care doresc să aparțină religiei Falun Gong li se interzice să se întâlnească.	16
q. Majoritatea etnică a hotărât ca cei care aparțin grupurilor minoritare, precum evreii și cei de etnie rromă să fie obligați să locuiască în anumite zone ale orașului.	25

Încălcarea sau nerespectarea drepturilor omului	DO încălcate
r. Copiii care trăiesc în sat nu pot frecventa școala primară, deoarece nu există nicio școală primară pe o distanță rezonabilă.	19
s. Deoarece autoritățile religioase ale țării nu au fost de acord, X nu a putut candida la alegerile parlamentare.	23
t. Deoarece este de culoare, X nu poate obține o slujbă de doctor la spitalul din localitate.	20
u. În unele țări, persoanele defavorizate nu au acces la niciun fel de programe de alimente sau locuințe, și nici la servicii medicale pe care să și le poată permite.	26
v. Dl X, a cărui casă a ars din temelii, nu a putut face cerere de despăgubire.	6
w. X, o femeie în vârstă de 47 de ani, care a muncit întotdeauna acasă, fiind casnică și mamă a cinci copii, pierde orice beneficiu de protecție socială din momentul în care divorțează de soțul ei.	22
x. Dl X, tată a doi copii, a fost închis și torturat în țara X pentru că a scris poezii care critică regimul aflat la putere. Cererea sa de azil politic în țara A a fost refuzată. A pretins că va fi supus la torturii dacă se întoarce acasă, așa cum este acum obligat să facă.	13
y. Din așa-zise motive practice, persoanele cu dizabilități fizice, precum cei imobilizați în scaune cu roțile, nu pot participa la evenimente culturale la teatrul din localitate.	24
z. Pentru a aplica pentru primirea cetățeniei în țara X, este necesară o perioadă de reședință de 15 ani, plus un examen medical fizic și psihologic și taxe administrative exagerat de mari. Pe cale de consecință, mii de cetățeni de etnie rromă, care au legături îndelungate cu țara lor, sunt apatrizi în propria țară.	8

Lecția 3

Drepturi și răspunderi

Cum pot exista drepturi fără responsabilități?

Obiective de învățare	Să înțeleagă modul în care ei pot contribui la protejarea drepturilor omului. Să înțeleagă că drepturile omului sunt legate de responsabilități – responsabilități ale statului și instituțiilor precum și propriile lor responsabilități morale.
Sarcinile elevilor	Elevii identifică responsabilitățile de protejare a drepturilor omului, inclusiv a propriilor lor contribuții personale
Resurse	Coală albă de hârtie și un pix. Fișa de lucru 5.4. pentru elevi pentru fiecare pereche de elevi. Fișa de lucru 5.2. pentru fiecare pereche de elevi.
Metode	Lucru în perechi sau grupuri. Gândire critică.

Casetă de informații

Un drept al omului nu va fi niciodată respectat dacă niciun individ sau autoritate nu-și asumă răspunderea pentru realizarea sa. Deși guvernele sunt principalii responsabili în acest caz, există o nevoie considerabilă ca alte organisme și indivizi să promoveze și să protejeze drepturile omului. Fiecare individ are răspunderea morală de a contribui la o cultură în care valorile referitoare la drepturile omului inspiră comportamentul nostru în viața de zi cu zi.

O posibilă activitate de extindere ar fi introducerea subiectului drepturilor pozitive și negative și a activității de proiect.

Lecția

Elevii formează perechi. Este important să existe un număr egal de perechi în sala de clasă.

Fiecare pereche primește o coală albă de hârtie și un pix și este rugată să scrie trei drepturi importante pe care cred că ar trebui să le aibă la școală și trei drepturi importante pe care ei cred că ar trebui să le aibă acasă. Exemple ar putea fi dreptul de a nu fi supraîncărcat cu teme sau dreptul de a obține bani de buzunar.

Odată ce acest lucru a fost finalizat, profesorul distribuie o copie a fișei de lucru 5.4., Drepturi și responsabilități, și fișa de lucru 5.2, Lista drepturilor omului fiecărei perechi. Elevii sunt apoi rugați să examineze lista drepturilor omului și să discute ce drepturi corespund cel mai bine celor șase drepturi pe care le-au scris pe foaia de hârtie.

Odată ce au decis, ei scriu cele șase drepturi în prima coloană a fișei de lucru 5.4. În acest moment, profesorul poate întreba elevii dacă au nevoie de orice clarificare cu privire la drepturile pe care le-au enumerat. De îndată ce prima coloană este completă, profesorul explică elevilor că fiecare drept implică responsabilități corespunzătoare, dând exemplul următor: „Libertatea de exprimare este limitată de responsabilitatea de a nu spune lucruri neadevărate, care vor degrada o altă persoană și abuza dreptul său la demnitate și bună reputație.” Profesorul poate explica, de asemenea, că echilibrul drepturilor și responsabilităților unei persoane de a respecta drepturile altor oameni înseamnă că trebuie să ne exercităm drepturile cu anumite restricții. Există multe situații în care drepturile și responsabilitățile diferitelor persoane sunt în conflict. De exemplu, în clasă, dreptul la educație poate intra în conflict cu dreptul la odihnă, atunci când unii elevi vor să învețe în timp ce alții preferă doar să se distreze. În plus, școala are responsabilitatea de a învăța și de a educa elevii și de a se asigura că profesorii au dreptul la condiții decente de muncă (cum ar fi nu prea mult zgomot în mediul lor de lucru).

Profesorul solicită acum fiecărei perechi de elevi să facă schimb de listă cu o altă pereche. Noua pereche trebuie să discute acum exemple de două niveluri de responsabilitate care corespund cu fiecare drept enumerat de către cealaltă pereche (a se vedea exemplul de mai jos):

- **Primul nivel:** responsabilitățile pe care indivizii trebuie să le asigure, pentru ca alții să se bucure de drept (acest lucru ar trebui să fie scris în a doua coloană).
- **Al doilea nivel:** responsabilitățile (în cazul în care acestea există) ca autoritățile (cum ar fi școala sau autoritățile locale) să asigure acest drept. Acest lucru ar trebui să fie scris în a treia coloană. De exemplu, responsabilitatea fiecărui individ de a respecta intimitatea jurnalului altor elevi; responsabilitatea școlii de a nu căuta prin lucrurile unei persoane, atunci când acest lucru nu este necesar (de exemplu, să nu se citească jurnalul în timp ce se caută un calculator furat în sala de clasă).

Drept al omului (la școală, acasă)	Responsabilitatea (morală) a individului	Responsabilitatea școlii, autorității, etc.
Dreptul la intimitate	Să nu citească jurnalul altcuiva	Să nu citească jurnalul unui elev atunci când se cercetează bunurile personale în caz de furt.

Profesorul poate solicita apoi fiecărei perechi să raporteze restului clasei cu privire la un drept și responsabilitățile corespunzătoare din listele lor.

Întrucât această lecție pune accentul pe responsabilități, profesorul poate alege să deseneze două coloane pe tablă, una pentru responsabilitățile individuale, cealaltă pentru responsabilitățile autorităților, iar în timp ce elevii dau exemple, acestea se pot scrie pe tablă. Profesorul poate termina ora cu un rezumat al responsabilităților și poate solicita elevilor să comenteze listele.

Activitate de extindere

Dacă timpul permite, sau în cazul în care profesorul dorește să extindă lecția pentru a include ideea drepturilor pozitive și negative și muncii de proiect, el ar putea să efectueze următoarele activități.

Profesorul poate începe prin a explica faptul că, uneori, drepturile omului sunt împărțite în „drepturi negative” și „drepturile pozitive”.

„Drepturile negative” sunt drepturi care interzic ceva neplăcut (cum ar fi interzicerea torturii). „Drepturile pozitive” sunt drepturile care cer în mod explicit cuiva să facă ceva sau să determine ca ceva să fie făcut (cum ar fi dreptul la hrană: toată lumea are dreptul să aibă o alimentație adecvată). În timp ce „drepturile negative” pretind ca oamenii să nu desfășoare acțiuni specifice, „drepturile pozitive” pretind ca indivizii și autoritățile să desfășoare anumite activități în scopul de a oferi aceste drepturi.

Profesorul, de asemenea, explică faptul că majoritatea drepturilor omului au atât părți negative cât și pozitive. De exemplu, dreptul de a nu fi torturat înseamnă că autoritățile nu trebuie să se poarte urât cu persoanele care au fost reținute, dar de asemenea, că autoritățile trebuie să dea instrucțiuni clare cu privire la acest lucru forțelor lor de poliție.

Elevii sunt invitați să se întoarcă la listele lor cu drepturile omului și să aleagă trei dintre ele. Ei ar trebui să caute apoi exemple de acțiuni pozitive sau negative în viața lor, pentru a ilustra propria lor răspundere morală. Ar trebui să caute apoi alte exemple, de data aceasta pentru a arăta responsabilitatea școlii sau autorităților locale / naționale. În acest scop, ei ar putea adăuga un semn de plus sau minus la responsabilitățile alese: a se vedea exemplul de mai jos.

Drept al omului (la școală, acasă)	Responsabilitate (morală) a individului	Responsabilitatea școlii, autorității etc.
Dreptul la intimitate (= exemplu)	(+)	(+) Să aibă grijă ca dosarul școlar al elevilor să nu poată fi citit de vizitatori
	(-) Să nu citească jurnalul cuiva fără invitație	(-) (școală) Să nu cerceteze lucrurile cuiva dacă acest lucru nu este strict necesar (-) (stat) Să prevadă legislație care să protejeze intimitatea indivizilor

Dacă profesorii doresc să folosească această activitate ca introducere la activitatea de proiect, ei ar putea să roage elevii să aleagă unele dintre drepturile omului care să fie tratate mai în profunzime în următoarele săptămâni sau luni. Apoi, elevii întocmesc un plan în care convin asupra obiectivului general și a diferitelor măsuri care vor fi luate. Ei decid de asemenea până când și de către cine trebuie finalizată sarcina.

Plan

Obiectiv general:		
Ce trebuie să se facă?	Cine va face acest lucru?	Când trebuie să fie gata?

În cursul următoarelor lecții, acest plan trebuie urmărit și în cele din urmă evaluat.

Lecția 4

Chestionar referitor la drepturile omului

Ce este corect? Care ar trebui să fie dreptul omului al unei persoane?

Obiectiv de învățare	Să învețe despre drepturile omului recunoscute la nivel internațional.
Sarcinile elevilor	Elevii răspund la întrebări cu alegeri multiple și discută implicațiile răspunsurilor lor.
Resurse	Cartonașe pentru fiecare elev, cu soluțiile pe verso (a se vedea fișa de lucru 5.5. pentru elevi).
Metoda	Întrebări cu multiple alegeri.

Casetă de informații

Deși drepturile omului este un concept dinamic, care evoluează în mod constant, legislația internațională definește conținutul și obiectul drepturilor omului. Chestionarul referitor la drepturile omului care urmează, care nu ar trebui utilizat ca un test de cunoștințe, ajută pentru a indica elevilor stadiul în care suntem acum în elaborarea drepturilor omului. De asemenea, ajută la evitarea interpretărilor greșite ale cadrului privind drepturile omului.

Înainte de această lecție, profesorul ar trebui să își noteze toate întrebările legate de acordurile încheiate în cadrul ONU sau în cadrul Consiliului Europei. De asemenea, ar putea fi util să se înceapă cu o scurtă explicație a termenilor sau conceptelor utilizați/te, cum ar fi ONU, Consiliul Europei (care nu trebuie confundat cu Consiliul European din cadrul Uniunii Europene), drepturile omului, nație/stat, discriminare, judecător sau proces.

Lecția

Mai întâi de toate, profesorul explică faptul că scopul chestionarului nu este testarea cunoștințele lor, ci facilitarea înțelegerii de către ei a drepturilor omului într-un mod activ. Elevii își pregătesc cartonașele singuri decupând bucățile de hârtie cu întrebări și răspunsuri. Apoi le lipesc spate în spate pentru a avea întrebările și răspunsurile pe același cartonaș. În grupuri mici (sau în perechi), elevii stau acum împreună și își pun reciproc întrebări. Fiecare grup de elevi primește apoi setul de cartonașe. Fiecare întrebare are trei răspunsuri posibile, și anume A, B sau C. Elevii aleg ceea ce ei cred a fi răspunsul corect la fiecare întrebare. Ar trebui să se sublinieze că există, uneori, mai mult de un răspuns corect posibil, deoarece drepturile omului este un concept dinamic, în continuă evoluție și acest lucru lasă loc de interpretare. Este indicat să se discute din când în când răspunsurile în clasă. În acest fel, această lecție nu va deveni o simplă întrebare bazată pe cunoștințe și un chestionar de răspuns. Dar este important să fie gata pentru o discuție în public și prin pregătirea cunoștințelor.

Întrebări și răspunsuri

A se vedea de asemenea fișa de lucru 5.5. pentru elevi. Profesorul sau un grup de elevi pregătește destule seturi de cartonașe decupând bucățile de hârtie cu întrebări și răspunsuri, împăturindu-le și lipindu-le împreună.

Munca efectuată de copii de 17 ani: A. Constituie întotdeauna o încălcare a drepturilor copilului. B. Constituie o încălcare a drepturilor copilului, dacă munca este dăunătoare. C. Poate fi acceptată dacă guvernul a stabilit vârsta minimă la care se poate munci la mai puțin de 17 ani.	Munca efectuată de copii de 17 ani: Răspunsul corect este C. Convenția privind Drepturile Copiilor interzice munca efectuată de copii dacă este periculoasă sau constituie o formă de exploatare, dar permite guvernelor să stabilească vârsta sub care interdicția este incidentă. Există mari presiuni pentru a se ajunge la restricții mai stricte pentru munca efectuată de copii.
Conform acordurilor internaționale cu privire la dreptul la apă: A. Guvernele sunt obligate să asigure cetățenilor lor apă curată și sănătoasă. B. Guvernelor nu li se permite să facă discriminări împotriva anumitor cetățeni în ceea ce privește alimentarea cu apă. C. Guvernelor nu li se permite să refuze cetățenilor lor accesul la o sursă de apă.	Conform acordurilor internaționale cu privire la dreptul la apă: În conformitate cu interpretarea Comitetului ONU pentru Drepturi Economice și Sociale, B și C sunt corecte, A nu este răspunsul corect. Exercițarea dreptului la apă constituie un fapt pe care guvernele trebuie să încerce să îl îndeplinească, dar acest drept nu poate fi pretins ca atare de către cetățeni.
Pedeapsa cu moartea: A. Este, în general, interzisă în toată lumea. B. Este interzisă în drept sau în fapt de peste 50% din totalul țărilor. C. Nu este permisă în cazul indivizilor cu vârsta mai mică de 18 ani.	Pedeapsa cu moartea: Răspunsurile B și C sunt corecte, A nu. Pedeapsa cu moartea nu este interzisă în totalitate în tratatele ONU, nici de către ECHR, deși în ambele cazuri este interzisă printr-un protocol opțional. Protocolul 6 (abolirea pedepsei cu moartea pe timp de pace) și Protocolul 13 (abolirea pedepsei cu moartea în toate împrejurările) la ECHR au fost semnate și/sau ratificate de numeroase state.
Drepturi economice și sociale: A. Nu sunt drepturi ale omului propriu-zise. B. Îndeplinirea imediată a acestor drepturi pentru toate persoanele nu este așteptată în toate statele. C. Pot fi pretinse de orice cetățean european.	Drepturi economice și sociale: B este răspunsul corect. În mod oficial, drepturile economice și sociale sunt drepturi ale omului propriu-zise, cu toate că, într-adevăr, obligația de a le recunoaște este mult mai puțin stringentă decât față de multe dintre drepturile civile și politice. Convenția Internațională cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale preconizează ca statele să urmărească îndeplinirea acestora, dar nu există niciun mecanism european care să permită indivizilor să depună o plângere (deși, cu anumite restricții, un protocol opțional permite acest lucru organizațiilor).

Conform clauzelor dreptului la educație: A. Persoanelor fizice și grupurilor li se permite să deschidă o școală, în măsura în care îndeplinesc condițiile minime legale. B. Nu există nicio obligație referitoare la conținutul programelor educaționale. C. Guvernele sunt obligate să asigure învățământ obligatoriu pentru toate persoanele cu vârsta mai mică de 18 ani.	Conform clauzelor dreptului la educație: A este răspunsul corect, B și C nu sunt corecte. Convențiile internaționale, precum Convenția privind Drepturile Copiilor, stipulează că învățământul trebuie să informeze copiii despre drepturile omului.
Dreptul de a fi recunoscut drept refugiat: A. Este definit pentru persoanele care au o teamă întemeiată de a fi persecutate pe motive de rasă, religie sau convingere politică și care au fugit din țara lor din acest motiv. B. Există, de asemenea, pentru persoane care au fugit din țara lor ca urmare a unui război civil sau foamete. C. Poate fi refuzat în mod automat de un guvern pentru toate persoanele care provin dintr-o țară considerată sigură.	Dreptul de a fi recunoscut drept refugiat: A este corect, B nu este corect (cu toate că, în anumite țări, persoanele care și-au părăsit țara ca urmare a unui război civil sau foamete pot beneficia de protecție, fără a fi considerate refugiate în temeiul convențiilor internaționale). C nu se aplică refugiaților în baza Convenției de la Geneva, dar se aplică pe scară largă la nivelul UE pentru a trata solicitanții de azil.
Libertatea religioasă: A. Nu poate fi refuzată persoanelor pe motivul că aparțin unei minorități religioase. B. Obligă națiunile să recunoască și să subvenționeze religiile. C. Nu poate fi restricționată în niciun fel de către stat.	Libertatea religioasă: A este răspunsul corect. Națiunile sunt obligate să respecte libertatea religioasă, dar nu le revine obligația legală în legătură cu niciun sistem de recunoaștere sau subvenționare. Statele pot restricționa libertatea religioasă, de exemplu, în cazul în care religia ar contraveni drepturilor fundamentale ale omului.
Dreptul la proprietate: A. Nu înseamnă că guvernele nu pot prelua proprietatea cuiva, în cazul în care aceasta se face în interesul public. B. Este încălcat în cazul în care un sat întreg este evacuat fără despăgubirea cuvenită, pentru a se construi o hidrocentrală. C. Permite unei persoane să considere că bunurile pe care le-au furat sunt proprietatea sa.	Dreptul la proprietate: A și B sunt corecte. C este, în mod evident, fals.
Alegerile: A. Toți cetățenii au drept de vot, chiar dacă și-au pierdut drepturile civile în urma unor fapte penale. B. Fiecare persoană are dreptul la două voturi, dacă cel care votează este angajat. C. Votul trebuie să fie secret.	Alegerile: Numai C este corect. Un stat poate împiedica persoanele care și-au pierdut drepturile civile să voteze. Drepturi egale pentru toate persoanele care au drept de vot constituie o normă internațională.
Libertatea de expresie: A. Poate fi limitată ca o măsură de protecție împotriva calomniei. B. Nu poate fi limitată din rațiuni de moralitate publică. C. Poate fi limitată pentru a împiedica intoleranța religioasă.	Libertatea de expresie: A și C sunt răspunsurile corecte. Libertatea de expresie poate fi limitată, în anumite împrejurări, din motive de moralitate publică, pentru a împiedica infracțiuni, pentru protejarea sănătății sau pentru protecția împotriva calomniei, în cazul în care legea prevede asemenea clauze.
Dreptul la muncă: A. Obligă statele să asigure locuri de muncă pentru toți cetățenii lor. B. Înseamnă că nimeni nu poate fi concediat în mod arbitrar. C. Nu înseamnă că guvernul trebuie să facă eforturi pentru a asigura ocuparea completă a forței de muncă.	Dreptul la muncă: Numai B este răspunsul corect. În Europa, statele sunt obligate să depună eforturi pentru a asigura ocuparea completă a forței de muncă, dar acest lucru nu este inclus în tratatele ONU.

Dreptul la un mediu sănătos: A. Interzice statelor să arunce deșeuri toxice care afectează solul în mod ireversibil. B. Are drept scop protejarea oamenilor, animalelor și plantelor. C. Nu este încă consfințit ca un drept universal.	Dreptul la un mediu sănătos: C este răspunsul corect, deși dreptul la sănătate protejează oamenii de prejudicii ce sunt consecința directă a poluării. În aceste situații, numai oamenii sunt protejați în întregime, în timp ce animalele sau plantele nu. Carta Africană și Carta Uniunii Europene, care nu sunt valabile în mod universal, stabilesc, într-o anumită măsură, dreptul la un mediu sănătos.
Conform dreptului la educație: A. Pentru elevii de școală primară, nu poate fi percepută nicio taxă, putând fi solicitat numai costul transportului școlar și al manualelor școlare. B. Este obligația statului să încerce să ajute cât mai mulți elevi cu puțință să își urmeze studiile. C. Statele trebuie să asigure tuturor studenților șanse egale de educație.	Conform dreptului la educație: B și C sunt răspunsurile corecte (aceste obligații sunt incluse în Convenția privind Drepturile Copiilor). În principiu, învățământul primar trebuie să fie gratuit, iar acesta include nu numai taxa de școlarizare, ci și orice alte costuri indirecte legate de activitățile școlare esențiale.
Pedepsirea copiilor în școală: A. Nu este permisă sub forma pedepselor corporale. B. Nu este interzisă în cazul în care pedeapsa reprezintă violență psihică. C. Poate fi utilizată numai dacă părinții sunt de acord.	Pedepsirea copiilor în școală: A este considerat răspunsul corect, din moment ce Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut în mai multe rânduri pedepsele corporale ca reprezentând o încălcare a ECHR (acest lucru fiind în conformitate cu interpretarea dată de Comitetul Drepturilor Copiilor Convenției privind Drepturile Copiilor). B este fals, deoarece interdicția se aplică tuturor pedepselor violente. În ceea ce privește răspunsul C, nu există nicio clauză care să facă legătura directă dintre pedeapsă și acordul părinților.
La școală: A. Nu ar trebui acordată nicio atenție aspectelor de mediu. B. Copiii de vârstă mică ar trebui învățați să își respecte părinții. C. Copiii de vârstă mică ar trebui să învețe despre drepturile omului și să experimenteze drepturile omului.	La școală: B și C sunt răspunsurile corecte. Convenția privind Drepturile Copiilor conține clauze în acest sens. Convenția stabilește, de asemenea, că învățământul ar trebui să aibă drept obiectiv respectarea mediului.
În instanță: A. Fiecare infractor are dreptul la avocat. B. Indivizii pot fi condamnați numai dacă au făcut o confesiune. C. Suspectul are dreptul la un interpret, în mod gratuit, în cazul în care procesul are loc într-o limbă pe care nu o cunoaște.	În instanță: A și C sunt răspunsurile corecte.
Tortura: A. Este permisă în cazul în care este folosită pentru a împiedica atacurile teroriste. B. Este permisă numai cu hotărârea unui judecător. C. Nu este permisă în niciun caz.	Tortura: C este răspunsul corect (tortura nu este permisă nici chiar în cazuri de urgență națională).
Dreptul la viață este încălcat în cazul în care: A. O persoană moare în mod accidental ca urmare a intervenției poliției pentru a împiedica un atac asupra vieții altcuiva. B. O persoană moare ca urmare a unui act de război, chiar dacă acesta a fost legal. C. O persoană moare ca urmare a utilizării forței, în mod inutil, de către poliție.	Dreptul la viață este încălcat în cazul în care: Răspunsul corect este C. În situația de la punctul A, dreptul la viață ar putea fi încălcat în cazul în care forța utilizată de poliție a fost mai mult decât absolut necesară.

Conform dreptului la adăpost: A. Toate statele sunt obligate să asigure că nimeni nu este fără adăpost. B. Străinilor ar trebui să li se ofere același acces la locuințe sociale ca și cetățenilor țării. C. Statul ar trebui să depună eforturi pentru a reduce numărul persoanelor fără locuință.	Conform dreptului la adăpost: B și C sunt răspunsurile corecte.
Conform dreptului la îngrijire medicală: A. Guvernele nu sunt obligate să prevină accidentele de muncă. B. Toți indivizii ar trebui să aibă acces la îngrijire medicală. C. Medicamentele ar trebui să fie gratuite.	Conform dreptului la îngrijire medicală: Răspunsul corect este B. Prevenirea accidentelor de muncă este considerată a constitui o obligație. Medicamentele pot fi vândute.
Conform dreptului de liberă circulație: A. Unei persoane i se poate interzice să își aleagă o anumită reședință din motive de siguranță publică. B. Refuzul vizei pentru o persoană care nu a fost condamnată pentru o infracțiune constituie o încălcare a drepturilor omului. C. Un infractor poate fi încarcerat.	Conform dreptului de liberă circulație: A și C sunt răspunsurile corecte. Viza poate fi refuzată oricui, nu numai infractorilor. Restricțiile privind libera circulație pot fi impuse și din motive de sănătate publică, ordine publică sau siguranță națională, dacă legea prevede acest lucru.

Fișa de lucru 5.1 pentru elevi

Dorințe, nevoi și drepturi

[illegible]

Fișa de lucru 5.2 pentru elevi

Lista drepturilor omului

Aceasta este o listă a drepturilor omului conținută în Declarația Universală a Drepturilor Omului (UDHR), Convenția Internațională cu privire la Drepturile Civile și Politice (ICCPR), Convenția Internațională cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale, Convenția Europeană a Drepturilor Omului (ECHR) și Carta Socială Europeană revizuită (ESC).

1. Dreptul la viață.
2. Fără tortură.
3. Fără sclavie.
4. Dreptul la libertate și securitate.
5. Dreptul la un proces corect.
6. Dreptul la reparație eficientă în caz de încălcare a drepturilor.
7. Fără discriminare; drept la egalitate.
8. Dreptul de a fi recunoscut ca persoană; dreptul la naționalitate.
9. Dreptul la intimitate și viața de familie.
10. Dreptul la căsătorie.
11. Dreptul la proprietate personală.
12. Dreptul la circulația persoanelor.
13. Dreptul la azil.
14. Libertate de gândire, conștiință și religioasă.
15. Libertate de expresie.
16. Libertatea de adunare și asociere.
17. Dreptul la mâncare, băutură și adăpost.
18. Dreptul la îngrijire medicală.
19. Dreptul la educație.
20. Dreptul la angajare.
21. Dreptul la odihnă și timp liber.
22. Dreptul la protecție socială.
23. Dreptul la participare politică.
24. Dreptul de a participa la viața culturală.
25. Interzicerea distrugerii drepturilor omului.
26. Dreptul la ordine socială care recunoaște drepturile omului.
27. Responsabilitățile și îndatoririle individului.

Fișa de lucru 5.3 pentru elevi

Cazuri de încălcări ale drepturilor omului

Încălcarea sau nerespectarea drepturilor omului	DO încălcate
a. Dna X, care, în urmă cu câțiva ani, și-a pierdut fiica și soțul într-un accident de mașină, nu se putea căsători cu un alt bărbat decât dacă avea permisiunea explicită a cumnatului ei.	
b. Gardienii închisorii foloseau câini pentru a inspira frică și a intimida deținuții cu amenințări de atac, iar într-un caz au asmuțit câinii să muște un deținut.	
c. În fabrica din localitate, muncitorii trebuie să muncească cel puțin 10 ore pe zi fără pauză.	
d. De când au fost arestați, cei trei bărbați au întâmpinat dificultăți în a avea acces la avocați. În numeroase ocazii, avocații au venit, dar nu le-a fost permis să îi vadă; bărbaților nu li s-a permis să aibă o discuție colectivă cu avocații lor, ceea ce a însemnat, de fapt, că doi dintre ei nu au avut deloc acces la avocat.	
e. Femeia, care desfășura exact aceeași activitate și avea aceeași vârstă și experiență, primea un salariu mai mic decât colegii ei bărbați.	
f. X a răpit și a ținut pe Y în captivitate timp de trei zile și l-a împușcat în cap, ceea ce a condus la moartea sa, după încă 3 zile.	
g. A fost făcută o fotografie a Dnei X, persoană dependentă de droguri, când aceasta părăsea o întâlnire a Dependenților de Droguri Anonimi. Ulterior, fotografia a fost publicată.	
h. O femeie, abuzată de soțul său, a putut obține divorțul numai după ce i-a dat acestuia casa, mașina și toate posesiunile sale. Nu i-a mai rămas nimic.	
i. X, care suferea de un caz de pneumonie ce îi punea viața în pericol, nu a beneficiat de tratament medical într-un spital, deoarece pătrunsese ilegal în țară.	
j. Șaptezeci la sută din populația din zona X a fost forțată să își părăsească locuințele, iar mai târziu a fost împiedicați să se întoarcă. Nu li s-a permis să părăsească taberele pentru a merge în câmpurile din apropiere să-și cultive terenul și li s-a interzis să călătorească pe multe drumuri.	
k. Africanii de culoare au fost cumpărați în Africa în schimbul unei sticle de whisky, de exemplu, și vânduți în America de Nord pentru prețuri cuprinse între 1 200 și 1 500 USD.	
l. În țara X, toate mijloacele de supraviețuire pentru populația locală au fost distruse în mod intenționat: culturi, resurse de apă și animalele domestice.	
m. În țara X, cetățenii pot fi încarcerați fără a fi puși sub acuzare.	
n. Un reporter în vârstă de 26 de ani de la un cotidian a fost împușcat mortal într-un presupus atac ca represalii pentru reportajul pe care l-a făcut în legătură cu campaniile electorale desfășurate recent.	
o. Dl X a fost citat pentru a fi recrutat în armată. A scris biroului de recrutare pentru a declara că refuză să-și îndeplinească serviciul militar din motive religioase și a refuzat să se prezinte pentru stagiul militar. A fost acuzat de insubordonare și i s-a interzis să părăsească țara.	
p. În țara X, celor care doresc să aparțină religiei Falun Gong li se interzice să se întâlnească.	
q. Majoritatea etnică a hotărât ca cei care aparțin grupurilor minoritare, precum evreii și cei de etnie rromă să fie obligați să locuiască în anumite zone ale orașului.	

Încălcarea sau nerespectarea drepturilor omului	DO încălcate
r. Copiii care trăiesc în sat nu pot frecventa școala primară, deoarece nu există nicio școală primară pe o distanță rezonabilă.	
s. Deoarece autoritățile religioase ale țării nu au fost de acord, X nu a putut candida la alegerile parlamentare.	
t. Deoarece este de culoare, X nu poate obține o slujbă de doctor la spitalul din localitate.	
u. În unele țări, persoanele defavorizate nu au acces la niciun fel de programe de alimente sau locuințe, și nici la servicii medicale pe care să și le poată permite.	
v. Dl X, a cărui casă a ars din temelii, nu a putut face cerere de despăgubire.	
w. X, o femeie în vârstă de 47 de ani, care a muncit întotdeauna acasă, fiind casnică și mamă a cinci copii, pierde orice beneficiu de protecție socială din momentul în care divorțează de soțul ei.	
x. Dl X, tată a doi copii, a fost închis și torturat în țara X pentru că a scris poezii care critică regimul aflat la putere. Cererea sa de azil politic în țara A a fost refuzată. A pretins că va fi supus la torturii dacă se întoarce acasă, așa cum este acum obligat să facă.	
y. Din așa-zise motive practice, persoanele cu dizabilități fizice, precum cei imobilizați în scaune cu rotile, nu pot participa la evenimente culturale la teatrul din localitate.	
z. Pentru a aplica pentru primirea cetățeniei în țara X, este necesară o perioadă de reședință de 15 ani, plus un examen medical fizic și psihologic și taxe administrative exagerat de mari. Pe cale de consecință, mii de cetățeni de etnie rromă, care au legături îndelungate cu țara lor, sunt apatrizi în propria țară.	

[illegible]

Fișa de lucru 5.5 pentru elevi**Chestionar privind drepturile omului (cartonașe de instruire)**

Munca efectuată de copii de 17 ani: A. Constituie întotdeauna o încălcare a drepturilor copilului. B. Constituie o încălcare a drepturilor copilului, dacă munca este dăunătoare. C. Poate fi acceptată dacă guvernul a stabilit vârsta minimă la care se poate munci la mai puțin de 17 ani.	Munca efectuată de copii de 17 ani: Răspunsul corect este C. Convenția privind Drepturile Copiilor interzice munca efectuată de copii dacă este periculoasă sau constituie o formă de exploatare, dar permite guvernelor să stabilească vârsta sub care interdicția este incidentă. Există mari presiuni pentru a se ajunge la restricții mai istrngente pentru munca efectuată de copii.
Conform acordurilor internaționale cu privire la dreptul la apă: A. Guvernele sunt obligate sa asigure cetățenilor lor apă curată și sănătoasă. B. Guvernelor nu li se permite să facă discriminări împotriva anumitor cetățeni în ceea ce privește alimentarea cu apă. C. Guvernelor nu li se permite să refuze cetățenilor lor accesul la o sursă de apă.	Conform acordurilor internaționale cu privire la dreptul la apă: În conformitate cu interpretarea Comitetului ONU pentru Drepturi Economice și Sociale, B și C sunt corecte, A nu este răspunsul corect. Exercitarea dreptului la apă constituie un fapt pe care guvernele trebuie să încerce să îl îndeplinească, dar acest drept nu poate fi pretins ca atare de către cetățeni.
Pedeapsa cu moartea: A. Este, în general, interzisă în toată lumea. B. Este interzisă în drept sau în fapt de peste 50% din totalul țărilor. C. Nu este permisă în cazul indivizilor cu vârsta mai mică de 18 ani.	Pedeapsa cu moartea: Răspunsurile B și C sunt corecte, A nu. Pedeapsa cu moartea nu este interzisă în totalitate în tratatele ONU, nici de către ECHR, deși în ambele cazuri este interzisă printr-un protocol opțional. Protocolul 6 (abolirea pedepsei cu moartea pe timp de pace) și Protocolul 13 (abolirea pedepsei cu moartea în toate împrejurările) la ECHR au fost semnate și/sau ratificate de numeroase state.
Drepturi economice și sociale: A. Nu sunt drepturi ale omului propriu-zise. B. Îndeplinirea imediată a acestor drepturi pentru toate persoanele nu este așteptată în toate statele. C. Pot fi pretinse de orice cetățean european.	Drepturi economice și sociale: B este răspunsul corect. În mod oficial, drepturile economice și sociale sunt drepturi ale omului propriu-zise, cu toate că, într-adevăr, obligația de a le recunoaște este mult mai puțin stringentă decât față de multe dintre drepturile civile și politice. Convenția Internațională cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale preconizează ca statele să urmărească îndeplinirea acestora, dar nu există niciun mecanism european care să permită indivizilor să depună o plângere (deși, cu anumite restricții, un protocol opțional permite acest lucru organizațiilor).
Conform clauzelor dreptului la educație: A. Persoanelor fizice și grupurilor li se permite să deschidă o școală, în măsura în care îndeplinesc condițiile minime legale. B. Nu există nicio obligație referitoare la conținutul programelor educaționale. C. Guvernele sunt obligate să asigure învățământ obligatoriu pentru toate persoanele cu vârsta mai mică de 18 ani.	Conform clauzelor dreptului la educație: A este răspunsul corect, B și C nu sunt corecte. Convențiile internaționale, precum Convenția privind Drepturile Copiilor, stipulează că învățământul trebuie să informeze copiii despre drepturile omului.
Dreptul de a fi recunoscut drept refugiat: A. Este definit pentru persoanele care au o teamă întemeiată de a fi persecutate pe motive de rasă, religie sau convingere politică și care au fugit din țara lor din acest motiv. B. Există, de asemenea, pentru persoane care au fugit din țara lor ca urmare a unui război civil sau foamete. C. Poate fi refuzat în mod automat de un guvern pentru toate persoanele care provin dintr-o țară considerată sigură.	Dreptul de a fi recunoscut drept refugiat: A este corect, B nu este corect (cu toate că, în anumite țări, persoanele care și-au părăsit țara ca urmare a unui război civil sau foamete pot beneficia de protecție, fără a fi considerate refugiate în temeiul convențiilor internaționale). C nu se aplică refugiaților în baza Convenției de la Geneva, dar se aplică pe scară largă la nivelul UE pentru a trata solicitanții de azil.

Libertatea religioasă: A. Nu poate fi refuzată persoanelor pe motivul că aparțin unei minorități religioase. B. Obligă națiunile să recunoască și să subvenționeze religiile. C. Nu poate fi restricționată în niciun fel de către stat.	Libertatea religioasă: A este răspunsul corect. Națiunile sunt obligate să respecte libertatea religioasă, dar nu le revine obligația legală în legătură cu niciun sistem de recunoaștere sau subvenționare. Statele pot restricționa libertatea religioasă, de exemplu, în cazul în care religia ar contraveni drepturilor fundamentale ale omului.
Dreptul la proprietate: A. Nu înseamnă că guvernele nu pot prelua proprietatea cuiva, în cazul în care aceasta se face în interesul public. B. Este încălcat în cazul în care un sat întreg este evacuat fără despăgubirea cuvenită, pentru a se construi o hidrocentrală. C. Permite unei persoane să considere că bunurile pe care le-au furat sunt proprietatea sa.	Dreptul la proprietate: A și B sunt corecte. C este, în mod evident, fals.
Alegerile: A. Toți cetățenii au drept de vot, chiar dacă și-au pierdut drepturile civile în urma unor fapte penale. B. Fiecare persoană are dreptul la două voturi, dacă cel care votează este angajator. C. Votul trebuie să fie secret.	Alegerile: Numai C este corect. Un stat poate împiedica persoanele care și-au pierdut drepturile civile să voteze. Drepturi egale pentru toate persoanele care au drept de vot constituie o normă internațională.
Libertatea de expresie: A. Poate fi limitată ca o măsură de protecție împotriva calomniei. B. Nu poate fi limitată din rațiuni de moralitate publică. C. Poate fi limitată pentru a împiedica intoleranța religioasă.	Libertatea de expresie: A și C sunt răspunsurile corecte. Libertatea de expresie poate fi limitată, în anumite împrejurări, din motive de moralitate publică, pentru a împiedica infracțiuni, pentru protejarea sănătății sau pentru protecția împotriva calomniei, în cazul în care legea prevede asemenea clauze.
Dreptul la muncă: A. Obligă statele să asigure locuri de muncă pentru toți cetățenii lor. B. Înseamnă că nimeni nu poate fi concediat în mod arbitrar. C. Nu înseamnă că guvernul trebuie să facă eforturi pentru a asigura ocuparea completă a forței de muncă.	Dreptul la muncă: Numai B este răspunsul corect. În Europa, statele sunt obligate să depună eforturi pentru a asigura ocuparea completă a forței de muncă, dar acest lucru nu este inclus în tratatele ONU.
Dreptul la un mediu sănătos: A. Interzice statelor să arunce deșeuri toxice care afectează solul în mod ireversibil. B. Are drept scop protejarea oamenilor, animalelor și plantelor. C. Nu este încă consfințit ca un drept universal.	Dreptul la un mediu sănătos: C este răspunsul corect, deși dreptul la sănătate protejează oamenii de prejudicii ce sunt consecința directă a poluării. În aceste situații, numai oamenii sunt protejați în întregime, în timp ce animalele sau plantele nu. Carta Africană și Carta Uniunii Europene, care nu sunt valabile în mod universal, stabilesc, într-o anumită măsură, dreptul la un mediu sănătos.
Conform dreptului la educație: A. Pentru elevii de școală primară, nu poate fi percepută nicio taxă, putând fi solicitat numai costul transportului școlar și al manualelor școlare. B. Este obligația statului să încerce să ajute cât mai mulți elevi cu puțință să își urmeze studiile. C. Statele trebuie să asigure tuturor studenților șanse egale de educație.	Conform dreptului la educație: B și C sunt răspunsurile corecte (aceste obligații sunt incluse în Convenția privind Drepturile Copiilor). În principiu, învățământul primar trebuie să fie gratuit, iar acesta include nu numai taxa de școlarizare, ci și orice alte costuri indirecte legate de activitățile școlare esențiale.

Pedepsirea copiilor în școală: A. Nu este permisă sub forma pedepselor corporale. B. Nu este interzisă în cazul în care pedeapsa reprezintă violență psihică. C. Poate fi utilizată numai dacă părinții sunt de acord.	Pedepsirea copiilor în școală: A este considerat răspunsul corect, din moment ce Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut în mai multe rânduri pedepsele corporale ca reprezentând o încălcare a ECHR (acest lucru fiind în conformitate cu interpretarea dată de Comitetul Drepturilor Copiilor Convenției privind Drepturile Copiilor). B este fals, deoarece interdicția se aplică tuturor pedepselor violente. În ceea ce privește răspunsul C, nu există nicio clauză care să facă legătura directă dintre pedeapsă și acordul părinților.
La școală: A. Nu ar trebui acordată nicio atenție aspectelor de mediu. B. Copiii de vârstă mică ar trebui învățați să își respecte părinții. C. Copiii de vârstă mică ar trebui să învețe despre drepturile omului și să experimenteze drepturile omului.	La școală: B și C sunt răspunsurile corecte. Convenția privind Drepturile Copiilor conține clauze în acest sens. Convenția stabilește, de asemenea, că învățământul ar trebui să aibă drept obiectiv respectarea mediului.
În instanță: A. Fiecare infractor are dreptul la avocat. B. Indivizii pot fi condamnați numai dacă au făcut o confesiune. C. Suspectul are dreptul la un interpret, în mod gratuit, în cazul în care procesul are loc într-o limbă pe care nu o cunoaște.	În instanță: A și C sunt răspunsurile corecte.
Tortura: A. Este permisă în cazul în care este folosită pentru a împiedica atacurile teroriste. B. Este permisă numai cu hotărârea unui judecător. C. Nu este permisă în niciun caz.	Tortura: C este răspunsul corect (tortura nu este permisă nici chiar în cazuri de urgență națională).
Dreptul la viață este încălcat în cazul în care: A. persoană moare în mod accidental ca urmare a intervenției poliției pentru a împiedica un atac asupra vieții altcuiva. B. persoană moare ca urmare a unui act de război, chiar dacă acesta a fost legal. C. O persoană moare ca urmare a utilizării forței, în mod inutil, de către poliție.	Dreptul la viață este încălcat în cazul în care: Răspunsul corect este C. În situația de la punctul A, dreptul la viață ar putea fi încălcat în cazul în care forța utilizată de poliție a fost mai mult decât absolut necesară.
Conform dreptului la adăpost: A. Toate statele sunt obligate să asigure că nimeni nu este fără adăpost. B. Străinilor ar trebui să li se ofere același acces la locuințe sociale ca și cetățenilor țării. C. Statul ar trebui să depună eforturi pentru a reduce numărul persoanelor fără locuință.	Conform dreptului la adăpost: B și C sunt răspunsurile corecte.
Conform dreptului la îngrijire medicală: A. Guvernele nu sunt obligate să prevină accidente de muncă. B. Toți indivizii ar trebui să aibă acces la îngrijire medicală. C. Medicamentele ar trebui să fie gratuite.	Conform dreptului la îngrijire medicală: Răspunsul corect este B. Prevenirea accidentelor de muncă este considerată a constitui o obligație. Medicamentele pot fi vândute.
Conform dreptului de liberă circulație: A. Unei persoane i se poate interzice să își aleagă o anumită reședință din motive de siguranță publică. B. Refuzul vizei pentru o persoană care nu a fost condamnată pentru o infracțiune constituie o încălcare a drepturilor omului. C. Un infractor poate fi încarcerat.	Conform dreptului de liberă circulație: A și C sunt răspunsurile corecte. Viza poate fi refuzată oricui, nu numai infractorilor. Restricțiile privind libera circulație pot fi impuse și din motive de sănătate publică, ordine publică sau siguranță națională, dacă legea prevede acest lucru.

Fișa de resurse a profesorului

Această listă conține drepturi din “Lista drepturilor omului”, indicând articolele relevante din Declarația Universală a Drepturilor Omului (UDHR), Convenția Internațională cu privire la Drepturile Civile și Politice (ICCPR), Convenția Internațională cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale (ISESCR), Convenția Europeană a Drepturilor Omului (ECHR) și Carta Socială Europeană revizuită (ESC). Această prezentare este în scopuri educaționale²².

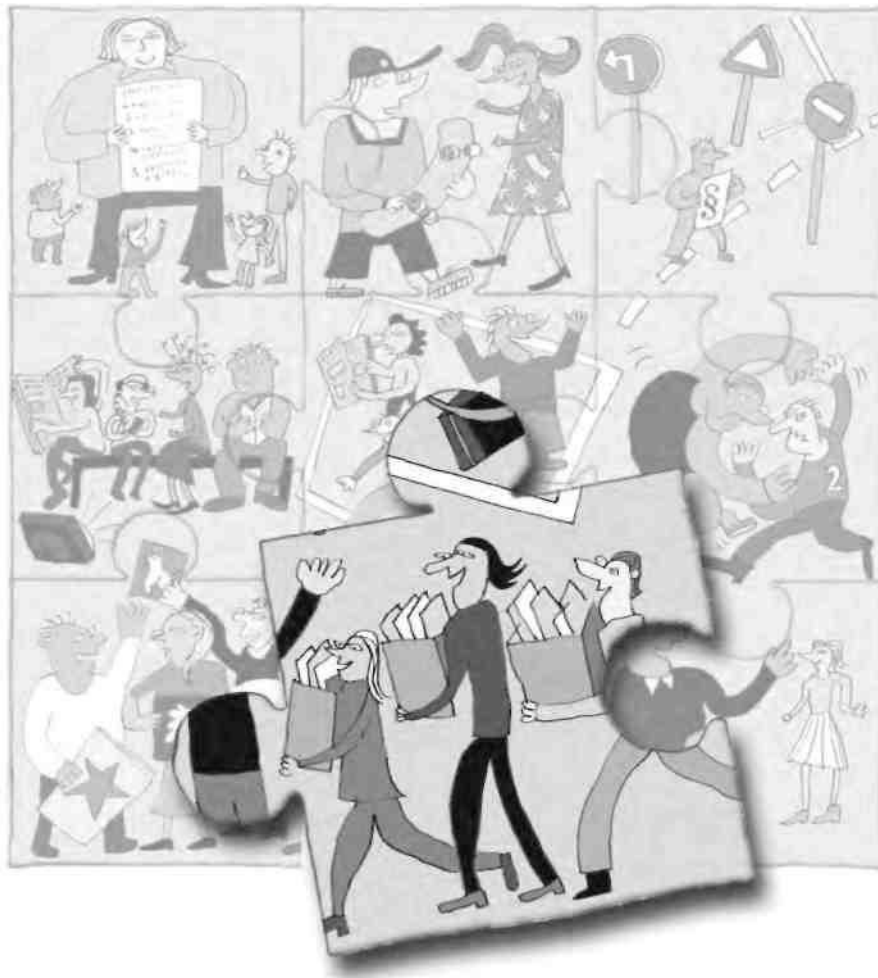
	UDHR	ECHR	ESC	ICCPR	ISESCR
1. Dreptul la viață.	3	2		6	
2. Fără tortură.	5	3	26	7, 10	
3. Fără sclavagism.	4	4		8	
4. Dreptul la libertate și securitate.	3	5		9	
5. Dreptul la un proces corect.	10, 11	6, 7		14, 15	
6. Dreptul la un remediu eficient în caz de încălcări.	8	13	D	2, 9	
7. Fără discriminare; drept la egalitate.	2, 7	14	4, 15, 20, 27, E	3, 26	3
8. Dreptul de a fi recunoscut ca persoană; dreptul la naționalitate.	6, 15			16, 24	
9. Dreptul la intimitate și viața de familie.	12	8		17	
10. Dreptul la căsătorie.	16	12		23	
11. Dreptul la proprietate proprie.	17				15
12. Dreptul la circulația persoanelor.	13		18	12	
13. Dreptul la azil.	14			18	
14. Libertate de gândire, conștiință și religie.	18	9		18	
15. Libertate de expresie.	19	10	28	19	8
16. Libertatea de adunare și asociere.	20	11	5, 28	21, 22	8
17. Dreptul la mâncare, băutură și adăpost.	25		30, 31		11
18. Dreptul la îngrijire medicală.	25		11		7, 12
19. Dreptul la educație.	26		10		13, 14
20. Dreptul la angajare.	23		1, 2, 3, 4, 24		6, 7
21. Dreptul la odihnă și timp liber.	24		2		7
22. Dreptul la protecție socială.	22, 25		7, 8, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 23, 25		9, 10
23. Dreptul la participare politică.	21		22	25	
24. Dreptul de a participa la viața culturală.	27			27	15
25. Interzicerea distrugerii drepturilor omului.	30	17		5, 20	5
26. Dreptul la ordine socială care recunoaște drepturile omului.	28			2	2
27. Responsabilitățile și îndatoririle individului.	29				

²² Abrevierile provin din denumiri în limba engleză

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 6

Responsabilitate

Ce tip de responsabilități au oamenii?

6.1. Responsabilități acasă

Oamenii experimentează conflicte de loialitate – cum ar trebui să decidă?

6.2. De ce ar trebui oamenii să respecte legea?

Care sunt cele mai bune motive pentru a respecta legea?

6.3. A cui problemă este?

Cum sunt împărțite responsabilitățile sociale?

6.4. De ce devin oamenii cetățeni activi?

De ce vor oamenii să schimbe societatea și cum pot face acest lucru?

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 6: Responsabilitate

Ce tipuri de responsabilități au oamenii?

Responsabilitate legală

Cetățenii din orice stat au dreptul să știe care sunt drepturile lor prin lege și, de asemenea, să aprecieze măsura responsabilităților lor legale față de stat și ceilalți cetățeni. Responsabilitățile cetățenilor din societățile democratice sunt uneori rezumate la trei îndatoriri principale, și anume să voteze, să plătească impozitele și să respecte legea.

Responsabilitățile sunt adesea reversul drepturilor. De exemplu, dreptul la liberă exprimare aduce cu sine responsabilitatea de a permite același drept și altora. Cu toate acestea, oamenii care comit infracțiuni nu pierd neapărat drepturile pe care le-au negat altora (ca în cazul uciderii sau discriminării). De asemenea, oamenii au adesea obligații care nu sunt reciproce, de exemplu, responsabilități față de copii.

Responsabilitate morală

În ECD este foarte important să se cultive capacitatea tinerilor de a gândi din punct de vedere moral. Fără această capacitate, nu poate exista nicio evaluare critică a legilor societății sau structurilor sociale din perspectiva corectitudinii (echității) acestora. Din acest motiv, atunci când elevilor li se predau legi care îi afectează, aceștia ar trebui să fie, de asemenea, încurajați să evalueze critic funcția și scopul lor și dacă acestea ar trebui să fie schimbate în vreun fel.

Predare pentru responsabilitate

Examinând motivele pentru care persoanele se comportă într-un mod pro-social, sau subliniind măsura nevoilor altor persoane, profesorii pot ajuta elevii să devină mai conștienți de nevoile și de drepturile altora. De asemenea, este important ca profesorii să demonstreze atitudini de responsabilitate în fața elevilor.

Elevii învață să devină cetățeni responsabili, nu numai prin studiu în clasă, dar și prin faptul că li se dă posibilitatea de a învăța din experiență. În acest sens, o școală bună din punct de vedere ECD va căuta să încurajeze elevii să fie implicați în viața școlii și în comunitatea mai largă, de exemplu, prin intermediul consiliilor școlare.

In această unitate de învățare elevii vor:

- explora seria de responsabilități experimentate de cetățeni în societate;
- explora natura responsabilităților legale ale oamenilor;
- examina natura împărtășită a responsabilităților sociale;
- examina motivul pentru care oamenii își asumă răspunderea personală de a determina schimbarea socială.

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 6: Responsabilitate

Ce tip de responsabilități au oamenii?

Titlul lecției	Obiective	Sarcinile elevilor	Resurse	Metoda
Lecția 1: Responsabilități acasă	Să exploreze lista de responsabilități pe care le au oamenii. Să înțeleagă că responsabilitățile se pot afla în conflict unele cu altele.	Elevii analizează dilema morală. Elevii discută analizele alternative. Elevii fac declarații individuale.	Copii ale poveștii „Milan alege”. Hârtie pentru sarcini de scriere.	Discuție individuală și în grup. Discuție cu toată clasa. Activitate individuală de scriere.
Lecția 2: De ce ar trebui oamenii să respecte legea?	Să exploreze raționamentul moral care stă la baza deciziilor despre conflicte de responsabilitate.	Elevii analizează o dilemă morală. Elevii evaluează critic motivele pentru respectarea legii. Elevii sugerează situații în care o îndatorire morală ar putea anula îndatorirea de a respecta legea.	Copii ale poveștii „Dilema lui Schmitt”. Hârtie pentru sarcini de scriere. Tablă.	Analiză împărțită a dilemei morale. Analiză susținută de profesor Redactarea poveștii. Discuție cu toată clasa.
Lecția 3: A cui este problema?	Să exploreze natura responsabilităților legale ale oamenilor. Să exploreze distincția dintre obligațiile morale și legale.	Elevii discută despre răspunderea pentru anumite probleme sociale. Elevii finalizează un cadru conceptual. Elevii elaborează răspunsuri scrise la problemele ridicate.	Copii ale „scrisorii”. Tablă. Hârtie pentru sarcini de scriere individuală.	Analiză critică structurată. Analiză și discuție în grup. Obținerea consensului și negociere. Scriere individuală
Lecția 4: De ce devin oamenii cetățeni activi?	Să examineze natura comună a responsabilității pentru probleme sociale. Să examineze motivele pentru care oamenii acceptă răspunderea pentru suferința altora. Să exploreze rolul ONG-urilor în societatea civilă.	Elevii lucrează în grupuri pentru a concepe împreună o povestire. Elevii emit ipoteze referitoare la motivele pentru conduita motivată social. Elevii analizează rolul ONG-urilor. În grupuri, elevii cercetează activitatea unui ONG sau a unui militant social. În grupuri, elevii își prezintă constatările.	Copii ale bucăților de hârtie despre Jelena Santic (Material didactic pentru elevi 6.4), deja decupate. Resurse pentru a susține cercetarea elevilor. Resurse pentru prezentare în grupuri, de ex. coli mari de hârtie, pixuri colorate.	Lucru în grup. Negociere. Raționament moral. Evaluare critică. Cercetare. Prezentare de grup.

Lecția 1

Responsabilități acasă

Oamenii experimentează conflicte de loialitate – cum ar trebui să decidă?

Obiective de învățare	Să exploreze lista de responsabilități pe care le au oamenii. Să înțeleagă că responsabilitățile se pot afla în conflict unele cu altele. Să exploreze raționamentul moral care stă la baza deciziilor despre conflicte de responsabilitate.
Sarcinile elevilor	Elevii analizează dilema morală. Elevii discută analizele alternative. Elevii dau declarații individuale.
Resurse	Copii ale poveștii „Milan alege”. Hârtie pentru sarcini de scriere.
Metode	Discuție individuală și în grup restrâns. Discuție plenară. Activitate individuală de scriere.

Învățare conceptuală

Responsabilitate: Ceva ce oamenii trebuie să facă – responsabilitățile pot fi legale, morale sau sociale, în funcție de cum apar.

Conflict moral: Conflictul pe care oamenii îl experimentează atunci când trebuie să decidă între două sau mai multe moduri de acțiune.

Responsabilitate civică: Îndatoririle oamenilor față de comunitatea mai largă. Aceste responsabilități apar din cauza faptului că a fi membru într-o societate presupune drepturi în schimbul responsabilităților.

Lecția

Profesorul introduce ideea că toată lumea are responsabilități de un anumit fel și că problemele pot apărea atunci când oamenii pun unele responsabilități mai presus de altele. Există alegeri dificile. Profesorul citește povestea „Milan alege” și solicită elevilor să se gândească la următoarele aspecte. Unele întrebări ar putea fi discutate în perechi înainte ca răspunsurile să fie finalizate. Împreună cu alții, elevii ar putea, în mod util, să ia notițe înainte de a-și împărtăși ideile cu clasa.

1. Ce spune povestea despre tipul de responsabilități pe care le are Milan? Cât de multe tipuri diferite de responsabilitate puteți vedea (responsabilitate pentru el, pentru familia lui, pentru școală, pentru comunitatea locală sau pentru restul lumii)?
2. Ce credeți că ar trebui să facă Milan și de ce? Este de acord toată lumea din clasă?
3. Cât de dificilă credeți că este decizia pe care trebuie să o ia Milan? Ce o face dificilă?
4. Ce responsabilități are tatăl lui Milan în poveste? Cât de multe puteți vedea?
5. Credeți că tatăl din Milan a avut dreptate să-i ceară să stea acasă?
6. Cât de grav ar fi dacă Milan nu l-ar asculta pe tatăl său? Acest lucru ar fi o decizie dificilă pentru Milan? Dați motivele pentru răspunsul vostru.

Sarcină de scriere

Cu propriile voastre cuvinte, scrieți ce credeți că i-a scris Milan tatălui său. Comparați versiunea voastră cu cele ale altora din clasă. Elevii împărtășesc ideile lor cu clasa.

Generalizare

Poate că elevii au abordat deja unele aspecte generale legate de conflictul moral.

Profesorul răspunde la aceste gânduri sau cere clasei să se gândească mai general la tipurile de răspundere pe care îl au oameni față de:

- ei înșiși;
- familie;
- comunitatea locală;
- comunitatea națională;
- întreaga lume.

Elevii lucrează din nou în grupuri. Ei ar putea folosi un tabel pentru a stabili responsabilitățile diferite. Motivele pentru care oamenii nu sunt de acord cu privire la măsura în care oamenii au responsabilități față de alții și față de comunitate sunt apoi discutate în clasă.

Declarații individuale

Profesorul ar trebui să ofere apoi elevilor următoarele informații. „În poveste, unele dintre responsabilitățile lui Milan au venit în conflict unele cu altele. Gândiți-vă la câteva exemple proprii în care responsabilitățile oamenilor ar putea veni în conflict. Luați exemple specifice și vorbiți despre modul în care credeți că oamenii rezolvă astfel de conflicte de responsabilitate.”

Dacă elevii consideră că este greu să se gândească la aceste lucruri, profesorul ar trebui să ofere câteva exemple specifice, bazându-se pe contextul local.

Lecția 2

De ce ar trebui oamenii să respecte legea?

Care sunt cele mai bune motive pentru a respecta legea?

Obiective de învățare	Să exploreze natura responsabilităților legale ale persoanelor. Să exploreze diferența dintre obligațiile morale și legale.
Sarcinile elevilor	Elevii analizează o dilemă morală într-o discuție plenară. Elevii evaluează în mod critic motivele pentru respectarea legii. Elevii sugerează situații în care o îndatorire morală ar putea anula îndatorirea de a respecta legea.
Resurse	Copii ale poveștii „Dilema lui Schmitt”. Hârtie pentru sarcini în scris. Tablă.
Metode	Analiză comună a dilemei morale. Analiză susținută de profesor. Redactarea poveștii. Discuție cu toată clasa.

Învățare conceptuală

Lege: O normă stabilită de un guvern local sau național.

Stat de drept: În societățile democratice, guvernele și cei care dețin puterea sunt supuși legii țării respective. Puterea este preluată în mod democratic în conformitate cu normele din constituția țării și nu ca urmare a forței sau războiului. Oamenii au o îndatorire generală de a respecta legea deoarece acest lucru este decis la nivel democratic.

Îndatorire legală: Obligațiile pe care oamenii și le-au stabilit în baza legii.

Responsabilitate morală: Obligațiile personale pe care oamenii le simt în baza convingerilor lor despre ce este bine și rău.

Lecția

Profesorul prezintă povestea „Dilema lui Schmitt” și solicită elevilor să lucreze în perechi pentru a analiza dacă Schmitt ar trebui să încalce legea și să fure banii sau nu. Profesorul scrie opinii diferite pe tablă pentru a stabili dacă Schmitt ar trebui să fure bani.

Profesorul solicită elevilor să aleagă o opinie cu care sunt de acord și să adauge propriul lor motiv în scris:

- Schmitt ar trebui să fure bani, pentru că ...
- Schmitt nu ar trebui să fure bani, pentru că ...

Profesorul observă seria de motive sugerate de elevi pe tablă. De exemplu:

„El ar trebui să fure banii, pentru că viața fiicei sale este mai importantă decât legea împotriva furtului”;

„El nu ar trebui să fure banii, pentru că ar putea fi prins”; sau

„El nu ar trebui să fure, pentru că este greșit să se încalce legea”.

Diferitele motive sunt apoi discutate în clasă. De ce sunt ele diferite? Sunt unele motive mai bune decât altele? Profesorul cere apoi elevilor să completeze această propoziție:

”În general, este greșit să se încalce legea, deoarece ...”

Ca o alternativă, profesorul ar putea cere clasei să se gândească la cât mai multe motive pentru care este greșit să se încalce legea. De obicei, răspunzând la această întrebare, oamenii vin cu o serie de răspunsuri, inclusiv următoarele:

„Este greșit să încalce legea, deoarece:

- ai putea fi prins și pedepsit;
- legea protejează oamenii de rău și este greșit să faci rău altor persoane;
- toată lumea și-ar pierde controlul dacă legea nu i-ar opri;
- încălcarea legii subminează încrederea în rândul oamenilor;
- societatea are nevoie de lege și ordine pentru a supraviețui, fără legi va fi haos;
- încălcarea legii încalcă drepturile individuale ale oamenilor, cum ar fi drepturile lor la proprietate sau la viață”.

Profesorul atrage atenția clasei că oamenii au o serie de motive pentru a respecta legea. Unele dintre acestea au de a face cu urmărirea intereselor personale, alte motive arată interes pentru alte persoane, iar unele arată o preocupare pentru bunăstarea societății în ansamblu (a se vedea nota de mai jos).

Pentru a ilustra aceste concepte, profesorul ar putea desena o serie de trei inele concentrice pe tablă scriind „sine”, „alții” și „societate” în fiecare inel, pornind de la inelul interior. Diferitele motive ar trebui scrise în zona corespunzătoare.

Profesorul subliniază faptul că respectarea legii în sine nu este neapărat un semn de „bun cetățean”. Multe fapte greșite au fost comise de oameni care de fapt respectau legea, spunând că au doar „își fac datoria”. Pe de altă parte, povestea arată că periodic, este posibil ca chiar și oameni buni să ia în considerare încălcarea unei anumite legi pentru un motiv bun din punct de vedere moral.

Pentru a sprijini înțelegerea de către elevi a echilibrului dificil dintre sarcinile legale și responsabilitățile morale, profesorul le cere apoi elevilor să scrie propriile lor povești în care oamenii (pentru motive întemeiate) iau în considerare încălcarea legii. Exemplele ar putea fi depășirea limitei de viteză în caz de urgență sau sfidarea unei legi pentru că este rea sau nedreaptă.

Unii dintre elevi citesc cu voce tare exemplele lor în discuția cu toată clasa. Profesorul subliniază apoi deosebirea dintre responsabilitățile morale (pe care oamenii le iau asupra lor ca parte a propriilor lor valori și convingeri) și îndatoririle legale, care sunt impuse de guverne. Tensiunile între aceste două tipuri de responsabilitate pot determina cetățenii să critice unele legi cu care nu sunt de acord și să lucreze la modificarea lor. Ei pot chiar, uneori, decide să încalce unele legi pentru motive pozitive din punct de vedere moral. Istoria oferă multe exemple de situații în care oamenii au încălcat legile pentru a protesta împotriva lor sau a se revolta împotriva guvernelor tiranice. Profesorul ar trebui să ilustreze acest lucru cu câteva exemple locale. El ar trebui să sublinieze faptul că astfel de acțiuni nu ar trebui să fie tratate cu superficialitate din cauza pericolului de subminare a statului de drept, de care depind democrațiile stabile.

Notă

Dilema morală oferită în această lecție nu este diferită de celebra „Dilemă a lui Heinz”, concepută de Lawrence Kohlberg, psiholog american, în 1950. Aceasta a fost una dintr-un număr de dileme pe care Kohlberg și colegii săi le-au distribuit tinerilor între 10 și 25 de ani, din trei în trei ani, aproximativ. S-a constatat că în timp, tinerii, în medie, au progresat de la folosirea raționamentului centrat pe sine atunci când sunt mici, la utilizarea raționamentului centrat pe mai multe persoane din adolescența timpurie. Apoi, în mijlocul adolescenței, cei mai mulți dintre ei au arătat un progres în ceea ce privește raționamentul centrat pe societate, deși contextul și tipul dilemei poate influența tipul de raționament pe care îl folosesc oamenii la un moment dat. S-a demonstrat că copiii mai mici consideră normele și legile ca inflexibile și bazate nu pe scop social, ci numai pe autoritatea legiuitorului. Până la adolescență, tinerii sunt mult mai conștienți de faptul că legile au scopuri sociale, care pot fi analizate, interogate și criticate ca fiind greșite sau neloiale din punct de vedere moral.

Lecția 3

A cui problemă este?

Cum sunt împărțite responsabilitățile sociale?

Obiectiv de învățare	Să examineze natura comună a responsabilității pentru probleme sociale.
Sarcinile elevilor	Elevii discută despre responsabilitatea pentru anume probleme sociale. Elevii finalizează un cadru conceptual. Elevii produc răspunsuri în scris la problemele ridicate.
Resurse	Copii ale „scrisorii”. Tablă. Hârtie pentru redactare individuală de către elev.
Metode	Analiză critică structurată. Analiză și discuție în grup. Obținerea consensului și negociere. Sarcină individuală de scriere.

Învățare conceptuală

Problemă socială: O problemă experimentată de toți sau de mai mulți membri ai unei comunități, iar răspunderea pentru aceasta este împărțită de diferite părți ale comunității sau de comunitate în general. Responsabilitatea pentru o problemă socială nu este neapărat împărțită în mod egal între părțile implicate.

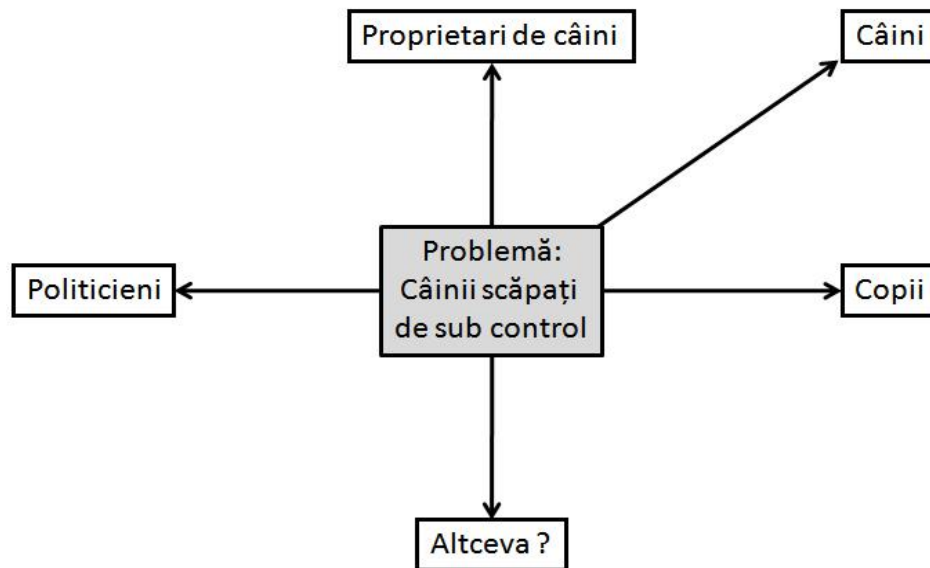
Grad de responsabilitate: Gradul în care cineva poate fi responsabil pentru o problemă socială.

Lecția

Profesorul prezintă scrisoarea imaginară trimisă ziarului local. Aceasta conține plângeri în legătură cu două probleme sociale care îi îngrijorează pe locuitorii unui oraș.

Profesorul le cere clasei de elevi să: a) identifice problemele și b) să facă o listă (pentru ambele probleme) cu oamenii care ar putea fi responsabili. Profesorul poate ajuta în acest proces desenând pe tablă o schemă, așa cum se indică mai jos.

Cine este implicat în orice fel în această problemă?

Lucru în grup

Pasul 1

Împărțiți clasa în grupuri de trei sau patru persoane. Dați fiecărei persoane din grup un număr de puncte egal cu numărul părților implicate.

Pasul 2

Fiecare membru al grupului împarte mai întâi punctele părților în funcție de modul în care consideră că ar trebui împărțită răspunderea pentru problemă. De exemplu, s-ar putea ca copiii și câinii să nu primească niciun punct, dar proprietarii câinilor și politicienii ar putea împărți punctele între ei sau unul ar putea primi mai multe puncte decât celălalt.

Pasul 3

Atunci când fiecare membru al grupului s-a decis, își împărtășesc pe rând ideile unii cu alții, prezentând motivele. Elevii se pot răzgândi în acest stadiu. În final, fiecare grup totalizează punctele acordate fiecărei părți. Această situație reprezintă modul în care grupul ca întreg consideră că ar trebui împărțită răspunderea pentru această problemă.

Profesorul discută cu întreaga clasă concluziile la care au ajuns grupurile. Profesorul explorează diferitele opinii exprimate, obținând de la elevi motivele care stau la baza acestor judecăți.

Dacă timpul permite, repetați exercițiul cu problema mizeriei și gunoiului. Sau înlocuiți cu o problemă mai relevantă pentru localitatea școlii sau mai provocatoare pentru capacitatea grupului.

Notă

Problemele din aceste exemple sunt adecvate pentru elevii care nu au încă foarte mare experiență în discutarea problemelor politice. Acest lucru se întâmplă pentru că acestea sunt concrete, vizibile și relativ ușor de înțeles (deși sunt destul de dificil de rezolvat). Clasele mai mari sau mai avansate ar trebui să fie solicitate să discute probleme mai sofisticate, cum ar fi șomajul sau rasismul, folosind același tip de cadru conceptual.

Pasul 4: Discuție care rezultă din exercițiu

În sesiunea plenară finală, profesorul solicită elevilor să se gândească dacă oamenii își asumă, în general, responsabilitatea pentru acțiunile lor. Dacă nu, să se gândească cum ar putea fi convinși să facă acest lucru. Va ajuta educația în vreun fel? Sau este necesar să se creeze noi legi sau să se introducă sancțiuni mai mari? În cazul în care guvernul local sau național acceptă responsabilitatea pentru anumite probleme, întrebați-i pe elevi despre costul probabil și cum ar trebui să fie plătit acesta. Profesorul ar putea cere clasei, de asemenea, să se gândească la rolul tinerilor în rezolvarea problemelor sociale de acest gen. Aceștia ar trebui să fie scutiți de răspundere din cauza vârstei lor? Este corect ca tinerii să lase problemele comunității în sarcina adulților? Astfel de probleme ar putea constitui baza unei sarcini individuale de scriere.

Profesorul explică necesitatea ca politicienii locali și naționali să fie conștienți de probleme pe măsură ce acestea se dezvoltă. Politica înseamnă adesea a aborda problemele comune ca o comunitate. Aceasta nu înseamnă că guvernele pot rezolva orice problemă, și multe probleme nu ar apărea dacă oamenii și-ar asuma o mai mare responsabilitate pentru consecințele acțiunilor lor de la bun început.

Lecția 4

De ce devin oamenii cetățeni activi?

De ce vor oamenii să schimbe societatea și cum pot face acest lucru?

Obiective de învățare	Să examineze motivele pentru care oamenii acceptă răspunderea pentru suferința altora. Să exploreze rolul ONG-urilor în societatea civilă.
Sarcinile elevilor	Elevii lucrează în grupuri pentru a concepe împreună o povestire. Elevii emit ipoteze referitoare la motivele pentru conduita motivată social. Elevii analizează rolul ONG-urilor. În grupuri, elevii cercetează activitatea unui ONG sau a unui militant social. În grupuri, elevii își prezintă constatările.
Resurse	Copii ale bucăților de hârtie despre Jelena Santic (fișă de lucru 6.4 pentru elevi), deja decupate. Resurse pentru susținerea cercetării elevilor. Resurse for prezentare în grupuri cum ar fi coli mari de hârtie, pixuri colorate.
Metode	Lucru în grup. Negociere. Raționament moral. Evaluare critică. Cercetare. Prezentare în grup.

Învățare conceptuală

Acțiune socială: Acțiune întreprinsă de cetățeni sau de membrii unei comunități pentru abordarea unei probleme sociale.

Cetățean: Cineva care are calitatea de membru legal (cetățenie) al unei comunități naționale. Cetățenia presupune drepturi și îndatoriri, deși oamenii sunt diferiți în ceea ce privește măsura în care simt răspunderea pentru ceea ce se întâmplă în comunitate.

Cetățean activ: Cineva care întreprinde o acțiune publică răspunzând la o problemă socială sau comunitară.

Organizație non-guvernamentală (ONG): O organizație stabilită și susținută de cetățeni (nu guverne) pentru abordarea unei probleme sociale. ONG-urile sunt publice, nu secrete, și lucrează în cadrul structurilor unei societăți pentru a determina schimbarea. Ele abordează adesea probleme în care drepturile oamenilor nu sunt protejate sau recunoscute în mod adecvat de către guvern. ONG-urile pot lucra cu guverne sau în opoziție cu acestea. Societățile democratice au legi care permit ONG-urilor să existe și să aibă drepturi și protecții legale.

Societatea civilă: Se spune că oamenii și organizațiile care întreprind acțiuni sociale, în afara activității efectuate de guvern, fac parte din societatea civilă. Societatea civilă face parte din legătura dintre cetățenii individuali și guverne.

Lecția

Profesorul împarte clasa în grupuri de aproximativ patru elevi. El comunică apoi informații despre Jelena Santic (Fișa de lucru 6.4). În mod ideal, acestea ar trebui scrise pe bucăți de hârtie separate. Profesorul solicită grupului să împartă aleatoriu bucățile de hârtie membrilor grupului. Fiecare membru al grupului citește pe rând bucata sa de hârtie celorlalți membri ai grupului. Grupul așează apoi bucățile de hârtie într-o ordine în care să aibă sens.

Profesorul le cere apoi elevilor să discute următoarele întrebări în grup și, pe cât posibil, să ajungă la un răspuns comun. Profesorul subliniază că este posibil ca membrii grupului nu fie de acord, dar schimbul de idei produce cele mai bune răspunsuri. Elevii individuali ar trebui să scrie propriile răspunsuri. Profesorul discută apoi problemele cheie cu clasa, pe baza întrebărilor de mai jos.

Întrebări

- Care credeți că au fost motivele principale pentru care Jelena Santic s-a implicat în Grupul 484?
- Din ceea ce știți despre Jelena Santic, ce cuvinte ați folosi pentru a o descrie?
- De ce credeți că Jelena Santic și Grupul 484 nu au părăsit activitatea pe care au dorit să o desfășoare pentru guvern?
- Ce tipuri de nevoi încearcă să acopere Grupul 484?
- Ce fel de societate au sperat să construiască Jelena Santic și Grupul 484?
- Cât de importante credeți că sunt organizațiile non-guvernamentale (cum ar fi Grupul 484) în societate? Ce credeți că pot realiza? Gândiți-vă la rolul lor în legătură cu activitatea guvernelor, precum și în ceea ce privește satisfacerea nevoilor (drepturilor) oamenilor.
- Gândiți-vă la societatea voastră. Pentru ce nevoi, pe care le cunoașteți, și-ar putea asuma responsabilitatea indivizii activi sau ONG-urile?

Pentru a da un exemplu, profesorul citește apoi următorul citat dintr-un raport internațional pentru anul 2003 privind ONG-urile din Bosnia și Herțegovina:

„Sectorul ONG din Bosnia și Herțegovina continuă să aibă contribuții pozitive la procesul de construire a democrației și societății civile. [...] Există în prezent 7.874 organizații non-guvernamentale în Bosnia și Herțegovina înregistrate în baza vechilor și noilor legi.[...]”

Sectorul ONG a arătat că a fost capabil să efectueze campanii publice mari, care au pledat pentru schimbări în probleme vitale pentru societatea bosniacă, inclusiv tineret, egalitatea de gen, mediu, protecția drepturilor minorităților etc. Un mare număr de ONG-uri continuă să ofere servicii în domeniile de îngrijire a sănătății și bunăstării sociale, reconstrucției, protecției drepturilor omului, protecției mediului și protecției minorităților.²³”

Profesorul discută acest citat cu elevii. În primul rând ei ar trebui să analizeze dacă domeniile de activitate menționate în raport se aplică și în țara lor. Apoi profesorul le cere să se gândească la exemple de tipuri de proiecte care ar putea intra în aceste domenii diferite de activitate.

Întrebări

Ca o ultimă activitate în această unitate, fiecare grup ar putea lua unul din aceste domenii și pregăti o prezentare despre acesta, bazată pe lecție. Ca o alternativă, în cazul în care facilitățile de cercetare sunt disponibile, viața altor cetățeni activi din țară ar putea fi cercetată și ar putea forma obiectul prezentării de grup. Elevii ar putea include, de asemenea, figuri internaționale, cum ar fi Maica Tereza și Nelson Mandela.

²³ Sursa: Raportul USAID intitulat „2003 NGO Sustainability Index, Europe and Eurasia“ pp. 42 și 43; www.usaid.gov/locations/europe_eurasia/dem_gov/ngoindex/2003/bosnia.pdf

Fișa de lucru 6.1.pentru elevi

Milan alege

Milan aproape terminase pregătirea pentru a pleca la școală când tatăl său a intrat în bucătărie.

„Milan, chiar am nevoie de ajutorul tău azi la câmp. Nu poți rămâne acasă, să nu te duci la școală? Recoltele vor avea de suferit dacă le mai lăsăm pe câmp.”

Milan nu era încântat.

„Tată, chiar trebuie să mă duc la școală azi,” spuse el, „este prima întâlnire a consiliului elevilor și eu tocmai am fost ales unul dintre reprezentanții clasei a opta.”

„Dar nu o să fii singurul, nu?” spuse tatăl, „nu va conta dacă nu te duci. Mai sunt și alți reprezentanți ai clasei a opta, nu?”

„Da, dar dacă nu mă duc ar însemna să dezamăgesc oamenii care m-au ales. În plus, avem ora de științe azi. Nu vreau să o pierd. Trebuie să trec examenele, dacă vreau să fiu admis la universitate.”

Tatăl lui Milan mormăi dezaprobat.

„Vorbești despre plecatul la universitate ca și când familia nu ar conta. De ce nu îți dai seama că avem nevoie de tine acasă? Ce fel de ajutor ne vei da dacă pleci la universitate? Și unde o să te duci după ce îți iei diploma? E puțin probabil că te vei întoarce aici, asta-i sigur.”

„Ar trebui să te bucuri că vreau să mă descurc în viață,” strigă Milan înfuriat, „spre deosebire de majoritatea băieților de pe aici. Nu au nicio ambiție. Vor sfârși prin a face ce au făcut tații lor.”

„Nu există nimic greșit în a avea puțin respect pentru generația mai în vârstă,” răspunse tatăl lui Milan, din ce în ce mai enervat. „Toată vorbăria asta despre educație, în ultimul timp, mă scârbește. Mi se pare că ai uitat valorile strămoșești, atunci când aveam un țel comun. Te interesează numai de tine.”

Milan oftă. Mai auzise toate astea și înainte.

„Tată, dacă obțin o slujbă bună, nu voi uita de tine și de familie. Cum poți să crezi că aș face așa ceva? Chiar vrei să renunț la școală și să nu mai realizez ce știu că sunt în stare să fac? Toți profesorii mei spun că aș putea fi un bun om de știință. Poate, într-o bună zi, voi face descoperiri care vor ajuta pe toată lumea.”

Tatăl lui Milan bătu în masă.

„Prima ta datorie este față de familie și comunitatea asta, mai ales acum când vremurile sunt așa de grele. Ți-ai umplut capul cu vise. Cum îți pasă despre lumea reală?”

Aceste cuvinte îl durură pe Milan, dar nu vru să o arate. Preț de o secundă, se uită fix la tatăl său, într-o tăcere sfidătoare. Apoi, bătrânul se întoarse și ieși din casă, trântind ușa la plecare.

Milan se așeză și oftă. Se gândi un minut și se hotărî. Apucă geanta de școală și se îndreptă spre ușă. Apoi se opri, scoase o foaie de hârtie și se așeză și scrise un bilet tatălui. A fost cel mai greu lucru pe care l-a făcut în viața lui.

Fișa de lucru 6.2 pentru elevi

Dilema lui Schmitt

Unica fiică a lui Schmitt este grav bolnavă. Are nevoie urgentă de operație, dar singurii medici din zonă care pot face operația cer bani înainte de a trata vreun pacient. Schmitt nu știe ce să facă. El și soția lui au câteva economii, cu care sperau să poată cumpăra o mică prăvălie. Ar renunța bucuroși la bani pentru a-și salva fiica, dar suma nu e nici pe departe suficientă.

Schmitt imploră medicii să facă operația pe mai puțini bani, dar aceștia spun că nu pot face așa ceva, deoarece nu ar fi corect față de ceilalți pacienți, care trebuie să plătească prețul întreg. Schmitt cere familiei și prietenilor să îi împrumute bani, dar nu strânge, în acest fel, decât o sumă mică. Și, în tot acest timp, starea fiicei lui Schmitt este din ce în ce mai gravă.

Din disperare, Schmitt se gândește să fure restul de bani pentru a salva viața fiicei sale.

Fișa de lucru 6.3 pentru elevi

Lucrurile scapă de sub control!

Analizați următoarea scrisoare, care a apărut într-un ziar local.

Reprezentăm un grup de rezidenți din zonă și suntem deosebit de îngrijorați de numărul de probleme care par să apară deoarece oamenii nu sunt pregătiți să își asume responsabilitatea pentru propriul comportament.

Numeroși câini umblă liberi. Proprietarii lor fie nu știu, fie nu le pasă. Câinii lasă mizerie pe stradă, iar acest lucru nu este numai neplăcut, dar ar putea constitui și un pericol pentru sănătate. Unii câini umblă în haite și sunt răi. Trebuie ținuti sub control strict, mai ales în situațiile în care sunt copii care se joacă în apropiere.

De asemenea, suntem de părere că prea multe gunoaie sunt lăsate la întâmplare în oraș și în împrejurimi. Acest lucru se datorează faptului că oamenii sunt prea leneși pentru a-și arunca gunoiul în mod corespunzător. Este inestetic, atrage șobolani și favorizează răspândirea bolilor. Dacă oamenii aruncă cutii de vopsea și produse chimice la întâmplare, acestea pot ajunge în cursuri de apă și râuri și pot afecta sursele de apă potabilă.

De ce nu se gândesc oamenii mai mult la efectele propriilor acțiuni? Și de ce nu iau politicienii măsuri în acest sens?

Cu respect,

Fișa de lucru 6.4 pentru elevi**Sortare de cartonaș: viața Jelenei Santic**

1. Jelena Santic s-a născut în anul 1944. Era din Serbia.	2. Jelena Santic a murit de cancer în anul 2000.
3. După moartea Jelenei, câțiva dintre prietenii ei au luat o piatră dintr-o clădire bombardată din Belgrad. A fost decorată de copii refugiați care veniseră din Kosovo. Apoi, piatra a fost dusă la Parcul Păcii Jelena Santic din Berlin, drept simbol.	4. Jelena Santic și Grupul 484 au desfășurat Proiectul Pakrac în Croația, care a contribuit la dezvoltarea încrederii între populația din Serbia și Croația după războiul din 1991. În acest proiect, i s-au alăturat voluntari din ambele tabere și din comunitatea internațională.
5. Jelena Santic a fost membru fondator și conducător al unei organizații denumite Grupul 484. Grupul 484 este o organizație non-guvernamentală (ONG). Grupul 484 încurajează soluționarea conflictelor prin mijloace non-violente, toleranță și cooperarea ca fundament pentru clădirea societăților umane.	6. Jelena a scris articole împotriva naționalismului și rasismului, care au fost publicate la nivel internațional. A fost recompensată cu premiul internațional pentru pace pentru munca sa de către o organizație denumită Pax Christi.
7. La Berlin, există un parc al păcii numit după Jelena Santic, drept recunoaștere pentru munca sa. Jelena a vorbit la o adunare publică în acest parc.	8. Jelena Santic a devenit balerină recunoscută la nivel internațional și profesoară de balet.
9. Jelena Santic a fost o militantă anti-război și a luptat pentru drepturile omului ale tuturor persoanelor. Ea și organizația sa au făcut eforturi pentru a ajuta refugiații care ajungeau în număr mare în Serbia.	10. Grupul 484 și-a primit numele de la faptul că unul dintre primele proiecte a implicat 484 de familii din Croația, care au rămas fără locuințe din cauza războiului. Grupul 484 a oferit acestor refugiați ajutor, alinare și consultanță cu privire la drepturile lor.

Partea 3

Participare

Unitatea de învățare 7

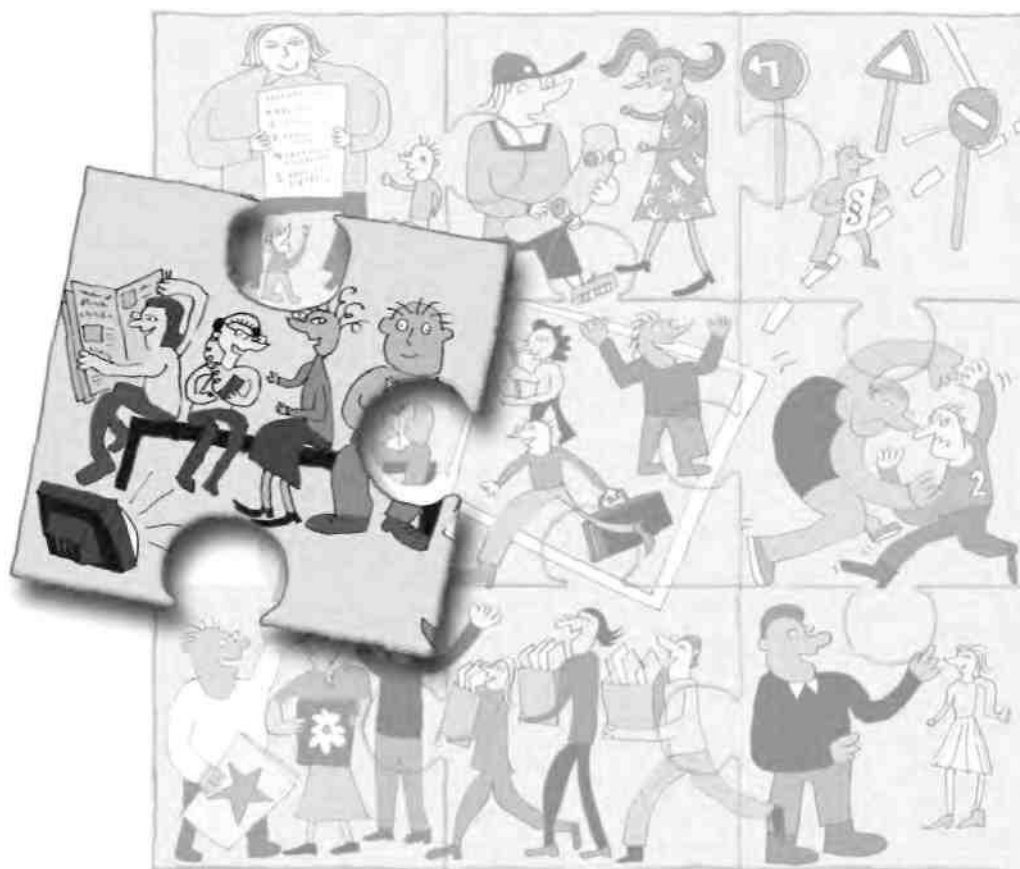
Un ziar al clasei

Înțelegerea mass-media prin producerea de mass-media

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 7

Un ziar al clasei

Înțelegerea mass-media prin producerea de mass-media

7.1. Ziarele din jurul nostru

Pe cine informează. Cum informează. Ce comunică.

7.2. Ziarul nostru este cel mai bun ... nu sunteți de acord?

Ce face ca un ziar să fie bun?

7.3. Noi producem gazeta noastră de perete

Toate indicațiile și interdicțiile

7.4. Primul nostru număr!

Încotro ne îndreptăm mai departe?

UNITATEA 7: Un ziar al clasei

Înțelegerea mass-media prin producerea de mass-media

Peste tot în lume, prezența și impactul mass-media au crescut în ultimii ani. Cu cât viețile noastre devin mai complexe și interdependente, cu atât ne bazăm mai mult pe informații pentru a înțelege influențele și evoluțiile care ne afectează. Pentru orice informație cu privire la chestiuni ce depășesc sfera noastră de experiență personală și percepție imediată, trebuie să ne bazăm pe un mediu de informare.

Cu toate acestea, accesul individual la diferite forme de media variază foarte mult. Acest lucru afectează nivelul de informare al unei persoane și potențialul său de a exercita influență și putere. Un alt aspect important este problema cenzurii și problema dezinformării de către partide, guverne și lobby-urile puternice. Conflictul, inclusiv schimbările sociale sau războiul, dau naștere la informații monopolizate și distorsionate.

Deși aceste inter-relații, pentru a numi doar câteva, nu vor fi abordate în mod explicit în această unitate referitoare la mass-media, elevii vor descoperi elemente ale acestora atunci când vor compara presa tipărită din țara sau regiunea lor și o vor judeca după criterii specifice.

Abordarea educației media în această unitate este diferită. Prin producerea propriei lor gazete de perete, elevii vor înțelege producția ziarelor și vor învăța astfel ceva despre realitatea mass-media „din interior”. Experiența de predare a demonstrat că această abordare oferă elevilor o formă de acces direct la presa scrisă care nu prea are legătură cu viața lor de zi cu zi. Elevii vor examina acest tip de mass-media și vor evalua, de asemenea, mass-media electronică, precum și modul propriu de utilizare a acestor tipuri diferite de mass-media, dintr-o perspectivă nouă. Ei vor dezvolta o alfabetizare în mass media.

În final, un sfat practic: această unitate, în special, cere și oferă un potențial pentru predare trans-curriculară și cooperare. Scrierea și revizuirea textelor ar putea avea loc ca parte a lecțiilor de predare a limbii materne, în timp ce conceperea așezării în pagină ar putea fi o sarcină de lucru la ora de artă. În unele cazuri, este posibil ca o oră să trebuiască să înceapă pe cont propriu, cu un aport suplimentar oferit de către o echipă de editare formată din elevi care sunt deosebit de interesați.

Este posibil ca gazeta de perete să devină prezentă în viața școlară înainte ca alți profesori să fie suficient de convinși că merită să se alăture.

Învățare pentru educație pentru cetățenie democratică și drepturile omului

Alfabetizarea în mass media este una din cheile către un obiectiv global în educația civică și educația privind drepturile omului - cetățeanul activ, care participă. Iată un rezumat al celor mai importante aspecte ale alfabetizării în mass media:

1. Competența de comunicare se referă la modul general în care ființele umane interacționează unele cu altele. Realitatea socială nu există ca atare. Mai degrabă, este definită împreună de către oameni prin interacțiune socială, ceea ce înseamnă că este creată prin acte de comunicare. Această competență generală de comunicare începe cu învățarea limbii noastre materne și este dezvoltată în continuare prin utilizarea acestei competențe în public.
2. Fiecare ființă umană are această competență de comunicare din naștere. Suntem dotați cu această competență de la natură, dar aceasta trebuie să fie educată, practică și rafinată.
3. Alfabetizarea în mass media este inclusă în conceptul global al competenței de comunicare. Se referă la multitudinea complexă a mass-media, iar utilizarea sa trebuie să fie învățată și practică în moduri diferite, de exemplu, fiind stabilită ca o sarcină pentru elevi. Presa scrisă, inclusiv gazeta de perete, sunt mijloace importante pentru comunicarea de zi cu zi, cu care elevii ar trebui să fie familiarizați. Cu toate acestea, ele nu sunt decât un element în cadrul obiectivului global de alfabetizarea în mass media.

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 7: Un ziar al clasei

Înțelegerea mass-media prin producerea de mass-media

Titlul lecției	Obiective	Sarcinile elevilor	Resurse	Metoda
Lecția 1: Ziarele din jurul nostru	Să se familiarizeze cu diferite forme de presă tipărită. Să înțeleagă diferențele referitoare la structura conținutului.	Elevii strâng și analizează ziarele și revistele care sunt citite de obicei în comunitățile lor. Ei creează un poster pentru a-și înregistra rezultatele.	Ziare, foarfecă, lipici, coli mari de hârtie.	Lucru în grup.
Lecția 2: Ziarul nostru este cel mai bun... nu sunteți de acord?	Să clarifice criteriile pentru un bun ziar sau o bună revistă. Să devină conștienți de propria lor perspectivă, de valori și interese.	Elevii evaluează prezentările celorlalte grupuri și sunt de acord cu compromisurile.	Prezentări elaborate la lecția anterioară. Matrice pe tablă sau flip chart.	Prezentare în grupuri, discuție cu toată clasa și evaluare.
Lecția 3: Producem propria noastră gazetă de perete	Să agreeze în grupuri serii de subiecte și obiective. Să coopereze în grup, împărțând propriile lor idei și competențe cu echipa.	Elevii decid cu privire la structura ziarului lor produs în comun. Ei identifică subiectele care sunt relevante pentru școala lor și scriu un articol pentru secțiunea lor din gazeta de perete.	În funcție de resursele materiale disponibile, rezultatele vor varia de la texte scrise de mână la imprimări ale datelor electronice cu fotografii digitale.	Luarea de decizii comune, lucru în grup.
Lecția 4: Primul nostru număr!	Să înțeleagă, prin discuții ce implică continuarea proiectului gazetei de perete. Să ia decizii și să își asume responsabilitatea pentru ele.	Elevii trebuie să formeze opinii și să decidă în legătură cu viitoarea lor implicare într-un proiect de follow-up.	Tablă sau flip chart.	Discuție cu toată clasa.

Lecția 1

Ziarele din jurul nostru

Pe cine informează. Cum informează. Ce comunică.

Obiectiv de învățare	Să se familiarizeze cu diferite forme de presă tipărită. Să înțeleagă diferențele referitoare la structura conținutului.
Sarcinile elevilor	Elevii strâng și analizează ziarele și revistele care sunt citite de obicei în comunitățile lor. Ei creează un poster pentru a înregistra rezultate lor.
Resurse	Ziare, foarfeci, lipici, coli mari hârtie.
Metoda	Lucru în grup.

Învățare conceptuală

Termenul „presă tipărită” se referă la sursele de informare tipărite – așa-zisa mass-media clasică – inclusiv ziare, reviste, cărți, cataloage, prospecte, fluturași, hărți, diagrame, cărți poștale, calendare și postere.

Presa tipărită se tipărește de obicei pe hârtie. Tehnologiile de tipărire suferă modificări rapide, iar tipărirea digitală devine din ce în ce mai obișnuită.

Lecția

Cu câteva săptămâni înainte ca această lecție să înceapă, profesorul solicită elevilor să strângă toate ziarele și revistele pe care le găsesc și să le aducă la școală. Pentru a sprijini elevii în munca lor, este recomandat să se alocă o masă în sala de clasă, care poate fi utilizată pentru prezentări. Dacă are noroc, un elev poate obține un stativ vechi pentru ziare de la o instituție de presă, care reprezintă un mijloc ideal de a prezenta ziare și reviste. Profesorul ar trebui să se asigure că sunt incluse toate principalele ziare de zi cu zi.

Profesorul începe prima lecție informând elevii despre obiectivele și sarcinile acestei unități. Profesorul ar trebui să sublinieze că această unitate este începutul unui proiect care poate și ar trebui să fie continuat pentru cel puțin o jumătate de an școlar. Elevii ar trebui să realizeze, de asemenea, că acest proiect le oferă oportunitatea de a acumula experiență practică în jurnalism. Experiența a arătat că viitorii jurnaliștii au făcut adesea primii pași în proiecte de acest tip.

Elevii formează grupuri restrânse, de preferință de trei sau maxim de patru elevi. Fiecare grup va analiza un ziar sau o revista diferită/diferit. Elevii sunt ghidați de următoarele întrebări:

- Ce secțiuni sunt incluse în ziar sau revistă?
- În ce ordine apar secțiunile?
- Care sunt grupurile-țintă cărora li se adresează secțiunile? Care membrii de familie sunt deosebit de interesați de citirea unei anumite secțiuni?
- Ce teme sunt acoperite în secțiunile numărului pe care grupul îl examinează?
- Alegeți un articol tipic de la fiecare secțiune. Tăiați aceste articole și lipiți-le pe o foaie de hârtie pentru a face un poster.

Posterul ar trebui să poarte numele ziarului sau revistei, în mod ideal cu un antet original, iar întrebărilor prezentate mai sus trebuie să li se răspundă. Elevilor ar trebui să li se amintească de importanța unei așezări în pagină clare și ordonate.

În acest stadiu, este important ca elevii să fi înțeles structura de bază a ziarului lor, astfel permițându-le să o prezinte și explice clar în clasă.

Grupurile pregătesc prezentările lor pentru lecția următoare, ca și cum ar face reclamă ziarului sau revistei lor, subliniind toate avantajele și punctele sale forte. După ce a auzit toate prezentările, clasa ar trebui să decidă ce ziar consideră a fi cel mai interesant și informativ. Scopul acestui pas este de a obține livrarea gratuită a acestui ziar timp de câteva săptămâni, un serviciu pe care mulți editori de ziare sunt dispuși să îl furnizeze în școli.

În această fază, profesorul are un rol consultativ. El va sprijini grupurile în explorarea structurii interne a ziarului, întrucât nu toate ziarele sunt la fel de ușor de analizat. Profesorul ar trebui, de asemenea, să monitorizeze elevii în timpul activității lor de grup pentru a se asigura că fiecare grup este capabil să facă o prezentare bună și să termine munca până la sfârșitul lecției. Încercarea de a fi prea perfect va perturba bugetul de timp pentru această activitate.

Lecția 2

Ziarul nostru este cel mai bun... nu sunteți de acord?

Ce face ca un ziar să fie bun?

Obiectiv de învățare	Să clarifice criteriile pentru un bun ziar sau o bună revistă. Să devină conștienți de propria lor perspectivă, de valori și interese.
Sarcinile elevilor	Elevii evaluează prezentările elaborate de celelalte grupuri și convin în legătură cu compromisurile.
Resurse	Prezentări pregătite în timpul ultimei lecții. Tablă sau flip chart.
Metoda	Prezentare în grupuri, discuție cu întreaga clasă și evaluări.

Învățare conceptuală

Termenul „libertatea presei” se referă la dreptul presei de a se ocupa de activitatea sa în mod liber, împreună cu dreptul la publicarea necenzurată a informațiilor și opiniilor. Libertatea presei ia o formă concretă prin drepturile specifice ale ziariștilor de a refuza să aducă probe și prin restricțiile referitoare la monitorizarea jurnaliștilor cu echipamente audio (“bugging”), pentru a proteja sursele de informare de care au nevoie jurnaliștii pentru activitatea lor. Accesul la profesia de jurnalism nu face obiectul unei reglementări a statului iar instruirea ziariștilor este organizată privat și fără influența statului.

Lecția

Cea de a doua lecție începe cu prezentări. Grupurile au pregătit posterele lor și au selectat decupaje din ziare și reviste. Poate fi recomandabil să se acorde grupurilor cinci minute la începutul lecției pentru a parcurge prezentările lor.

Elevii evaluează prezentările utilizând criterii definite. Profesorul poate prezenta aceste criterii și poate pregăti o matrice, organizată astfel:

	Grupul 1	Grupul 2	Grupul 3	Grupul 4	Grupul 5	Puncte
Numele ziarului sau revistei						
Poster						
Aspecte oficiale de prezentare						
Conținutul prezentării						
Aspecte oficiale ale ziarului sau revistei						
Conținutul ziarului sau revistei						

Evaluării nu ar trebui să i se acorde o importanță exagerată, ci ar trebui mai degrabă, prin elementul de competiție, să motiveze elevii să facă o prezentare bună.

După prezentări, elevii ar trebui să evalueze presa tipărită pe care au văzut-o (gândire critică), concentrându-se pe următoarele întrebări:

- Ce face un ziar / revistă un ziar „bun” / o revistă „bună”?
- Cărui scop servește?
- Ce credem despre ziarele / revistele care ne-au fost prezentate ?
- Ce s-ar putea îmbunătăți?

Experiența a arătat că profesorul va sprijini și va structura discuția notând ideile elevilor pe un flip chart care a fost pregătit înainte de lecție. Alternativ, se poate utiliza tabla, dar acest lucru are dezavantajul că informațiile nu vor fi disponibile în următoarea lecție.

La sfârșitul lecției profesorul propune ca elevii să producă și să prezinte public o „gazetă de perete” a școlii. Elevii ar trebui să fie rugați să se gândească la sarcină și la secțiunile care ar trebui să fie incluse în scopul de a oferi o imagine cuprinzătoare a vieții școlare, și la secțiunea pe care ar fi dornici să o producă ei înșiși. Ei ar trebui să sugereze, de asemenea, un nume pentru ziarul lor.

Lecția 3

Noi producem gazeta noastră de perete

Toate indicațiile și interdicțiile

Obiectiv de învățare	Să agreeze în grupuri serii de subiecte și obiective. Să coopereze în grup, împărtășind propriile lor idei și competențe cu echipa.
Sarcinile elevilor	Elevii decid asupra structurii pe care o va avea ziarul lor produs împreună. Ei identifică subiectele care sunt relevante pentru școala lor și scriu un articol pentru secțiunea lor pentru gazeta de perete.
Resurse	În funcție de resursele materiale disponibile, rezultatele vor varia de la texte scrise de mână la tipăriri de date electronice cu fotografii digitale.
Metode	Luarea de decizii comune. Lucru în grup.

Lecția

În grupuri de trei sau patru, elevii împart ideile lor despre secțiunile unui ziar care furnizează informații relevante cu privire la viața din școală.

Profesorul a pregătit o mică gazetă de perete pentru fiecare grup lipind împreună trei foi A4 de hârtie. Grupurile primesc apoi sarcina de a concepe structura generală a ziarului, inclusiv numele ziarului, posibila așezare în pagină și secțiunile pe care elevii le-au ales. Rezultatul lor ar putea arata astfel:

Cronica elevilor			
<u>Ultimele știri</u>	<u>Sport</u>	<u>Știri la nivel înalt</u>	<u>Evenimente</u>
		<u>Părinții</u>	<u>Preocupările noastre</u>

Sugestiile grupurilor sunt afișate pe perete în sala de clasă și elevilor li se acordă timp pentru a citi posterele și a-și forma opiniile. Apoi, „conferința editorilor” ia următoarele decizii importante:

- Numele ziarului (schimb de opinii, discuție și vot final);
- Selectarea secțiunilor care sunt cele mai importante și semnificative pentru școală și elevii.

Elevii formează acum echipe mici, numărul de echipe corespunzând numărului de secțiuni care urmează a fi produse, cu o echipă suplimentară care este responsabilă cu producția.

La început, echipa de producție se ocupă cu probleme practice, cum ar fi așezarea în pagină și prezentarea gazetei de perete. În prealabil, profesorul a informat directorul școlii despre proiectul legat de ziar și a obținut permisiunea lui de a afișa ziarul școlii în clădirea școlii.

În timp ce echipele de editori planifică primele articole pentru diferite secțiuni, profesorul discută aspectele tehnice cu echipa de producție.

Elevii primesc sarcini care urmează să fie efectuate până săptămâna următoare. Fiecare echipă de editare predă un articol și echipa de producție produce gazeta de perete, completează cu realizarea antetului indicând logo-ul și numele ziarului, și secțiunile care au fost alese.

Această sarcină permite elevilor să experimenteze primul lor succes, dar, de asemenea, îi confruntă imediat cu dificultățile implicate. Obiectivul acestei abordări este înființarea unei echipe permanente de editori, care va publica în mod regulat știrile școlii. Echipele vor fi formate din elevi deosebit de activi și interesați care sunt capabili să continue cu proiectul gazetei de perete pe o perioadă mai lungă de timp.

Lecția 4

Primul nostru număr!

Încotro ne îndreptăm din acest punct?

Obiectiv de învățare	Să înțeleagă, prin discuții ce implică continuarea proiectului gazetei de perete. Să ia decizii și să își asume responsabilitatea pentru ele.
Sarcinile elevilor	Elevii trebuie să își formeze opinii și să decidă în legătură cu implicarea lor viitoare într-un proiect de follow-up.
Resurse	Tablă sau flip chart.
Metoda	Discuție cu toată clasa.

Învățare conceptuală

O discuție (un schimb de argumente, vine de la cuvântul latin *discussio*) este o formă specifică de comunicare verbală între două sau mai multe persoane în care sunt abordate una sau mai multe probleme, fiecare parte prezentându-și argumentele. O discuție ar trebui ținută în spiritul respectului reciproc. Un stil adecvat de discuție cere vorbitorilor să permită și chiar să încurajeze exprimarea altor păreri și opinii decât cele proprii, analizându-le cu atenție în loc să le respingă imediat. Calitățile personale cum ar fi calmul, stăpânirea de sine și politețea vor fi avantajoase de ambele părți. Cel mai bun tip de discuție va duce la soluționarea unei probleme sau la un compromis pe care toți cei implicați îl pot accepta.

În societățile moderne, discuțiile sunt civilizate, adică mijloace non-violente de gestionare a controverselor și de rezolvare a conflictelor de interese și obiectivelor. Conflictele nu sunt suprimate ci soluționate. Prin practicarea aptitudinilor lor de discuție, elevii învață un instrument de bază pentru a lucra pentru și a menține pacea în societate.

Lecția

După ce echipele de editori și-au postat articole pe perete și au raportat pe scurt experiența lor de lucru, următoarea problemă de interes va fi problema dacă să continue proiectul legat de gazeta de perete. Acum, că toți elevii au o idee referitoare la timpul de care ar avea nevoie pentru acest lucru și la problemele organizatorice care trebuie rezolvate, ei pot avea o discuție realistă cu privire la problema continuării activității.

Profesorul poate ajuta pentru a oferi claritate și structură discuției elevilor furnizând următoarele teme pe un flip chart sau pe tablă.

Organizare	Aspecte personale	Co-operare	Managementul timpului
Dacă continuăm: – Ce trebuie să luăm în calcul? – Va fi timpul o problemă? – De ce mijloace tehnice dispunem? – Cum putem împiedica vandalizarea ziarului nostru? – De ce mijloace financiare vom avea nevoie? Cum se pot strânge fonduri?	Cine este interesat? – Editorul șef? – Comitetul de editori? – Care este rolul și poziția profesorului? – Nume: – – –	– Cum putem atrage interesul altor elevi? – Ce alți profesori este posibil să se alăture proiectului nostru? – Putem organiza vizite la birourile editoriale locale (presă tipărită, difuzare sau mass media electronică?) – Putem intervieva un ziarist în calitate de expert?	

De îndată ce profesorii încep un proiect, cum ar fi acesta, ei își vor da seama că nu totul poate fi planificat. Este nevoie de un proces de reflecție continuu al tuturor participanților. Este un proces plin de viață, fascinant, dar, de asemenea, un proces dificil și, uneori, chiar frustrant.

Profesorii care au deja experiență în munca de proiect cu clasele cunosc succesiunea pașilor care vor fi necesari, și știu de asemenea că este necesară o conducere fermă. Dacă nu se acționează cu grijă, totuși, o conducere prea puternică poate să distrugă motivația și inițiativa elevilor. Participarea la proiecte, cum ar fi acesta, aduce beneficii pentru elevi, oferindu-le o experiență importantă în educația civică și privind drepturile omului.

Profesorii ar trebui să-și exercite competențele de lider pentru a se asigura că, până la sfârșitul acestei lecții, au fost luate decizii clare și a fost stabilit un interval adecvat de timp pentru pașii de follow-up.

Material general pentru profesori

Trei dimensiuni de dezvoltare a alfabetizării în mass-media

1. Prima dimensiune: examinarea critică a mass-media

Examinarea critică a mass-media poate fi rezumată în verbul antic grecesc Κρίνειν (krinein), ceea ce însemna inițial „a face distincția” și se referea la permanenta achiziție și reflexivitatea asupra cunoștințelor și experienței.

Examinarea critică a mass-media este analiza mass-media. Această sub-dimensiune analitică se referă la competența de a percepe și înțelege evoluțiile în societate, cum ar fi concentrarea asupra aspectelor de business în activitatea mass-media, care ar putea pune în pericol funcția de mass-media într-o societate democratică. În acest exemplu, este important să știm cine ce ziar deține și câte tipuri de canale media sunt deținute de aceeași companie. Cu toate acestea, nu trebuie să uităm că activitățile de mass-media sunt conduse ca întreprinderi comerciale, care trebuie să realizeze un profit. Și dacă ne place sau nu, cu cât viețile noastre devin mai interdependente și mai globalizate, cu atât avem mai mare nevoie să ne bazăm pe mass-media. Analiza mass-media ne permite să examinăm evoluțiile mass-media cu atenție - pentru a face deosebiri - astfel încât să putem folosi în mod adecvat alfabetizarea în mass media.

Sub-dimensiunea (auto-)reflexivă înseamnă că ar trebui să fim capabili să corelăm și să aplicăm potențialul nostru analitic și cunoștințele noastre analitice nouă înșine și sferei noastre de acțiune personale. În special atunci când aveam de-a face cu mass-media, avem o tendință puternică de a vorbi despre „ceilalți”, și de a ignora implicarea noastră personală.

Capacitatea de a analiza și reflecta include o a treia sub-dimensiune, preocuparea etică pentru alții, care echilibrează și definește gândirea analitică și auto-reflexivitatea în ceea ce privește responsabilitatea socială.

2. A doua dimensiune: cunoștințe despre mass-media

Aici ne referim la cunoștințe „pure” despre mass-media și sistemele de mass-media. Acest lucru poate fi împărțit în două sub-dimensiuni.

Sub-dimensiunea de informare include cunoștințe de bază, cum ar fi modul în care jurnaliștii se ocupă de activitatea lor, tipurile de programe care sunt difuzate la TV și radio, motivele pentru preferințele privitorului atunci când se uită la TV și modul în care un computer poate fi utilizat, astfel încât să servească în mod eficient nevoile utilizatorului.

Sub-dimensiunea abilităților adaugă la cunoștințele de mass-media capacitatea de a utiliza echipamente noi, fără a mai fi necesară citirea manualelor de instruire. Aceasta include procesul de „a învăța făcând” - cum se folosește un computer, cum se accesează Internetul, cum se folosește o camera video, etc.

3. Cea de a treia dimensiune: utilizarea mass-media

Utilizarea mass-media poate fi, de asemenea, împărțită în două sub-dimensiuni:

1. Competența în utilizarea produselor mass-media, adică în primirea și consumarea a ceea ce mass-media a produs. Vizionarea TV este un exemplu în acest sens. Este o activitate în care avem nevoie să procesăm ceea ce am văzut, și să integrăm aceasta în structurile noastre cognitive și repertoriul nostru de imagini. Astăzi, ne putem îmbunătăți competența noastră receptivă nu numai prin lecturarea textelor, dar și prin vizionarea de filme.
2. Utilizarea activă a echipamentelor mass-media. Această sub-dimensiune se referă la utilizarea mass-media în interacțiunea socială. Exemple sunt telebanking, teleshopping, conferințe video și prin telefon, fotografii tradiționale și digitale și producție video. Varietatea enormă de mass-media disponibilă ne dă potențialul de a percepe lumea, nu numai prin primirea informații ci și prin producerea lor. Unitatea referitoare la mass-media se concentrează tocmai asupra acestei utilizări active a mass-media, dar include legături cu celelalte două dimensiuni ale educației mediatice menționate mai sus.

Material didactic pentru elevi 7.1

Cum se scrie un articol

Structura de bază a unui articol

1. Titlu

Fiecare articol are nevoie de un titlu. Acesta îndeplinește un rol important: nu ar trebui să copleșească cititorul, dar ar trebui să-i atragă atenția și să-i trezească interesul pentru a citi mai departe.

Cititorii ziarului răsfoiesc paginile rapid pentru a selecta articolele care îi interesează și, prin urmare, titlurile trebuie să sară în evidență. Păstrați titlurile scurte, utilizați un font mare și aldine și separați titlurile de textul care urmează.

2. Rânduri introductive

Rândurile introductive vor fi, de obicei, primul paragraf al articolului vostru (producătorii de ziar îl numesc „introducerea” sau „capul” știrii). De regulă, acesta este marcat cu caractere aldine.

Introducerea oferă cititorului cele mai importante informații. Într-un text introductiv informativ, cititorul găsește răspunsuri la întrebări cheie.

În articolele și alte texte care sunt emoționale mai degrabă decât factice, primele rânduri vor descrie adesea o scenă cu însuflețire. Aici, interesul cititorului în a continua lectura nu este stârnit de informații factice ci de mijloacele stilistice.

3. Utilizarea limbajului și stilului

Utilizarea atentă și elaborată a limbajului este poate chiar mai importantă pentru un articol bun decât utilizarea corectă a formei sau stilului cu caracter jurnalistic. Dacă vedem un ziar ca pe o casă, atunci diferitele forme de scris și de prezentare cu caracter jurnalistic ar putea fi mobila, dar cuvintele ar fi cărămizile cu care casa a fost construită.

Dacă putem să ne descurcăm într-un fel fără mobilier, nu am putea trăi într-o casă fără cărămizi. Articolele scrise emoțional, cu „atingere umană”, sunt foarte populare în ziare. Dar fii atent, prea multă sare va strica supă (lumea se poate sătura de un lucru bun)!

Aceasta ne aduce la frază. Păstrați propoziții scurte și simple. Cititorii vor avea dificultăți în înțelegerea frazelor cu mai mult de 14 cuvinte. Iar frazele cu 25 de cuvinte sau mai multe sunt pur și simplu de neînțeles. În toate circumstanțele, evitați o structură cu fraze complexe care are o mulțime de virgule și propoziții separate. Faceți-vă un obicei din a citi fiecare propoziție imediat după ce ați scris-o. Este clară și ușor de înțeles? Sunt acolo cuvinte inutile?

Greșelile de ortografie nu fac doar o impresie proastă, dar enervează, de asemenea, cititorul, deoarece îi distrag atenția de la mesaj. Înainte de a trimite articolul, revizuiți-l - și aceasta înseamnă a verifica corectitudinea și caracterul complet al informațiilor (ceea ce este egal cu a verifica adevărul și acuratețea informațiilor), greșelile de limbă, stilul și înțelegerea.

Partea 4

Putere și autoritate

Unitatea de învățare 8

Norme și lege

De ce fel de norme are nevoie o societate?

Unitatea de învățare 9

Guvern și politică

Cum ar trebui guvernată societatea?

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 8: Norme și lege

De ce fel de norme are nevoie o societate?

Legile de un anumit tip sunt esențiale pentru funcționarea echitabilă și eficientă a oricărei societăți. Legile se aplică în toate situațiile, pentru toată lumea în cadrul comunității unei țări - deși există și anumite grupuri, cum ar fi copiii, care nu sunt afectate de unele legi până când nu ajung la o anumită vârstă.

Una dintre modalitățile în care legea poate fi împărțită este în ceea ce este cunoscut sub numele de drept civil și penal. Dreptul civil prevede o modalitate de soluționare a litigiilor dintre indivizi și grupuri de oameni. Dreptul penal se referă la comportamentul în legătură cu care statul a decis că trebuie să fie descurajat sau împiedicat.

Cu toate acestea, legile nu pot fi niciodată perfecte. Ele sunt creații umane și, uneori, au nevoie de schimbare. Ele pot deveni demodate, ineficace sau poate fi pur și simplu nedrepte pentru anumite grupuri din societate.

Legea nu poate fi separată de politică. Pentru că legile sunt făcute și schimbate în cadrul sistemelor politice. Într-un sistem politic democratic este important ca toți cetățenii să poată avea în mod legal un cuvânt de spus despre acest lucru. De asemenea, este important ca legea să fie aplicată în mod egal tuturor cetățenilor, și ca nimeni să nu fie mai presus de lege. Acest concept este cunoscut sub numele de domnia legii.

În cele din urmă, legile ar trebui să respecte drepturile omului. Acest lucru este important pentru a asigura că legile sunt corecte și că acestea nu sunt folosite abuziv ca un mijloc de oprimare sau dictatură. Cele mai multe sisteme democratice, prin urmare, se bazează pe constituții scrise care oferă un cadru al drepturilor omului care se află deasupra legilor elaborate la nivel național. Unele țări au stabilit, de asemenea, instanțe constituționale pentru a decide dacă legile sunt în conformitate cu constituția sau nu.

Învățare pentru educație pentru cetățenie democratică și drepturile omului

Prin această serie de lecții, elevii vor:

- dezvolta o mai mare înțelegere a conceptului de lege și importanței acestuia într-o societate democratică;
- recunoaște că principalul scop al legii este ajutarea oamenilor și protejarea societății;
- dezvolta un respect mai mare pentru ideea de stat de drept;
- afla mai multe despre sistemul legal din propria lor țară.

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 8: Norme și lege

De ce fel de norme are nevoie o societate?

Titlul lecției	Obiective	Sarcinile elevilor	Resurse	Metoda
Lecția 1: Lege bună – lege rea	Să conștientizeze și să înțeleagă factorii care determină ca o lege să fie bună.	Discutarea regulilor din școală și identificarea a ceea ce face ca o regulă din școală să fie bună. Discutarea legilor și identificarea a ceea ce face o lege să fie bună. Examinarea atentă a unui domeniu al legii din țara lor, de exemplu, legile referitoare la alcool. Propunerea și justificarea propriilor reguli sau legi din școală.	Două cartonașe pentru fiecare elev – una care are etichetă cu litera „A” (cu verde), cealaltă cu litera „B” (cu roșu). Fișă de lucru – Legile referitoare la alcool din țara noastră. Markere și o coală mare de hârtie pentru fiecare grup de 4- 6 elevi. Flip chart sau o coală mare de hârtie pentru a fi afișată în clasă.	Lucru în grup și discuție în clasă.
Lecția 2: La ce vârstă?	Să examineze modul în care legea se aplică tinerilor.	Aflarea vârstelor legale la care tinerii pot avea dreptul de a participa la diferite activități ale adulților. Analizarea gradului de adecvare a legislației actuale pentru tineri în țara lor.	Trei însemne mari etichetate cu „A”, „B” și „C” afișate pe trei pereți diferiți din clasă. Copii ale fișei de lucru Legile alcoolului în țara noastră – una la fiecare doi elevi. Markere și o coală mare de hârtie pentru fiecare grup de 4- 6 elevi.	Lucru în perechi, lucru în grup și discuție cu întreaga clasă.
Lecția 3: Tu faci legea	Să examineze tema dacă tinerii care au încălcat legea ar trebui pedepsiți și dacă da, cum.	Analizarea diferiților factori care intră în joc atunci când se decide ce constituie o sancțiune corectă pentru o infracțiune.	O copie a poveștii și informații suplimentare pentru profesor	Lucru în grup și discuție cu întreaga clasă.
Lecția 4: Norme cu privire la probatoriu	Să înțeleagă normelor în materie de probe într-o instanță.	Analizarea tipurilor de probe care ar trebui să conteze într-o instanță și a tipurilor de probe a căror utilizare ar fi greșită.	Cartonașe de discuții (Fișa de lucru pentru elevi 8.2) pentru fiecare grup de 4-6 elevi	Lucru în grup și discuție cu întreaga clasă.

Lecția 1

Lege bună – lege rea

Ce face o lege să fie bună?

Obiectiv de învățare	Să conștientizeze și să înțeleagă factorii care determină ca o lege să fie bună.
Sarcinile elevilor	Discutarea regulilor din școală și identificarea a ceea ce face o regulă în școală să fie bună. Discutarea legilor și identificarea a ceea ce face ca o lege să fie bună. Examinarea atentă a unui domeniu al legii din țara lor, de ex. a legilor referitoare la alcool. Propunerea și justificarea propriilor reguli sau legi din școală.
Resurse	Două cartonașe pentru fiecare elev – una etichetată cu litera „A” (cu verde), celălalt cu litera „B” (cu roșu). Material didactic pentru elevi – Legile referitoare la alcool din țara noastră. Markere și o coală mare de hârtie pentru fiecare grup de 4-6 elevi. Flip chart sau o coală mare de hârtie pentru expunere în clasă.
Metoda	Discuție cu întreaga clasă și lucru în grup.

Casetă de informații

Metoda utilizată în această lecție este cunoscută ca „învățare inductivă”. Aici profesorul ajută elevii să înțeleagă principiile abstracte bazându-le pe exemple concrete. Lecția începe cu astfel de exemple – în acest caz, exemple referitoare la norme sau legi – iar elevii sunt încurajați să extragă din acestea principiile generale. Aici, principiile sunt criterii care se pot aplica normelor sau legilor pentru a evalua dacă sunt legi bune sau nu: Sunt corecte? Sunt utile? Sunt pentru binele tuturor? Le poate poliția aplica? Sunt simplu de înțeles și respectat?

În cazul în care este nevoie de material specific, de exemplu, legile referitoare la alcool așa cum se aplică acestea în țară, profesorul sau elevii au sarcina de a introduce acest material în lecție.

Lecția

Profesorul începe lecția dând fiecărui elev două cartonașe – unul etichetat cu o literă mare „A” (cu verde), iar celălalt cu o literă mare „B” (cu roșu).

Profesorul explică elevilor că aceștia vor auzi câteva reguli imaginare ale școlii și ar trebui să decidă dacă ei cred că aceste reguli ar fi bune sau rele. Pentru regulile bune, ei ar trebui să ridice cartonașul „A”, iar pentru regulile rele cartonașul „B”.

Profesorul citește regulile imaginare ale școlii una câte una. De fiecare dată, elevii trebuie să ridice unul dintre cartonașele lor - în funcție de ceea ce cred ei despre regulă. Regulile utilizate ar putea include:

- temele sunt interzise
- intimidarea este interzisă;
- elevii ar trebui să plătească studiile;
- fără guma de mestecat la școală;
- elevii trebuie să aprecieze toți profesorii;
- elevii ar trebui să poată alege în ce clase să meargă;
- profesorii mai în vârstă trebuie să aibă un program mai ușor;
- fără telefoane mobile în școală.

Pentru fiecare dintre reguli, profesorul trebuie să ceară ca doi sau trei elevi diferiți să își justifice deciziile:

- De ce credeți că este o regulă bună / rea?

Ideile elevilor nu ar trebui să fie discutate suplimentar sau comentate în acest stadiu.

Apoi profesorul ar trebui să împartă clasa în grupuri de 4-6 elevi și să ceară elevilor să încerce să identifice factorii care fac ca o regulă a școlii să fie bună:

- Ce face ca o regulă a școlii să fie bună?

Grupurile trebuie să prezinte ideile lor întregii clase.

Apoi, profesorul repetă întregul exercițiu cu clasa – citind cu voce tare declarațiile, elevii ridicând cartonașele și justificându-și deciziile etc. - dar de această dată concentrându-se pe legile imaginare, mai degrabă decât pe regulile școlii. Legile utilizate ar putea include:

- toți cetățenii ar trebui să urmeze aceeași religie;
- crima este o greșală;
- nu spune minciuni;
- mâncarea nesănătoasă ar trebui să fie interzisă;
- cetățenilor ar trebui să li se permită să decidă ei înșiși pe care parte a drumului să conducă;
- femeile ar trebui să fie plătite la fel ca și bărbații.

Apoi, profesorul ar trebui să ceară elevilor să se întoarcă în grupurile lor și să încerce să identifice factorii care fac o lege să fie bună:

- Ce face o lege să fie bună?

Grupurile trebuie să prezinte ideile lor întregii clase. În acest sens, profesorul ar trebui să încerce să orienteze gândirea elevilor spre o serie de criterii cheie care pot fi aplicate legilor și care ajută ca acestea să devină legi bune. Acestea includ:

- corectitudine - justiție și egalitate, de exemplu salariu egal pentru femei și bărbați;
- utilitate – societatea să funcționeze fără probleme, de exemplu, legile privind șofatul pentru a face drumurile mai sigure;

- binele comun - nu sprijină doar interesele unor grupuri speciale, cum ar fi cei bogați;
- punerea în aplicare - majoritatea sunt dispuși să le respecte, poliția este în măsură să îi prindă pe cei care le încalcă;
- simplitate - ușor de înțeles și de respectat, nu prea complicate.

În cazul în care clasa a convenit asupra acestor criterii, ele ar trebui să fie expuse în clasă pe un flip chart pentru ca toată lumea să vadă. Titlul pentru expunere trebuie să fie „Ce face ca o lege să fie buna?”.

Profesorul ar trebui să ceară apoi elevilor, în grupurile lor, să studieze o lege sau un domeniu al legii din țara lor (cum ar fi legile privind alcoolul). Acest material ar trebui să fie furnizat ca fișă de lucru. În cazul în care este disponibil mai mult timp, elevii pot obține alte materiale de care sunt interesați, de exemplu, drepturile și obligațiile copiilor și adolescenților. Fiecărui grup i se dă markere și o coală mare de hârtie și i se cere să pregătească o prezentare clasei dacă ei cred că legea(le) pe care au ales-o/le-au ales este/sunt legi bune sau nu - folosind principiile pe care le-au identificat în prealabil și care sunt afișate pe peretele clasei.

Grupurile își fac prezentările clasei.

Ca un exercițiu final sau o temă pentru acasă, elevii ar putea fi solicitați să propună o nouă lege sau o regulă pentru școală pe o temă la alegerea lor, cum ar fi mediul, și să pregătească argumente pentru introducerea acesteia în ceea ce privește principiile cheie pe care le-au identificat.

Lecția 2

La ce vârstă?

Cum ar trebui să se aplice legea tinerilor?

Obiectiv de învățare	Să examineze modul în care legea se aplică tinerilor.
Sarcinile elevilor	Aflarea vârstelor legale la care tinerii pot avea dreptul de a participa la diferite activități ale adulților. Analizarea gradului de adecvare a legislației actuale pentru tineri în țara lor.
Resurse	Trei semne mari etichetate „A”, „B” și „C” afișate pe trei pereți diferiți ai clasei. Copii ale fișei de lucru 8.1 – o fișă la fiecare doi elevi. Markere și o coală mare de hârtie pentru fiecare grup de 4–6 elevi.
Metoda	Lucru în perechi și în grup și discuție cu întreaga clasă.

Casetă de informații

Această lecție implică multă activitate fizică. Dacă credeți că acest lucru nu este adecvat pentru elevii voștri, principalul exercițiu poate fi adaptat astfel încât elevii să rămână așezați în băncile lor – de exemplu, vot deschis sau ridicarea cartonașelor „A”, „B” sau „C”, în loc să se mute în diferite părți ale clasei.

Lecția

Profesorul începe lecția întrebând clasa dacă ei cred că este corect să existe o lege care prevede ca tinerii să meargă la școală, de vreme ce nu există nicio lege de acest gen pentru adulți:

- Credeți că este corect să existe o lege care forțează tinerii să meargă la școală? De ce sau de ce nu?

Profesorul împarte apoi elevii în perechi și le dă un chestionar (fișa de lucru 8.1.) pe care să îl completeze. Chestionarul se referă la vârsta legală la care tinerii au dreptul de a lua parte la diverse activități pentru adulți în țara lor.

Profesorul solicită ca unele perechi de voluntari să citească unul din răspunsurile lor. După fiecare răspuns, profesorul face pauze și, dacă este necesar, corectează răspunsul elevilor. Elevii notează apoi răspunsul corect pe chestionarele lor.

Pentru fiecare răspuns, profesorul ar trebui să întrebe perechile:

- Ce credeți? Este această vârstă:
 - a) prea mică?
 - b) prea mare?
 - c) aproximativ corectă?

Profesorul dă perechilor un minut să se gândească și să decidă, apoi le cere să se mute într-o altă parte a clasei, în funcție de răspunsul lor. (Profesorul a pus deja semne mari etichetate „A”, „B” și „C” pentru a arăta elevilor unde să stea.)

Profesorul cere apoi perechilor alese în mod aleatoriu să explice clasei modul în care au gândit și să justifice opiniile lor. Profesorul oferă, de asemenea altor elevi posibilitatea de a-i întreba în legătură cu decizia lor.

Pentru a termina această secvență a lecției, profesorul întreabă:

- Credeți că este corect ca legea să trateze diferit tinerii de adulți? De ce sau de ce nu?

Profesorul împarte apoi clasa în grupuri de 4-6 elevi și dă fiecărui grup markere și o coală mare de hârtie. Profesorul solicită grupurilor să se gândească la o schimbare de lege în țara lor, de care ar beneficia tinerii. Ei pot propune o lege cu totul nouă - de exemplu, că fiecare școală ar trebui să aibă un parlament al elevilor sau un salariu minim pentru tineri la locul de muncă, sau pot propune o modificare a legislației existente - de exemplu, referitor la legea privind vârsta de vot sau vârsta pentru obținerea unui permis de conducere. Fiecare grup ar trebui să pregătească o prezentare pentru clasă, pe tema aleasă, subliniind argumentele și exact cum cred ei că tinerii ar putea beneficia de legea lor. După prezentări, clasa poate vota cu privire la cea mai bună sugestie a grupului.

Ca un exercițiu final sau ca temă pentru acasă, ar trebui să ia în considerare pașii pe care ei, ca tineri sau ca un grup de elevi, îi pot parcurge pentru a convinge guvernul să accepte schimbarea(ile) în legea pe care o propun.

Lecția 3

Tu faci legea

Cum faceți față tinerilor infractori?

Obiectiv de învățare	Să examineze tema dacă tinerii care au încălcat legea ar trebui pedepsiți și dacă da, cum.
Sarcinile elevilor	Analizarea diferitelor principii – sancționare, descurajare, reabilitare – care intră în joc atunci când se decide ce constituie o sancțiune corectă pentru o infracțiune.
Resurse	O copie a poveștii și informații suplimentare pentru profesor.
Metoda	Lucru în grup și discuție cu întreaga clasă.

Învățare conceptuală: trei principii de bază referitoare la scopul pedepsei

În timp ce lecția 2 s-a axat pe dreptul civil, această lecție va analiza legea penală, concentrându-se pe problema dacă să fie sau să nu să fie pedepsiți tinerii infractori și, dacă da, cum. Problema de bază în teoria pedepsei este, „de ce să fie pedepsiți?”. La această întrebare s-a răspuns în moduri diferite de-a lungul istoriei și a schimbărilor în gândirea științifică și filozofică. Au apărut trei principii legate de scopul pedepsei.

1. **Sanționare.** Pedepsa este legată de vinovăție și responsabilitate. Un criminal merită să fie pedepsit, și societatea își exprimă dezaprobarea pentru crimă. Acest concept oferă, de asemenea, un standard al proporției, prin aceasta protejând criminalul de o pedeapsă prea severă. Obiectivul este de a restabili dreptatea.
2. **Descurajare.** Pedepsa trimite un mesaj eventualilor criminali din societate, descurajându-i de la înfăptuirea crimei, deoarece „durerea” pedepsei depășește beneficiul. Obiectivul este de a preveni criminalitatea de către alții.
3. **Reabilitare.** O crimă este percepută ca un strigăt de ajutor. Criminalul are nevoie de tratament, mai degrabă decât de pedeapsă, iar obiectivul este ca el să fie ajutat să nu comită alte infracțiuni în viitor, prin integrarea lui în societate.

Sistemele penale din întreaga lume diferă considerabil în modul în care echilibrează aceste trei principii, atât pentru adulți cât și pentru tineri infractori. În general vorbind, multe țări au acordat reabilitării prioritate în defavoarea principiilor referitoare la sancționare și descurajare. Dar nu toate țările se îndreaptă în această direcție. Strâns legată de problema reabilitării este problema unde se face distincția dintre infractorii tineri și cei adulți. Consiliul Europei a solicitat ca limita de vârstă să fie stabilită la 18 ani, și a făcut trimitere la Convenția din 1989 privind Drepturile Copilului pentru a justifica acest lucru (a se vedea informațiile generale pentru profesori).

Această lecție oferă o prezentare a celor trei concepte cheie de pedeapsă descrise mai sus. Încă o dată, se aplică o abordare inductivă. Elevii se ocupă cu un studiu de caz despre un infractor tânăr și descoperă principii diferite legate de pedeapsă, implicațiile acestora și nevoia de echilibru. Profesorul poate sublinia conceptele într-o scurtă prelegere în timpul sau după discuția din clasă.

Această lecție poate deschide ușa către un proiect de follow-up care ar necesita aproximativ încă două lecții. Elevii ar putea folosi conceptele pe care le-au învățat în această lecție pentru a descrie echilibrul care a fost atins de către legislația penală pentru tinerii infractori în țara lor.

Lecția

Profesorul începe lecția prin împărțirea elevilor în grupuri de 4-6 membri. Profesorul explică faptul că statul de drept include principiul că judecătorii trebuie să fie ghidați de lege atunci când impun o sancțiune unui criminal sau infractor. În această lecție, elevii vor analiza modul în care astfel de legi ar trebui să fie concepute atunci când se ocupă cu tinerii infractori. Ei vor auzi o poveste despre o infracțiune și fiecare grup trebuie să-și imagineze că sunt membri ai parlamentului, care trebuie să adopte legea care prevede pedeapsa pe care infractorul ar trebui să o primească.

Profesorul le spune elevilor povestea de bază și le oferă acestora posibilitatea de a decide ca grupuri care cred ei ca ar fi o pedeapsă echitabilă pentru Tom. Grupurile prezintă ideile lor clasei în general.

Apoi, profesorul oferă grupurilor unele informații suplimentare. După fiecare nouă informație, grupurilor li se dă posibilitatea de a se răzgândi cu privire la pedeapsa pe care au planificat-o inițial.

La sfârșitul activității, profesorul cere fiecărui grup să își prezinte ideile în fața clasei:

- Ce pedeapsă credeți că ar trebui să aibă Y? De ce?
- A reușit oricare dintre informațiile suplimentare să vă facă să vă răzgândiți în legătură cu decizia voastră inițială? Dacă da, cum?

Profesorul reunește apoi toți elevii într-o sesiune plenară și întreabă:

- Ce fel de factori ar trebui să ia legea în considerare atunci când decide cu privire la pedeapsa care urmează să fie dată cuiva condamnat pentru o infracțiune?
- Credeți că legea ar trebui să-i trateze în mod diferit pe tineri de adulți? De ce sau de ce nu?

Ca un exercițiu final sau ca temă pentru acasă, profesorul cere elevilor să se gândească la un caz despre care au auzit - la televizor, în ziare sau unul care s-a întâmplat la nivel local - în care o persoană tânără care a încălcat legea a primit o pedeapsă despre care ei cred că este fie:

- prea dură sau
- prea indulgentă.

Elevii ar trebui să scrie o scurtă lucrare despre exemplul ales și să o prezinte colegilor lor în următoarea lecție, subliniind factorii care au condus la opinia lor despre asta. Un exemplu ar fi un caz care implică pe cineva care a avut un accident de mașină conducând sub influența alcoolului.

Tu faci legea

„Leonard și Tom aveau amândoi 15 ani și mergeau la aceeași școală. Se cunoșteau de mulți ani, dar nu se înțeleseseră bine niciodată.

Într-o zi, telefonul mobil al lui Tom a dispărut și acesta l-a acuzat pe Leonard că l-ar fi furat. Leonard a spus că nu l-a furat, dar a spus că Tom îl invidia pentru că avea mulți prieteni, în timp ce Tom nu avea niciunul.

În ziua aceea, după școală, cei doi s-au bătut. Tom a scos un cuțit, chiar dacă Leonard era neînarmat. În timpul luptei, Tom l-a tăiat pe Leonard pe față atât de rău, încât acestuia i-a rămas o cicatrice toată viața.”

Sarcină

Care credeți că ar fi pedeapsa corectă pentru Tom? Discutați această întrebare în grupul vostru și apoi scrieți ce pedeapsă ar trebui să prevadă legea pentru acest tip de infracțiune.

Informații suplimentare

1. Tom primise o educația foarte strictă și fusese bătut de multe ori de tatăl său.

Afectează acest lucru părerea voastră despre pedeapsa lui Tom? Dacă da, în ce fel? Schimbați-vă proiectul de lege, dacă este necesar.

2. Tom era retras în clasă și nu avea pe nimeni cu care să discute problemele sale.

Afectează acest lucru părerea voastră despre pedeapsa lui Tom? Dacă da, în ce fel? Schimbați-vă proiectul de lege, dacă este necesar.

3. Leonard furase într-adevăr telefonul mobil al lui Tom și începuse cearta deoarece Tom raportase furtul telefonului mobil la poliție.

Afectează acest lucru părerea voastră despre pedeapsa lui Tom? Dacă da, în ce fel? Schimbați-vă proiectul de lege, dacă este necesar.

4. Leonard era conducătorul unei găști care îl abuzase pe Tom timp de mai multe luni. Gașca îl bătuse pe Tom de mai multe ori, lovindu-l cu băte, lanțuri și o bară de metal. Din această cauză, Tom a avut coșmaruri și chiar îi era frică să meargă la școală.

Afectează acest lucru părerea voastră despre pedeapsa lui Tom? Dacă da, în ce fel? Schimbați-vă proiectul de lege, dacă este necesar.

5. Tatăl lui Tom îl torturase pe Tom spunându-i de multe ori că e prea moale și că ar trebui să țină piept bătăușilor ca Leonard.

Afectează acest lucru părerea voastră despre pedeapsa lui Tom? Dacă da, în ce fel? Schimbați-vă proiectul de lege, dacă este necesar.

6. Tom scosese cuțitul numai ca să îi sperie pe bătăuși. Nu intenționase nicio clipă să îl folosească. În jurul lor se strânseseră încă douăzeci de tineri în acel moment, care îi încurajau cu toții pe băieți să se bată.

Afectează acest lucru părerea voastră despre pedeapsa lui Tom? Dacă da, în ce fel? Schimbați-vă proiectul de lege, dacă este necesar.

7. Un profesor îl văzuse pe Tom aducând cuțitul la școală cu două zile înainte de bătaie, dar nu l-a întrebat pe Tom nimic despre asta.

Afectează acest lucru părerea voastră despre pedeapsa lui Tom? Dacă da, în ce fel? Schimbați-vă proiectul de lege, dacă este necesar.

Elevii numesc purtătorii de cuvânt ai grupurilor lor, care prezintă apoi proiectele lor de legi clasei. Se așteaptă ca toți să fie conștienți de dilemele care implică obiective și principii de justiție în conflict, cum ar fi următoarele.

- Cum arătăm că societatea dezaproabă un astfel de comportament?

- Cum ne asigurăm ca școala este un loc unde violența este interzisă?

- Cât de aspru trebuie să pedepsim pe cineva ca Tom pentru a-i descuraja pe alții, cum ar fi gașca lui Leonard, să folosească, de asemenea, cuțite?

- Comportamentul lui Tom este un strigăt de ajutor iar el nu a putut alege familia în care a fost crescut. Cum îl putem ajuta pe Tom, astfel că el să se simtă mai fericit și să nu mai fie nevoie să se lupte cu cuțite în viitor?

Profesorul poate rezuma această discuție corelând aceste întrebări cu cele trei principii de sancționare, descurajare și rehabilitare. Făcând trimitere la Convenția privind drepturile copilului, profesorul poate propune ca prioritatea să se acorde rehabilitării.

Dacă timpul permite și elevii sunt interesați, această problemă poate fi dezbătută mai amănunțit. Dacă nu sunt de acord cu privire la întrebarea cum să se echilibreze diferitele principii de pedeapsă, această dezbateră ar trebui să continue. Dacă sunt de acord cu principiul rehabilitării, ei pot să studieze modul în care legea din țara lor ia în considerare cele trei principii de sancționare, descurajare și rehabilitare.

Lecția 4

Norme cu privire la probatoriu

Ce probe ar trebui să conteze într-o instanță?

Obiectiv de învățare	Înțelegerea normelor în materie de probe într-o instanță.
Sarcinile elevilor	Analizarea tipului de probe care ar trebui să conteze într-o instanță și a tipului de probe pe care ar fi greșit să le folosească.
Resurse	Cartonașe de discuții (Material didactic pentru elevi 8.2) pentru fiecare grup de 4-6 elevi.
Metoda	Lucru în grup și discuție cu întreaga clasă.

Casetă de informații

Unul dintre elementele cheie din orice sistem de justiție penală este un set de reguli care determină tipurile de probe care ar trebui și nu ar trebui să fie utilizate într-o instanță pentru ca procesul să fie corect. De exemplu, este corect să se utilizeze proba prin „zvон” (adică proba care nu este direct experimentată de un martor ci care le este raportată de altcineva), proba obținută ca urmare a torturii sau a amenințării cu violența sau proba obținută prin „întrebări care sugerează răspunsul”, adică întrebări care pun cuvinte în gura unui martor?

Lecția

Profesorul începe lecția prezentând următoarea prevedere din ECHR (1950), atât în formă scrisă cât și verbală pe tablă sau un flip chart:

„Se presupune că toată lumea acuzată de o infracțiune are prezumția de nevinovăție până când se dovedește vinovăția în conformitate cu legea.”

Convenția Europeană a Drepturilor Omului (1950), art. 6, Nr. 2

Profesorul invită elevii să explice această prevedere. Profesorul poate adăuga categoria de prezumție inițială de nevinovăție. Elevii ar trebui să înțeleagă importanța acestui principiu pentru un proces echitabil, și ar trebui să afle că o persoană acuzată poate fi condamnată numai în cazul în care s-au dat probe suficiente pentru a dovedi vinovăția acesteia. În această lecție, elevii vor analiza normele în materie de probe într-o instanță.

Elevii ar trebui să formeze grupuri de 4-6 membri.

Profesorul le povestește apoi grupurilor despre un proces penal care are loc. Este vorba de un tânăr numit Manuel, care este acuzat de furtul unui autoturism aparținând unui domnului Kay. Mașina a dispărut din afara casei domnului Kay târziu într-o seară și a fost descoperită abandonată în afara satului în dimineața următoare. Fusesse stropită cu benzină și i se dăduse foc. Manuel a fost arestat de poliție o săptămână mai târziu și acuzat de furt și daune penale.

Profesorul dă apoi fiecărui grup un set de cartonașe de discuție. Fiecare dintre cartonașe conține o dovadă pe care urmărirea penală o utilizează în instanță pentru a încerca să dovedească faptul că Manuel este vinovat.

Profesorul roagă grupurile să:

- pună probele în ordine – de la cea mai puternică la cea mai slabă;
- decidă dacă orice probe ar trebui să fie excluse întru totul pentru că fie sunt irelevante, fie abuzive.

Grupurile își prezintă ideile restului clasei și încearcă să cadă de acord cu privire la acele dovezi care ar trebui să fie acceptate și cele care ar trebui să fie excluse întru totul.

Profesorul solicită elevilor să se întoarcă la grupurile lor și să se gândească:

- Ce întrebări ați dori ca instanța să adreseze acestor martori sau lui Manuel acum? De ce?
- Există tipuri de întrebări pe care nu ar fi corect ca instanța să le adreseze? Dacă da, ce tip și de ce?

Grupurile prezintă ideile lor și clasa, lucrând împreună, încearcă să întocmească liste cu tipuri de probe și tipuri de întrebări în legătură cu care ei cred că ar fi greșit să fie utilizate într-o instanță de judecată.

Dacă timpul permite, această lecție poate duce la o activitate de cercetare. Pentru tema pentru acasă, elevii sunt rugați să cerceteze normele cu privire la probatoriu care se aplică în procesele penale din țara lor și să prezinte constatările lor clasei în următoarea lecție.

Material didactic pentru elevi 8.1

Un chestionar: la ce vârstă?

La ce vârstă permite legea din țara voastră tinerilor să:

1. Aibă permis de conducere?
2. Se căsătorească?
3. Voteze în alegeri?
4. Se alăture armatei?
5. Plătească impozite?
6. Candideze în funcții politice?
7. Fie întemnițați?
8. Părăsească școala?
9. Adopte un copil?

Material didactic pentru elevi 8.2

Cartonașe de discuție

Un ofițer de poliție declară instanței că Manuel a recunoscut că a furat mașina, în timpul interogatoriului de la secția de poliție.	Un tânăr declară instanței că Manuel se laudă întotdeauna că fură mașini.
O tânără spune instanței că a auzit din întâmplare un prieten de-al ei vorbind cu Manuel la telefonul mobil. Prietenul ei vorbea cu Manuel despre furtul mașinii domnului Kay.	Domnul Kay spune instanței că el crede că Manuel trebuie să fie principalul suspect deoarece are pică pe familia Kay de când domnul Kay a interzis lui Ștefan să o mai vadă pe fiica lui.
Unul dintre profesorii lui Manuel declară instanței cum l-a prins pe Ștefan furând la școală de mai multe ori, când mai învăța la școală.	Nimeni nu poate susține alibiul lui Manuel, potrivit căruia ar fi fost singur acasă în seara în care mașina a fost furată.
La întrebarea adresată de procuror, „Ați văzut un tânăr care seamăna cu Manuel plecând cu mașina în seara respectivă?”, un vecin al domnului Kay a spus instanței „Da.”	

8.1 Informații generale pentru profesori

Integrare, nu incriminare

Thomas Hammarberg, Comisar pentru Drepturile Omului, Consiliul Europei, în anul 2006

În majoritatea țărilor europene, adolescenții nu sunt dominanți în statisticile generale referitoare la criminalitate. De asemenea, ratele criminalității juvenile rămân mai mult sau mai puțin stabile de la an la an pe continentul nostru.

Acest lucru nu înseamnă că problema este nesemnificativă. O tendință îngrijorătoare raportată din mai multe țări este aceea că unele infracțiuni comise de infractori tineri au devenit mai violente, sau mai grave. Acesta este un semnal de avertizare în sine. (...).

Există două tendințe diferite, pentru moment, în Europa. Una este de a reduce vârsta răspunderii penale și de a închide mai mulți copii la vârste mai mici. Cealaltă tendință este - în spiritul Convenției ONU privind Drepturile Copilului - de a evita incriminarea și de a căuta alternative la închisoare care să fie sociale sau bazate pe familie.

Am de gând să pledez pentru a doua abordare. În aceasta sunt susținut nu numai de către Convenția ONU, dar și de către Rețeaua Europeană a Mediatorilor pentru Copii. Într-o declarație [din] 2003 nu mai puțin de 21 de mediatori naționali au subliniat faptul că copiii în conflict cu legea sunt în primul rând copii care înainte de orice au drepturi ale omului.

Ei au propus ca vârsta răspunderii penale să nu fie redusă, ci crescută - cu scopul de a ajunge progresiv la 18 ani - și ca sistemele inovative de a răspunde delincvenței minorilor sub această vârstă să fie încercate cu un accent autentic pus pe educația, reintegrarea și reabilitarea lor.

Convenția cu privire la Drepturile Copilului - ratificată de toate statele europene - solicită guvernelor să stabilească o vârstă minimă sub care se presupune că copiii că nu au capacitatea de a încălca legea penală. Tratatul nu precizează care este vârsta precisă la care ar trebui trasă linia. Cu toate acestea, Comitetul de monitorizare a punerii în aplicare a Convenției și-a exprimat îngrijorarea cu privire la vârsta scăzută în mai multe țări. În majoritatea statelor europene, copiii sunt trași la răspundere penală între 12 și 15 sau 16 ani, dar există, de asemenea, exemple de limite de vârstă de șapte, opt și 10 ani.

Deși mesajul Convenției privind Drepturile Copilului este că incriminarea copiilor ar trebui evitată, acest lucru nu înseamnă că tinerii infractori ar trebui să fie tratați ca și când nu ar avea nicio responsabilitate. Dimpotrivă, este important ca tinerii infractori să fie responsabili pentru acțiunile lor și, de exemplu, să participe la repararea prejudiciului pe care l-au cauzat.

Întrebarea este ce fel de mecanism ar trebui să înlocuiască sistemul de justiție penală obișnuit în astfel de cazuri. Procedurile ar trebui să recunoască daunele aduse victimelor și ar trebui să îl facă pe tânărul infractor să înțeleagă că fapta nu a fost acceptabilă. Un astfel de mecanism juvenil separat ar trebui să vizeze recunoașterea vinovăției și sancțiuni care reabilitează.

Diferența față de o procedură penală obișnuită poate fi găsită în procesul de sancționare. În justiția juvenilă nu ar trebui să existe nicio sancționare. Intenția este de a stabili responsabilitatea și, în același timp, de a promova reintegrarea. Infractorul tânăr ar trebui să învețe lecția și să nu repete niciodată infracțiunea.

Acest lucru nu este ușor în realitate. Este nevoie de sancțiuni comunitare inovatoare și eficiente. În principiu, părinții infractorului sau alt tutore legal ar trebui să fie implicat/ți, cu excepția cazului în acest lucru este considerat contra-productiv pentru reabilitarea copilului. Indiferent de proces, ar trebui să existe o posibilitate pentru copil de a contesta acuzațiile și chiar de recurs.

O procedură interesantă de „înțelegere” a fost introdusă în Slovenia. Acolo, cazul unui acuzat minor poate fi trimis unui mediator în cazul în care acest lucru este convenit de către procuror, victimă și acuzat. Mediatorul încearcă apoi să ajungă la o înțelegere care să fie satisfăcătoare atât pentru victimă cât și pentru acuzat iar procesul poate fi astfel evitat.

Un aspect ar trebui subliniat: importanța unui răspuns prompt la infracțiune. Procedurile întârziate – care reprezintă o problemă în mai multe țări europene astăzi - sunt deosebit de regretabile atunci când vine vorba de infractori tineri ale căror acțiuni ar trebui să fie văzute ca un strigăt de ajutor imediat. (...)

Thomas Hammarberg, Comisionar pentru Drepturile Omului, Consiliul Europei, extras din „The human rights dimension of juvenile justice”, prezentare la Conferința Procurorilor Generali din Europa, Moscova, 5-6 iulie 2006. Sursa: <http://www.coe.int/t/commissioner/>

8.2 Informații generale pentru profesori

Convenția privind drepturile copilului

Adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la data de 20 noiembrie 1989

„Articolul 37

Statele părți vor asigura că:

- (a) Niciun copil nu va fi supus torturii sau unor tratamente crude, inumane sau degradante. Nici pedeapsa capitală nici închisoarea pe viață fără posibilitate de eliberare nu va fi pronunțată pentru infracțiunile comise de persoane sub vârsta de optsprezece ani;
- (b) Niciun copil nu trebuie să fie privat de libertate în mod ilegal sau arbitrar. Arestarea, reținerea sau înmormântarea unui copil trebuie să fie în conformitate cu legea și va fi utilizată doar ca o măsură de ultimă instanță și pentru cea mai scurtă perioadă de timp adecvată;
- (c) Fiecare copil privat de libertate va fi tratat cu omenie și cu respect pentru demnitatea inerentă a ființei umane, și într-un mod care să țină seama de nevoile persoanelor de vârsta lui. În special, fiecare copil privat de libertate va fi separat de adulți, cu excepția cazului în care se consideră că este în interesul superior al copilului ca acest lucru să nu se facă și va avea dreptul de a menține contactul cu familia sa prin corespondență și vizite, cu excepția unor circumstanțe excepționale;
- (d) Fiecare copil privat de libertate va avea acces rapid la asistență adecvată, juridică și de altă natură, precum și dreptul de a contesta legalitatea privării de libertate în fața unei instanțe judecătorești sau a altei autorități competente, independente și imparțiale, și de a lua o decizie promptă cu privire la orice astfel de acțiune.”

„Articolul 40

(...) 3. Statele părți vor încerca să promoveze adoptarea de legi, proceduri, înființarea de autorități și instituții special concepute pentru copiii bănuți, acuzați de, sau care sunt recunoscuți că au încălcat legea penală, și, în special:

- (a) stabilirea unei vârste minime sub care se presupune că copiii nu au capacitatea de a încălca legea penală;
- (b) ori de câte ori este potrivit și recomandabil, măsuri pentru a se ocupa de astfel de copii fără a recurge la proceduri judiciare, cu condiția ca drepturile omului și garanțiile legale să fie respectate pe deplin.

4. O varietate de dispoziții, precum ordine de îngrijire, orientare și de supraveghere; consiliere; practică; plasament familial; programe de educație și de formare profesională și alte alternative la îngrijirea instituțională trebuie să fie disponibile pentru a asigura că copiii sunt tratați într-o manieră corespunzătoare bunăstării lor și proporțional atât cu circumstanțele, cât și cu infracțiunea.”

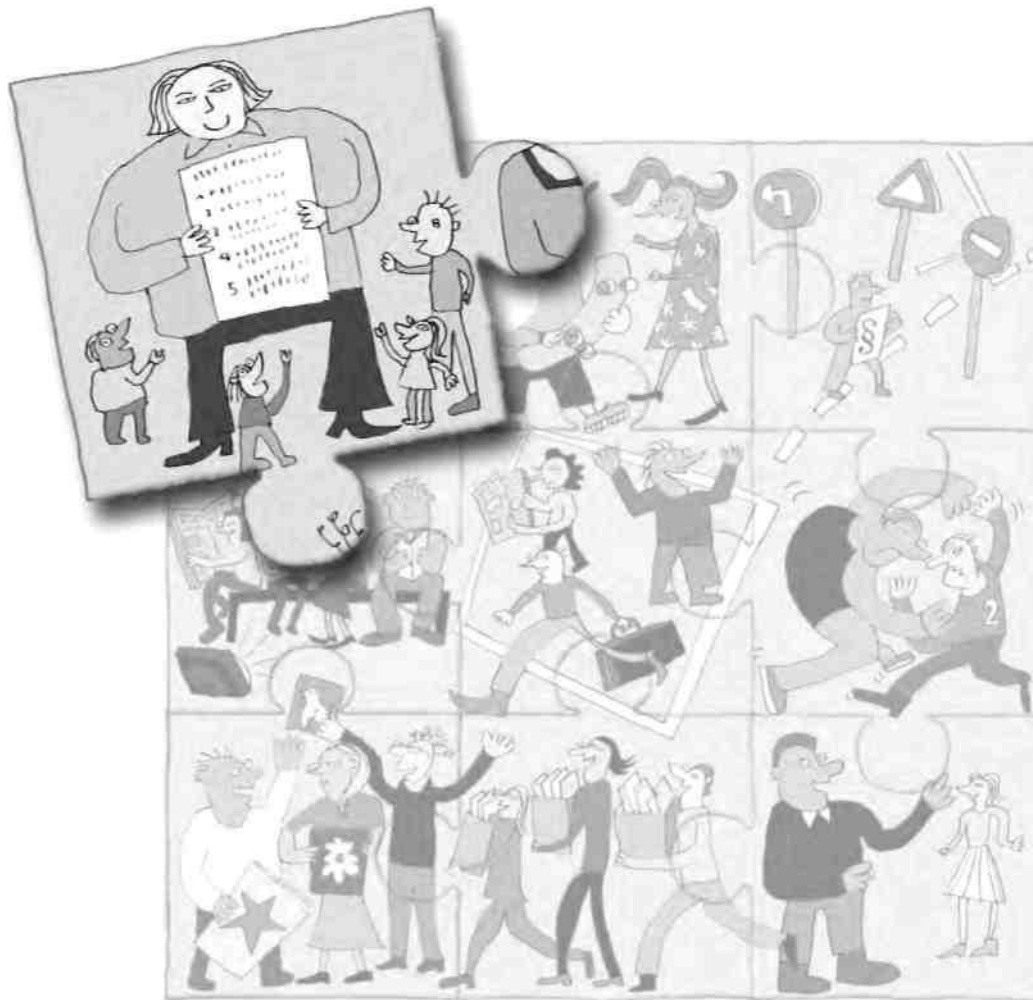
Sursa: Rolf Gollob, Peter Krapf, *Explorarea drepturilor copilului. Activități didactice pentru clasele I-IX*. ECD/EDO, Vol. V, Strasburg 2007, pp. 77ff.

Pentru lectură suplimentară: Cyndi Banks, *Criminal justice ethics*, Thousand Oaks, 2004. O versiune PDF a Capitolului 5, Scopul pedepsei penale, este disponibilă la <http://www.sagepub.com>.

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 9

Guvern și politică

Cum ar trebui guvernată societatea?

9.1. Cine este responsabil?

Care este cel mai bun mod de a guverna o țară?

9.2. Dacă ați fi președinte

Ce funcții îndeplinește guvernul?

9.3. Eu și rolul meu

Ce așteaptă o țară de la cetățenii ei?

9.4. Parlamentul elevilor

Cum ar trebui guvernate școlile?

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 9: Guvern și politică

Cum ar trebui guvernată societatea?

Politica este procesul prin care o societate de oameni cu opinii și interese diferite ajunge la decizii colective despre modul în care ar trebui să fie organizată viața lor comună. Ea implică persuasiune și negociere, și un fel de mecanism pentru a ajunge la o decizie finală, cum ar fi dreptul de vot. Ea implică putere și autoritate, și un element de constrângere – numai pentru a asigura că deciziile colective sunt obligatorii pentru întregul grup.

Politica este definită, prin urmare, prin prisma instituțiilor de stat și a relației dintre un stat și cetățenii săi. Această relație ia forme diferite în diferite tipuri de sistem politic, de exemplu monarhii, democrații și regimuri totalitare.

Într-o democrație, cetățenii beneficiază de egalitate politică. Decizii colective sunt luate în ceea ce privește o formă de vot al majorității, fie de către cetățenii înșiși fie de către reprezentanții aleși ai acestora. Dar politicile democratice nu înseamnă doar vot. Înseamnă, de asemenea, discuție și dezbateră, și oportunități pentru cetățeni de a-și face auzită vocea în probleme de importanță publică.

O chestiune importantă într-o democrație este funcționarea corespunzătoare a instituțiilor de stat și atribuțiile corespunzătoare ale cetățenilor. O altă este măsura în care instituțiile individuale în cadrul unei democrații ar trebui să fie guvernate democratic (școlile, de exemplu).

Învățarea pentru educație pentru cetățenie democratică și drepturile omului

Prin această serie de lecții elevii vor:

- dezvolta o înțelegere a diferitelor forme de guvernare și a implicațiilor acestora pentru cetățeni;
- avea o mai mare înțelegere a responsabilităților și funcțiilor guvernului și a îndatoririlor corespunzătoare ale cetățenilor;
- deveni mai familiarizați cu procesele democratice;
- afla mai multe despre sistemul politic din țara lor.

Cititorul va observa că în următoarele activități didactice este sugerată o temă pentru acasă care va sprijini învățarea și înțelegerea elevilor. În mod ideal, următoarele lecții ar trebui să înceapă apoi cu un aport al elevilor. Aceasta ia timp și de multe ori dă naștere la întrebări în clasă, arătând nevoia de repetiție sau explicație, sau pot fi declanșate discuții spontane. Profesorul trebuie să decidă dacă bugetul de timp permite adăugarea unei lecții suplimentare la cele deja prevăzute, care să lămurească nevoile de învățare și interesele elevilor. Evident, există limite pentru a extinde o unitate, deci sunt necesare alternative. În cazul în care bugetul de timp este limitat, profesorul ar putea strânge o parte sau toate lucrările scrise și să ofere feedback sau, în unele cazuri, să noteze munca elevilor. Elevii pot, de asemenea, face activitatea în mod voluntar. În cele din urmă, tema poate servi ca repetare sau follow-up pentru a se pregăti pentru un test. Ca o chestiune de principiu, profesorul ar trebui să analizeze întotdeauna funcția temei elevilor și să decidă dacă să o integreze în viitorul său plan de lecție și dacă da, cum.

Un exemplu de acest tip de planificare este discutat în descrierea celei de a patra lecții.

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 9: Guvern și politică

Cum ar trebui guvernată societatea?

Titlul lecției	Obiective	Sarcinile elevilor	Resurse	Metoda
Lecția 1: Cine este responsabil?	Să învețe despre diferite forme de guvernare, cum ar fi democrația și dictatura.	Elevii reflectează asupra caracterului corect al sistemului de guvernare existent într-o societate imaginară.	Copii ale fișei de lucru 9.1 pentru fiecare elev, hârtie și pixuri.	Povestea, lucru în pereche, discuție cu întreaga clasă, dezbateri formale.
Lecția 2: Dacă ați fi președinte	Să poată explica funcțiile și responsabilitățile guvernului.	Elevii își imaginează că formează un guvern și trebuie să decidă cum ar trebui cheltuiți banii din buget. Ei analizează tipul obiectivelor sociale pe care ar vrea să le realizeze.	O coală mare de hârtie, markere și bucați de carton pentru fiecare grup de 4-6 elevi.	Postere, prezentări, lucru în grup și discuție cu întreaga clasă.
Lecția 3: Eu și rolul meu	Să învețe despre îndatoririle cetățenilor într-o societate democratică	Elevii analizează tipurile de răspundere pe care o au cetățenii și modul în care ei pot fi încurajați să își ia răspunderile mai în serios.	Set de cartonașe de discuții (fișa de lucru pentru elevi 9.2), coli mari de hârtie și markere pentru fiecare grup de 4-6 elevi.	Prezentări, lucru în grup și discuție cu întreaga clasă.
Lecția 4: Parlamentul elevilor	Să definească criteriile care țin de modul în care școala ar trebui guvernată și rolul parlamentului organizației elevilor în acest proces.	Elevii analizează modul în care parlamentul lor ideal va funcționa.	Un chestionar pentru fiecare elev (fișa de lucru pentru elevi 9.3), o coală mare de hârtie și markere pentru fiecare grup de 4-6 elevi.	Prezentări, activitate individuală, lucru în grup și discuție cu întreaga clasă.

Lecția 1

Cine este responsabil?

Care este cel mai bun mod de a guverna o țară?

Obiectiv de învățare	Să învețe despre diferite forme de guvernare, cum ar fi democrația și dictatura.
Sarcinile elevilor	Elevii reflectează asupra caracterului corect al sistemului de guvernare existent într-o societate imaginară.
Resurse	Copii ale fișei de lucru 9.1 pentru fiecare elev, hârtie și creioane.
Metoda	Povestea, lucru în pereche, discuție cu întreaga clasă, dezbateri formale.

Învățare conceptuală

Formele de guvernare pot fi clasificate în diferite moduri, de exemplu, în funcție de cine deține puterea, cum este puterea conferită oamenilor, unde se găsește suveranitatea și cum este aplicată legea. În practică, principalele tipuri sunt: democrația, monarhia, teocrația și tirania sau dictatura. Acestea ar trebui considerate „tipuri ideale”, deoarece în realitate ele pot co-exista în aceeași țară – de exemplu, o democrație parlamentară poate conține în cadrul ei elemente de dictatură sau poate co-exista cu o familie regală conducătoare.

Lecția

Profesorul începe lecția citind povestea „Regatul Sikkal” (fișa de lucru 9.1). Elevii ar trebui să aibă fiecare propria copie a poveștii, astfel încât să o poată urmări în timp ce profesorul citește.

Profesorul ar trebui să se oprească din cititul poveștii și să întrebe:

- Ce credeți despre viața din Sikkal din ceea ce ați auzit până acum?

La sfârșitul poveștii, profesorul ar trebui să întrebe:

- Ce credeți despre viața din Sikkal acum?

Profesorul împarte elevii în perechi și le solicită să reflecteze asupra calității vieții în Sikkal. Elevii au primit o bucată de hârtie pe care ar trebui să scrie ceea ce cred ei că sunt avantajele și dezavantajele de a trăi în Sikkal.

Profesorul solicită perechilor să prezente ideile lor clasei întregii clase și scrie principalele idei pentru ca toată lumea să le vadă.

Apoi, profesorul cere clasei în general să reflecteze asupra modului în care Sikkal este guvernat:

- Credeți că Sikkal este condus în mod corect? De ce sau de ce nu?
- În cazul în care credeți că ar putea fi condus într-un mod mai echitabil, ce fel de lucruri ar trebui să schimbați pentru a fi mai echitabil?

Apoi profesorul cere clasei să-și imagineze că sunt locuitori în Sikkal. Clasa este împărțită în două grupuri mari pentru o dezbatere: un grup este rugat să argumenteze în favoarea conducerii țării de către rege, celălalt grup este rugat să susțină că fiecare locuitor - nu doar regele - ar trebui să aibă un cuvânt de spus în conducerea țării. Profesorul oferă grupurilor câteva minute să se gândească la și să scrie argumentele pe care le pot folosi în dezbatere. Cele două grupuri diferite sunt așezate cu fața unele la altele pe părți opuse ale clasei și dezbateră începe. Elevii din fiecare parte își exprimă punctele de vedere pe rând - probabil ajutați de un microfon imaginar.

Profesorul solicită elevilor să prezinte opiniile lor referitoare la care dintre cele două părți a avut cele mai bune argumente.

Elevii sunt acum gata pentru o scurtă explicație (abordare inductivă). Profesorul scrie numele a cinci tipuri de guvern și explică modul în care acestea sunt diferite, referindu-se la contribuțiile elevilor acolo unde este posibil:

- Monarhia;
- Democrația;
- Dictatura;
- Teocrația;
- Anarhia.

Lecția se încheie întrebând elevii despre sistemul de guvernare din țara lor. Ca temă pentru acasă, elevii sunt rugați să afle mai multe despre acest lucru și să formuleze un chestionar de 5-10 întrebări pentru a testa cunoștințele restului clasei în următoarea lecție.

Lecția 2

Dacă ați fi președinte

Pentru ce este guvernul?

Obiectiv de învățare	Să poată explica funcțiile și responsabilitățile guvernului.
Sarcinile elevilor	Elevii își imaginează că formează un guvern și trebuie să decidă cum ar trebui cheltuiți banii din buget. Ei analizează obiectivele sociale pe care ar vrea să le realizeze.
Resurse	O coală mare de hârtie, markere și o bucată de carton pentru fiecare grup de 4-6 elevi.
Metoda	Postere, prezentări, lucru în grup și discuție cu întreaga clasă.

Învățare conceptuală

Obligația guvernului într-o societate democratică este de a promova binele comun. Acesta înseamnă mai mult decât binele majorității. Este beneficiul suprem al tuturor membrilor societății. Ceea ce aceasta înseamnă în practică constituie adesea un subiect de dezbateră. Un număr de obiective sociale diferite – uneori în conflict – au fost sugerate, cum ar fi bunăstarea, securitatea, justiția, armonia, drepturile omului sau prosperitatea. Prioritizarea acestora în planurile efective de cheltuieli poate fi dificilă în special întrucât resursele disponibile unui guvern sunt întotdeauna limitate.

Lecția

Profesorul începe lecția împărțind elevii în grupuri de 4-6 membri fiecare și dând fiecărui grup o coală mare de hârtie și markere.

Profesorul solicită grupurilor să-și imagineze că trăiesc la un moment dat în viitor și constată că au primit sarcina de a conduce țara - cu alte cuvinte, ei sunt guvernul. Ca guvern, au 6 miliarde dolari de cheltuit. Profesorul poate adapta această cifră la bugetul anual al guvernului țării.

Sarcina pentru grupuri este de a decide cum vor cheltui acești bani în anul care vine. Utilizând hârtie și markere, fiecare grup creează un poster explicând modul în care, ca guvern, va cheltui banii și face apoi o prezentare în care menționează propriile idei pentru restul clasei. La sfârșitul fiecărei prezentări, celorlalți elevi li se acordă posibilitatea de a întreba grupul despre planurile sale de cheltuieli.

Profesorul întreabă, de asemenea, grupurile, ca o modalitate de a introduce noi informații despre economie și modul în care guvernele funcționează, de exemplu:

- V-ați gândit să utilizați o parte din bani pentru a achita datoriile externe?
- Ar trebui să folosiți o parte din banii pentru a crea locuri de muncă?
- Cât de important este pentru un guvern să cheltuiască bani pe educație?

Apoi, profesorul lucrează cu clasa în general pentru a întocmi o listă, vizibilă pentru toată lumea, a tuturor lucrurilor pentru care ei cred că un guvern ar trebui să cheltuiască bani.

Apoi, profesorul le cere elevilor să se întoarcă la grupurile lor și să dea fiecărui grup un formular care conține o listă cu tipul obiectivelor sociale pe care un guvern al unei societăți democratice ar putea încerca să le realizeze, de exemplu:

- bunăstare;
- securitate;
- justiție;
- armonie socială;
- drepturile omului;
- prosperitate.

Grupurile trebuie să încerce să asocieze obiectivele cu categoriile de cheltuieli pe care le-au propus deja, luând în considerare ce categorii de cheltuieli pot susține obiectivele din lista dată de profesor.

Profesorul solicită grupurilor să își prezente ideile în fața întregii clase și încheie lecția întrebând toți elevii, pe rând:

- Care credeți că este cea mai importantă responsabilitate pe care un guvern este menit să asume?

Ca temă pentru acasă, profesorul cere elevilor să afle câteva dintre modurile în care banii bugetului din țara lor sunt cheltuiți. Ei ar putea face acest lucru uitându-se la TV sau analizând un ziar. Elevii prezintă ceea ce au aflat la începutul următoarei lecții și analizează dacă propriile lor priorități ar fi aceleași.

Lecția 3

Eu și rolul meu

Ce ar trebui să aștepte o țară de la cetățenii ei?

Obiectiv de învățare	Să învețe despre îndatoririle cetățenilor într-o societate democratică.
Sarcinile elevilor	Elevii analizează tipurile de responsabilități pe care le au cetățenii și modul în care ei pot fi încurajați să își ia responsabilitățile mai în serios.
Resurse	Set de cartonașe de discuție (fișa de lucru pentru elevi 9.2), coală mare de hârtie și markere pentru fiecare grup de 4-6 elevi.
Metoda	Prezentări, lucru în grup restrâns și discuție cu întreaga clasă.

Casetă de informații

Cetățenii dintr-o societate democratică se așteaptă să le fie acordate anumite drepturi cum ar fi drepturi civile, drepturi politice, drepturi sociale, drepturi culturale și drepturi de mediu. Ce ar trebui să reprezinte aceste drepturi este o problemă de dezbateră. La fel și chestiunea responsabilităților care corespund acestor drepturi. Unii oameni cred că cetățenii ar trebui să aibă doar o responsabilitate – să respecte legea. Alții cred că societatea le cere cetățenilor să aibă o gamă mult mai mare de responsabilități.

Lecția

Profesorul începe lecția împărțind elevii în grupuri de 4-6 membri și dând fiecărui grup un set de cartonașe de discuții (fișa de lucru 9.2). Fiecare dintre cartonașe conține o îndatorire sugerată a unui cetățean.

Profesorul solicită grupurilor să clasifice cartonașele în trei categorii - în funcție de faptul dacă ei cred că îndatorirea sugerată pe cartonaș ar trebui să se aplice:

1. TUTUROR cetățenilor;
2. UNOR cetățeni; sau
3. NICIUNUI cetățean.

Profesorul solicită elevilor să prezinte deciziile lor clasei în general și să explice raționamentul din spatele lor.

Elevii revin în grupurile lor și primesc bucăți mari de hârtie și markere. Profesorul spune grupurilor că sarcina lor este de a elabora o „cartă a cetățenilor”. Ei ar trebui să-și împartă coala de hârtie în două coloane. În prima coloană ar trebui să scrie ceea ce cred ei că fiecare cetățean din țara lor ar trebui să se aștepte de la țara lor (la rubrica „DREPTURI”), iar în a doua ceea ce ar fi de așteptat ca cetățenii să facă în schimbul acestui lucru (în rubrica „RESPONSABILITĂȚI”).

Când au terminat, grupurile ar trebui să își prezinte ideile restului clasei, și să dea celorlalți elevi ocazia de a-i întreba despre munca lor.

În cele din urmă, profesorul ar trebui să întrebe clasa în general:

- Credeți că cetățenii din țara voastră își îndeplinesc întotdeauna responsabilitățile lor de cetățeni așa cum ar trebui? De ce sau de ce nu?
- Ce lucruri credeți că ar putea fi făcute pentru a încuraja oamenii să-și ia responsabilitățile lor de cetățeni mai în serios?
- Credeți că cetățenii ar trebui să piardă o parte din drepturile lor în cazul în care nu își îndeplinesc responsabilitățile lor de cetățeni în mod corespunzător? De ce sau de ce nu?

Ca temă pentru acasă, elevii ar trebui să efectueze un studiu pe familie și pe prieteni, întrebându-i care cred ei că ar trebui să fie responsabilitățile unui cetățean. Ei ar trebui să prezinte concluziile lor clasei la începutul următoarei lecții.

Lecția 4

Parlamentul elevilor

Cum ar trebui guvernate școlile?

Obiectiv de învățare	Elevii pot defini criteriile referitoare la modul în care școala ar trebui guvernată și rolul organismului elevilor în acest proces.
Sarcinile elevilor	Elevii analizează modul în care consideră că ar funcționa un parlament ideal al elevilor.
Resurse	Un chestionar pentru fiecare elev (material didactic pentru elevi 9.3) și o coală mare de hârtie și markere pentru fiecare grup de 4-6 elevi.
Metoda	Prezentări, lucru individual și în grup restrâns și discuție cu întreaga clasă.

Casetă de informații

Și tinerii sunt cetățeni. Ei au dreptul de a avea un cuvânt de spus referitor la lucrurile care îi afectează pe ei și comunitățile lor. Acest lucru include școala lor. Mecanismele care permit elevilor să aibă un cuvânt de spus în funcționarea școlii lor nu ajută numai la asigurarea faptului că tinerii se bucură de acest drept, dar îi și ajută să învețe despre procesele democratice. Însă, care ar putea fi aceste mecanisme este o problemă de dezbatere. Unii oameni cred că este important ca fiecare școală să aibă propriul său parlament separat al elevilor, alții spun că acest lucru nu este necesar și că există alte modalități de creare a oportunităților pentru ca elevii să contribuie la funcționarea școlii lor.

Lecția ar trebui să înceapă cu aportul elevilor, prin temele pe care le-au avut de pregătit. În funcție de complexitatea materialului lor și de nevoia de discuție, este posibil ca bugetul de timp să trebuiască să fie extins cu încă o lecție. Întrucât sunt limite referitoare la această opțiune, profesorul poate strânge de asemenea lucrările elevilor și le poate da feedback în scris. Profesorul ar trebui să se asigure, totuși, că lucrările elevilor primesc atenție.

Lecția

Elevii încep lecția prin prezentarea rezultatelor studiilor lor arătând ce cred familiile și prietenii lor despre responsabilitățile unui cetățean. Elevii discută rezultatele lor.

Profesorul prezintă noul subiect prin referire la materialul elevilor, după cum este adecvat, întrebând elevii cât de bine cred ei că funcționează consiliul lor școlar sau parlamentul elevilor. În cazul în care nu există în prezent o formă de reprezentare a elevilor în școala, profesorul ar trebui să întrebe elevii dacă știu școli care au acest lucru și, dacă da, ce formă ia.

Profesorul spune elevilor că sarcina lor este de a-și imagina parlamentul ideal al elevilor - adică un grup de elevi aleși în mod democratic care reprezintă interesele corpului elevilor în școala lor în general.

Profesorul dă apoi un chestionar (materialul didactic pentru elevi 9.3) pe care elevii îl completează singuri.

Profesorul împarte apoi elevii în grupuri de 4-6 membri. Elevii din grupuri au la dispoziție un timp pentru a compara răspunsurile lor la chestionar și a cere alte întrebări suplimentare unii de la alții. Apoi, profesorul dă fiecărui grup o coală mare de hârtie și markere. Sarcina grupurilor este de a elabora o constituție pentru parlamentul lor ideal al elevilor. Profesorul ar trebui să explice ce este aceea o constituție, și să dea câteva exemple de tipuri de reguli pe care ei s-ar putea aștepta să le găsească în constituția unui parlament al elevilor.

Când grupurile au terminat, acestea își prezintă activitatea restului clasei și analizează problemele ridicate, de exemplu:

- Cât de multă putere ar trebui să aibă elevii și cât de multă ar trebui să aibă directorul școlii și profesorii?
- Cine ar trebui să aibă ultimul cuvânt în deciziile care afectează funcționarea unei școli?
- Poate o școală să fie o democrație?

În cele din urmă, elevii ar trebui să facă o prezentare de clasă directorului școlii și, dacă doresc, să facă unele propuneri concrete pentru propriul lor parlament al școlii.

Ca temă, elevii ar trebui să efectueze un studiu pe familie și prieteni, întrebându-i:

- Credeți că fiecare școală din țară ar trebui să aibă un parlament al elevilor? De ce (sau de ce nu)?

Elevii ar trebui să prezinte rezultatele studiului lor la începutul următoarei lecții.

Fisă de lucru pentru elevi 9.1

Regatul Sikkal

Sikkal este o țară situată sus în munți. Timp de secole aceasta a avut puține contacte cu restul lumii.

Deși Sikkal este doar un regat mic, acesta a atras mult interes în ultima vreme. Acest lucru este, în principal din cauza modului neobișnuit în care societatea este organizată acolo.

Pentru început, nimănui nu îi este vreodată foame în Sikkal. Oamenii din Sikkal își produc toată hrana proprie și aceasta este împărțită cu oricine are nevoie. O casă este oferită fără chirie pentru fiecare familie. Dimensiunea casei depinde de numărul de persoane în familie. Combustibilul pentru încălzire și gătit este oferit gratuit, la fel ca și un serviciu de reparații regulat. În cazul în care cineva se îmbolnăvește vreodată, un medic este întotdeauna la îndemână. Toată lumea primește control medical gratuit, la fiecare șase luni, iar îngrijitorii fac vizite regulate la persoane în vârstă, familii cu copii mici și oricine altcineva care are nevoie de o atenție suplimentară.

În Sikkal lucrurile bune din viață sunt disponibile tuturor. Fiecare familie primește o carte cu bonuri pe care le schimbă în fiecare an pentru diferite articole de lux, cum ar fi parfum, mobilier sau condimente. Bonurile pot fi schimbate imediat sau economisite de-a lungul unei perioade de timp pentru ceva special.

Cum au putut oamenii din Sikkal să organizeze toate aceste lucruri? De multă vreme, Sikkal este condus de o familie regală. Conducătorul prezent este Regele Sik III. El decide cu privire la numărul de lucrători necesari pentru fiecare tip de muncă, cum ar fi cultivarea hranei, construirea de case sau îngrijirea medicală. Oamenii care fac aceste treburi sunt selectați la vârsta de cinci ani și trimiși la școli speciale pentru formare. Fermierii sunt trimiși la școală agricolă, constructorii de case la școală tehnică, lucrătorii din domeniul sănătății la școala medicală, și așa mai departe. Oricine altcineva care are vârstă de muncă este angajat de regele Sik într-unul din palatele sale regale.

Lucrul cel mai uimitor despre Sikkal este că nu există noțiunea de bani. Nimeni nu trebuie să fie plătit, deoarece toată lumea are deja tot ce le trebuie!

V-ați putea întreba dacă cineva din Sikkal se plânge vreodată de aceste aranjamente. De fapt, acest lucru se întâmplă foarte rar. Puținii oameni care se plâng sunt îngrijiți în spitale psihiatrice sigure. La urma urmei, ar trebui să fii nebun ca să te plângi de viața într-o societate ca aceasta, nu?

Fișa de lucru 9.2

Cartonașe de discuție

Plătește impozitele	Fii membru al unui partid politic
Luptă pentru apărarea țării tale	Votează în alegeri
Raportează infracțiunile poliției	Susține-ți familia
Respectă legea	Ajută-ți vecinii
Ia atitudine pentru țara ta atunci când este criticată	Altceva ... ?

Fișa de lucru 9.3

Qhestionar

În parlamentul ideal al elevilor:

1. Câți reprezentanți ai elevilor ar fi?
2. Cum ar fi aleși, exact, reprezentanții?
3. Cât de des s-ar întruni parlamentul elevilor?
4. Unde s-ar întruni parlamentul elevilor?
5. Cum, dacă este cazul, ar fi implicați profesorii sau părinții?
6. Ce probleme ar avea parlamentul elevilor permisiunea de a discuta și ce probleme nu?
7. Ce tipuri de decizii ar avea parlamentul elevilor permisiunea de a adopta și ce decizii nu?

Acesta este un manual pentru profesorii din domeniul Educației pentru Cetățenie Democratică (ECD) și Educației pentru Drepturile Omului (EDO), editorii de texte ECD/EDO și dezvoltatorii de curriculum-uri. Nouă unități de învățare de aproximativ patru lecții fiecare se concentrează pe concepte cheie ECD/EDO. Sugestiile de activități didactice dau instrucțiuni pas cu pas și includ materiale didactice pentru elevi și informații generale pentru profesori. Astfel, manualul este adecvat pentru cursanți sau începătorii din profesia de profesor și profesorii care primesc instruire la locul de muncă în materie de ECD/EDO. Profesorii cu experiență se pot inspira din idei și materiale. Manualul complet oferă un curriculum pentru un an școlar complet pentru clasele din ciclul secundar inferior dar, întrucât fiecare unitate de învățare este de asemenea completă în sine, manualul permite o mare flexibilitate de folosire.

Obiectivul ECD/EDO este cetățeanul activ care este dispus și capabil să participe la comunitatea democratică. Prin urmare, ECD/EDO pune mare accent pe învățarea bazată pe acțiuni și sarcini. Comunitatea școlară este concepută ca o sferă de experiență autentică unde tinerii pot învăța cum să participe la luarea deciziilor democratice și își pot asuma răspunderea la o vârstă fragedă. Conceptele cheie ECD/EDO sunt predate ca instrumente de învățare pe parcursul întregii vieți.

Acesta este volumul III dintr-o serie formată din:

ECD/EDO Volumul I: *Educație pentru democrație:* Materiale suport pentru cadre didactice privind educația pentru cetățenie democratică și drepturile omului

ECD/EDO Volumul II: *A crește în democrație:* Activități didactice pentru învățământul primar privind cetățenia democratică și drepturile omului (ECD/EDO)

ECD/EDO Volumul III: *A trăi în democrație:* Activități didactice în domeniul ECD/EDO, pentru nivelul secundar inferior

ECD/EDO Volumul IV: *Participarea la democrație:* Activități didactice în domeniul educației pentru cetățenie democratică și drepturile omului, pentru învățământul secundar superior

ECD/EDO Volumul V: *Explorarea drepturilor copilului:* Activități didactice pentru clasele I-IX

ECD/EDO Volumul VI: *Predarea democrației* -O colecție de bune practici în domeniul educației pentru cetățenie democratică și drepturile omului

www.coe.int
http://book.coe.int
Council of Europe Publishing

Consiliul Europei are 47 de state membre, care acoperă virtual întregul continent Europa. Acesta caută să dezvolte principii comune democratice și legale bazate pe Convenția Europeană a Drepturilor Omului și alte texte de referință privind protecția indivizilor. De la înființarea sa în 1949, ca o consecință a Celui de al Doilea Război Mondial, Consiliul Europei a simbolizat reconcilierea.